

STORTINGET

Dokument 15:2

(2025–2026)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

**Spørsmål nr. 151–300
17.–31.10.2025**

Innhold

151. Fra stortingsrepresentant Mirell Høyer-Berntsen, vedr. diskriminering av bankkunder med verge, besvart av justis- og beredskapsminister	11
152. Fra stortingsrepresentant Anne Grethe Hauan, vedr. tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB), besvart av helse- og omsorgsminister	12
153. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. høyesterettsdommen, besvart av kommunal- og distriktsminister	13
154. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. vergemålsmidler, besvart av justis- og beredskapsminister.....	14
155. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. den kritisk truede sjøfuglen lomvi i Oslo-regionen, besvart av klima- og miljøminister.....	15
156. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. en særskilte tilskuddsordningen til internasjonale sykkelritt, besvart av kultur- og likestillingsminister	16
157. Fra stortingsrepresentant Sunniva Holmås Eidsvoll, vedr. renhold i skolene, besvart av kunnskapsminister.....	17
158. Fra stortingsrepresentant Remi Sølberg, vedr. hvor mange ansatte i Samferdselsdepartementet, og etater og i statlig eide selskaper innen samferdselssektoren, som har hhv. lønn over en million kroner, og hvor mange som har høyere lønn enn statsråden, besvart av samferdselsminister	18
159. Fra stortingsrepresentant Pål Morten Borgli, vedr. tilskuddsordningen til internasjonale sykkelritt i Norge, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	19
160. Fra stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen, vedr. forskning på om det er økt overdødelighet i Norge, besvart av helse- og omsorgsminister	20
161. Fra stortingsrepresentant Liv Gustavsen, vedr. tilstrekkelig kapasitet, ressurser og rutiner i barnevernet, besvart av barne- og familieminister	20
162. Fra stortingsrepresentant Julia Brännström Nordtug, vedr. Kiropraktorer og sykefravær, besvart av helse- og omsorgsminister.....	22
163. Fra stortingsrepresentant Liv Gustavsen, vedr. barnevernssystemet, besvart av barne- og familieminister	22
164. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. anbudskrav til drosjenæringen, besvart av helse- og omsorgsminister.....	24
165. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. gratis ferje, besvart av samferdselsminister.....	25
166. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. beredskapsevnen i Nord-Norge ved stans i Telias 2G-nett i Nordland, Troms, Finnmark og Svalbard, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister.....	26
167. Fra stortingsrepresentant Tor Mikkell Wara, vedr. datterselskaper, besvart av næringsminister	27
168. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. at Norske Skog fortsatt omfattes av kvotehandels-systemet, besvart av klima- og miljøminister.....	28
169. Fra stortingsrepresentant Ove Trellevik, vedr. FMA sine faglige innspill, besvart av fiskeri- og havminister	29
170. Fra stortingsrepresentant Tor Mikkell Wara, vedr. datterselskaper, besvart av klima- og miljøminister	31
171. Fra stortingsrepresentant Stig Atle Abrahamsen, vedr. å støtte etableringen av nye legesentre, besvart av helse- og omsorgsminister.....	35
172. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. løyveregeleverket, besvart av samferdselsminister	36
173. Fra stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen, vedr. sykepleierflukten ved medisinsk sengepost B ved UNN Harstad, besvart av helse- og omsorgsminister	37
174. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. at slagordet "From the river to the sea, Palestine will be free" er antisemittisk, besvart av utenriksminister.....	38
175. Fra stortingsrepresentant Stig Atle Abrahamsen, vedr. tannhelsetjenesten, besvart av helse- og omsorgsminister.....	39
176. Fra stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt, vedr. transport til nødvendig sykehusbehandling, besvart av helse- og omsorgsminister	40
177. Fra stortingsrepresentant Finn Krokeide, vedr. ensrettingsprinsipp, besvart av justis- og beredskapsminister....	42
178. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. yrkesdeltakelse, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	43
179. Fra stortingsrepresentant Kathy Lie, vedr. statlig BPA-ordning, besvart av helse- og omsorgsminister.....	43
180. Fra stortingsrepresentant Kari Sofie Bjørnsen, vedr. inntektssystemet, besvart av kommunal- og distriktsminister	44
181. Fra stortingsrepresentant Finn Krokeide, vedr. nedbemanningen på 40 politiårverk i Innlandet politidistrikt i perioden desember 2021 – august 2025, besvart av justis- og beredskapsminister	45

182. Fra stortingsrepresentant Jonas Andersen Sayed, vedr. makttovertagelsen på Madagaskar, besvart av utenriksminister	46
183. Fra stortingsrepresentant Marthe Hammer, vedr. Statens pensjonsfond utlands investeringer i lys av de grove folkerettsbruddene, besvart av finansminister	47
184. Fra stortingsrepresentant Kirsti Bergstø, vedr. medansvar for folkerettsbrudd i Palestina, besvart av utenriksminister	48
185. Fra stortingsrepresentant Kirsti Bergstø, vedr. Norges ansvar og risiko for medansvar for folkerettsbrudd i Palestina, besvart av statsminister	49
186. Fra stortingsrepresentant Bengt Fasteraune, vedr. endringer og innstramminger i registerplikten for offentlig støtte, besvart av næringsminister	50
187. Fra stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen, vedr. at de fire regionssykehusene etablerer et nasjonalt koordinert, tverrfaglig og tilstrekkelig bemannet oppfølgingstilbud, besvart av helse- og omsorgsminister	51
188. Fra stortingsrepresentant Nikolai Astrup, vedr. uttalelsen om gratis ferge, besvart av finansminister	53
189. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. gratis ferger for næringsliv, besvart av samferdselsminister	53
190. Fra stortingsrepresentant Kathy Lie, vedr. døgnplasser psykisk helsevern i de regionale helseforetakene, besvart av helse- og omsorgsminister	54
191. Fra stortingsrepresentant Jorunn Gleditsch Lossius, vedr. stiftelsen Amatheia, besvart av helse- og omsorgsminister	55
192. Fra stortingsrepresentant Liv Gustavsen, vedr. E16 gjennom Nes, besvart av samferdselsminister	56
193. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. Støre lyver, besvart av fiskeri- og havminister	57
194. Fra stortingsrepresentant May Helen Hetland Ervik, vedr. reduksjon i kollektivtilbudet på Nord-Jæren, Jæren og Dalane fra 1.januar, besvart av samferdselsminister	58
195. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. bygginga av ny E39 forbi Batnfjordsøra, besvart av samferdselsminister	59
196. Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad, vedr. at Ofotbanen mellom Narvik og Kiruna er ute av drift flere dager i strekk, besvart av samferdselsminister	60
197. Fra stortingsrepresentant Pål Morten Borgli, vedr. ressurser på byggesaker, besvart av kommunal- og distriktsminister	60
198. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. at opptil 3 % av sedimenta i indre Oslofjord består av bildekkpartiklar, besvart av klima- og miljøminister	62
199. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. at minst 120 helseforetaksdirektører mer enn helseministeren, besvart av helse- og omsorgsminister	63
200. Fra stortingsrepresentant Jorunn Gleditsch Lossius, vedr. forutsigbarhet og bærekraft for frivilligsentralene, besvart av kultur- og likestillingsminister	64
201. Fra stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen, vedr. at banker og finansinstitusjoner tilbyr vanlige rentevilkår på beløp leietakere setter inn på særskilte depositumskontoer ved leieforhold, besvart av kommunal- og distriktsminister	65
202. Fra stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen, vedr. å etablere perimetersikring for Åna fengsel, besvart av justis- og beredskapsminister	65
203. Fra stortingsrepresentant Bengt Fasteraune, vedr. tilskudd, besvart av forsvarsminister	66
204. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. å sikre innseilingen til Borg havn, besvart av fiskeri- og havminister	67
205. Fra stortingsrepresentant Erlend Larsen, vedr. sikkerheten i luftfarten, besvart av samferdselsminister	67
206. Fra stortingsrepresentant Bent-Joacim Bentzen, vedr. passbusser, besvart av justis- og beredskapsminister	68
207. Fra stortingsrepresentant Bent-Joacim Bentzen, vedr. å opprettholde oljevernberedskap på Helgeland, besvart av fiskeri- og havminister	69
208. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. intensjonene bak forliket om Havbruksmeldingen, besvart av fiskeri- og havminister	70
209. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. de som selger solstrøm ut på nettet, besvart av energiminister	71
210. Fra stortingsrepresentant Simen Velle, vedr. leseløftet, besvart av kunnskapsminister	72

211. Fra stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand, vedr. vedtak 479, der Stortinget ber regjeringen innen 1. september 2025 fremme de nødvendige lovendringsforslag for å sikre innføring av visitasjonssoner for våpenkontroll, besvart av justis- og beredskapsminister.....	73
212. Fra stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand, vedr. vedtak 480 Stortinget som ber regjeringen innen 2026 legge til rette for implementering av hurtigspor i resterende politidistrikt, besvart av justis- og beredskapsminister.....	73
213. Fra stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen, vedr. fastprisordning på strøm, besvart av finansminister.....	74
214. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. avvikling av NVEs egen anleggsavdeling, besvart av energiminister	75
215. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. fjernvarmekunder i Trondheim, besvart av energiminister	76
216. Fra stortingsrepresentant Line Marlene Haugen, vedr. at skolene i praksis skal håndtere situasjoner der en lærer må følge en elev ut av klasserommet etter fysisk inngripen, besvart av kunnskapsminister	76
217. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. å tette hullene i Norgespris-ordningen, besvart av energiminister	78
218. Fra stortingsrepresentant Geir Inge Lien, vedr. byggingen av E6 Kløfta i Finnmark, besvart av samferdselsminister.....	78
219. Fra stortingsrepresentant Marit Veia, vedr. det lovede tilskuddet til oppgradering av Majorstuen stasjon i 2026, besvart av samferdselsminister	79
220. Fra stortingsrepresentant Erlend Svandal Bøe, vedr. veiprosjektet Østre Malangen-korridor, besvart av samferdselsminister.....	80
221. Fra stortingsrepresentant Rune Midtun, vedr. forenkling, reduserte kostnader og underfinansiering, og redusere kostbar detaljstyring av kommunene, besvart av kommunal- og distriktsminister	80
222. Fra stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt, vedr. om CO ₂ -avgiften for fiskeflåten kan føre til redusert beredskap, besvart av finansminister	81
223. Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. fradeling av jordeiendom, besvart av landbruks- og matminister	83
224. Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. kartlegge det reelle kostnadsbehovet ved Tynset sykehus for å sikre «en nødvendig rehabilitering», besvart av helse- og omsorgsminister	84
225. Fra stortingsrepresentant Jonas Andersen Sayed, vedr. prosjektene langs Nasjonal turistveg Jæren mellom Egersund og Flekkefjord, besvart av samferdselsminister.....	85
226. Fra stortingsrepresentant Marit Veia, vedr. renseanlegg for nitrogen, fosfor og andre miljøgifter – til det beste for Oslofjorden, besvart av klima- og miljøminister.....	86
227. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. fergestrekningen Horten-Moss med dagens anløp i Moss, besvart av samferdselsminister	87
228. Fra stortingsrepresentant Anne Lise Gjerstad Fredlund, vedr. depositumkontoer, besvart av finansminister	88
229. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. kommunene og beredskap, besvart av justis- og beredskapsminister.....	88
230. Fra stortingsrepresentant Geir Jørgensen, vedr. senking av to fregatter, besvart av forsvarsminister.....	89
231. Fra stortingsrepresentant Arild Hermstad, vedr. Norges rettmessige andel av pasienter for Gaza, besvart av utenriksminister.....	90
232. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. regjeringas skambod på 8G som kompensasjon til oljepionerane, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	91
233. Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad, vedr. provenytapet være ved å utsette innføringen av de nye momsreglene for elbil, besvart av finansminister.....	92
234. Fra stortingsrepresentant Alf Erik Andersen, vedr. spart i pensjonskostnader etter pensjonsreformen, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	93
235. Fra stortingsrepresentant Julie E. Stuestøl, vedr. statsborgerskapet for barn og barnebarn som følge av feil begått av deres foreldre eller besteforeldre, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	93
236. Fra stortingsrepresentant Julie E. Stuestøl, vedr. begrepet “mishandling” etter utlendingsloven § 53, besvart av justis- og beredskapsminister	94
237. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. fordelingen av ekstrabevilgningen til fylkesveier, besvart av samferdselsminister.....	95
238. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. pågående utbyggingsprosjekter i Statens vegvesen, besvart av samferdselsminister.....	96

239. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. distriktspsykiatriske sentre, besvart av helse- og omsorgsminister.....	98
240. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. mineralgjødselavgift, besvart av landbruks- og matminister.....	98
241. Fra stortingsrepresentant Margret Hagerup, vedr. rehabiliteringstilbudet, besvart av helse- og omsorgsminister.....	99
242. Fra stortingsrepresentant Jonas Andersen Sayed, vedr. vertskommuner kan få mer igjen for mineralutvinning, besvart av næringsminister.....	100
243. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. reguleringsplan for E39 Stord - Os, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	101
244. Fra stortingsrepresentant Jorunn Gleditsch Lossius, vedr. fritidskortet som en ordning for at barn og unge fra lavinntektsfamilier skulle få delta i fritidsaktiviteter, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	101
245. Fra stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen, vedr. kjøp av konsulenttjenester i de fire helseforetakene, besvart av helse- og omsorgsminister.....	103
246. Fra stortingsrepresentant Monica Molvær, vedr. rentekompensasjonsordningen for investeringer i læringsarenaer, besvart av kunnskapsminister.....	105
247. Fra stortingsrepresentant Alf Erik Andersen, vedr. mennesker som mottar alderspensjon/uføretrygd/ barnepensjon, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	105
248. Fra stortingsrepresentant Stig Atle Abrahamsen, vedr. mangel av medisin teknisk utstyr ved Helse Bergen, besvart av helse- og omsorgsminister.....	106
249. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. hva konsekvensene av klimaendringene vil være at verdens BNP, besvart av klima- og miljøminister.....	107
250. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. spesialisthelsetjenesten, besvart av helse- og omsorgsminister..	108
251. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. beredskapstilskuddet, besvart av landbruks- og matminister....	110
252. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. Norsk Tippings millionbøter, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	110
253. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. tiltak regjeringen har kommet med for å avhjelpe næringslivet i Norge med de vedvarende høye strømprisene siden høsten 2021, besvart av næringsminister ...	111
254. Fra stortingsrepresentant Julia Brännström Nordtug, vedr. blodsukkerapparat, besvart av helse- og omsorgsminister.....	112
255. Fra stortingsrepresentant Julia Brännström Nordtug, vedr. hvor mange stillinger i skolehelsetjenesten og helsestasjonene finansieres i dag gjennom tilskuddsordningen til helsestasjons- og skolehelsetjenesten, besvart av helse- og omsorgsminister.....	113
256. Fra stortingsrepresentant Martin Virkesdal Jonsterhaug, vedr. statsforvalterne, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	115
257. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. Stad skipstunnel, besvart av fiskeri- og havminister.....	116
258. Fra stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen, vedr. fyllingsgrad, besvart av energiminister.....	116
259. Fra stortingsrepresentant Arild Hermstad, vedr. å støtte demokratiet og beskytte menneskerettighetene på Madagaskar, besvart av utenriksminister.....	117
260. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. et nasjonalt barnevernssystem for informasjonsflyt for alle kommunale barneverntjenester, besvart av barne- og familieminister.....	118
261. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. pårørendes permisjonsmuligheter i arbeidslivet, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	119
262. Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. ruteendringene ved Svingen stasjon, besvart av samferdselsminister.....	121
263. Fra stortingsrepresentant Simen Velle, vedr. sikkerhetsmessige rutiner departementet og deres underliggende etater har når de arbeider med delegasjoner fra Kina, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	122
264. Fra stortingsrepresentant Finn Krokeide, vedr. den urovekkende utviklingen av kriminalitetsbildet i Norge, besvart av justis- og beredskapsminister.....	123
265. Fra stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen, vedr. forskjellsdriveren, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	124
266. Fra stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen, vedr. helsefagarbeidere, besvart av helse- og omsorgsminister.....	125

267. Fra stortingsrepresentant Kari Sofie Bjørnsen, vedr. bruken av kollektivfeltet på strekningen mellom Asker og Holmen, besvart av samferdselsminister.....	126
268. Fra stortingsrepresentant Mirell Høyer-Berntsen, vedr. å plassere barn i sikkerhetscelle, besvart av justis- og beredskapsminister.....	127
269. Fra stortingsrepresentant Stig Atle Abrahamsen, vedr. spiseforstyrrelser, besvart av helse- og omsorgsminister.....	128
270. Fra stortingsrepresentant Anette Carnarius Elseth, vedr. multikriminalitet, besvart av justis- og beredskapsminister.....	129
271. Fra stortingsrepresentant Tom Staahle, vedr. folkefinansiering, besvart av finansminister.....	130
272. Fra stortingsrepresentant Jon Engen-Helgheim, vedr. strafferamme for bæring av våpen, besvart av justis- og beredskapsminister.....	130
273. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. Finnmarkssykehuset, besvart av helse- og omsorgsminister.....	132
274. Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. Forbundet Styrke, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	133
275. Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. makspriser for FOT-rutene, besvart av samferdselsminister.....	133
276. Fra stortingsrepresentant Bent-Joacim Bentzen, vedr. asyl i Norge sammenlignet med Sverige, Finland og Danmark, besvart av justis- og beredskapsminister.....	134
277. Fra stortingsrepresentant Geir Inge Lien, vedr. uttak av tømmeret, besvart av landbruks- og matminister.....	137
278. Fra stortingsrepresentant Mirell Høyer-Berntsen, vedr. å sikre arbeidsfolk trygge, stabile arbeidsforhold og sosiale rettigheter, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	138
279. Fra stortingsrepresentant Alf Erik Andersen, vedr. å legge frem særloven, som skal danne grunnlaget for kompensasjonsordningen til oljepionerene, for stortinget, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	139
280. Fra stortingsrepresentant Ida Lindtveit Røse, vedr. å oppheve Anmodningsvedtak nr. 82 (2018–2019) om å dekke de ideelles historiske pensjonskostnader i kommunal- og fylkeskommunalsektor, besvart av helse- og omsorgsminister.....	139
281. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. forbrukerlovgivning, besvart av justis- og beredskapsminister.....	140
282. Fra stortingsrepresentant Mathilde Tybring-Gjedde, vedr. barnestipend, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	141
283. Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. at Nav hadde et overforbruk på tiltaksbudsjettet i første halvår, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	141
284. Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. dobbel bomtakst for nye fossilbiler i Oslo og Akershus, besvart av samferdselsminister.....	142
285. Fra stortingsrepresentant Julia Brännström Nordtug, vedr. landingsplassen for SAR-Queen på Kalnes sykehus, besvart av helse- og omsorgsminister.....	143
286. Fra stortingsrepresentant Frøya Skjold Sjørsæther, vedr. småskala vindkraft på næringsarealer og andre nedbygde arealer, besvart av energiminister.....	144
287. Fra stortingsrepresentant Pål Morten Borgli, vedr. å bruke de mest kostbare stedstøpte betongløsningene ved bygging av bruer, besvart av samferdselsminister.....	145
288. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. at Statnett gjennomfører grundige og dokumenterte aktsomhetsvurderinger i tråd med åpenhetsloven og OECDs retningslinjer, besvart av energiminister.....	146
289. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. Voldatunnelen, besvart av samferdselsminister.....	147
290. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. kva reelle utbyggingsmidlar Nye Veier as har årleg, besvart av samferdselsminister.....	147
291. Fra stortingsrepresentant Erling Sande, vedr. førarkort for personer med synsfeltutfall, besvart av helse- og omsorgsminister.....	148
292. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. fiskerinæringen i Oslofjorden, besvart av fiskeri- og havminister.....	149
293. Fra stortingsrepresentant Sunniva Holmås Eidsvoll, vedr. skoler som bruker fysiske gjerder for å sperre inne elever, besvart av kunnskapsminister.....	150
294. Fra stortingsrepresentant Ove Trellevik, vedr. Arne Tangens sak i NAV, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	151
295. Fra stortingsrepresentant Finn Krokeide, vedr. utbedring av riksvei 4 mellom Oslo og Raufoss, besvart av samferdselsminister.....	152
296. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. hestesport, besvart av landbruks- og matminister.....	153

297.	Fra stortingsrepresentant Bjørn Arild Gram, vedr. skolekretsgrensene, besvart av kunnskapsminister	154
298.	Fra stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt, vedr. delegasjoner fra kinesisk næringsliv, besvart av næringsminister.....	155
299.	Fra stortingsrepresentant Stig Even Lillestøl, vedr. ulike delegasjoner fra kinesisk næringsliv, forskningsmiljøer og andre sektorer, besvart av landbruks- og matminister.....	156
300.	Fra stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe, vedr. Sørreisa kommune, besvart av kommunal- og distriktsminister	157

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (151 - 300) for sesjonen 2025-2026**

Partibetegnelse:

A Arbeiderpartiet

H Høyre

MDG Miljøpartiet De Grønne

Sp Senterpartiet

V Venstre

FrP Fremskrittspartiet

KrF Kristelig Folkeparti

R Rødt

SV Sosialistisk Venstreparti

KrF Kristelig Folkeparti

R Rødt

SV Sosialistisk Venstreparti

Sp Senterpartiet

H Høyre

MDG Miljøpartiet De Grønne

V Venstre

Abrahamsen, Stig Atle (SV)	171, 175, 248, 269
Amundsen, Per-Willy (SV)	164, 166
Andersen, Alf Erik (SV)	234, 247, 279
Astrup, Nikolai (H)	188
Aydar, Seher (R)	199, 217, 261
Bastholm, Une (MDG)	155
Bentzen, Bent-Joachim (Sp)	206, 207, 276
Bergstø, Kirsti (SV)	184, 185
Bjørnsen, Kari Sofie (H)	180, 267
Borgli, Pål Morten (SV)	159, 197, 287
Bøe, Erlend Svardal (H)	220, 300
Eidsvoll, Sunniva Holmås (SV)	157, 293
Eilertsen, Kristian August (SV)	173, 187, 245, 266
Elseth, Anette Carnarius (SV)	270
Engen-Helgheim, Jon (SV)	272
Ervik, May Helen Hetland (SV)	194
Farahmand, Mahmoud (H)	211, 212
Fasteraune, Bengt (Sp)	186, 203
Fiskaa, Ingrid (SV)	232
Fredlund, Anne Lise Gjerstad (SV)	228
Gram, Bjørn Arild (Sp)	297
Gulati, Himanshu (SV)	174
Gustavsen, Liv (SV)	161, 163, 192
Hagerup, Margret (H)	241
Haltbrekken, Lars (SV)	198, 209, 281, 288
Hammer, Marthe (SV)	183
Hauan, Anne Grethe (SV)	152
Haugen, Line Marlene (SV)	216
Hermstad, Arild (MDG)	231, 259
Hjemdal, Silje (SV)	252, 260, 296
Hoksrud, Bård (SV)	165, 172, 237, 238
Høyer-Berntsen, Mirell (SV)	151, 268, 278
Jonsterhaug, Martin Virkesdal (SV)	256
Jørgensen, Geir (R)	230
Krokeide, Finn (SV)	177, 181, 264, 295
Larsen, Erlend (H)	205
Lie, Kathy (SV)	179, 190
Lien, Geir Inge (Sp)	218, 277
Lillestøl, Stig Even (SV)	299
Linnestad, Anne Kristine (H)	196, 233

Lossius, Jorunn Gleditsch (KrF)	191, 200, 244
Marhaug, Sofie (R)	214, 215
Martinussen, Marie Sneve (R)	265
Melby, Guri (V)	273
Midtun, Rune (SV)	221
Molberg, Anna (H)	274, 283
Molvær, Monica (H)	246
Moxnes, Bjørnar (R)	154, 292
Nilsen, Marius Arion (SV)	168, 249, 253
Njåstad, Helge André (SV)	153, 189, 243, 257
Nordtug, Julia Brännström (SV)	162, 254, 255, 285
Pettersen, Tage (H)	204, 229
Pollestad, Geir (Sp)	240, 251
Raja, Abid (V)	262, 284
Røse, Ida Lindtveit (KrF)	280
Sande, Erling (Sp)	291
Sayed, Jonas Andersen (KrF)	182, 225, 242
Sivertsen, Kristoffer (SV)	202, 213, 258
Sjursæther, Frøya Skjold (MDG)	286
Stokkebø, Aleksander (H)	156
Strifeldt, Bengt Rune (SV)	176, 222, 298
Stuestøl, Julie E. (MDG)	235, 236
Staahle, Tom (SV)	271
Sve, Frank Edvard (SV)	193, 195, 289, 290
Sølvberg, Remi (R)	158
Thorheim, Bård Ludvig (H)	208
Toppe, Kjersti (Sp)	239, 250
Trellevik, Ove (H)	169, 294
Trøen, Tone Wilhelmsen (H)	160, 201
Tybring-Gjedde, Mathilde (H)	282
Vea, Marit (V)	219, 226
Vedum, Trygve Slagsvold (Sp)	223, 224, 275
Velle, Simen (SV)	210, 263
Wara, Tor Mikkell (SV)	167, 170
Wiborg, Erlend (SV)	178, 227

STORTINGET

Dokument 15:2

(2025–2026)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 151

Innlevert 17. oktober 2025 av stortingsrepresentant Mirell Høyer-Berntsen

Besvart 4. november 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Hvilke grep vil statsråden umiddelbart ta for å rydde opp og sørge for at bankkunder med verge ikke risikerer å utsettes for diskriminering og andre brudd på lovverket, som følge av dagens ordning og forvaltningsmodell, og når kan vi forvente at det foreslås endringer som sikrer rettighetene til personer med verge på dette feltet?

BEGRUNNELSE:

I løpet av de siste to ukene har man i Dagens Næringsliv kunnet lese flere saker om at personer med verge blir dårligere stilt enn andre bankkunder hos bankene, av flere årsaker. Så tidlig som i 2018 ropte statsforvaltere varsko om at de anså ordningen som diskriminerende, og ba både departement og sivilrettsforvaltning om å vurdere endringer i regelverket. Diskrimineringsnemnda har i to avgjørelser slått fast at bankkunder med verge har blitt diskriminert ved at de har fått dårligere informasjon enn andre bankkunder, noe som har stilt dem dårligere enn andre. Nå har også professor i rettsvitenskap Marte Eidsand Kjørven i en kronikk i samme avis kritisert ordningen, som etter hennes syn også kan stride mot forbrukerretten. Det pågår en evaluering av dagens ordning, der det er dialog mellom sivilrettsforvaltningen og justis- og beredskapsdepartementet. Det er likevel tydelig at personer med verge i dag blir utsatt for en uakseptabel forskjellsbehandling etter dagens ordning og regelverk, noe som krever umiddelbare grep.

Svar:

Reglene om vergemålsmyndighetens forvaltning av kapital som tilhører barn og voksne som ikke kan gjøre dette selv, skal sikre at pengene håndteres trygt og sikkert.

Forvaltningsordningen er regulert av vergemålsloven og -forskriften. I arbeidet med vergemålsloven ble FNs konvensjon om rettighetene til personer med nedsatt funksjonsevne (CRPD) nøye vurdert. Loven fastsetter en forvaltningsmodell som innebærer at kapitalen plasseres som innskudd på individuelle konti i bank.

Kapitalforvaltningsordningen omfatter ikke alle bankkunder med verge. Ordningen er frivillig for alle voksne som har et alminnelig vergemål, og som selv kan ta investeringsvalg. Disse kan takke nei til ordningen og velge andre alternativer.

For personer som mangler beslutningskompetanse til å forvalte egne midler følger det av loven at statsforvalteren, i utgangspunktet, forvalter pengene. Dette gjelder barn, personer som ved dom har fått begrenset sin rettslige handleevne og personer som ikke kan forstå hva et samtykke til forvaltning innebærer. Loven bygger på at staten har et særskilt ansvar for å beskytte disse personene mot vergens eventuelle risikoplasseringer eller misbruk av kapitalen.

Departementet har fortløpende fulgt med på kapitalforvaltningsordningen, og på hvordan den samvirker med annet regelverk. Det er gjort endringer i kapitaliseringsrenten etter skadeserstatningsloven for at verdien av erstatningsutbetalinger som er plassert i kapitalforvaltningsordningen, skal bevares over tid.

På bakgrunn av Stortingets anmodningsvedtak i 2021 om en helhetlig gjennomgang av vergemålsloven, har Stortinget de siste årene fått til behandling - og vedtatt - flere lovendringer som sikrer rettighetene til personer med verge på dette feltet. Sentralt i dette arbeidet har vært å tydeliggjøre at ordinære vergemål er frivillige. Som nevnt ovenfor, kan personer med verge som har beslutningskompetanse selv ta investeringsvalg.

Høsten 2023 ga departementet Statens Sivilrettsforvaltning (Sivilrettsforvaltningen) i oppdrag å gjennomføre et forsknings- og utviklingsprosjekt (FoU) om å evaluere forvaltningsmodellen for vergemålsmidler. Oppdraget er besvart, og departementet vil ha dialog med Sivilrettsforvaltningen om den videre oppfølgingen.

Departementet har i tillegg foreslått endringer i vergemålsloven som innebærer at statsforvalteren kan unnlate å ta finansielle eiendeler til forvaltning dersom gode grunner taler for det og det fremstår som forsvarlig. Forslaget har vært på høring. Bakgrunnen for forslaget er tilbakemeldinger om at det bør være større mulighet for individuelle tilpasninger innenfor den nåværende ordningen. Høringen er nå til oppfølging i departementet.

Diskrimineringsnemndas vedtak 30. juli 2025 gjelder ikke selve kapitalforvaltningsordningen som beskrevet ovenfor, men den nærmere praktiseringen av ordningen med hensyn til varsling av renteendringer. Diskrimineringsnemnda tok ikke stilling om banken eller vergemålsmyndigheten skal varsle vergene om renteendringer. Derimot uttaler nemnda at Sivilrettsforvaltningen må sørge for at vergene varsles, enten ved å ta det opp med rette myndigheter, direkte med dem som ikke varsler eller iverksetter andre tiltak som sikrer adekvat varsling.

Jeg mener at både bankene og vergemålsmyndigheten har ansvaret for å følge opp dette. Som ledd i oppfølgingen av vedtakene, har Sivilrettsforvaltningen innledet dialog med Finans Norge og Finanstilsynet. Sivilrettsforvaltningen arbeider også med informasjon til bankene som skal varsle om renteendringer, herunder om hvordan bankene enkelt kan finne kontaktinformasjonen til verger i Folkeregisteret. Jeg har tillit til at Sivilrettsforvaltningen vil håndtere saken på en god måte, men jeg vil likevel følge situasjonen nøye.

SPØRSMÅL NR. 152

Innlevert 17. oktober 2025 av stortingsrepresentant Anne Grethe Hauan

Besvart 24. oktober 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Vil statsråden sikre at behovskartlegging og kommende anskaffelser i tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB) – særlig i Helse Sør-Øst – prioriterer mangfold i tilbudet, og hvilke styringsgrep vil statsråden ta for å hindre at «hjemhenting» til egen drift svekker ideelle aktører og kvalitet?

BEGRUNNELSE:

Siste anbudsrunde i Helse Sør-Øst har skapt stor usikkerhet for ideelle rusinstitusjoner. Når foretakene i økende grad henter tjenester hjem, risikerer man at økonomi trumfer kvalitet og at et positivt mangfold forsvinner. Stortinget har tidligere understreket at mangfoldet i pasientgruppen skal ligge til grunn for utforming av TSB. Med mangfold i tilbudet menes blant annet: døgn og poliklinikk, kjønnsdelte tilbud, medikamentell og medika-

mentfri behandling, opphold utover ni måneder der faglig begrunnet, samt integrert ettervern.

Helse Sør-Øst utarbeider nå ny behovskartlegging før ny anbudsrunde. Det er derfor behov for klare statlige signaler, gjennom oppdragsdokument/foretaksprotokoll og krav i anskaffelser, som vektlegger mangfold, resultat-kvalitet, forutsigbare kontrakter, lengre døgnløp der det er faglig riktig, og integrert ettervern, samt like konkurransevilkår for ideelle aktører.

Svar:

Pasienter som trenger rusbehandling skal få god hjelp, både i sykehusene og av private med avtale. Innen rusfeltet er det et sterkt innslag av private aktører som sikrer mangfold i tilbudene. Regjeringen ønsker å videreutvikle det gode samarbeidet med ideelle aktører innenfor helse og omsorgssektoren, og utnytte handlingsrommet i anskaffelsesregelverket for å prioritere ideelle tjenesteytere

og langsiktige avtaler basert på kvalitet. I forbindelse med spørsmålet har jeg bedt Helse Sør-Øst RHF om en uttalelse om den pågående anskaffelsen innen tverrfaglig spesialisert rusbehandling. Jeg gjengir svaret fra Helse Sør-Øst RHF nedenfor:

Helse Sør-Øst RHF gjennomfører nå en oppdatering av behovsvurderingen fra 2022. I dette arbeidet deltar fagpersoner fra helseforetakene, to brukerrepresentanter og ressurser fra Helse Sør-Øst RHF. I tillegg til forankring i aktuelle fora både internt i regionen og interregionalt, er det er avholdt en konferanse/dialogmøte med brukerorganisasjoner og en med leverandørmarkedet.

Behovsvurderingen fra 2022 gir et godt faglig grunnlag for en ny anskaffelse innen TSB. Samtidig har de regionale helseforetakene fått i oppdrag å utvikle integrert ettervern, og Forebyggings- og behandlingsreformen for rusfeltet, Meld. St. 5 (2024-2025), er vedtatt. I tillegg er Helse Sør-Øst RHF tildelt 200 millioner kroner for å styrke rusbehandling og lengre tids døgnbehandling i Helse Sør-Øst. Dette er nye forhold siden behovsvurderingen i 2022 som derfor må inngå i oppdateringen.

De regionale helseforetakene har ferdigstilt et felles arbeid om integrert ettervern. Sentralt i dette arbeidet er betydningen av et sammenhengende behandlingsforløp med tydeligere ansvarsforhold innad i spesialisthelsetjenesten, men også mellom kommune og spesialisthelsetjenesten. Poliklinikkene i helseforetakene får et større ansvar for behandlingsforløpet, også når pasientene er i

lengre tids døgnbehandling hos private avtaleparter. Etablering av et integrert ettervern etter døgnbehandling, vil medføre en tydeligere rolle for poliklinisk oppfølging både før og etter innleggelse. Dette betyr ikke at private aktører eller kvalitet i behandlingen svekkes. Sammenhengende pasientforløp med bedre samhandling mellom ulike aktører allerede fra starten av forløpet legger godt til rette for individuelle tilpasninger gjennom hele behandlingen, og dermed også økt kvalitet i behandlingen for den enkelte pasient.

Et av kjennetegnene for pasienter innen tverrfaglig spesialisert rusbehandling er at det er en heterogen gruppe med ulike behov. Behandlingen og behandlingsslengde må derfor tilpasses den enkelte pasient. Noen pasienter har behov for korte opphold i døgnenhet, mens andre har behov for lengre tids døgnbehandling. I behovsvurderingen fra 2022 har Helse Sør-Øst RHF lagt vekt på at behandlingstilbud skal ha fokus på kjønn/legning, etniske minoriteter, kompetanse på vold og traume og særlig oppmerksomhet mot samtidig somatisk og psykisk helse samt personer med svak kognitiv fungering. Det framgår også i behovsvurderingen at det ikke anskaffes egne medikamentfrie tilbud, men at det likevel gjerne kan legges til rette for medikamentfrie behandlingstilbud.

Hva slags behandlingstilbud det er behov for å anskaffe, henger sammen med behandlingstilbudene i helseforetakene/sykehusene og allerede inngåtte avtaler med private leverandører.

SPØRSMÅL NR. 153

Innlevert 14. oktober 2025 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 27. oktober 2025 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Vil statsråden sørge for at høyesterettsdommen blir fulgt av forvaltningen?

BEGRUNNELSE:

Eg reknar med at statsråden kjenner til medieoppslagene i Bergensavisen om naustet som måtte rives på grunn av kommunen påla dyre dagsbøter fordi bygge arbeidet tok for lang tid.

Grunnen var trusler fra kommunen om 6 600 kroner i dagbøter om han lot det bli stående.

Nå er det nylig komnt en dom frå Høyesterett som i en lignende sak slår fast at det kan brukes tid.

Direktør i Plan- og bygningsetaten i Bergen kommune, Tarje Wanvik, har sett dommen, og mener den innebærer en endring fra slik loven har vært tolket tidligere.

Han sier han overlater til staten å kommentere hvordan dette skal forstås.

– Vi ser at Høyesterett har en annen oppfatning enn det staten tidligere har lagt til grunn, sier han.

Statsråden kan da slå fast at forvaltningen skal rette seg etter dommen slik at slike saker kan løses mer smidig.

BA saken: <https://www.ba.no/asbjorn-lilletvedt-matte-rive-naustet-dom-i-hoyesterett-kan-gi-ham-rett/s/5-8-3180233>

Svar:

Jeg kan ikke uttale meg om den konkrete saken som stortingsrepresentanten viser til i Bergensavisen. Jeg tillater meg likevel å legge til at det i artikkelen også går fram at det var bygget mer enn det som fulgte av byggetillatelsen. I så fall er det et forhold som skiller den fra saken i Høyesterett.

Etter plan- og bygningsloven bortfaller byggetillatelse dersom arbeidet ikke er satt i gang innen tre år, eller dersom arbeidet er innstilt i mer enn to år. Høyesterett omtaler dette i dommen som henholdsvis «igangsettings-

regelen» og «innstillingsregelen». Det Høyesterett tok stilling til gjaldt «innstillingsregelen». Jeg legger også til at det Høyesterett vurderte var bestemmelsen om bortfall av tillatelse etter plan- og bygningsloven av 1985.

Både tingretten og lagmannsretten kom til et annet resultat enn Høyesterett. Jeg mener saken er et godt eksempel på hvor viktig det er at prinsipielle spørsmål som dette blir prøvd for Høyesterett. Dommen gir en viktig rettsavklaring av hva som kreves av fremdrift for å unngå at en byggetillatelse bortfaller. Samtidig legger jeg merke til at det ikke er enighet i Høyesterett om hvor strengt dette kravet skal være, og at det må gjøres en konkret vurdering.

Jeg legger til grunn at forvaltningen på selvstendig grunnlag følger dommen avsagt av Høyesterett.

SPØRSMÅL NR. 154

Innlevert 16. oktober 2025 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 4. november 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Hva har statsråden foretatt seg for å forhindre at bankkunder med verge diskrimineres, og har dagens forvaltning av vergemålsmidler, og diskrimineringen av bankkunder med verge, blitt ordentlig vurdert opp mot CRPD?

BEGRUNNELSE:

Den siste tiden har Dagens Næringsliv skrevet en rekke saker om forvaltning av vergemålsmidler, og om diskriminering bankkunder med verge som har fått mye lavere rente på sine kontoer enn andre. Denne uken kunne avisen avsløre at landets største statsforvalter allerede i 2018 varslet departementet om at dagens forvaltningsmodell anses for å være diskriminerende, da plasseringsalternativene i all hovedsak er begrenset til bankplassering. Det som i dag heter Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus påpekte i 2018 at den i flere sammenhenger hadde bedt departementet og Statens sivilrettsforvaltning om å vurdere endringer i forvaltningsreglene.

Også Norges Institusjon for Menneskerettigheter (NIM) er kritiske til ordningen, og mener det kan være i strid med CRPD å ha et system som gir personer med verge dårligere avkastning enn andre.

Regjeringen har sendt et forslag til Stortinget om å innlemme CRPD i menneskerettsloven. Det bes derfor om at statsråden redegjør for hvorvidt regjeringen har vurdert om denne forvaltningsmodellen er i strid med CRPD.

Svar:

Dagens forvaltningsmodell for finansielle eiendeler som tilhører personer med verge, kom med vergemålsloven fra 2010. Formålet med denne loven var blant annet å bringe norsk lovgivning på dette området i samsvar med kravene i FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD). I forarbeidene til ny vergemålslov er forholdet til konvensjonen drøftet nærmere. For kapitalforvaltnings-ordningens del viser jeg særlig til drøftelsen i Ot.prp.nr.110 (2008-2009) punkt 8.2.4.

Som beskrevet i svaret mitt til spørsmål nr. 151 fra representanten Mirell Høyer-Berntsen, gjelder ikke ordningen alle bankkunder med verge. Ordningen er frivillig for alle voksne som har et alminnelig vergemål, og som selv kan ta investeringsvalg. Det følger videre av vergemålsloven § 95 at en giver eller arvelater fritt kan bestemme hvordan midler en person har fått i arv eller gave, skal forvaltes. Når det gjelder personer som ikke selv kan

ta aktive valg, har staten et ansvar for å sikre trygg forvaltning. Formålet med bankplasseringsordningen er at de mest sårbare personene skal ha en sikkerhet mot vergens eller andres eventuelle risikoplasseringer eller misbruk av vergemålsmidlene. Plasseringsordningen er for disse sårbare personene utformet for å utgjøre et hensiktsmessig og effektivt beskyttelsestiltak i tråd med CRPD.

Den valgte forvaltningsmodellen innebærer at kapital som skal forvaltes gjennom ordningen, skal plasseres som innskudd på individuelle konti i bank. En alternativ ordning med offentlig fondsforvaltning ble utredet, men regjeringen fremmet ikke forslag om en slik ordning, se Prop. 46 L (2012-2013). I denne proposisjonen ble hensynene til trygg, kostnadseffektiv forvaltning som minimerer risikoen for tap for personer som ikke selv kan forvalte midlene sine, fremhevet.

Den nærmere utformingen og praktiseringen av kapitalforvaltningsordningen er lagt til Statens sivilrettsforvaltning. Sivilrettsforvaltningen fastsetter blant annet hvilke banker som er kvalifisert til å delta, og forhandler om hvilke spareprodukter som kan tilbys i ordningen.

Renten på de ulike spareproduktene blir derimot fastsatt på grunnlag av bankenes egne kommersielle vurderinger. Bankene som er med i kapitalforvaltningsordningen konkurrerer til enhver tid om vergemålsmidlene gjennom renten på de ulike produkttilbudene. Hensikten er at vergen, sammen med personen som eier midlene, skal kunne følge med i renteutviklingen på tilbudene innenfor ordningen, og velge det produktet som er best for personen. Forutsetningen for at dette skal fun-

gere etter sin hensikt, er at vergen blir varslet ved renteendringer.

Diskrimineringsnemndas vedtak 30. juli 2025 gjelder varsling av renteendringer på konti i kapitalforvaltningsordningen. Diskrimineringsnemnda tar ikke stilling om det er banken eller vergemålsmyndigheten som skal varsle vergene om renteendringer, men fastslår at Sivilrettsforvaltningen må sørge for at vergene varsles.

Det er uakseptabelt at bankkunder med verge får lavere rente enn andre med tilsvarende plassering. Jeg mener at både bankene og vergemålsmyndigheten har ansvaret for å følge opp dette.

Som ledd i oppfølgingen av Diskrimineringsnemndas vedtak 30. juli 2025, har Sivilrettsforvaltningen innledet dialog med Finans Norge og Finanstilsynet. Sivilrettsforvaltningen arbeider også med informasjon til bankene som skal varsle om renteendringer, herunder om hvordan bankene enkelt kan finne kontaktinformasjonen til vergen i Folkeregisteret. Jeg har tillit til at Sivilrettsforvaltningen vil håndtere saken på en god måte, men jeg vil likevel følge situasjonen nøye.

Avslutningsvis nevner jeg at selv om forvaltningsordningen er vurdert å være i tråd med CRPD, kan det selvfølgelig være rom for å forbedre den, og også tydeliggjøre den valgfriheten som generelt gjelder innenfor alminnelige vergemål. Forslag til lovendringer for å gjøre det mulig å velge alternative plasseringer i noen flere tilfeller enn i dag, har vært på høring. Høringen er nå til oppfølging i departementet, som ledd i den helhetlige gjennomgangen av vergemålsordningen.

SPØRSMÅL NR. 155

Innlevert 17. oktober 2025 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 24. oktober 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

De siste ukene har det vært mange av den kritisk truede sjøfuglen lomvi i Oslo-regionen. Frivillige jobber på spreng for å mate, rehabilitere og frakte svake fugler ut på fjorden. Samtidig dokumenteres det en rekke tilfeller av at fritidsfiskere får lomvi på kroken, når den dykker etter mat, men fortsetter å fiske med fuglene rundt.

Vil regjeringen hasteinnføre et midlertidig fiskeforbud i delene av Oslofjorden der det er mye lomvi, even-

tuelt gi kommunene mulighet til å innføre lokale midlertidige fiskeforbud som skader fuglene?

BEGRUNNELSE:

Lomvi er en kritisk truet art, og fritidsfiske bør henvises til andre steder bort fra bryggeområder med mye lomvi. Lomvien dykker etter mat, tror at fiskeagnet er mat, og havner dermed lett på kroken. Fiske som skader fuglene er viktig å stanse både av hensyn til dyrevelferd (iht. dyrevelferdsloven) og artsbevaring. Per nå opplever ikke kom-

munene å ha virkemidler til å kunne gripe inn overfor fritidsfiskere som fortsetter å fiske, selv om det skader fugl rundt. Det rapporteres og deles bredt bilder av levende fugler med krok gjennom nebbet og hodet, eller i vingen. Dette er dyreplageri og gjør mange sinte.

I Oslo og overalt på Østlandet er det nå mange av den rødlistede sjøfuglen lomvi. Det kom også mange i fjor, og året før. Lomviene dukker opp i parker, hager, på byggeplasser og togskinner. Lomvi er superdykkere, men på land vil de trenge hjelp til å komme seg til havet eller fjorden. Når lomvi havner rundt Oslofjorden, har den havnet feil, og det er lite fisk i fjorden. Fuglene mangler mat og mange er svake. Også mange av fuglene i vannet er utslitte og klarer ikke å dykke etter mat eller lette fra vannet før de er bedre restituert.

Mange frivillige har i ukesvis gjort en stor innsats for å se etter fugler, mate og hjelpe dem tilbake til vannet, mens kommunene per i dag ikke har noe system for hvordan fuglen skal hjelpes. Samtidig er det altså lov å fiske rundt brygger med mye lomvi, som skader de samme fuglene som andre har jobbet for å redde. Det trengs midlertidig forbud mot fritidsfiske nå ut året i avgrensede områder særlig innerst i Oslofjorden med mye lomvi.

Svar:

I forbindelse med høststormer blåses mange svake lomvi-er inn i Oslofjorden, hvor de sliter med å finne mat. Dette

er dessverre en situasjon som oppstår med årlige mellomrom.

Klimaendringer og næringsmangel gjør at mange sjøfuglarter sliter. I vinter la regjeringen fram en handlingsplan med flere tiltak for å bedre situasjonen for sjøfuglene, inkludert lomvi og andre arter. I statsbudsjettet for 2026 foreslår vi 3 millioner kroner til å følge opp denne planen. Gjennom handlingsplanen jobbes det blant annet med tiltak som skal redusere omfanget av uønsket bifangst av sjøfugl.

Regjeringen innfører tre store nullfiskeområder i Oslofjorden fra 1. januar. Ett av disse områdene dekker de indre delene av Oslofjorden. Fra 1. januar blir altså alt fiske i indre fjord forbudt. Regjeringen planlegger ingen ytterligere forbud nå.

Inntil nullfiskeområdene trer i kraft, er det viktig at fiskere er kjent med at det er stor risiko nå for å få lomvi på kroken, og at de plikter å hjelpe dyr som er skadet. Dyreplageri er forbudt og skal håndheves av politiet. Kommunene har anledning til å benytte skilting og informasjonskampanjer for å opplyse fritidsfiskere og andre om hva de kan gjøre dersom de finner lomvi på land. Miljødirektoratet anbefaler at lomvi raskt hjelpes tilbake til saltvann der de kan søke mat selv.

Gjennom handlingsplanen for Oslofjorden jobbes det også med mange andre tiltak som skal styrke livet i og rundt fjorden.

SPØRSMÅL NR. 156

Innlevert 17. oktober 2025 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebo

Besvart 27. oktober 2025 av kultur- og likestillingsminister Lubna Boby Jaffery

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre nærmere for begrunnelsen for å avvike den særskilte tilskuddsordningen til internasjonale sykkelritt, hvilke konsekvenser departementet har vurdert for Tour of Norway, samt topp- og breddeidrett, frivillighet, likestilling og ringvirkninger, og om statsråden vil gå i dialog med arrangøren for å belyse konsekvensene nærmere før endelig beslutning?

BEGRUNNELSE:

I regjeringens forslag til statsbudsjett foreslås det å avvike den særskilte tilskuddsordningen til internasjonale

sykkelritt i Norge. Arrangøren av Tour of Norway, Fjords Cycling AS – heleid av fire norske sykkelklubber og drevet etter den norske idrettsmodellen – opplyser at dette i praksis vil bety avlysning av både herre- og kvinnerittet i 2026.

De viser til at 2025-utgaven for første gang gjennomførte begge ritt med likebehandling av premier og gjennomføring, og at damerittet er løftet til neste øverste nivå internasjonalt i 2026 som en anerkjennelse av kvaliteten. Selskapet har tilnærmet null egenkapital, ingen utbytte eller styrehonorar, mobiliserer en liten profesjonell administrasjon og om lag 150 frivillige i arrangørstaben samt 800–1 200 vakter fra lokale lag og klubber, og peker

på ringvirkninger for breddearrangementer som Nordsjorittet.

Svar:

Det å arrangere idrettsarrangement er en del av idrettens kjerneoppgaver. Siden statsbudsjettet 2016 har det eksistert tilskuddsordning for internasjonale sykkelritt i Norge. Dette innebærer at sykkel har blitt særbehandlet som den eneste idretten med en egen tilskuddordning finansiert over statsbudsjettet.

Det er Kultur- og likestillingsdepartementets vurdering at det er uheldig at det over lang tid opprettholdes en særordning kun for sykkelritt. Idrettsarrangementer i Norge bør i størst mulig grad likebehandles. Derfor foreslås det å utvikle den særskilte tilskuddsordningen for internasjonale sykkelritt i Norge.

Denne ordningen har ikke vært begrunnet ut fra hvilke positive ringvirkninger sykkelritt eventuelt vil ha for lokalt næringsliv. Det har derfor ikke vært en del av vurderingsgrunnlaget når ordningen foreslås utviklet.

SPØRSMÅL NR. 157

Innlevert 17. oktober 2025 av stortingsrepresentant Sunniva Holmås Eidsvoll

Besvart 23. oktober 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Mener statsråden at det er riktig at lærerne og elevene selv skal utføre renhold på skolene?

BEGRUNNELSE:

Torsdag 16.oktober kunne vi lese i NRK at flere kommuner kutter renhold i skolene, og pålegger lærere å vaske avføring og oppkast. Tall NRK har hentet inn viser at dette er en trend over hele landet. For å spare penger på renhold har flere kommuner kuttet i budsjettet til renholdet, som har ført at det utføres vasking av klasserom sjeldnere. Konsekvensen er skitne klasserom og at elever og lærere selv må ta en større del av renholdsarbeidet.

Foreldre forteller om tilfeller der elever utvikler allergier og elever som holder seg hele dagen, i frykt for å gå på et skittent toalett på skolen. Utdanningsforbundet og foreldre krever handling, og mener at lærere ikke skal ha ansvar for renhold. Lærere rapporterer om tilfeller der elevene bruker 40 minutter i måneden på renhold, som i sum fører til at mange undervisningstimer faller bort i løpet av et år.

Svar:

Jeg er opptatt av at elevene trives på skolen og gis gode forutsetninger for å lære. Opplæringsloven § 12-2 fastslår at alle elever har rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, inkludering, trivsel og læring. Denne retten gjelder også det fysiske skolemiljøet. Skolene skal drives

på en helsemessig tilfredsstillende måte og ha forsvarlig renhold, se forskrift om helse og miljø i barnehager, skoler og skolefritidsordninger §§ 4 og 12. Hvordan disse kravene skal oppfylles, avgjøres lokalt.

Hvilke arbeidsoppgaver lærere har avgjøres også lokalt, men innenfor de kravene som lovverket stiller. Jeg synes imidlertid det er viktig at lærerne gis tid og mulighet til å konsentrere seg om sine primære arbeidsoppgaver, nemlig undervisning og oppfølging av elevene.

Skoleeiere skal finne gode løsninger lokalt som ivaretar både det fysiske miljøet på skolen, elevenes opplæring og lærernes rolle som faglig ansvarlig for opplæringen.

I tilfeller hvor retten til forsvarlig renhold og et godt fysisk skolemiljø ikke oppfylles, viser jeg til at forskrift om helse og miljø i barnehager, skoler og skolefritidsordninger har regler om tilsyn, oppfølging av henvendelser fra elever og foreldre og klagemuligheter i §§ 19-21.

SPØRSMÅL NR. 158

Innlevert 17. oktober 2025 av stortingsrepresentant Remi Sølvsberg

Besvart 28. oktober 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan statsråden gi en oversikt over hvor mange ansatte i Samferdselsdepartementet, og etater og i statlig eide selskaper innen samferdselssektoren, som har hhv. lønn over en million kroner, og hvor mange som har høyere lønn enn statsråden?

BEGRUNNELSE:

Gi gjerne en oversikt over utviklingen i dette siden 2015 og tiden før jernbanereformen.

Svar:

Oversiktene nedenfor viser hvor mange ansatte i Samferdselsdepartementet og underliggende etater som har lønn over 1 mill. kroner og hvor mange som har høyere lønn enn statsrådene, fra 2015 til i dag. Det gjøres oppmerksom på at lønnsforhandlingene for 2025 pågår, noe som kan medføre endringer i oversikten for 2025. I perioden fra 2015 til 2024 har gjennomsnittlig lønn økt med noe over 40 pst. iht. SSB lønnsstatistikk. En årslønn på noe over 700 000 kr i 2015 vil dermed tilsvare over 1 mill. kr etter 2024. Det er ikke korrigert for generell lønnsvekst i oversiktene.

Antall ansatte som har lønn over én million kroner fra 2015 – 2025

Virksomhet	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Samferdselsdepartementet (SD)	7	11	10	13	14	14	17	16	20	24	28
Jernbanedirektoratet (JDIR)			9	18	19	19	25	29	39	37	45
Luffartstilsynet (LT)	4	7	11	16	19	20	23	27	33	37	44
Statens havarikommisjon (SHK)	1	2	2	5	5	5	6	6	6	6	6
Statens jernbanetilsyn (SJT)	2	1	2	6	6	5	7	7	10	10	41
Statens vegvesen (SVV)	12	13	15	22	26	26	38	64	131	214	283
Vegtilsynet (VT)			0	1	1	1	1	1	1	1	1

Antall ansatte som har høyere lønn enn statsråden fra 2015 – 2025

År	Statråders lønn	SD	JDIR	LT	SHK	SJT	SVV	VT
2015	1 264 040	0		1	0	0	1	
2016	1 294 216	1		1	0	0	3	
2017	1 325 358	1	1	1	0	0	8	0
2018	1 365 016	1	1	1	0	0	8	0
2019	1 410 073	1	1	1	0	0	5	0
2020	1 410 073	2	1	1	0	0	3	0
2021	1 410 073	2	2	1	0	0	4	0
2022	1 518 999	1	1	1	0	0	6	0
2023	1 580 186	2	1	1	0	0	7	0
2024	1 671 256	1	1	1	0	0	4	0
2025	1 734 020	1	1	0	0	0	5	0

- Oversikten er hentet ut per 1. mai det enkelte år
- Jernbanedirektoratet (JDIR), Statens jernbanetilsyn (SJT) og Vegtilsynet (VT) ble etablert i 2017.

Staten har som eier av selskaper forventninger til lønn og godtgjørelse til ledende ansatte. Departementet følger derfor med på lønn til ledende ansatte, og ikke

til andre ansatte i selskapene. Tallene for godtgjørelse til ledende personer er tilgjengelig i selskapenes årsrapporter/lønnsrapporter og Samferdselsdepartementets årlige budsjettproposisjoner.

For øvrig stiller regnskapsloven krav til rapportering av lønnskostnader. Dette danner grunnlaget for departementets eieroppfølging på lønnsområdet.

Rettelse:

Jeg viser til brev av 28. oktober 2025 med svar på spørsmål nr. 158 til skriftlig besvarelse.

Ved en feil har jeg oppgitt i fotnoten til tabellen at Statens jernbanetilsyn (SJT) ble etablert i 2017. Statens jernbanetilsyn ble etablert i 1996.

SPØRSMÅL NR. 159

Innlevert 17. oktober 2025 av stortingsrepresentant Pål Morten Borgli

Besvart 27. oktober 2025 av kultur- og likestillingsminister Lubna Boby Jaffery

Spørsmål:

I regjeringens forslag til statsbudsjett foreslås det å avvikle den særskilte tilskuddsordningen til internasjonale sykkelritt i Norge.

Hvorfor tas hele støtten bort fra et av rittene (Tour of Norway) som både oppfyller likestillingsprinsipper og eid av lokale sykkelklubber?

reslås det å avvikle den særskilte tilskuddsordningen for internasjonale sykkelritt i Norge.

BEGRUNNELSE:

Tour of Norway arrangerte i 2025 for første gang i Norge et etapperitt for både kvinner og menn, og med stor suksess. Rittene ble selvsagt likebehandlet vedr premier og gjennomføring. Dette har blitt en trend ute i verden heldigvis. Registrerer at herrerittet Arctic Race fortsatt er inne med støtte fra kulturdepartementet, og det er selvsagt gledelig. Det er imponerende av 4 lokale klubber å gjennomføre et så stort arrangement for både kvinner og menn i sykkelnasjonen Norge.

Svar:

Det å arrangere idrettsarrangement er en del av idrettens kjerneoppgaver. De aller fleste idrettsarrangementer i Norge gjennomføres uten statlig støtte. Siden statsbudsjettet 2016 har det imidlertid eksistert tilskuddsordning for internasjonale sykkelritt i Norge. Dette innebærer at sykkel har blitt særbehandlet som den eneste idretten med en egen tilskuddordning finansiert over statsbudsjettet. Sykkelrittet Tour of Norway har fått tilskudd gjennom denne tilskuddsordningen.

Det er Kultur- og likestillingsdepartementets vurdering at det er uheldig at det over lang tid opprettholdes en særordning kun for sykkelritt. Idrettsarrangementer i Norge bør i størst mulig grad likebehandles. Derfor fo-

SPØRSMÅL NR. 160**Innlevert 18. oktober 2025 av stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen****Besvart 27. oktober 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

I lys av den pågående faglige diskusjonen kan det være behov for mer forskning på om det er økt overdødelighet i Norge for at vi skal kunne vurdere hva vi samfunn eventuelt bør foreta oss.

Hvordan stiller statsråden seg til dette og vil regjeringen vil ta et slikt initiativ?

BEGRUNNELSE:

12. september kunne vi i NRK lese om faglig uenighet mellom FHI og forskningsmiljø om det forekommer en økt dødelighet i befolkningen. Forskerne mener funnene deres viser at det er noe alvorlig galt med den norske folkehelsa. Koronaforskere: Advarer om høye dødstall – NRK Buskerud – Lokale nyheter, TV og radio.

Svar:

Ferske og oppdaterte tall for Norge fra det globale sykdomsbyrdeprosjektet, viser at både forventet levealder og forventede friske leveår har økt betraktelig fra 1990 til 2023. Når man tar hensyn til befolkningsøkning og aldring, har sykdomsbyrden i Norge gått ned med 7 pro-

sent fra 2010 til 2023. Norge er blant landene i verden med lavest sykdomsbyrde når man tar hensyn til ulik alderssammensetning (nummer 11 blant 204 land). [Sykdomsbyrde i Norge - FHI](#)

Min vurdering er at det foregår god overvåking og forskning om dødeligheten i Norge. FHI følger totaldødelighet fra uke til uke for å kunne oppdage om den er høyere enn det man kan forvente, og følger utviklingen av dødsårsaker fra år til år. Basert på data fra disse systemene er det ikke grunnlag for å påstå at det pågår noen alvorlig utvikling i dødeligheten i Norge.

FHI mener det fortsatt er knyttet usikkerhet til hvordan dødeligheten i Norge vil utvikle seg fremover, og vil fortsette sin forskning på og overvåking av dødelighet og dødsårsaker. Norske data må sees i sammenheng med nordiske og internasjonale data for å få mer kunnskap om hva som er spesielt for Norge, og hva som er globale utviklingstrekk.

Det er en styrke ved det norske kunnskapssystemet at helseregisterdata er bredt tilgjengelige. Forskere over hele landet har samme tilgang til helseregisterdata som forskere i FHI, og kan fritt gjøre egne beregninger og vurderinger, slik forskerne i NRK-saken gjør med SSB-data.

SPØRSMÅL NR. 161**Innlevert 18. oktober 2025 av stortingsrepresentant Liv Gustavsen****Besvart 29. oktober 2025 av barne- og familieminister Lene Vågslid****Spørsmål:**

Kan statsråden garantere at barnevernet har tilstrekkelig kapasitet, ressurser og rutiner til å ivareta alle barn og unge som trenger hjelp?

BEGRUNNELSE:

I en tid hvor vi ser at stadig flere barn og unge havner i feil miljøer, og hvor ungdomskriminaliteten øker kraf-

tig, går antallet barn under barnevernets omsorg kraftig ned. Dette skjer samtidig som både fagfolk og tilsynsmyndigheter melder om økende press i tjenestene. Bufdir vet ikke hvorfor nedgangen skjer, men mye tyder på at systemet svikter et sted i det tunge byråkratiet.

Kommunenenes økte dokumentasjonskrav, sammen med stramme budsjetter og manglende kapasitet, kan være en del av forklaringen. Når økonomi og byråkrati får gå foran barns behov, risikerer vi at barn og unge ikke

fanges opp og ikke får den hjelpen de trenger i tide. Det er alvorlig dersom barnevernet nå står i en situasjon der tiltak utsettes fordi ressursene ikke strekker til. Dette skjer på Arbeiderpartiets vakt – med støtte fra SV – mens stadig flere barn glipper mellom systemene.

Svar:

Ingen barn som opplever omsorgssvikt i familien, skal oppleve at også barnevernet svikter. Det er derfor avgjørende å legge til rette for at barnevernet har de rammebetingelsene de trenger. Det er kommunene som har hovedansvaret for barnevernets oppgaver, og jeg må ha tillit til at kommunene sikrer at barnevernstjenestene har nok ressurser og gode rutiner til å ivareta barna som har behov for hjelp.

Barnevernstjenestene hadde i 2023 totalt 6 800 årsverk. Antallet årsverk i barnevernstjenestene har økt med over 90 prosent fra 2010 til 2023. Ifølge Bufdir var den gjennomsnittlige saksmengden for de tilsatte på landsbasis 17,5 saker i 2015. I 2023 var den blitt redusert til 11,5 saker.

Bufetat skal tilby et forsvarlig plasseringstiltak i institusjon eller beredskapshjem når kommunene ber om det (bistandsplikt). Bufetat har siden høsten 2022 hatt et større antall brudd på bistandsplikten. Bufdir vurderer at trenden har snudd fra 2025, og at Bufetat har tilstrekkelig kapasitet i institusjon til å kunne ivareta bistandsplikten, men at det fortsatt er behov for å øke grunnkapasiteten i statlige institusjoner for å redusere risikoen for brudd på bistandsplikten og sikre at våre mest sårbare barn får riktig og rask hjelp når de ikke kan bo hjemme.

Det foreligger per nå ingen klare indikasjoner på at nedgangen i omsorgsovertakelser skyldes at «systemet svikter et sted i det tunge byråkratiet», slik representanten fremholder. Representanten viser til at antallet barn under barnevernets omsorg har gått ned de siste årene. Det stemmer, men det er viktig å se på utviklingen i omsorgsovertakelser over et lengre tidsrom. Antallet barn med tiltak fra barnevernet, og antallet barn under omsorg, var på et historisk høyt nivå i årene fra 2015 til 2017. Vi er nå tilbake på det samme nivået vi hadde i årene før 2010. Det er viktig å følge med på og forstå disse svingningene over tid og så langt det lar seg gjøre forsøke å finne årsakene til slike svingninger. Bufdir fremhever at nedgangen i antall barn med omsorgsovertagelse først og fremst skyldes en nedgang i antall barn som totalt sett har tiltak fra barnevernet. Om lag 20 prosent av alle barn med tiltak fra barnevernet, har tiltak hjemlet som omsorgsovertagelse. Det var tilfellet i 2003 og var fremdeles status i 2024. Derfor er det naturlig å se på hvorfor det er en nedgang i kommunale barnevernstiltak. Årsakene kan være sammensatte. Bufdir har pekt på noen mulige forklaringer på nedgangen i kommunal aktivitet i barnevernsektoren, som økt levestandard i befolkningen,

bedre oppgaveløsning i kommunene, strengere prioritering av saker, mer kompleks saksbehandling, økt krav til dokumentasjon og svekket handlingsrom i kommuneøkonomien. For å få et mer presist kunnskapsgrunnlag, igangsatte Bufdir i 2023 forskningsprosjektet «Årsaker til nedgangen i omsorgsovertakelser». Endelige resultater fra dette forskningsprosjektet vil foreligge i 2026.

Jeg ønsker videre å nyansere påstanden om at ungdomskriminaliteten øker kraftig.

Det har vært en økning i perioden 2015 frem til 2023. Likevel er nivået fortsatt betydelig lavere enn i perioden 2005-2010. Fra 2023 til 2024 finner vi også en moderat nedgang for enkelte grupper — for eksempel ble antall ungdom registrert med fire eller flere anmeldelser i Oslo redusert fra 217 i 2023 til 185 i 2024. Samtidig har vi den siste tiden sett alvorlige hendelser, som har involvert barn ned i 12-årsalderen. Det er en mindre gruppe som vekker særlig bekymring, og som er ressurskrevende for barnevernet og justissektoren, men også for andre kommunale tjenester. Politiets trusselvurdering og alvorlige enkelthendelser den siste tiden viser at flere nettverk er kyniske i sin rekruttering og utnyttelse av barn til å utføre kriminalitet. Regjeringen har satt i gang en rekke tiltak på tvers av sektorene for å hjelpe og styrke kommunene i dette arbeidet. Regjeringen har allerede satt i gang og lansert flere tiltak og initiativ innen barnevernssektoren rettet mot barne- og ungdomskriminalitet den siste tiden. Blant annet satser vi på én-til-én-oppfølgning og hjelpetiltak fra barnevernet som gir god effekt for barn og familier når barn har utfordringer med kriminalitet (MST), vi vil raskt sette i kraft lovendringer som gjør at institusjonene kan gjennomgå barnets elektroniske kommunikasjon slik at man kan oppdage og gripe inn bl.a. i kontakt med kriminelle aktører, og vi vil forlenge tiden barnevernsinstitusjoner kan låse dører, begrense besøk og barnets tilgang til telefon og internett. Regjeringen har også iverksatt flere tiltak og initiativ fra justissektoren, som jeg ikke kommer inn på her.

Vi ser at en oppvekst preget av vold og omsorgssvikt har vært en del av bakgrunnen for mange av ungdommene som i dag begår kriminalitet. Det illustrerer hvor viktig det er at barnevernet og alle andre tjenester jobber systematisk med utsatte barn og familiene deres på et tidligere tidspunkt. Som det fremheves i kvalitetssløftet i barnevernet, jobbes det nå med å styrke barnevernets kompetanse på saker som gjelder vold og overgrep. Det pågår et arbeid med å utvikle god veiledning som kan støtte barnevernstjenestene i å foreta mer presise og individuelle vurderinger i hver enkelt sak. Dette vil også omfatte modeller for foreldreveiledning og samtaler med barn i saker som omhandler vold.

SPØRSMÅL NR. 162**Innlevert 19. oktober 2025 av stortingsrepresentant Julia Brännström Nordtug****Besvart 27. oktober 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Muskel- og skjelettlidelser er fortsatt den største årsaken for sykemelding, ifølge tall fra NAV. Kiropraktorer er autorisert helsepersonell med selvstendig diagnose- og behandleransvar innenfor muskel- og skjeletthelse, og sykemelder pasienter langt sjeldnere enn leger.

Tror statsråden at kiropraktorene har en rolle i å få ned det høye sykefraværet i Norge?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen foreslo i statsbudsjettet for 2025 å avvikle folketrygdfinansieringen til kiropraktorene, men erkjente i RNB 2025 at dette hadde omfattende konsekvenser, og regjeringen foreslo da at kiropraktorene skal få 4 kr i refusjon per takst. Dette med bakgrunn i at forskningsdata skal kunne opprettholdes og at pasienter skal kunne få dekket reisekostnader til og fra behandling. Dette er langt unna å dekke kostnader for kiropraktorene og gjør ingenting for å gjøre det rimeligere for folk å gå til kiropraktor for å få helsehjelp for sine plager.

Regjeringen fastholder disse takstene i statsbudsjettet for 2026, men legger likevel inn en økning i bevilgningen. Dette kan ikke leses på en annen måte enn at regjeringen ser behovet for kiropraktorene i helsetjenesten, og erkjenner at folk trenger kiropraktikk i behandlingen

av deres helseplager og mulighet for å være i arbeid, men at regjeringen ikke er villig til å betale for det.

Svar:

Muskel og skjelettlidelser er en viktig årsak til sykefraværet i Norge. Alle som jobber med pasienter med slike type utfordringer vil derfor være viktige for å bidra til at pasienten får bedre funksjon, mestrer egen sykdom og kan komme tilbake / stå i arbeid og utdanning. Kiropraktorene er den del av dette arbeidet.

Brukernes egenbetaling har bidratt til mesteparten av kiropraktorenes inntekter. Folketrygd-finansieringen ved refusjon av takster utgjorde kun en liten andel av inntektene.

Refusjonen fra folketrygden er incitament til at det registreres data som kan samles inn til forskning på muskel/skjelett-lidelser. Refusjonen har til formål å opprettholde systemene slik at data kan samles inn i påvente av en mer langsiktig løsning for datainnsamling. Refusjonen fra folketrygden innebærer også at pasienter har mulighet til å få dekket reisekostnader ved behandling hos kiropraktor.

Regjeringen har i 2025 skjermet midler til etter- og videreutdanning for kiropraktorer i 2025 og foreslått å videreføre midler til fond for etter- og videreutdanning i 2026.

SPØRSMÅL NR. 163**Innlevert 19. oktober 2025 av stortingsrepresentant Liv Gustavsen****Besvart 24. oktober 2025 av barne- og familieminister Lene Vågslid****Spørsmål:**

Hva vil statsråden gjøre for å tette hullene i barnevernssystemet slik at barn som lever under bekymringsfulle forhold ikke forsvinner ut av systemet når foreldre tar dem med ut av landet, og sikre at disse barna faktisk blir ivare tatt av norske myndigheter?

BEGRUNNELSE:

VG har dokumentert alvorlige tilfeller der barn under barnevernets oppfølging har forsvunnet ut av Norge sammen med foreldre som ikke makter å ivareta dem. Ett av disse tilfellene er historien om Hege-Kristin, som niåring ble tatt med av sin syke og alkoholisert mor til Gran Ca-

narria – til tross for at barnevernet hadde vært kjent med alvorlige bekymringer siden hun var fire år gammel.

Da moren flyttet utenlands, falt Hege-Kristin ut av barnevernets registre, og ingen grep ble tatt. Hun ble overlatt til seg selv, uten skolegang, stabil omsorg eller tilstrekkelig oppfølging.

Denne saken viser et alvorlig systemsvikt. Når foreldre i barnevernssaker flytter ut av landet, forsvinner ofte barna ut av norske myndigheters ansvarssfære – uten at det finnes et klart system for oppfølging eller samarbeid med mottakerlandet. Dette gjør at barn i sårbare situasjoner risikerer å leve uten vern, til tross for at norske myndigheter kjenner til omsorgssvikten.

Jeg ønsker å vite hvordan statsråden vil sørge for at slike barn ikke «forsviner» fra systemet – og hvilke tiltak som planlegges for å sikre bedre samarbeid mellom barneverntjenester, skole og utenlandske myndigheter i slike saker.

Svar:

Det er alvorlig hvis en familie flytter utenlands uten å være i stand til å ta seg av barna som flytter med, og regjeringen jobber langs ulike spor for å unngå at flere barn opplever det som beskrives i sakene representanten viser til, både for å styrke muligheten for å hindre at flyttingen skjer, og for å bedre oppfølgingen dersom flyttingen har funnet sted.

Foreldre kan lovlig flytte utenlands med barn, selv om barnevernstjenesten undersøker barnas omsorgssituasjon eller tilbyr hjelpetiltak. Det er først hvis det allerede er iverksatt akuttvedtak eller truffet eller begjært tvangsvedtak etter barnevernsloven, at det vil være en ulovlig bortføring å ta barnet ut av landet uten barnevernstjenestens samtykke. Hvis barnevernstjenesten er bekymret for barnets omsorgssituasjon og er kjent med at familien planlegger å flytte utenlands, kan barnevernstjenesten vurdere behovet for å iverksette slike tiltak.

I Prop. 159 L (2024–2025) Endringer i barnevernsloven, straffeloven, passloven og ID-kortloven (utreiseforbud ved fare for skadelig utenlandsopphold mv.), som regjeringen la frem i juni i år, foreslås det at barneverns- og helsenemnda gis adgang til å treffe vedtak om utreiseforbud når det er en nærliggende fare for at barnet i utlandet vil bli utsatt for mishandling, alvorlig fare for barnets liv eller helse eller annen alvorlig omsorgssvikt. Forslaget vil gi barn bedre beskyttelse og gi barnevernstjenesten en ny mulighet til å forhindre skadelige utenlandsopphold. Jeg oppfordrer Stortinget til raskt å behandle lovforslaget så reglene kan tre i kraft.

Har barnet flyttet ut av landet, slik at barnet verken oppholder seg eller anses for å ha vanlig bosted i Norge, kan det ikke lenger gjennomføres undersøkelser eller trefes tiltak etter norsk barnevernslov. Da er det barnevernet i det landet barnet har flyttet til, som har ansvar for å følge

opp barn og familier, etter sitt lands regler. I slike tilfeller kan det likevel være aktuelt med informasjonsutveksling med utenlandske myndigheter. Dette kan skje i samsvar med Haagkonvensjonen 1996 for å bidra til bedre beskyttelse av barnet. Det er også mulig å anmode om at jurisdiksjonen i saken overføres til Norge. Denne typen henvendelser må gå gjennom Bufdir, som er norsk sentralmyndighet. Bufdir skal som norsk sentralmyndighet for konvensjonen, tilrettelegge for samarbeid mellom konvensjonsstater og bistå barnevernstjenestene i enkelt saker.

Vi vet at barnevernssaker på tvers av landegrenser er krevende å håndtere for barnevernstjenestene, og Bufdir har derfor fått i oppdrag å oppdatere retningslinjene om dette.

Bufdir vurderer også fortløpende behovet for å sette i verk tiltak og etablere kontaktkanaler for å bidra til at samarbeidet og kommunikasjon mellom norske og utenlandske myndigheter fungerer etter hensikten. Blant annet har Bufdir jobbet særskilt opp mot Spania, for å legge til rette for godt samarbeid og god kommunikasjon i barnevernssaker.

Regjeringen varslet i Kvalitetsløftet for barnevernet, jf. Prop. 83 L (2024–2025), før sommeren at vi vil gjøre en ny gjennomgang av kommunenes barnevernsrapportering for å sørge for at vi fanger opp viktig og riktig informasjon. Dette er vi godt i gang med. Jeg har blant annet tatt initiativ til blant annet å inkludere flytting til utlandet eller flytting til ukjent sted i rapporteringskravene. Jeg vil også sørge for at Bufdir raskt får på plass en bedre statistikk over saker der barn er bortført fra barnevernet. En slik statistikk må samtidig tolkes med forsiktighet. At familien flytter mens barnevernet har åpnet undersøkelse eller tilbyr hjelpetiltak, er ikke ensbetydende med at barnet er i fare. At vi mangler en samlet nasjonal oversikt over antallet flyttinger, betyr heller ikke at barnevernet ikke jobber godt i enkeltsakene for å hjelpe barna, innenfor den myndigheten og det handlingsrommet de har. Bedre rapportering og statistikk vil likevel gi oss mer kunnskap om omfanget av flyttinger.

SPØRSMÅL NR. 164**Innlevert 19. oktober 2025 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 27. oktober 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Vil statsråden foreta seg noe, og i så fall hva, for å sørge for at Universitetssykehuset Nord-Norge HF praktiserer anbudskrav til drosjenæringen som er forenelig med langsiktige samfunnsinteresser og sikrer et helhetlig og godt transporttilbud i distriktene, herunder særlig å inngå kontrakter om drosjetjenester som tar hensyn til virkningene kontrakten vil ha på andre deler av drosjetilbudet og andre deler av transporttilbudet?

BEGRUNNELSE:

Det fremstår som opprettelsen av Pasientreiser både har medført økte utgifter for staten og dårligere tjenester til innbyggerne, noe som i seg selv er en ganske imponerende bragd. Det eneste resultatet ser ut til å være flere ansatte, og høye lederlønninger.

For reiser til Universitetssykehuset i Nord-Norge kan det rapporteres om eldre syke mennesker (80+) som tvinges til å bytte mellom flere busser for å få transport til behandlingssted, i stedet for å få benytte taxi.

Se eksempelvis denne nyhetssaken i Nordlys, som på ingen måte er enestående:

<https://www.nordlys.no/med-brudd-i-ryggen-fikk-ragnhild-84-ei-reiserute-hun-ikke-kunne-godta/s/5-163-71440>

Videre praktiserer Universitetssykehuset i Nord-Norge urimelige anbudskrav ovenfor drosjenæringen som er egnet til skade drosjetilbudet i distriktene, noe som av spørsmålsstiller oppfattes å være direkte i strid med Stortingets vilje. Ref. endringer i yrkestransportloven 20. juni 2025 ny § 9 a, som ikke er satt i kraft.

Spørsmålsstiller ønsker å avklare om statsråden vil instruere helseforetakene om å utvise bedre skjønn for behovene pasienter har når de reiser til behandlingssted, og at Stortingets vilje etterkommes ved at kontrakter om drosjetjenester tar hensyn til virkningene kontrakten vil ha på andre deler av drosjetilbudet og andre deler av transporttilbudet.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har på bakgrunn av dette konkrete spørsmålet bedt Helse Nord RHF om en orientering og deres vurdering av denne saken. Helse Nord RHF opplyser at de kjøper drosjetjenester i markedet som fylkeskommunene har ansvaret for, og de er be-

visst sin rolle som en stor kunde av drosjenæringen. Dette ivaretas bl.a. ved å utlyse konkurranser med mange små enkeltkontrakter, som oftest per kommune, slik at også små, lokale aktører kan delta i anbudskonkurransene.

Helse Nord RHF opplyser at i det opprinnelige anbudet så var avtalene utlyst som rammeavtaler, hvor oppdragsgiver bestiller bil fra leverandør for hver enkelt tur. I områdene hvor det heller ikke etter forhandlinger lyktes å komme til enighet med tilbyder, ble avtalene lyst ut på nytt med en annen innretning, for å sikre tilgjengelig transport for pasienter som trenger det. Universitetssykehuset Nord-Norge HF (UNN) har god erfaring med dagbilavtaler med fast pris per dag, både mht. kvalitet og antall tilbydere, og valgte derfor samme modell ved ny utlysing.

Stortingsrepresentanten er opptatt av hvorvidt Helse Nord RHF gjennom sin tilnærming bidrar til å sikre et «helhetlig og godt transporttilbud i distriktene». Helse Nord RHF opplyser at de aktuelle dagbilavtalene ble inngått i januar 2025 på Senja. Erfaringene, hvor oppdragsgiver har åpnet for at leverandørene kan ivareta andre behov innenfor rammene av kontraktene som er inngått, er at kombinasjonen med skolekjøring og andre taxi-tjenester har fungert bra, samtidig som behovene for pasientreiser er ivaretatt. Samme fleksibilitet er videreført i dagbilavtalene som ble utlyst i sommer, nettopp for å kunne hensynta både drosjetilbudet for øvrig og den lokale drosjenæringen.

Helse Nord RHF har avholdt leverandørkonferanser i Alta, Tromsø, Svolvær og Mosjøen hvor innretningen på anbudskonkurransene ble presentert, og hvor det ble bedt om innspill fra leverandørene.

For å harmonisere prisnivået i regionen, ble det for anbudet i 2025 satt felles makspris per kilometer for alle avtaleområdene. Pristaket ble satt basert på markedspris for privatkunder etter maksimalprisforskriften, dvs. ut fra hva prisen ville blitt hvis pasienten som privatperson måtte betale for tilsvarende tur. For enkelte leverandører representerer pristaket en reduksjon, sammenliknet med nåværende avtale, hvilket skyldes indeksreguleringer i tidligere avtaler. I de aller fleste områder er det oppnådd enighet om prisnivået, og i flere områder er tilbudet lavere enn pristaket.

Helse Nord RHF opplyser at det i utgangspunktet er satt miljøkrav i anskaffelsen, men det er samtidig gitt mulighet for dispensasjon der forutsetningene for nullutslipp ikke er tilstrekkelige til stede. Dette har blitt lagt til grunn der hvor det har vært nødvendig.

Helse Nord RHF har inngått avtaler i de aller fleste kommunene som var utlyst i regionen i denne anbudsrunden, hvilket de tar som et tegn på at anbudskravene ikke har vært urimelige.

I spørsmålet refereres det til en nyhetssak i avisa «Nye Troms» 12. april 2025, hvor det kan fremstå som et eksempel på at Helse Nord RHF ikke utøver godt skjønn med tanke på pasientenes behov. Artikkelen gjelder en hendelse hvor behandler hadde misforstått gjeldende retningslinjer for hvem som har ansvar for å attestere og bestille reise for pasienter med behov for «tilrettelagt transport» (reise med rekvisisjon) og kommet i skade for å følge retningslinjer for pasienter som kan reise uten rekvisisjon.

Pasientens rettigheter fremgår av pasientreiseforskriften. Utgangspunktet er at pasienten ordner reisen selv og sender krav om reisestøtte i etterkant. Pasientreisekontorene i helseforetakene hjelper pasientene med planlegging av reisen ut fra rettighetene i forskriften.

Ved behov for tilrettelagt transport av medisinske årsaker, slik som i den nevnte nyhetssaken, er det pasientens behandler som skal vurdere behovet og utstede rek-

visisjon for reisen. Reisen vil da bli organisert av helseforetaket i henhold til behovet som er angitt av behandler, for eksempel ved at pasienten får drosje til og fra behandling i stedet for rutegående transport. Helseforetakene forholder seg til behovene som er angitt av pasientens behandler og legger for øvrig opp reisene til beste for pasienten innenfor rammene av ordningen.

Helseforetakene har rutiner for jevnlig opplæring og informasjon for å styrke kunnskapen om pasientreiser både hos behandlere og pasienter. I forbindelse med nevnte sak tok Universitetssykehuset Nord-Norge HF, ifølge Helse Nord RHF, kontakt med Storsteinnes og omegn pensjonistforening, og deltok i medlemsmøte der 5. juni 2024, hvor de informerte om pasientreiseordningen. Misforståelsen i nevnte tilfelle ble da avklart.

Pasientreiser HF og helseforetakene lanserte 1. april i år en ny rekvisisjonspraksis for pasientreiser, som gir pasienter med behov for tilrettelagt transport mulighet til å få en reiseattest fra sin behandler, og på bakgrunn av den selv bestille reisene sine på helsenorge.no. Helseforetakene driver et omfattende arbeid for å gjøre denne muligheten kjent blant behandlere og pasienter.

SPØRSMÅL NR. 165

Innlevert 19. oktober 2025 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 28. oktober 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Statsminister Jonas Gahr Støre uttalte til Øyposten 3. september at «Gratis ferje skal det fortsette å vere, iallfall om han er med på å styre etter valet». Etter valget ble det klart at regjeringen ikke viderefører ordningen.

Jeg regner med at samferdselsministeren var kjent med at statsministerens uttalelser ikke stemte – hvorfor sørget han ikke for at feilen ble rettet opp før velgerne gikk til urnene?

BEGRUNNELSE:

Bare dager før valget besøkte statsministeren og finansministeren Rogaland, der statsministeren i intervju med Øyposten ga et tydelig løfte om at gratis ferjeordningene skulle bestå dersom regjeringen fikk fortsette. Kort tid etter valget ble det klart at dette løftet ikke holdes. Utsagnet fra statsministeren kan derfor ha bidratt til å villedde velgere i en viktig distriktssak.

Samferdselsministeren må ha vært kjent med at regjeringen ikke hadde grunnlag for å love videreføring av ordningen, og jeg regner med at han var informert om de faktiske forholdene. Derfor er det naturlig å spørre hvorfor han ikke tok ansvar for å sikre at statsministerens feilaktige uttalelser ble korrigert før valget.

Svar:

Mange i Norge er helt avhengige av ferjen som tar dem over fjorden. For mange folk er ferjen ofte den eneste veien til og fra øya de bor på og helt nødvendig for kunne komme seg til jobb, skole og fritidsaktiviteter. Derfor vil denne regjeringen at det både skal være enkelt og rimelig å ta ferje og har gjennom flere år prioritert å sikre folk et billigere ferjetilbud.

I forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2022 ble det introdusert en ordning som la til rette for gratis ferje. Ordningen ble senere utvidet og har omfattet

samband med mindre enn 100 000 passasjerer årlig og til øyer og andre samfunn uten veisamband til fastlandet. På andre samband har det vært lagt til rette for reduserte takster.

I statsbudsjettet for 2026 har regjeringen, slik spørsmålsstiller peker på, foreslått å avvikle ordningen som legger til rette for gratis ferje. Samtidig foreslo vi i statsbudsjettet å videreføre ordningen med reduserte takster på riks- og fylkessamband. Sambandene som var omfattet av ordningen med gratis ferje, ville i forslaget til statsbudsjett fortsatt være inkludert i ordningen for re-

duuerte ferjetakster, som vil si halverte takster sammenliknet med 2021 med indeksregulering.

Etter fremleggelsen av regjeringens forslag til statsbudsjett for 2026, har Arbeiderpartiets stortingsgruppe valgt å prioritere videreføring av ordningen med gratis ferjer på samband med under 100 000 passasjerer årlig og til øyer og andre samfunn uten veiforbindelse til fastlandet i det videre arbeidet med statsbudsjettet for 2026.

Regjeringen vil lojalt følge opp Stortingets budsjettvedtak når de er klare.

SPØRSMÅL NR. 166

Innlevert 19. oktober 2025 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 28. oktober 2025 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung

Spørsmål:

21. oktober stenges Telias 2G-nett i Nordland, Troms, Finnmark og Svalbard.

Er statsråden sikker på at dette ikke vil få negative konsekvenser for beredskapsevnen i Nord-Norge, eksempelvis for trykghets-, heis- og brannalarmer?

Svar:

Planene for avvikling av 2G-nettene i Norge har vært varslet i lang tid for å gi brukere og leverandører tid og anledning til å gjøre tilpasninger og velge alternative løsninger. Netteierne Telenor og Telia har informert sine kunder om disse planene siden 2019. Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) har i flere år informert om den planlagte omleggingen for å tilrettelegge for en smidig overgang. Nkom har hatt dialog med mange interessegrupper, blant annet kommuner, KS, NHO, nødetater og politimyndigheter for å kartlegge utfordringer knyttet til teknologiskiftet, herunder for eksempel håndtering av ulike alarmsystemer. Telenor kunngjorde tidligere i år at de vil utsette slukkingen av sitt 2G-nett til utgangen av 2027. Telia startet slukkingen av sitt 2G-nett i august i år, og planlegger å være ferdig i desember i år.

Nkom leverte videre en ny supplerende konsekvensutredning 1. juli i år som tilsvar på Stortingets vedtak 6. mars om at regjeringen skulle gjøre en konsekvensutredning knyttet til 2G-avhengige systemer av betydning for sikkerhet og beredskap. Denne utredningen konklud-

erte med at det ikke er avdekket store uhåndterlige konsekvenser av 2G-slukkingen som skulle begynne høsten 2025. Konsekvensutredningen viser at det foreligger noe usikkerhet om det finnes 2G-avhengige anvendelser som ingen har klart å avdekke, men at det er vanskelig å se at denne usikkerheten reduseres om slukking skulle utsettes med ett år eller mer.

Ved å foreta en trinnvis slukking, slik Telia er i gang med, høstes erfaring som kan tas med i neste steg. Telia har understreket at de gjør systematiske forberedelser og har dialog med sine kunder i slukkeområdene i forkant av slukking. Videre vil Telia være i stand til å reetablere 2G-dekningen i et slukkeområde for en periode, hvis det oppstår problemer som det kreves mer tid for å håndtere. Siden Telenors 2G-nett fremdeles er i drift, vil det også være mulig for samfunnsviktige 2G-avhengige anvendelser å skifte til Telenor for en midlertidig periode.

Jeg mener dette er en ansvarlig og hensiktsmessig fremgangsmåte. Et eksempel på dette har vi fra slukkingen i Finnmark: etter slukking 22. oktober ble det klart at et større antall trykghetsalarmer som skulle virke over 4G, feilet. Talia slo da innen kort tid på 2G-nettet igjen for å sørge for rekonfigurering av enhetene. Nkom har tett kontakt med Telia i slukkefasen for å fange opp uheldige konsekvenser, og de har løpende dialog med Telia om håndteringen av situasjonen i Finnmark. Utover dette er erfaringene at Telias slukking så langt har gått greit, uten store utfordringer.

Vi ønsker en overgang til en mobilinfrastruktur basert på nyere teknologi, som 4G og 5G, med et høyere

sikkerhetsnivå enn 2G, mer effektiv bruk av frekvensressurser og lavere energiforbruk. Det er mobilnetteierne som gjennomfører teknologiskifter, og som lager planer for slike overganger for å sikre en forsvarlig gjennomføring og tid for 2G-brukere til å foreta reanskaffelser og nye installasjoner.

Jeg mener at tilnærmingen som er valgt, er balansert og tar hensyn både til gjenværende anvendelser som er avhengige av 2G, og behovet for å ta i bruk ny teknologi. Jeg vil også understreke at de som fremdeles bruker utstyr og tjenester som kun virker mot 2G-nett, og som ennå ikke har vurdert overgang til alternative løsninger, nå bør iverksette utskifting.

SPØRSMÅL NR. 167

Innlevert 19. oktober 2025 av stortingsrepresentant Tor Mikkell Wara

Besvart 27. oktober 2025 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Hvilke offentlig eide kraftselskaper og deres datterselskaper har mottatt støtte fra Innovasjon Norge de siste fem årene, og hva er beløpene?

eide kraftselskaper som produserer mer enn 1 GWh. Her finner vi 90 kraftselskaper som står for nesten all offentlig eid kraftproduksjon i Norge. I perioden januar 2019 til oktober 2025 har seks av disse kraftselskapene mottatt åtte tildelinger av støtte fra Innovasjon Norge, med en samlet verdi på om lag 25 millioner kroner, jf. tabell under.

Svar:

Av praktiske hensyn er det tatt utgangspunkt i Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) oversikt over offentlig

Tabell 1 - støtte til kraftselskap (morselskap) fra Innovasjon Norge i perioden 2019- oktober 2025

År	Støttetype	Navn	Innvilget beløp
2019	Tilskudd	EVINY AS	9 500 000
2020	Tilskudd	LYSE AS	710 000
2020	Tilskudd	LYSE AS	1 223 000
2020	Tilskudd	REN RØROS AS	172 500
2020	Tilskudd	Å ENERGI AS	1 931 710
2021	Tilskudd	REN RØROS AS	911 000
2023	Tilskudd	RINGERIKSKRAFT AS	10 100 000
2024	Tilskudd	STATSKOG SF	500 000
			25 048 210

Spørsmålet omfatter også støtte til datterselskaper. Et datterselskap defineres som et selskap som kontrolleres av et annet selskap, vanligvis gjennom eierskap på over 50 prosent. Verken NVE eller Innovasjon Norge sitter på oversikter over datterselskapene til offentlig eide kraftselskaper.

Gjennom manuelle søk i åpne kilder er det imidlertid mulig å identifisere tildelinger som er relevante for spørsmålet fra stortingsrepresentanten. Ved å ta utgangs-

punkt i de 15 største kraftselskapene – som til sammen står for ca. 85 prosent av all offentlig eid kraftproduksjon – er det identifisert elleve relevante datterselskaper. Disse har mottatt støtte gjennom 13 tildelinger i perioden med en samlet støtte på 24 millioner kroner, jf. tabell under. Prosjektene er i hovedsak energirelaterte, inkludert utvikling av hydrogen, bioenergi og optimalisering av strømsystemet.

Tabell 2 - støtte til identifiserte datterselskap fra Innovasjon Norge i perioden 2019 - oktober 2025

År	Støttetype	Navn	Innvilget beløp
2019	Tilskudd	EIDSIVA BIOENERGI AS	1 500 000
2020	Tilskudd	EIDSIVA ENERGI AS	375 000
2020	Tilskudd	STORE NORSKE SPITSBERGEN KULLKOMPANI AS	500 000
2020	Tilskudd	Å ENERGI INVEST AS	500 000
2021	Tilskudd	GLITRE NETT AS	175 383
2021	Tilskudd	NTE ENERGI AS	5 500 000
2022	Tilskudd	STATKRAFT ENERGI AS	3 825 000
2022	Tilskudd	Å ENERGI FLEKSIBILITET AS	5 800 000
2024	Tilskudd	GLITRE NETT AS	1 300 000
2024	Tilskudd	STATKRAFT VARME AS	2 600 000
2024	Tilskudd	Å ENERGI FLEKSIBILITET AS	850 000
2025	Tilskudd	SKAGERAK ENERGI AS	550 000
2025	Tilskudd	SKAGERAK UTVIKLING AS	550 000
			24 025 383

Samlet er det identifisert 21 tildelinger på omtrent 49 millioner kroner til både kraftselskap og identifiserte datterselskaper i perioden 2019-2025. Det kan ikke ute-

lukkes at det kan være andre tilfeller av støtte til datterselskaper.

SPØRSMÅL NR. 168

Innlevert 19. oktober 2025 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 27. oktober 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Norske Skog AS er langt framme i det grønne skiftet, dette straffes de absurd nok for.

Vil statsråden ta initiativ til å omgjøre Miljødirektoratets vedtak, slik at Norske Skog fortsatt omfattes av kvotehandelssystemet, og sikre at norske bedrifter som går foran i klimaarbeidet ikke straffes økonomisk, alternativt utnytte andre mulighetsrom som for eksempel i CO₂-forskriften §11 om å særskilt kompensere bedrifter som omfattes av 95 % regelen?

BEGRUNNELSE:

Ifølge et nytt EU-direktiv skal bedrifter som er mer enn 95 prosent fossilfrie, miste retten til frikvoter for CO₂-utslipp.

Norske Skog har redusert sine utslipp med opptil 99 prosent, og investert milliarder i klimavennlig teknolo-

gi. Gevinsten for dette er at Miljødirektoratet har besluttet å tilbakekalle Norske Skog Skogn AS og Norske Skog Saugbrugs AS sine tillatelser til kvotepliktige utslipp fra 2026, med den begrunnelse at anleggene ikke lenger omfattes av EUs klimakvotesystem. Norske Skog har påklaget vedtaket, og peker på at Miljødirektoratet bygger på en tolkning av klimakvoteforskriften § 1-3a som mangler klar hjemmel, og som i praksis straffer virksomheter som har gått foran i det grønne skiftet.

Ekskluderingen fra kvotesystemet vil kunne gi et årlig tap på om lag 120 millioner kroner – til sammen 600 millioner over fem år – og svekke konkurranseevnen mot europeiske konkurrenter som fortsatt er en del av kvotesystemet.

Det framstår som et paradoks at bedrifter som har gjennomført de største utslippskuttene nå blir straffet øko-

nomisk, mens de som fortsatt bruker fossilt brensel forblir i kvoteordningen og får tildelt gratiskvoter.

Svar:

Norske Skog sin klagesak er til behandling i Klima- og miljødepartementet. Det er dermed svært begrenset hva jeg kan si om denne saken.

Jeg ønsker at bedrifter som investerer i grønn omstilling, skal oppleve at de har gode og stabile rammevilkår. EU besluttet imidlertid i 2023 å innføre en ny regel som påvirker Norske Skog sine to produksjonsanlegg negativt. Fire andre norske anlegg blir også påvirket av den samme regelen. Regelen sier at kvotepliktige virksomheter skal tas ut av kvotesystemet fra og med 2026 hvis utslippene fra forbrenning av bærekraftig biomasse stod for mer enn 95 % av de totale utslippene fra virksomheten i årene 2019-2023. Dette er en innstramming fra tidligere regelverk, som ekskluderte virksomheter dersom de brant 100 % biomasse.

Virksomheter som tas ut av kvotesystemet, slipper å levere klimakvoter til oppgjør, men får heller ikke tildelt kvoter vederlagsfritt. EU har forklart at de gjør denne endringen for å unngå at virksomheter som forbrenner mye biomasse og får nulltelt disse utslippene, får overført store verdier i form av vederlagsfrie kvoter når virksomhetene ikke har kvotepliktige utslipp og dermed ikke trenger klimakvotene. Tildeling til virksomheter som ikke har utslipp, kan ha noen uheldige sider, da det er satt et tak på samlet antall vederlagsfrie kvoter i systemet. Den nye regelen som ekskluderer anlegg som forbrenner mye biomasse, vil bidra til at de vederlagsfrie kvotene blir mer jevnt fordelt til de sektorene som anses som utsatt for karbonlekkasje. At terskelverdien settes til akkurat 95 %, er ifølge Kommisjonen en avveining mellom fordeler og ulemper for virksomheter som blir værende i systemet. Da terskelen var 100 %, kunne

anleggene spekulere i innblanding av små mengder fossilt brensel i produksjonen. Når det kreves minst 5 % fossilandel for at anlegget skal forbli kvotepliktig, vil det bli betydelige kvotekostnader for virksomheter som spekulerer i å forbrenne fossilt brensel for å bli værende i systemet. Ifølge Kommisjonen er denne terskelverdien tilstrekkelig høy til å fungere som et dis-insentiv mot å spekulere i innblanding av fossilt brensel.

Norge deltar i EUs klimakvotesystem gjennom EØS-avtalen. Regelverket er harmonisert for å sikre likebehandling av virksomheter på tvers av land. De aktuelle endringene i klimakvotereguleringen ble innlemmet i EØS-avtalen og gjennomført i norsk rett i desember 2023. Endringen i kvotereguleringen gjelder derfor også for norske virksomheter, og Norge kan ikke se bort fra EU-regelverket når vi beregner tildelingen av vederlagsfrie kvoter til virksomheter i Norge. Dersom det finnes et handlingsrom i regelverket, vil regjeringen bruke det til fordel for norsk industri.

Jeg antar at representanten med «CO₂-forskriften» sikter til forskrift om CO₂-kompensasjon for industrien. CO₂-kompensasjonsordningen er en regelstyrt ordning som – innenfor ESAs retningslinjer for statsstøtte – brukes til å kompensere visse virksomheter for økte kraftpriser som skyldes EUs klimakvotesystem. Norske Skog sine anlegg inngår i den norske CO₂-kompensasjonsordningen. Forskriftens § 11 etablerer et krav om at virksomheter som mottar kompensasjon, skal bruke minst 40 prosent av den samlede kompensasjonen for årene 2024-2030 på klima- og energieffektiviseringstiltak. Forskriften åpner for unntak fra kravet dersom virksomhetens fossile klimagassutslipp er under 1 000 tonn CO₂-ekvivalenter for virksomhetens støtteberettigede produksjon og det ikke finnes relevante energieffektiviseringstiltak etter forskriftens § 12 bokstav a.

SPØRSMÅL NR. 169

Innlevert 19. oktober 2025 av stortingsrepresentant Ove Trellevik

Besvart 23. oktober 2025 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden sikre at FMA sine faglige innspill blir hensyntatt uten selektiv siling av informasjon av tilsatte i FMA og Kystverket?

BEGRUNNELSE:

Kystverkets rapport «Kystverkets vurderinger og anbefalinger etter undersøkelse og kartlegging av U-864 i 2025» kom ut i etter at FMA rapporten med vedlegg ble fremsendt. Kystverket synets ikke å vektlegge FMA rapporten.

Kystverket velger selektivt å ta vekk deler av avsnitt i deres egen spesifisering av oppdraget når de viser til:

«Eventuelle andre tiltak på og rundt vrakdelene er en politisk beslutning som avhenger av en rekke forhold. Det kreves en særskilt bestilling fra NFD før en slik utredning eventuelt kan starte.»

Dette synets å være tatt ut av sin sammenheng, hele avsnittet i presiseringen av oppdraget 8. januar 2025 pkt. 3.1 lyder:

«Bestillingen fra NFD vil være førende for bistanden fra Forsvaret og FMA. Det skal ikke utredes andre alternative tiltak utover å heve kvikksølv og dekke til vrakdelene. Om Forsvaret og/eller FMA mener at heving av kvikksølv før tildekking av vraket og forurenset sjøbunn, eller tildekking alene, ikke er tilrådelig på grunn av forholdet med ammunisjonen, må dette påpekes, begrunnes og så langt som mulig dokumenteres. Eventuelle andre tiltak på og rundt vrakdelene er en politisk beslutning som avhenger av en rekke forhold. Det kreves en særskilt bestilling fra NFD før en slik utredning eventuelt kan starte.»

I presiseringen av oppdraget heter det videre i pkt. 3.1:

«De ulike etatene må gi skriftlige, forankrede innspill til Kystverket. Kystverket vil ikke foreta noen egne konklusjoner basert på de ulike innspillene. Innspillene må derfor ha en slik form at de kan brukes direkte i Kystverkets oppdrag fra NFD. Innspillene vil bli diskutert i arbeidsgruppen som er opprettet, men det er ikke en forventning om konsensus mellom de ulike fagområdene.»

Likevel velger Kystverket selektivt å se bort fra, eller mistenkeliggjøre fagmyndighetens FMA sin vurdering, og gjør sine egne konklusjoner. Dette kommer særlig til uttrykk i denne artikkelen:

<https://www.nrk.no/vestland/forsvarsmateriell-lot-aktivist-skrive-fagrapport-om-fedje-ubaten-1.17601658>

Sitat fra artikkelen:

Vi har vært bekymret for om personer har vært i stand for å skille personlig engasjement og rollen som uavhengige fagfolk. Dette har vi sagt fra om til FMA, sier Hans Petter Mortensholm.

Svar:

I august 2024 fikk Kystverket i oppdrag å planlegge og gjennomføre en undersøkelse for å kartlegge vraket av U-864 og områdene rundt, med sikte på å redusere usikkerhetene i en plan for eventuell heving av deler av kvikksølvlasten. Kystverket har gjennomført ett undersøkelsestokt og planlegger å gjennomføre ett til. Videre har etaten hentet inn vurderinger fra tre etater i forsvarssektoren: Forsvarsmateriell (FMA), Forsvarets forskningsinstitutt (FFI), og Forsvaret ved Forsvarets operative hovedkvarter og Minedykkerkommandoen.

I den foreløpige rapporten fra Kystverket som representanten viser til, har etaten ikke gitt noen vurdering av noen av innspillene fra etatene i forsvarssektoren. De har imidlertid pekt på at etatene gir vurderinger som strider mot hverandre, og at Kystverket derfor har tildelt FFI et oppdrag om å gjennomføre beregninger og modellering av blant annet risiko for detonasjon av torpedoer under tildekking og brist i trykklufttank. Dette arbeidet pågår nå.

Etter at FFI har gjennomført dette tilleggsoppdraget, og etter at Kystverket har gjennomført det planlagte andre undersøkelsestoktet, skal etaten levere en endelig rapport der den bl.a. skal gi sin anbefaling om den videre håndteringen av vraket og kvikksølvforurensningen. I denne endelige rapporten, som er ventet våren 2026, legger jeg til grunn at risikovurderingene fra alle etatene i forsvarssektoren som har levert innspill, deriblant FMA, vil bli reflektert.

SPØRSMÅL NR. 170

Innlevert 19. oktober 2025 av stortingsrepresentant Tor Mikkel Wara

Besvart 22. oktober 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Hvilke offentlig eide kraftselskaper og deres datterselskaper har mottatt støtte fra Enova de siste fem årene, og hva er beløpene?

Svar:

Tabellen under viser en oversikt over offentlig eide kraftselskaper og eventuelle datterselskaper som har mottatt støtte fra Enova de siste fem årene, med tilhørende program og vedtatt beløp.

I sum har Enova vedtatt støtte for omtrent 163 mill. kroner til 42 offentlig eide kraftselskap, hvorav de aller fleste er kommunalt eide aksjeselskap. Enova har ingen automatiske koblinger i datagrunnlaget mellom mor- og

datterselskaper, som kan medføre at et fåtall prosjekter ikke er fanget opp i listen. Disse prosjektene utgjør i så fall en svært liten andel av totalt vedtatt støtte.

Søkernavn	Type eierskap	Program	Vedtatt støtte (kr)
Å Energi fleksibilitet as	Kommunalt eid aksjeselskap	Fleksibilitet i energisystemet	100 443 000
Trønderenergi kraft as	Kommunalt eid aksjeselskap	Pilotering av ny energi- og climateknologi	14 612 700
Trønderenergi kraft as avd. Oslo	Kommunalt eid aksjeselskap	Pilotering av ny energi- og climateknologi	12 795 301
Helgeland kraft vannkraft as Mosjøen	Kommunalt eid aksjeselskap	Områdeutbygging av ladeinfrastruktur for elbil	6 096 000
Nord-Trøndelag elektrisitetsverk AS	Kommunalt eid aksjeselskap	Beste tilgjengelige teknologi	2 982 481
Helgeland kraft vannkraft AS	Kommunalt eid aksjeselskap	Områdeutbygging av ladeinfrastruktur for elbil	2 550 000
Ishavskraft AS	Kommunalt eid aksjeselskap	Områdeutbygging av ladeinfrastruktur for elbil	2 254 500
Lyse energi AS salg av kraft	Kommunalt eid aksjeselskap	Områdeutbygging av ladeinfrastruktur for elbil	2 192 720
Ishavskraft AS	Kommunalt eid aksjeselskap	Områdeutbygging av ladeinfrastruktur for elbil	2 130 000
Ishavskraft AS	Kommunalt eid aksjeselskap	Områdeutbygging av ladeinfrastruktur for elbil	1 665 945
Helgeland kraft vannkraft AS	Kommunalt eid aksjeselskap	Områdeutbygging av ladeinfrastruktur for elbil	1 495 000
Troms kraft AS	Kommunalt eid aksjeselskap	Forprosjekt Hydrogen til maritim transport	1 000 000
Trønderenergi kraft AS	Kommunalt eid aksjeselskap	Forprosjekt Hydrogen til maritim transport	1 000 000
Helgeland kraft vannkraft AS	Kommunalt eid aksjeselskap	Områdeutbygging av ladeinfrastruktur for elbil	995 000
Å energi AS	Kommunalt eid aksjeselskap	Fleksibilitet i energisystemet	990 000
Be kraftsalg AS avdeling Bodø	Kommunalt eid aksjeselskap	Områdeutbygging av ladeinfrastruktur for elbil	926 100
NTE energi AS avd. Steinkjer	Kommunalt eid aksjeselskap	Forprosjekt Hydrogen til maritim transport	841 459
Be kraftsalg AS	Kommunalt eid aksjeselskap	Områdeutbygging av ladeinfrastruktur for elbil	798 000
Statkraft AS avd. Oslo	Statlig eid aksjeselskap	Forprosjekt Hydrogen til maritim transport	713 625
Be kraftsalg AS	Kommunalt eid aksjeselskap	Områdeutbygging av ladeinfrastruktur for elbil	694 470
Nord-Trøndelag elektrisitetsverk holding AS avd. Steinkjer	Kommunalt eid aksjeselskap	Forbedring av energitilstand i yrkesbygg	643 500

Haugaland kraft AS	Kommunalt eid aksjeselskap	Planlegging og prosjektering for ombruk og fleksibilitet	600 000
Helgeland kraft utvikling AS	Kommunalt eid aksjeselskap	Klima- og energisatsinger i industrien	500 000
Helgeland kraft vannkraft AS	Kommunalt eid aksjeselskap	Områdeutbygging av ladeinfrastruktur for elbil	500 000
Helgeland kraft vannkraft AS	Kommunalt eid aksjeselskap	Områdeutbygging av ladeinfrastruktur for elbil	500 000
Statkraft AS avd. Oslo	Statlig eid aksjeselskap	Prosjektetableringsstøtte EUs Innovasjonsfond	500 000
Å energi AS	Kommunalt eid aksjeselskap	Prosjektetableringsstøtte EUs Innovasjonsfond	500 000
Tafjord kraftproduksjon AS avd. Tafjord	Kommunalt eid aksjeselskap	Klima- og energisatsinger i industrien	450 000
Haugaland kraft energi AS	Kommunalt eid aksjeselskap	Konseptutredning for innovative energi- og klimaløsninger	443 806
Tafjord kraftproduksjon AS avd. Tafjord	Kommunalt eid aksjeselskap	Klima- og energisatsinger i industrien	380 000
Gudbrandsdal energi holding AS	Kommunalt eid aksjeselskap	Energikartlegging i yrkesbygg	211 000
Ringerikskraft AS	Kommunalt eid aksjeselskap	Klima- og energisatsinger i industrien	175 000
Valdres energi AS	Kommunalt eid aksjeselskap	Energikartlegging i yrkesbygg	80 000
Eiker energi AS	Kommunalt eid aksjeselskap	Forbedring av energitilstand i yrkesbygg	68 000
Haugaland kraft energi AS	Kommunalt eid aksjeselskap	Nullutslippsfond Elvarebil	62 429
Haugaland kraft AS	Kommunalt eid aksjeselskap	Nullutslippsfond Elvarebil	38 268
Be kraftsalg AS	Kommunalt eid aksjeselskap	Områdeutbygging av ladeinfrastruktur for elbil	37 229
Be kraftsalg AS	Kommunalt eid aksjeselskap	Områdeutbygging av ladeinfrastruktur for elbil	31 124
Nord-Trøndelag elektrisitetsverk AS	Kommunalt eid aksjeselskap	Nullutslippsfond Elvarebil	26 559
Eiker energi AS	Kommunalt eid aksjeselskap	Energikartlegging i yrkesbygg	22 877
Statkraft energi AS avd. region Midt-Norge	Statlig eid aksjeselskap	Nullutslippsfond Elvarebil	22 474
Voss energi kraft AS	Kommunalt eid aksjeselskap	Nullutslippsfond Elvarebil	21 534
42			162 990 101

SPØRSMÅL NR. 171**Innlevert 19. oktober 2025 av stortingsrepresentant Stig Atle Abrahamsen****Besvart 28. oktober 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Har statsråden satt i verk noen tiltak for å støtte etableringen av nye legesenter?

BEGRUNNELSE:

Det er fortsatt over 100 000 som ikke har fastlege.

Mange kommuner har fått etablert nye fastlegehemler for å oppnå full fastlegedekning, men det gjenstår fortsatt mye arbeid for å komme i mål.

I flere kommuner har man fylt opp eksisterende legesentre, og som f.eks. i Askøy kommune, er man nå nødt til å etablere et nytt legesenter da det ikke er mulig å utvide kapasiteten noe mer ved de eksisterende sentrene.

Det kan være krevende å etablere nye tjenestesteder da man får høye oppstartskostnader og færre muligheter til å dele på kostnader til støttefunksjoner, administrativt arbeide o.l. ved starten av driften, da antall fastleger gjerne er lavt eller det kanskje bare er en enkelt praktiserende lege i starten.

Svar:

Representanten tar opp en viktig problemstilling. Å styrke allmennlegetjenesten er et sentralt mål for regjeringen. Regjeringen tok over en allmennlegetjeneste i krise i 2021. Kommunene i hele landet opplevde rekrutteringsutfordringer til allmennlegetjenesten, noe som innebar at altfor mange innbyggere sto på lister uten fastlege. Den negative trenden er snudd og rekrutteringen til yrket er rekordhøy.

Regjeringen har satset over 1 mrd. kroner på fastlegeordningen, blant annet ved å øke basistilskuddet til legene. Samtidig er ALIS-tilskuddet, som legger til rette for leger som spesialiserer seg i allmennmedisin, kraftig styrket. Satsingene har gitt resultater. Rekrutteringen til fastlegeordningen har de siste par årene vært langt høyere enn tidligere. Per oktober 2025 er det 119 000 innbyggere som står på liste uten fast lege. Selv om disse listene ikke har en fast lege, har de en fastlegevikar som yter allmennlegetjenester. Regjeringen har satt som mål at tallet på innbyggere uten fast lege skal ytterligere ned.

Samtidig ønsker regjeringen å gjøre mer. I Meld. St. 23 (2024-2025) Fornye, forsterke, forbedre - Fremtidens allmennlegetjeneste og akuttmedisinske tjenester utenfor sykehus presenteres regjeringens mål for allmennlegetjenesten og politikken for å nå målene. Regjeringen

ønsker blant annet at fastlegekontorene skal være enheter med flere leger og personellgrupper som møter innbyggerne med bredde i tilbudet og tverrfaglig oppfølging. Det lanseres et bredt utvalg tiltak som skal bidra til å nå målene i meldingen.

Som representanten helt riktig påpeker er uegnede lokaler mange steder en barriere for å utvide legekantorene med flere leger (som representanten viser til) eller annet personell. Det er kommunene som har sørgeforansvaret for allmennlegetjenestene i sin kommune og som således er nærmest å gjøre tiltak for å tilrettelegge for en hensiktsmessig infrastruktur, både for egne kommunale legekantor og eventuelt for næringsdrivende leger etter avtale med dem.

Staten har en viktig rolle i finansieringen av allmennlegetjenesten i kommunene. Helse-direktoratet gjennomfører nå et bredt utredningsarbeid i oppfølgingen av Meld. St. 23 om hvilke virkemidler som bør tas i bruk for å legge til rette for ønsket utvikling av tjenesten. Problemstillingen representanten tar opp er relevant i dette arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 172**Innlevert 19. oktober 2025 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 27. oktober 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Vil statsråden ta et initiativ for å rydde opp i løyveregeleverket slik at eiere av elektriske varebiler ikke straffes med strengere krav, enn om man kjører med diesel og med dette sikre at næringsdrivende fritt kan velge det kjøretøyet som er mest hensiktsmessig for deres drift?

BEGRUNNELSE:

Fra 1. januar 2026 innføres krav om nasjonalt varebilløype for kjøretøy over 2,5 tonn. Regelverket rammer uheldig for mange som velger elektriske varebiler. Grunnet batterienes vekt får flere el-varebiler høyere totalvekt enn tilsvarende dieslbiler og klassifiseres dermed som liten lastebil(N2) med krav om lastebilløype selv om de brukes som vanlige varebiler. Dette har skapt frustrasjon hos både varebileiere og Norges Lastebileier-Forbund(NLF) og mange vegrer seg nå for å velge el-varebil. Det oppleves urimelig at de som velger en praktisk løsning møtes med mer byråkrati og høyere kostnader. Myndighetene har allerede åpnet for vektunntak i andre forskrifter som førerkort og kjøre- og hviletid men dette gjøres ikke for løyveregelelene.

Det er behov for å rydde opp i regelverket for å gjøre det mer forutsigbart og teknologinøytralt. Det er viktig at næringsdrivende får frihet til å velge det kjøretøyet som fungerer best for dem. Statsråden bør derfor raskt vurdere nødvendige endringer i forskriften for å sikre et rettferdig og praktisk regelverk.

Svar:

Jeg viser til mitt svar av 20. oktober 2025 på spørsmål nr. 100 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Grunde Almeland om samme tema.

Innføring av løyvekrav for de som driver nasjonal godstransport med motorvogner med tillatt totalvekt mellom 2 500 kg og 3 500 kg, er en del av regjeringens handlingsplan mot sosial dumping i transportsektoren, og er blant annet begrunnet i hensyn til yrkessjåførenes sosiale forhold og til rettferdig konkurranse i transportbransjen. Tiltaket i handlingsplanen hadde bred støtte blant organisasjonene. Løyvekrav for kjøretøy mellom 2 500 og 3 500 kg trer i kraft 1. januar 2025. Jeg vil understreke at dette ikke innebærer endringer i løyvekravet for de som driver transport med kjøretøy over 3 500 kg. Løyvekravene for

transport med kjøretøy over 3 500 kg har vært uendret over mange år.

Som jeg informerte om i brev av 20. oktober 2025, kan vi vurdere å differensiere vektgrensen for kjøretøy som brukes til nasjonal godstransport, dersom det viser seg at fossile varebiler får en konkurransefordel i dette transportmarkedet. Det må i så fall også tas med i vurderingen at mange av høringsinstansene ønsket at løyvekravet skulle gjelde uavhengig av kjøretøyets tillatte totalvekt, altså for all nasjonal godstransport mot vederlag. Dersom vektgrensen skal differensieres, endres eller fjernes helt, er det en fordel å kunne bygge vurderingene på reelle erfaringer med hvordan det nye regelverket virker. Eventuelle endringer må også vurderes opp mot hvilket handlingsrom vi har etter EØS-avtalen, og hvilke konsekvenser det eventuelt vil ha å operere med andre vektgrenser for nasjonal transport enn for internasjonal transport.

SPØRSMÅL NR. 173**Innlevert 19. oktober 2025 av stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen****Besvart 27. oktober 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for hvorfor mange sykepleiere har sluttet ved medisinsk sengepost B ved UNN Harstad, samt redegjøre for om denne sengeposten har vært holdt stengt siden i vår som følge av sykepleierflukten, og hvorvidt dette henger sammen med høyt arbeidspress over tid knyttet til mange utskrivningsklare pasienter?

BEGRUNNELSE:

Fremskrittspartiet har blitt gjort oppmerksom på at det har sluttet mange sykepleiere ved UNN Harstad, og at det er et så høyt antall at medisinsk sengepost B har vært holdt stengt siden i vår. Tall Fremskrittspartiet får opplyst tyder på at så mange som 16 sykepleiere har sluttet, der flere har begynt på sykehjem i andre kommuner.

Årsakene Fremskrittspartiet får oppgitt er sammensatte, men en gjenganger er høyt arbeidspress og dårlige arbeidsforhold, blant annet som følge av svært mange utskrivningsklare pasienter som blir liggende altfor lenge.

Det har vært kjent over lang tid at særlig Harstad kommune sliter med å ta imot sine egne innbyggere som er utskrivningsklare fra UNN Harstad. Det politiske flertallet i Harstad kommune har i tillegg vedtatt flere omfattende kutt i sine helse- og omsorgstjenester på grunn av dårlig kommuneøkonomi, noe som kan forverre kommunens mulighet til å ta imot utskrivningsklare pasienter.

Svar:

Fra regjeringens side er vi svært opptatt av det å beholde kvalifisert personell i vår felles helsetjeneste, og at medarbeidere skal oppleve gode arbeidsvilkår. For å sikre dette både i dag og i årene som kommer, har regjeringen startet arbeidet med en helsepersonellplan som skal strekke seg frem mot 2040. Stortinget er invitert med i arbeidet.

Det er innhentet en orientering fra Helse Nord RHF i anledning spørsmålet, som igjen har mottatt opplysninger fra Universitetssykehuset Nord-Norge HF (UNN) om den aktuelle situasjon ved UNN Harstad.

«Det opplyses at seks sykepleiere av totalt 33 ansatte ved medisinsk sengepost B ved Medisinsk avdeling, UNN Harstad, har sluttet i 2025. Det gjøres imidlertid oppmerksom på at tre av disse har gått til andre seksjoner ved UNN Harstad. Fire av de seks skal ha oppgitt driftsmessige forhold som hovedårsak til sin oppsigelse. Sengepost A og B ved Medisinsk avdeling driftes i perioder sammen for å sikre forsvarlig drift og ferieavvikling, og med kjent personell. I ferieperioden skal sengetallet ha blitt redusert med totalt fire senger, fra 32 til 28. For perioden fra i

sommer og fram til november i år, er det planlagt normalt sengetall, men fortsatt med samdrift mellom postene.

Sykehuset opplyser videre at 90 prosent av pasientene som innlegges ved medisinske sengeposter ved UNN Harstad er øyeblikkelig hjelp. Det bekreftes at belastningen på sengepostene påvirkes av et økende og vedvarende høyt antall utskrivningsklare pasienter som skal til Harstad kommune. UNN har i 2025 varslet Statsforvalteren i Troms og Finnmark om utfordringer knyttet til utskrivningsklare pasienter. Andelen utskrivningsklare pasienter ved medisinsk avdeling har i 2025 utgjort mellom 11 og 31 prosent av sengekapasiteten. Antallet utskrivningsklare liggedøgn til Harstad kommune har økt fra 910 i perioden januar-august 2024 til 1525 i samme periode i 2025. Sykehuset oppfatter at denne utviklingen utfordrer sengekapasiteten og driften ved sykehuset, og bekrefter at dette kan bidra til å skape økt arbeidspress og merarbeid for ansatte, og følgelig påvirke arbeidsmiljøet.»

Jeg vil avslutningsvis understreke at jeg legger til grunn at det jobbes lokalt med å bedre denne situasjonen, men samtidig illustrerer denne utfordringen også noe av det jeg har vært opptatt av når jeg har satt i gang arbeidet med en ny helsereform. Videre har jeg gitt Helsedirektoratet i oppdrag å evaluere ordningen med utskrivningsklare pasienter. Departementet har utarbeidet et mandat for evalueringen, som skal gjennomføres av ekstern evaluator og være ferdigstilt ila høsten 2025.

SPØRSMÅL NR. 174**Innlevert 19. oktober 2025 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati****Besvart 27. oktober 2025 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Mener statsråden at slagordet “From the river to the sea, Palestine will be free” er antisemittisk?

BEGRUNNELSE:

Hatet mot jøder har vært økende i Europa de siste årene, og mange norske jøder skjuler sin religiøse eller kulturell identitet i frykt for egen eller familiens sikkerhet. Statsministeren tok tidligere denne måneden også opp tematikken rundt antisemittisme i forbindelse med et besøk til synagogen i Oslo.

Jeg er ikke kjent med at det finnes noen andre barnehager eller troshjem i Norge, med unntak av den jødiske barnehagen og synagogen i Oslo, som er avhengig av permanent politibeskyttelse eller sikkerhetspersonell for at barn trygt skal kunne være i barnehagen eller nordmenn besøke sine troshjem.

I forbindelse med anti-Israel demonstrasjoner i Norge og Europa, er det svært vanlig med slagordet “From the river to the sea, Palestine will be free”, som henviser til at hele området mellom Jordanelven og Middelhavet skal tilhøre en palestinsk stat, herunder hele det området som utgjør verdens eneste jødiske stat.

Kommunal- og distriktsdepartementet la i fjor frem en ny handlingsplan mot antisemittisme. I Storbritannia har det nylig vært en offentlig debatt om slagordet “From the river to the sea” er antisemittisk. Statsminister Keir Starmer har nå uttalt seg om at han mener dette er et antisemittisk slagord. Han uttalte videre blant annet følgende:

“I take a strong view on this, and we’ve dealt with cases in my own party where people have used that expression and we’ve taken action against them.”

I Tyskland har også en person blitt bøtelagt for bruk av slagordet.

Svar:

Norges posisjon er at det kun er en tostatsløsning, med to stater for to folk, som kan føre til fred og sikkerhet for både israelere og palestinere.

Konflikten mellom Israel og Palestina er svært betent, og den preges av sterke følelser og ulike oppfatninger på begge sider. I en slik situasjon sirkulerer mange uttrykk og slagord som brukes med forskjellig meningsinnhold og hensikt. Enkelte av disse uttrykkene kan av noen

oppfattes som politiske utsagn til støtte for palestinernes rettigheter, mens de av andre kan forstås som uttrykk for en avvisning av Israels eksistens som stat. Det er derfor viktig å vurdere slike ytringer i sin sammenheng og kontekst.

Ytringsfriheten står sterkt i Norge, og det skal være høyt under taket for debatt, også i spørsmål som vekker sterke reaksjoner.

Regjeringen vil understreke at enhver form for antisemittisme er uakseptabel. Antisemittisme har ingen plass i det norske samfunnet. Regjeringen tar sterkt avstand fra alle ytringer og handlinger som uttrykker eller oppmuntrer til hat, diskriminering eller vold mot jøder. Det er viktig å skille mellom antisemittisme, som er svært og alvorlig og må slås ned på, og legitim kritikk av Netanyahu-regjeringen.

Norge vil fortsette å arbeide for en politisk løsning på konflikten mellom Israel og Palestina.

SPØRSMÅL NR. 175**Innlevert 19. oktober 2025 av stortingsrepresentant Stig Atle Abrahamsen****Besvart 29. oktober 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Deler statsråden FrPs bekymring for at etterslepet i innkalling og behandling innen tannhelsetjenesten øker, og hva vil statsråden gjøre for å bedre situasjonen?

BEGRUNNELSE:

Under regjeringen Støre har man sett en rekke endringer i tannhelsetjenesten. Vi ser nå noen bekymringsfulle utviklinger.

I Norge har man et innkallings-/behandlingsetterslep på 198 203 personer, opp fra 155 401 personer i 2021 (se link SSB)

https://www.dropbox.com/scl/fo/6g3psmoqcbqt-1k3r0jb03/ABlj7BoQisMRr15VP_swGZs?rlkey=v73f3qx-sotder9v63mjduhm3a&st=z15d3g06&dl=0

Vi ser blant annet at det er store etterslep til behandling av eldre, langtidssyke og uføre i Institusjonspleie og hjemmesykepleie.

Det kan være grunn til å undersøke om tjenesten er underfinansiert eller om man feilprioriterer ressursene til tannhelse.

Svar:

Fylkeskommunene har ansvaret for den offentlige tannhelsetjenesten. Ansvaret er regulert i tannhelsetjenesteloven. Fylkeskommunen skal sørge for at tannhelsetjenester, herunder spesialisttjenester, er tilgjengelige for alle som bor eller oppholder seg i fylket. Fylkeskommunen skal gjennom den offentlige tannhelsetjenesten organisere forebyggende tiltak for hele befolkningen og gi et regelmessig og oppsøkende tilbud om tannhelsetjenester til gitte grupper i lovens § 1-3 første ledd.

Gjennom KOSTRA (kommune-stat-rapportering) sender fylkeskommunene tall fra den offentlige tannhelsetjenesten til SSB. «Etterslep» defineres som «personer som ikke er innkalt til planlagt tid».

Tall fra Statistisk sentralbyrå viser at det samlede etterslepet i den offentlige tannhelse-tjenesten har økt fra 155 401 personer i 2021 til 198 203 personer i 2024. Dette er en utvikling vi tar på alvor.

Samtidig er det viktig å nyansere bildet. Det følger av forarbeidene til tannhelsetjenesteloven at fylkeskommunens plikt til oppsøkende virksomhet overfor pasientgruppen 21- til 28-åringer ikke strekker seg til å omfatte innkalling, jf. Prop. 60 L (2023-2024) pkt. 4.3.3 og Prop.

124 L (2024–2025) pkt. 4.3. På denne bakgrunn bør unge voksne ikke regnes som en del av etter-slepet, definert som personer som ikke er innkalt til planlagt tid. Gruppen 21-24 år utgjorde 18 853 av det samlede etterslepet i 2024.

For flere av de prioriterte gruppene som FrP trekker frem, blant annet eldre i institusjonspleie og psykisk utviklingshemmede over 18 år, har etterslepet gått noe ned fra 2023 til 2024. Dette viser at det gjøres en innsats for å ivareta disse pasientgruppene.

Sammen med budsjettpartner SV har dagens regjering styrket tannhelsefeltet med over 1,4 milliarder kroner i forrige regjeringsperiode. Dette har blant annet gått til å utvide tilbudet til nye grupper, men også til å styrke fylkeskommunenes rammetilskudd for å legge til rette for at flere som har rett til offentlig tannhelsetjeneste, får kunnskap om rettighetene sine, ansette flere tannpleiere og bygge ut kapasiteten i tjenesten. Fylkeskommunene har også mulighet til å inngå avtaler med private tannleger om å yte tjenester til prioriterte grupper.

Departementet følger utviklingen nøye og vil fortsette å arbeide for at alle prioriterte grupper får et regelmessig og forsvarlig tilbud, og at etterslepet reduseres.

SPØRSMÅL NR. 176

Innlevert 17. oktober 2025 av stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt

Besvart 27. oktober 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Etter at de nye avtalene for pasientreiser trådte i kraft 1. oktober, er det fortsatt flere drosjesentraler i Finnmark som ikke har avtale med Helse Nord. Dette kan medføre at pasientene selv må legge ut flere tusen kroner for transport til nødvendig sykehusbehandling.

Er statsråden bekvem med at pasienter i Finnmark må legge ut over 10 tusen kroner for transport til nødvendig sykehusbehandling, og hva vil statsråden gjøre for å sikre at Helse Nord for på plass avtaler i alle kommuner i Finnmark slik at pasienter slipper slike store utlegg?

BEGRUNNELSE:

Fra 1. oktober trådte nye drosjeavtaler i Finnmark i kraft. Helse Nord opplyser at det er avtaler på plass i de fleste kommunene, men pasienter i Sør-Varanger, Porsanger, Vardø og Hasvik står uten fast løsning. Dette kan medføre at pasientene selv må legge ut flere tusen kroner for transport til nødvendig sykehusbehandling.

Det har vært to drosjeløyper i Vardø. Den ene ønsker ikke å fortsette drifta, mens den andre legger ned som følge av at vedkommende ikke vil klare å drive alene. Årsaken til dette er at Helse Nord og Pasientreiser krever at pasienttransport skal foregå med elbil. For drosjenæringen i distriktene er Pasientreise-transportene grunnlaget for å drift. Med få ladestasjoner og store avstander, frykter mange at elbilkravet kan sette pasienter i fare, særlig vinterstid. Drosjeeierne i Vardø har hybridbiler, men det er ikke godt nok.

En drosjesjåfør som ønsker å være anonym, som uttaler seg til iFinnmark 11.10.2015 (<https://www.ifinnmark.no/drosjeavtalene-som-strandet-ikke-anbudskonkurranse-men-sosial-dumping/s/5-81-2322840>) mener det Helse Nord omtaler som anbud, vil kan beskrives som sosial dumping:

«Dette er ikke en anbudsrunde. Helse Nord har gitt en pris, så må man kjøre for den prisen. Og man må også kjøre med elbiler. Prisen drosjesjåføren må kjøre for fra 1. oktober, er også nedjustert i forhold til tidligere runder med pasienttransport.»

Dette har medført at andre taxiselskap ikke har inngått avtale med Helse Nord.

I iFinnmark den 17.10.2025 kan vi lese om pasient velger å avbestille sykehustime for hun ikke har råd til å legge ut for Pasientreiser (<https://www.ifinnmark.no/lilli-anns-reisebyrde-avbestilte-sykehusti->

[men-for-har-ikke-rad-til-a-legge-ut-for-pasientreiser-to-ganger/s/5-81-2330113](https://www.ifinnmark.no/lilli-anns-reisebyrde-avbestilte-sykehusti-men-for-har-ikke-rad-til-a-legge-ut-for-pasientreiser-to-ganger/s/5-81-2330113)).

Turen fra Nordvågen i Nordkapp kommune til Hammerfest sykehus kostet 5 477 kroner, og tilbaketuren 6 273 kroner, og ble gjennomført før. Pasienten måtte avbestille den andre sykehustimen for hun hadde ikke råd til å legge ut et slikt beløp to ganger samme uke. Hadde hun dratt på begge timene, ville hun i teorien måtte ha lagt ut svimlende 23 500 kroner for nødvendig helsehjelp. Hendelsen fant sted i perioden før ny avtale mellom Helse Nord og Nordkapp Taxisentral trådte i kraft.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har henvendt seg til Helse Nord RHF for å få redegjort for status og deres vurderinger av spørsmålet fra stortingsrepresentanten. De opplyser at helseforetakenes utgangspunkt for deres arbeid med pasientreiser, er at pasientenes rettigheter følger av pasient- og brukerrettighetsloven og pasientreiseforskriften. Hovedregelen er at pasienten selv er ansvarlig for å komme seg til og fra behandling, og at helseforetakene er ansvarlig for å yte reisestøtte til pasientens utgifter for reise til og fra behandling.

Deler av befolkningen, særlig i Nord-Norge, er bodd i områder med lang avstand til sykehus eller behandlere, og hvor reiseutgifter for pasientene potensielt kan bli betydelige. Helseforetakene har derfor etablert tilbud til pasientene som trenger det mest, slik at de slipper å organisere reisene selv, og unngår store personlige utgifter som først refunderes i ettertid.

En forutsetning for ordningen med drosjetransport, er at det i kommunene finnes leverandører som ønsker å ha en slik avtale med helseforetaket, og at partene blir enige om en avtale. I tilfeller hvor det ikke lykkes å få avtaler med drosjenæringen får pasientene sin rettighet oppfylt ved å sende reiseregning, og helseforetakene søker å finne alternative løsninger for pasientene så langt det lar seg gjøre. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid hos Pasientreiser HF for håndtering av refusjonssøknader for saker fra Finnmark er per i dag 12 dager. Pasientreiser HF prioriterer saker som gjelder drosjeutlegg fra kommuner uten drosjeavtale. Helse Nord RHF opplyser at det i noen kommuner i Finnmark ikke har lyktes dem å komme frem til enighet om nye avtaler. Dette er ikke en ønsket situasjon, og de er tydelig på at de deler bekymringen for at

pasienter kan vurdere å utsette helsehjelp av på grunn av dette.

Helse Nord RHF opplyser at de arbeider med andre løsninger for å unngå store utlegg for pasientene. Finnmarkssykehuset HF benytter tilgjengelig kapasitet fra de områdene hvor det er inngått avtaler, og de bruker sine egne syketransportbiler så langt det rekker, for å skaffe transport til de pasientene som trenger det mest. Finnmarkssykehuset HF jobber også med alternative løsninger for å kunne tilby transport til pasientene som har rett til tilrettelagt transport. Helse Nord RHF ønsker likevel å presisere at akutte helsebehov alltid sikres transport til sykehus ved hjelp av ambulansetjenestene.

Stortingsrepresentanten har i sin bekymring for pasientreisetilbudet trukket frem både at det er satt et pristak, og at det er satt miljøkrav i anbudskonkurransene. Helse Nord RHF har avholdt leverandørkonferanser i Alta, Tromsø, Svolvær og Mosjøen hvor innretningen på anbudskonkurransene ble presentert og hvor det ble bedt om innspill fra leverandørene. Det er ikke mottatt innspill i den forbindelse.

Helse Nord RHF ønsker å bidra aktivt til å oppnå regjeringens mål om utslippsfri transport og en klimanøytral helsesektor innen 2045. De følger nasjonale miljømål og omsetter dem til konkrete tiltak – blant annet gjennom krav til nullutslippskjøretøy i avtalene for pasientreiser med drosje for 1-3 passasjerer i hele regionen. Basert på vurderinger av utfordringsbildet, spesielt det at lademulighetene enkelte steder er begrensede, så er det gitt åpning for dispensasjon fra kravet. Det er ingen kommuner i Finnmark hvor miljøkriteriene er eneste årsak til at Helse Nord RHF ikke har kommet til enighet om avtale.

Dispensasjon fra elbilkravet for deler av bilparken er gitt for samtlige rammeavtaler som er inngått i Finnmark, unntatt Alta, hvor det ikke er kommet anmodning om dispensasjon. Omfanget er tilpasset forutsetningene i det enkelte området, og nullutslippsmateriell skal prioriteres i daglig drift.

For å harmonisere prisnivået i regionen, ble det for anbudene i 2025 satt en felles makspris per kilometer for alle avtaleområdene. Pristaket er basert på markedspris for privatkunder etter maksimalprisforskriften, dvs. hva prisen ville blitt hvis pasienten som privatperson måtte betalt for tilsvarende tur. Prisene i de nye avtalene kan avvike fra tidligere avtaler, ettersom marked og rammevilkår endres over tid. For enkelte leverandører representerer pristaket en reduksjon sammenliknet med nåværende avtale. I de aller fleste områder er det oppnådd enighet om prisnivået, og i flere områder er tilbudet lavere enn pristaket.

Helse Nord RHF legger til grunn at leverandørene selv vurderer om de ønsker å levere tilbud og inngå kontrakt på de vilkårene som er fastsatt. I forrige avtaleperiode slo prisjusteringsklausulen veldig gunstig ut for transportørene. De har derfor hatt en mye høyere inntektsvekst

på disse oppdragene enn den tilsvarende økning i satsene i maksimalprisforskriften som regulerer prisene i drosjemarkedet for øvrig.

Det er ingen automatikk i at prisnivået i forutgående avtale er styrende for prisnivået i en kommende avtale. For å harmonisere prisbildet ble det satt et tak basert på et prinsipp om at det ikke bør være en merkostnad ved at sykehusene får regningen direkte, sammenliknet med om pasienten legger ut og krever refusjon i etterkant.

Helse Nord RHF er fornøyd med å ha fått avtale med Nordkapp taxisentral ni dager etter utløp av forrige avtale. De er også fornøyd med at midlertidig løsning for Vardø er kommet på plass nå nylig. Det er lyst ut en ny anbudskonkurranse for Vardø, Hasvik og flere områder i Sør-Varanger med tilbudsfrist 10. november i år, og det vil komme nye konkurranser for Kirkenes og Lakselv. Målsettingen er å ha drosjeavtaler som dekker alle kommuner, med sammenlignbare betingelser i hele regionen, og hvor prisnivået ikke er høyere enn i privatmarkedet.

Helt avslutningsvis så vil jeg vise til at stortingsrepresentanten refererer til en artikkel i IFinnmark 11.oktober i år, hvor begrepet «sosial dumping» er brukt. Helse Nord RHF opplyser at de kjøper transporttjenester fra selvstendige næringsdrivende, eller selskaper, som har fullt ansvar for egne ansattes lønns- og arbeidsvilkår. Kravene til lønns- og arbeidsvilkår følger av både lovverket og kontraktene, og Helse Nord RHF stiller de samme krav som gjelder for andre offentlige oppdragsgivere. Helse Nord RHF sitt mål er å legge til rette for bærekraftige avtaler som gir pasientene trygg transport, samtidig som de ivaretar forsvarlig bruk av offentlige midler.

SPØRSMÅL NR. 177**Innlevert 20. oktober 2025 av stortingsrepresentant Finn Krokeide****Besvart 27. oktober 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Hvordan er anbefalingen om innføringen av et absolutt ensrettingsprinsipp fulgt opp jf. NOU 2016:24 punkt 25.2.3.1, og vil statsråden fremme forslag for Stortinget om innføring av et absolutt ensrettingsprinsipp?

BEGRUNNELSE:

Det vises til NOU 2016:24 «Ny straffeprosesslov» som den 03.11.2016 avga sin utredning til Justis- og beredskapsdepartementet. Utvalget gikk inn for å innføre et absolutt ensrettingsprinsipp, som vil avskaffe adgangen etter gjeldende rett til å idømme erstatningsansvar for det samme faktumet som en tiltalt blir strafferettslig frifunnet for i samme straffesak. Siste avsnitt av utredningens punkt 25.2.3.1 hitsettes i sin helhet:

«På denne bakgrunn mener utvalget at det bør innføres et absolutt ensrettingsprinsipp for den enkelte straffesak; det bør ikke være adgang til å pådømme et sivil krav for et forhold som tiltalte frifinnes for.»

Det bes med dette besvart hvordan utvalgets anbefaling om innføring av et absolutt ensrettingsprinsipp er fulgt opp. Det bes videre besvart om det foreligger noen konkrete planer om å fremme forslag for Stortinget for innføring av et absolutt ensrettingsprinsipp.

Svar:

Straffeprosessutvalget fremmet i NOU 2016: 24 kapittel 25 enkelte endringsforslag knyttet til reglene om behandlingen av sivile krav i tilknytning til straffesak. Blant annet foreslo utvalget regler som bygget på et såkalt ensrettingsprinsipp. Prinsippet innebærer at det i en frifinnende straffedom ikke er adgang til å samtidig pådømme et sivil krav for det forhold tiltalte frifinnes for. Utvalget foreslo at sivile krav som springer ut av forhold som tiltalte frifinnes for, skulle dekkes av en statlig garantiordning, se utredningen punkt 25.2.3 Flere av Straffeprosessutvalgets forslag knyttet til sivile krav ble fulgt opp i Prop. 146 L (2020–2021). I proposisjonen fremmet Justis- og beredskapsdepartementet en rekke forslag for å legge bedre til rette for behandlingen av sivile krav som springer ut av straffesaken. Forslaget om regler som bygger på ensrettingsprinsippet ble ikke fulgt opp, se proposisjonen punkt 18.1 hvor dette er begrunnet slik:

«Straffeprosessutvalget har foreslått både strukturelle og innholdsmessige endringer i lovreglene om behandling av sivile

krav. Departementet foreslår å følge opp flere av forslagene. Utvalgets prinsipielle forslag i utredningen punkt 25.2 side 492–497 om å gjeninnføre ensrettingsprinsippet – en ordning hvor retten i en frifinnende straffedom ikke samtidig kan pådømme sivile krav – har departementet ikke funnet grunn til å vurdere nærmere i denne omgang. Departementet er av den oppfatning at dagens ordning i praksis fungerer tilfredsstillende.» Fellesbehandling av straffekrav og sivile krav i tilfeller der tiltalte frifinnes for straffekravet, reiser vanskelige spørsmål. Regelverket må i disse tilfellene balansere ulike hensyn knyttet til blant annet prosessøkonomi, fornærmedes situasjon og et ønske om «rene» frifinnelser. Pådømmelse av et sivil erstatningskrav i en frifinnende straffedom kan innebære en betydelig belastning for tiltalte. En ordning som åpner for slik pådømmelse, stiller også særskilte krav til at rettens begrunnelse for at erstatningsdommen ikke skal bidra til å så tvil om frifinnelsen. Samtidig legger ordningen til rette for at skadelidte gis en reell mulighet til å kreve erstatning etter sivilrettslige regler for skade eller lidt tap der vilkårene for dette er oppfylt. Den ivaretar også prosessøkonomiske hensyn ettersom bevisførselen om de strafferettslige og sivile spørsmålene ofte vil overlappe. Dersom sivile krav som springer ut av forhold som en tiltalt frifinnes for skal dekkes av staten, oppstår det spørsmål om det er rimelig at skadevoldere som blir tiltalt i en straffesak i større grad skal slippe unna ansvar enn andre skadevoldere.

Jeg utelukker ikke at det på sikt kan være grunn til å se på mulige endringer i de gjeldende reglene om adgangen til pådømmelse av erstatningskrav i en frifinnende straffedom. Per i dag foreligger det imidlertid ingen konkrete planer om å fremme et forslag for Stortinget om innføring av et absolutt ensrettingsprinsipp.

Jeg nevner likevel at det etter forslag fra departementet nylig er foretatt endringer i straffeprosesslovens regler om gjenåpning av sivile krav som er fremmet i forbindelse med en straffesak. Slike krav er nå er unntatt fra den alminnelig lengstefristen på ti år for å begjære gjenåpning for sivile krav, se straffeprosessloven § 435 andre ledd andre punktum og Prop. 110 L (2023–2024) kapittel 4. Endringen innebærer at avgjørelser av sivile krav kan kreves gjenåpnet til ny behandling dersom straffesaken gjenåpnes, uavhengig av noen lengstefrist.

SPØRSMÅL NR. 178**Innlevert 20. oktober 2025 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 27. oktober 2025 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

Kan jeg få en oversikt over yrkesdeltakelsen (heltidsstilling) blant personer med innvandrerbakgrunn for de 30 mest folkerike kommunene i Norge, og kan det bes om at oversikten fordeles på kjønn, landbakgrunn/landkategori og innvandringsgrunn, med yrkesdeltakelse?

BEGRUNNELSE:

Ber om at oversikten selvfølgelig er på individnivå, ikke basert på husstand.

Svar:

Jeg har henvendt meg til SSB for å få tall på dette. Vedlagt følger oversikt over andel med innvandrerbakgrunn (innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre) i heltidsjobb i prosent av bosatte i de 30 mest folkerike kommunene i Norge. Oversiktene er delt inn etter kjønn, landkategori og innvandringsgrunn. Når det gjelder oversikten etter innvandringsgrunn, omfattes kun innvandrere og ikke norskfødte med innvandrerforeldre, ettersom

norskfødte med innvandrerforeldre ikke har innvandret. Personer med ukjent innvandringsgrunn er i hovedsak personer som har innvandret før 1990. Oversikt over selsatte i heltidsstilling uten innvandrerbakgrunn er tatt med som referansegruppe. Av hensyn til den korte fristen, har oversiktene blitt kategorisert etter landgruppe og ikke konkrete land.

Jeg vil understreke at disse tallene ikke nødvendigvis viser hvor dyktige de enkelte kommunene er til å få innvandrere i heltidsjobb. Sammensetningen i innvandrerbefolkningen i de enkelte kommunene påvirker tallene, som for eksempel andel med lav utdanning, andel med kort botid, alder, andel flyktninger vs. arbeidsinnvandrere, osv. I tillegg har det lokale arbeidsmarkedet mye å si. Mange av de som jobber deltid eller som er utenfor arbeidsmarkedet, kan dessuten være i utdanning eller delta i introduksjonsprogrammet.

Vedlegg:

<https://www.stortinget.no/dok15-202526-0178-vedlegg>

SPØRSMÅL NR. 179**Innlevert 20. oktober 2025 av stortingsrepresentant Kathy Lie****Besvart 22. oktober 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Vil det nylig nedsatte utvalget som skal se på hvordan brukerstyrt personlig assistanse (BPA) kan innrettes for å bidra til likestilling, likeverd og samfunnsdeltakelse også utrede en statlig BPA-ordning?

BEGRUNNELSE:

SV er fornøyd med at det nå nedsettes et utvalg som skal se på hvordan brukerstyrt personlig assistanse (BPA) kan innrettes for å bidra til likestilling, likeverd og samfunns-

deltakelse. BPA er, slik både SV og organisasjoner på feltet ser det, først og fremst et likestillingsverktøy.

Lik tilgang til BPA er avgjørende for å sikre mennesker med funksjonshindring blant annet mulighet til deltakelse i arbeids- og organisasjonsliv. Det er en forutsetning for å kunne få til et liv på lik linje med andre borgere.

I dag er det alt for store variasjoner i tilgangen til, og kvaliteten på tilbudet, i norske kommuner. En samlet funksjonshemmedebevegelse vil ha en skikkelig utredning av en statlig ordning. Det er derfor svært uheldig at

kommunelovens § 2-2 skal ligge til grunn for arbeidet i utvalget, i og med at det blokkerer for å få en slik utredning.

Svar:

Som helse- og omsorgsminister har jeg mottatt en rekke innspill om at regelverket knyttet til BPA-ordningen praktiseres svært ulikt fra kommune til kommune, både når det gjelder selve saksbehandlingen og innholdet i vedtakene. Fra organisasjonene etterlyses det blant annet større forutsigbarhet knyttet til ordningen. Jeg har derfor sørget for at departementet har sendt ut et rundskriv om BPA til landets kommuner og statsforvaltere. I tillegg har jeg gitt oppdrag til Helsedirektoratet om å utrede behov for tiltak som skal bidra til gode vedtaksprosesser for kommunale helse- og omsorgstjenester. Dette er viktige grep for likeverdige tjenester.

Ekspertutvalget knyttet til BPA som jeg nå har nedsatt skal legge til grunn at BPA-ordningen skal bidra til likestilling, likeverd og samfunnsdeltakelse for personer med nedsatt funksjonsevne og stort behov for bistand. Utvalget skal kartlegge tilgrensende ordninger og komme med forslag til hvilke andre ordninger som eventuelt bør inngå i en fremtidig BPA-løsning. Videre skal utvalget vurdere om, og eventuelt hvordan BPA-ordningen skal forankres i eget lovverk.

I tilknytning til representantens konkrete spørsmål ønsker jeg å vise til at BPA i dag ikke er noen egen tjeneste, men en måte å organisere kommunale helse- og omsorgstjenester som f.eks. praktisk bistand på. Dette er tjenester som i dag ligger i kommunen. Jeg ser frem til ekspertutvalgets innstilling og en god og konstruktiv dialog med Stortinget om videre vei for BPA-ordningen.

SPØRSMÅL NR. 180

Innlevert 20. oktober 2025 av stortingsrepresentant Kari Sofie Bjørnsen

Besvart 27. oktober 2025 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hvilke endringer i inntektssystemet for kommunal sektor - utelukkende de endringer som ikke gjelder oppgave- eller oppgavekorrigering - som har ført til negative økonomiske utslag på over 500 millioner kroner for enkelte kommuner eller fylkeskommuner, og hvor disse endringene er innfaset over en periode på inntil to år?

BEGRUNNELSE:

Stortinget har nylig vedtatt endringer i inntektssystemet for kommunene i Norge. Ved tidligere store endringer i inntektssystemet har man ofte benyttet mange års innfasing og tilskuddsmidler eller skjønnsmidler for å dempe de økonomiske konsekvensene for kommuner som taper. Ved den siste revisjonen er endringene ikke gradert over mer enn to år, og det ikke er avsatt særskilte midler for å moderere effektene. Det er etter representantens inntrykk få, om noen eksempler på større systemendringer uten omfattende innfasing i antall år og med tillegg av tilskuddsordninger.

Svar:

Det nye inntektssystemet for kommunene trådte i kraft fra 2025 og bygger på en helhetlig gjennomgang med utgangspunkt i NOU 2022:10 Inntektssystemet for kommunene, høringsinnspillene til denne og departementets egne analyser og vurderinger (jf. Prop. 102 S (2023–2024) Kommuneproposisjonen 2025). Hovedmålene med gjennomgangen var en faglig oppdatering av kostnadsnøkkelene i utgiftsutjevningen og endringer i skatteelementene som sikrer en jevnere fordeling av skatteinntektene mellom kommunene. I tillegg er det gjort endringer i de regionalpolitiske tilskuddene, som blant annet gir en mer treffsikker fordeling av distriktstilskuddene.

Endringer i inntektssystemet vil alltid gi fordelingsvirkninger mellom kommunene. Siden de frie inntektene finansierer viktige velferdsoppgaver som ikke bør variere for mye fra år til år, blir fordelingsvirkningene faset gradvis inn gjennom overgangsordninger. Dette har vært praksis ved de tidligere endringer i inntektssystemet, og var også tilfellet med endringene i inntektssystemet for kommunene i 2025.

Endringene i kostnadsnøkkelene og distriktstilskuddene fanges opp av inntektsgarantiordningen (ING-

AR), som gir kommunene en helhetlig skjerming mot en brå nedgang i rammetilskuddet fra ett år til det neste. Den gradvise innfasingen av fordelingsvirkningene gjennom INGAR er ikke tidsavgrenset. Det betyr at det kan ta lang tid før store, negative fordelingsvirkninger som følge av endringer i kostnadsnøkkelen og distriktstilskuddene er fasett inn med full effekt.

INGAR omfatter ikke endringer i skatteinntektene eller inntektsutjevningen. Som en del av omleggingen av inntektssystemet i 2025, er det gjort tre endringer som til sammen sikrer en jevnere fordeling av skatteinntektene mellom kommunene: Eierinntekter (utbytte mv.) korrigeres ut av skattegrunnlaget til kommunene, kommunenes andel av formuesskatten halveres og erstattes med økt inntektsskatt, og den utjevningsgraden i den symmetriske inntektsutjevningen økes fra 60 til 64 prosent. Av hensyn til enkelhet og implementeringen i Skatteetaten, er korreksjonen av eierinntekter innført med full effekt fra 2025. Halveringen av formuesskatten og den økte symmetriske inntektsutjevningen fases inn over to år, i 2025 og 2026. Det er altså bare endringene i skatteelementene som har en overgangsordning begrenset til inntil to år.

I tillegg til overgangsordningene er den økonomiske rammen til kommunesektoren økt med over 1,65 mrd. kroner som en del av innføringen av det nye inntektssys-

temet. Av dette er 1,5 mrd. gitt med en særskilt fordeling som gir mest til de kommunene som har lavest skatteinntekter. I tillegg er det innført en egen kompensasjonsordning på om lag 150 mill. kroner. Denne kompensasjonen sikrer at ingen kommuner med skatteinntekter (inkl. naturressursinntekter) under 105 prosent av landsgjennomsnittet, taper på de samlede systemendringene. Både den særskilte fordelingen og tapskompensasjonen videreføres innenfor inntektssystemet.

Kompensasjons- og overgangsordningene sikrer at de negative fordelingsvirkningene dempes i betydelig grad, og at ingen kommuner med skatteinntekter under landsgjennomsnittet taper på det nye inntektssystemet. I anslagene som ble beregnet til statsbudsjettet for 2025, får 42 av 357 kommuner reduserte inntekter som følge av de samlede systemendringene. De øvrige 315 kommunene tjener på eller går samlet sett i null med det nye systemet.

Det er anslått at én kommune (Bærum) vil få samlede negative fordelingsvirkninger på over 500 mill. kroner. Dette skyldes i hovedsak endringene i skatteelementene, men oppdateringen av kostnadsnøkkelen har også en viss betydning. De negative fordelingsvirkningene som er knyttet til endringene i kostnadsnøkkelen fanges opp gjennom INGAR, mens endringene i skatteelementene fases inn over en periode på inntil to år.

SPØRSMÅL NR. 181

Innlevert 20. oktober 2025 av stortingsrepresentant Finn Krokeide

Besvart 23. oktober 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Mener statsråden at nedbemanningen på 40 politiårsverk i Innlandet politidistrikt i perioden desember 2021 – august 2025, skyldes politidistriktets egne prioriteringer om bruken av ressursene de har blitt tildelt?

BEGRUNNELSE:

Det vises til mitt skriftlige spørsmål av 13.10.25 og statsrådens besvarelse av spørsmålet den 17.10.25, jf. Dokument nr. 15:103 (2025-2026). Herunder vises det særlig til siste avsnitt i statsrådens besvarelse:

«Jf. begrunnelsen i representantens spørsmål er det riktig at det sammenlignet med desember 2021 er 40 færre politiårsverk i Innlandet politidistrikt per august 2025. I den sammenheng er det verdt å fremheve at PODs resultatavtaler med distriktene

viser at Innlandet politidistrikts budsjett har hatt en økning på om lag 30 prosent i samme periode (2021 til 2025), en økning på nesten 280 mill. kroner.»

Dette kan gi inntrykk av at statsråden mener Innlandet politidistrikt har fått en så kraftig økning i tilførte ressurser i RAM-modellens virketid, at nedbemanningen på 40 politiårsverk da må skyldes hvordan ledelsen i politidistriktet har valgt å prioritere bruken av ressursene de har blitt tildelt. Det bes derfor besvart om det er en korrekt forståelse av svaret på dette punkt.

Svar:

Antall ansatte i politiet er et av mange virkemiddel for å bekjempe kriminalitet, men det viktigste er resultatene av politiets arbeid. Politimesteren i hvert distrikt har ansvar

for den interne fordelingen av midler innenfor distriktets budsjett, og avgjør i hovedsak hvordan ressursene skal benyttes – enten det er til polititjenestepersoner, andre ansattgrupper eller øvrige formål.

Det er i tillegg viktig å understreke at bemanningen i de ulike distriktene kan variere gjennom et år. Eksempelvis var det 28 flere politiårsverk i Innlandet politidistrikt i august 2025 enn det var i januar 2025.

Et annet eksempel på variasjon i bemanningen er at det i desember 2021 var 84 flere politiårsverk i In-

nlandet politidistrikt enn i januar 2021. En av grunnene til den store økningen i løpet av 2021 var at om lag 400 politiutdannede som frem til da hadde vært organisatorisk plassert i Politiets utlendingsenhet i forbindelse med gjennomføring av indre grensekontroll som følge av pandemien, ble overført til politidistriktene. Innlandet politidistrikt var et av distriktene som fikk størst bemanningsøkning i 2021 som følge av denne omorganiseringen.

SPØRSMÅL NR. 182

Innlevert 20. oktober 2025 av stortingsrepresentant Jonas Andersen Sayed

Besvart 28. oktober 2025 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Hva er regjeringens vurdering av maktovertagelsen på Madagaskar, vil regjeringen revurdere reiserådet til landet, og vil Norge arbeide for fortsatt støtte til Madagaskar gjennom internasjonale organisasjoner og Verdensbanken?

BEGRUNNELSE:

Madagaskar har i en årrekke vært preget av politisk ustabilitet og alvorlig økonomisk tilbakegang. Om lag 80 prosent av landets 30 millioner innbyggere lever nå under grensen for ekstrem fattigdom.

I slutten av september, etter måneder med manglende tilgang på vann og strøm i flere byer, brøt det ut store demonstrasjoner i mange av landets største byer. Situasjonen eskalerte da deler av militæret tok i bruk vold mot demonstranter, med rapporter om over 20 drepte. 11. oktober erklærte hæren at de ikke ville skyte på demonstrantene og stilte seg på deres side. President Andry Rajoelina flyktet kort tid etter fra landet, og 14. oktober utnevnte nasjonalforsamlingen oberst Michael Randrianirina som leder for et overgangsstyre, som skal gjelde frem til nyvalg senest innen to år.

Demonstrasjonene har nå avtatt, og mange deler håp og optimisme om at det nye styret vil gjennomføre nødvendige reformer. 17. oktober var stedlige ambasadører fra Frankrike, Russland, USA og Storbritannia til stede ved den formelle innsettingen av Randrianirina som landets nye president.

Turisme er en avgjørende næring for Madagaskar, og dagens reiseråd fra norske myndigheter rammer hardt. Jeg ber om at utenriksministeren klargjør Norges standpunkt på det nåværende tidspunkt.

Svar:

Takk for spørsmålet. Som stortingsrepresentanten viser til ble oberst Michael Randrianirina den 17. oktober innsett som president på Madagaskar av landets konstitusjonsdomstol. Dette skjedde etter at den valgte presidenten Andry Rajoelina forlot landet som følge av omfattede demonstrasjoner. Som følge av presidentens fravær ble han avsatt av nasjonalforsamlingen og konstitusjonsdomstolen overlot makten til landets væpnede styrker.

Fra norsk side er vi prinsipielt imot grunnlovstridig maktovertakelse. Jeg vil her vise til at både FN og Den afrikanske union (AU) har fordømt maktovertakelsen.

Situasjonen på Madagaskar de første ukene etter at demonstrasjonene brøt ut 25. september var preget av opptøyer og uro flere steder i landet. Det førte til endring i reiseadvarselet for Madagaskar som Utenriksdepartementet opprettet 27. september 2025, hvor reiser som ikke var strengt nødvendige ble frarådet. Etter å ha fulgt situasjonen nøye og på grunnlag av en helhetsvurdering opphevet Utenriksdepartementet reiseadvarselet for Madagaskar 23. oktober 2025 ettersom situasjonen har roet seg de senere ukene.

Det er positivt at regionale organisasjoner som Den afrikanske union (AU) og Southern African Development Community (SADC) har tilbudt seg å bidra til å finne

gode løsninger på den politiske krisen, og at det nye overgangsstyret på Madagaskar har uttrykt ønske om dialog med dem. Regjeringen følger situasjonen og utviklingen på Madagaskar tett og er opptatt av at det raskt kommer på plass en plan for gjeninnføring av et konstitusjonelt styre og gjennomføring av et demokratisk valg.

Når det gjelder spørsmålet om støtte til Madagaskar gjennom Verdensbanken og Afrikabanken, følger

disse institusjonene situasjonen tett. Afrikabankens ledelse opplyser at styrebehandling av nye låneoperasjoner i Madagaskar utsettes, trolig ut året, i lys av den politiske situasjonen. Det forventes at styrene i både Afrikabanken og Verdensbanken snart vil få en orientering fra ledelsen om hvordan bankenes investeringer sikres og hvordan utlånsporteføljer og samarbeidsforhold vil påvirkes. Videre norsk posisjon i disse spørsmålene vil baseres på dette.

SPØRSMÅL NR. 183

Innlevert 20. oktober 2025 av stortingsrepresentant Marthe Hammer

Besvart 29. oktober 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Kan finansministeren orientere om status for gjennomgangen av Statens pensjonsfond utlands investeringer i lys av de grove folkerettsbruddene som utspiller seg i palestinske områder, og hvordan han vil følge opp vedtaket i Stortinget om å følge opp Norges forpliktelser etter Folkemordkonvensjonen og sikre at Norge ikke risikerer medansvar for folkerettsbrudd i Palestina?

BEGRUNNELSE:

Finansminister Stoltenberg uttalte i VG 5. august 2025 at:

«Fondet skal ikke være investert i selskaper som medvirker til brudd på folkeretten. Det gjelder også selskaper som medvirker til den ulovlige krigføringen i Gaza og den ulovlige okkupasjonen av Vestbredden».

På denne bakgrunn er det avgjørende å få klarhet i hvordan fondet følger denne linjen i praksis. En slik gjennomgang må sikre at investeringer som bidrar til eller muliggjør okkupasjon og folkemord vurderes og eventuelt ekskluderes.

Svar:

Etter retningslinjene for observasjon og utelukkelse av selskaper fra Statens pensjonsfond utland (de etiske retningslinjene) skal fondet ikke være investert i selskaper hvor det er en uakseptabel risiko for at selskapet medvirker til eller selv er ansvarlig for grove brudd på etiske normer. Det omfatter også selskaper der det er en uakseptabel risiko for at selskapet medvirker til eller selv er ansvarlig for medvirkning til staters alvorlige brudd på folkeretten.

Retningslinjene er fastsatt av Finansdepartementet. Etikkrådet følger opp retningslinjene og avgir tilrådinger til Norges Banks hovedstyre, som fatter beslutning i slike saker. Denne arbeidsdelingen har bred støtte i Stortinget.

I tillegg følger det av forvaltningsmandatet til Norges Bank at fondet skal forvaltes ansvarlig. Norges Bank har utformet forventninger til selskapene fondet er investert i, blant annet om at selskapene skal styres effektivt, respektere fondets eierrettigheter og ta hensyn til risiko knyttet til miljøet og samfunnet rundt seg. Banken har dialog med selskapene og stemmer på generalforsamlinger i tråd med sine uttrykte forventninger.

Både Etikkrådet og Norges Bank har i lang tid hatt stor oppmerksomhet knyttet til den ulovlige okkupasjonen av Palestina og den brutale krigføringen i Gaza, som omfatter en rekke brudd på folkeretten. Etikkrådet har i dialogen med Finansdepartementet orientert om hvordan rådet overvåker og vurderer slike selskaper, mens Norges Bank har orientert om hvordan banken har styrket eierskapsarbeidet og gjennomført særskilte gjennomgang av israelske selskaper og selskaper med tilknytning til konflikten.

Da det i august ble stilt spørsmål om fondet forvaltes som forutsatt som følge av fondets enkeltinvesteringer knyttet til konflikten, ble Norges Bank og Etikkrådet bedt om å gjennomgå fondets investeringer i israelske selskaper, arbeidet med retningslinjene og mandatet, og å vurdere eventuelle tiltak. I svarbrev 18. august beskrev Norges Bank og Etikkrådet ytterligere tiltak for å styrke arbeidet deres.

De første selskapene knyttet til Israels ulovlige okkupasjon av Vestbredden ble utelukket i 2009. I takt med at situasjonen har forverret seg og normbruddene er blitt

grovere, har fondet trukket seg ut av flere selskaper. I dag er totalt 17 selskaper utelukket som følge av Israels krigføring og ulovlige okkupasjon, hvorav åtte etter den 7. oktober 2023. Disse utelukkelsene har skjedd på grunnlag av de etiske retningslinjene.

I tillegg har Norges Bank gjort nedsalg innenfor sitt mandat om å skape høyest mulig avkastning til akseptabel risiko. Banken har også forenklet forvaltningen av den israelske aksjeholdningen ved å selge seg ut av alle selskapene utenfor referanseindeksen og avsluttet avtalene med de eksterne forvalterne. Alle disse tiltakene er begrunnet med økt aktsomhet.

Samlet har Norges Bank siden utgangen av 2023 og frem til slutten av august i år solgt seg ned fra 76 til 33 israelske selskaper. Dette omfatter både utelukkelse under de etiske retningslinjene og nedsalgene Norges Bank har foretatt innenfor sitt mandat.

Som del av gjennomgangen har Norges Bank også forsterket sitt øvrige arbeid med ansvarlig forvaltning. Banken har iverksatt skjerpede tiltak, blant annet gjen-

nom styrking av analyseverktøy som brukes til å vurdere risiko, gjennomgang av rutiner og prosesser for behandling av tilrådinger fra Etikkrådet og vurdering av krav som stilles til eksterne forvaltere.

I tillegg styrker Etikkrådet sitt arbeid, gjennom systematisk og jevnlig gjennomgang av selskaper, bedre informasjonsdeling med banken og forsterket nyhetsovervåking.

Jeg redegjorde for rammeverket og oppfølgingen av dette i mine svar til kontroll- og konstitusjonskomiteen henholdsvis 21. august, 2. september og 12. september. I brev 30. mai 2025 til FNs spesialrapportør for menneskerettighetssituasjonen i de okkuperte palestinske områdene, understreket jeg at regjeringen er trygg på at pensjonsfondets investeringer ikke bryter med Norges folkerettslige forpliktelser.

Jeg viser for øvrig til svar fra utenriksministeren på skriftlig spørsmål nr. 184 og fra statsministeren på skriftlig spørsmål 185 27. oktober 2025.

SPØRSMÅL NR. 184

Innlevert 20. oktober 2025 av stortingsrepresentant Kirsti Bergstø

Besvart 28. oktober 2025 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Hvordan vurderer utenriksministeren Norges ansvar og risiko for medansvar for folkerettsbrudd i Palestina, og hvilke tiltak vil regjeringen iverksette for å følge opp Stortingets vedtak om å «følge opp Norges forpliktelser etter Folkemordkonvensjonen og sikre at Norge ikke risikerer medansvar for folkerettsbrudd i Palestina»?

BEGRUNNELSE:

Stortinget har nylig vedtatt et forslag som pålegger regjeringen å følge opp Norges forpliktelser etter Folkemordkonvensjonen og å sikre at Norge ikke risikerer medansvar for folkerettsbrudd i Palestina. Dette vedtaket kommer etter at flere FN-organer, menneskerettighetsorganisasjoner og internasjonale rettseksperter har advart om at Israels militære handlinger i Gaza kan utgjøre folkemordshandlinger og grove brudd på internasjonal humanitær rett.

Statens pensjonsfond utland (Oljefondet) har investeringer i selskaper som leverer materiell og teknologi

som benyttes i de okkuperte palestinske områdene. Dette reiser spørsmål om Norges folkerettslige ansvar, både som eier av fondet og som statspart til Folkemordkonvensjonen.

Som stat med et sterkt engasjement for internasjonal rett og menneskerettigheter har Norge et særlig ansvar for å sikre at våre økonomiske og politiske handlinger ikke bidrar til folkerettsstridige forhold. Det er derfor viktig at regjeringen klargjør hvordan den vurderer Norges internasjonale rettslige forpliktelser i lys av Oljefondets investeringer, og hvordan Stortingets vedtak konkret vil følges opp i utenriks- og menneskerettighetspolitikken.

Svar:

Regjeringen har vært prinsipiell og tydelig i sin kritikk av den israelske krigføringen i Gaza, som har påført sivilbefolkningen enorme lidelser. Brudd på folkeretten er uakseptabelt og må opphøre uansett hvem som begår dem. Det er svært positivt at Israel og Hamas nylig ble enige om første del av en våpenhvileavtale, i tråd med president

Trumps 20-punktsplan. Dette gir håp om at de omfattende lidelsene kan ta slutt, selv om det fortsatt er store humanitære behov og veien mot en varig løsning er lang. Vi må heller ikke glemme Vestbredden – Israels okkupasjon må opphøre i alle delene av Palestina. Våpenhvileavtalen må følges opp med en varig politisk løsning basert på to-statsløsningen. Norge står klar til å bidra der vi kan for å sikre varig fred, sikkerhet og verdige liv for folk både i Israel og Palestina.

Regjeringen vurderer fortløpende hvilke forpliktelser Norge har etter folkemordkonvensjonen. Regjeringen offentliggjorde 4. juni 2024 en gjennomgang av Norges forpliktelser etter folkemordkonvensjonen i lys av Den internasjonale domstols (ICJ) kjennelser av 26. januar og 28. mars 2024 i saken mellom Sør-Afrika og Israel. Regjeringen redegjorde der blant annet for forpliktelsen alle statsparter til folkemordkonvensjonen har påtatt seg for å forhindre folkemord. Graden av aktsomhet en stat skal utvise avhenger blant annet av statens nærhet til gjerningspersonene og evne til å effektivt påvirke deres handlinger. Gjennomgangen konkluderer med at Norge oppfyller sine forpliktelser til å forhindre folkemord etter folkemordkonvensjonen, blant annet gjennom påvirkningsarbeid i multilaterale fora og gjennom direkte kontakt med partene. For eksempel har Norge vært tydelig på at israelske myndigheters hindring av nødhjelp er uakseptabelt og tok i fjor initiativ i FNs generalforsamling til å be ICJ komme med en rådgivende uttalelse om Israels

folkerettslige forpliktelser til å tillate og tilrettelegge for at FN, internasjonale organisasjoner og tredjestater kan levere livreddende nødhjelp og grunnleggende tjenester til den palestinske sivilbefolkningen.

Stortingets nylige vedtak kommer, som representanten påpeker, etter at flere FN-organer, menneskerettighetsorganisasjoner og internasjonale rettseksperter har advart om at Israels militære handlinger i Gaza kan utgjøre folkemordshandlinger og grove brudd på internasjonal humanitær rett. Dette er rapporter regjeringen har tatt på alvor og følger opp. Norge vurderes fremdeles å handle i tråd med de plikter som påhviler tredjestater etter folkemordkonvensjonen.

Terskelen for at Norge, som tredjeland, skal bli medansvarlig for folkerettsbrudd begått av Israel i Palestina er etter folkerettens regler om ansvar for folkerettsbrudd svært høy. ICJ har i rådgivende uttalelse 19. juli 2024 uttalt at tredjeland som Norge plikter å ikke anerkjenne Israels folkerettsstridige tilstedeværelse i Palestina som lovlig, og å avstå fra å gi støtte til videreføring av Israels tilstedeværelse. Regjeringen har vært tydelig på at okkupasjonen må ta slutt, og regjeringen vurderer at Norges politikk og praksis er i tråd med Norges ansvar etter folkeretten.

Når det gjelder Statens pensjonsfond utland, viser jeg til finansministerens svar på spørsmål 183 av 21. oktober fra representanten Hammer.

SPØRSMÅL NR. 185

Innlevert 20. oktober 2025 av stortingsrepresentant Kirsti Bergstø

Besvart 28. oktober 2025 av statsminister Jonas Gahr Støre

Spørsmål:

Vil statsministeren klargjøre hvordan regjeringen vurderer Norges ansvar og risiko for medansvar for folkerettsbrudd i Palestina i lys av Oljefondets investeringer, og hvordan regjeringen vil følge opp Stortingets vedtak om å «følge opp Norges forpliktelser etter Folkemordkonvensjonen og sikre at Norge ikke risikerer medansvar for folkerettsbrudd i Palestina»?

BEGRUNNELSE:

Stortinget vedtok nylig et forslag som pålegger regjeringen å følge opp Norges forpliktelser etter Folkemordkon-

vensjonen, og å sikre at Norge ikke risikerer medansvar for folkerettsbrudd i Palestina. Bakgrunnen for vedtaket er den alvorlige humanitære situasjonen i Gaza og gjentatte advarsler fra FN-organer og menneskerettighetsorganisasjoner om mulige folkemordshandlinger og systematiske brudd på internasjonal humanitær rett.

Statens pensjonsfond utland (Oljefondet) har investeringer i selskaper som har levert materiell og tjenester til militære operasjoner i de okkuperte palestinske områdene. Dette reiser spørsmål om hvorvidt Norge, som eier av fondet, indirekte kan anses å bidra til folkerettsstridige handlinger.

Det er derfor behov for at regjeringen klargjør hvordan den vurderer Norges ansvar og risiko for medansvar etter internasjonal rett, og hvilke tiltak som vil bli iverksatt for å etterleve Stortingets vedtak og sikre at norske investeringer ikke bidrar til okkupasjon, folkemord eller andre alvorlige brudd på internasjonal rett.

Svar:

Regjeringen har vært prinsipiell og tydelig i sin kritikk av den israelske krigføringen i Gaza, som har påført sivilbefolkningen enorme lidelser. Brudd på folkeretten er uakseptabelt og må opphøre uansett hvem som begår dem. Det er svært positivt at Israel og Hamas nylig ble enige om første del av en våpenhvileavtale, i tråd med president Trumps 20-punktsplan. Dette gir håp om at de omfattende lidelsene kan ta slutt, selv om det fortsatt er store humanitære behov og veien mot en varig løsning er lang. Vi må heller ikke glemme Vestbredden – Israels okkupasjon må opphøre i alle delene av Palestina. Våpenhvileavtalen må følges opp med en varig politisk løsning basert på to-statsløsningen. Norge står klar til å bidra der vi kan for å sikre varig fred, sikkerhet og verdige liv for folk både i Israel og Palestina.

Regjeringen vurderer fortløpende hvilke forpliktelser Norge har etter folkemordkonvensjonen. Regjeringen offentliggjorde 4. juni 2024 en gjennomgang av Norges forpliktelser etter folkemordkonvensjonen i lys av Den internasjonale domstols (ICJ) kjennelser av 26. januar og 28. mars 2024 i saken mellom Sør-Afrika og Israel. Regjeringen redegjorde der blant annet for forpliktelsen alle statsparter til folkemordkonvensjonen har påtatt seg for å forhindre folkemord. Graden av aktsomhet en stat skal utvise avhenger blant annet av statens nærhet til gjerningspersonene og evne til å effektivt påvirke deres handlinger. Gjennomgangen konkluderer med at Norge

oppfyller sine forpliktelser til å forhindre folkemord etter folkemordkonvensjonen, blant annet gjennom påvirkningsarbeid i multilaterale fora og gjennom direkte kontakt med partene. For eksempel har Norge vært tydelig på at israelske myndigheters hindring av nødhjelp er uakseptabelt og tok i fjor initiativ i FNs generalforsamling til å be ICJ komme med en rådgivende uttalelse om Israels folkerettslige forpliktelser til å tillate og tilrettelegge for at FN, internasjonale organisasjoner og tredjestater kan levere livreddende nødhjelp og grunnleggende tjenester til den palestinske sivilbefolkningen.

Stortingets nylige vedtak kommer, som representanten påpeker, etter at flere FN-organer, menneskerettighetsorganisasjoner og internasjonale rettseksperter har advart om at Israels militære handlinger i Gaza kan utgjøre folkemordshandlinger og grove brudd på internasjonal humanitær rett. Dette er rapporter regjeringen har tatt på alvor og følger opp. Norge vurderes fremdeles å handle i tråd med de plikter som påhviler tredjestater etter folkemordkonvensjonen.

Terskelen for at Norge, som tredjeland, skal bli medansvarlig for folkerettsbrudd begått av Israel i Palestina er etter folkerettens regler om ansvar for folkerettsbrudd svært høy. ICJ har i rådgivende uttalelse 19. juli 2024 uttalt at tredjeland som Norge plikter å ikke anerkjenne Israels folkerettsstridige tilstedeværelse i Palestina som lovlig, og å avstå fra å gi støtte til videreføring av Israels tilstedeværelse. Regjeringen har vært tydelig på at okkupasjonen må ta slutt, og regjeringen vurderer at Norges politikk og praksis er i tråd med Norges ansvar etter folkeretten.

Når det gjelder Statens pensjonsfond utland, viser jeg til finansministerens svar på spørsmål 183 av 21. oktober fra representanten Hammer.

SPØRSMÅL NR. 186

Innlevert 20. oktober 2025 av stortingsrepresentant Bengt Fasteraune

Besvart 27. oktober 2025 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Konkret, hvordan mener statsråden at endringer og innstramminger i registerplikten for offentlig støtte, høring sendt ut av NFD 13. juni 2025 letter byråkratiet for kom-

muner og fylkeskommuner i tråd med ambisjonen lansert av statsråden 9. mai 2025?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen satte i mai ned en kommisjon, også omtalt som kommunekommisjonen, som skal se foreslå endringer i statens styring av kommunesektoren som legger til rette for god ressursbruk, fleksibel bruk av personell og effektiv oppgaveløsning i kommunesektoren, og at man reduserer det statlige styringstrykket. Nærings- og fiskeridepartementet sendte i juni 2025 ut et forslag til endringer og innstramminger i registerplikten for offentlig støtte. KS, NHO og Norsk industri skriver i sine høringssvar at de mener endringene regjeringen foreslår vil føre til mer byråkrati, at det innføres parallelt med pågående prosesser som omhandler samme tema og at det fra EUs side forventes betydelige byråkratiske lettelser som vil også kunne gjøre dette arbeidet overflødig.

Svar:

I Innst. 119 S (2021–2022) kap. 900 post 27 tilrådet Stortingets finanskomité å bevilge midler til et nytt støttereister, og dette ble vedtatt 24. januar 2022 av Stortinget. Bevilgningen ble begrunnet i at åpenhet om offentlig støtte til næringslivet bidrar til god etterlevelse av regelverk og til å avdekke misbruk av fellesskapets midler. Erfaringer under koronapandemien viste også at det var vanskelig å ha den oversikten over tildelinger av offentlig støtte som er nødvendig for kontrollformål. Brønnøysundregistrene fikk i oppdrag å modernisere og utvikle et nytt støttereister. I tillegg gjorde EU i 2023 endringer i registreringsplikten for offentlig støtte, ved å senke terskelen for registreringspliktig støtte og innføre en plikt til å registrere såkalt bag-

atellmessig støtte. Disse reglene er tatt inn i EØS-avtalen og norsk rett.

På denne bakgrunn sendte Nærings- og fiskeridepartementet et forslag til endrede regler om registrering av offentlig støtte på offentlig høring i vår. I høringsnotatet ble det foreslått å innføre registreringsplikt for alle former for offentlig støtte til næringslivet. Departementet ba særlig om innspill knyttet til de administrative byrdene ved forslagene.

Ifølge EFTAs overvåkningsorgan (ESA) sin oversikt over offentlig støtte i EFTA-statene, ble det i 2023 tildelt 60,5 milliarder kroner i offentlig støtte til næringslivet i Norge. Kun en liten andel av støttetildelingene registreres i Støttereisteret. Forslaget om endrede regler om registrering av offentlig støtte har til formål å gi økt åpenhet om tildeling av støtte. For eksempel vil pressen få enklere tilgang til informasjon om støttetildelinger. Et bedre register kan også gi bedre mulighet for kontroll med offentlige midler, blant annet for å forhindre at kriminelle aktører misbruker støtteordninger i sin virksomhet. I tillegg kan et bedre register øke mulighetene til å evaluere om støtteordninger virker etter hensikten.

Nærings- og fiskeridepartementet mottok 48 svar i høringen av forslagene til endringer i registreringsplikten. Det er ennå ikke besluttet hvordan høringen vil bli fulgt opp. Jeg har merket meg innspillene om økte administrative byrder som har kommet i høringen. Det har også i etterkant av høringen vært gjennomført møter med flere av høringsinstansene, blant annet KS og NHO. Jeg er opptatt av å lytte til høringsinstansene og finne gode løsninger i saken.

SPØRSMÅL NR. 187

Innlevert 20. oktober 2025 av stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen

Besvart 28. oktober 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden sikre at de fire regionssykehusene etablerer et nasjonalt koordinert, tverrfaglig og tilstrekkelig bemannet oppfølgingstilbud for overlevere etter barnekreft, slik at sviktende regionsansvar og utilstrekkelige ressurser ikke undergraver pasientsikkerheten for denne sårbare gruppen?

BEGRUNNELSE:

For fire år siden fikk RHF-ene et oppdrag om å bygge opp regional kompetanse om seneffekter, samt behandlingss- og utredningstilbud til pasienter med komplekse seneffekter etter kreft hos barn og voksne.

Barnekreftforeningen sendte i vår et brev til Helse- og omsorgsdepartementet hvor de ba om en oversikt over om helseforetakene er blitt pålagt å etablere seneffektopliklinikker, og eventuelt hvordan dette er fulgt opp. De-

partementet avdekket at oppfølgingstilbudet for overlevende etter barnekreft er kritisk svakt.

Barn og ungdom som rammes av kreft er ekstra sårbare fordi de får tung behandling i en alder hvor kropp og hjerne fortsatt er i vekst og utvikling. Dette påvirker fysisk, psykisk og sosial utvikling, og gir økt risiko for utvikling av seneffekter.

To av tre voksne barnekreftoverlevende lever med komplekse seneffekter. Seneffekter kan oppstå flere tiår etter endt behandling. Derfor er langsiktig oppfølging av barnekreftoverlevende anbefalt, noe som gjøres i mange land i Europa og Nord-Amerika, deriblant i Sverige, Finland og Island. I Norge finnes det per i dag ingen tilsvarende, systematisk oppfølging av denne gruppen.

Den ovennevnte undersøkelsen av dagens status bekrefter at eksisterende tilbud er sterkt begrenset og primært rettet mot kreftoverlevende som var over 18 år ved diagnose. Det er imidlertid ikke mulig å bedømme hvorvidt disse tilbudene er tilstrekkelige for kreftoverleverenes behov. Det er heller ikke mulig å si noe om overføringen av kompetanse om diagnostikk og behandling av seneffekter fra spesialisthelsetjenesten til andre aktuelle aktører som fastleger.

Et enda mer alvorlig funn er at tilbud for barnekreftoverlevende som er over 18 år, er tilnærmet fraværende. For eksempel Helse Nord RHF rapporterer at de, på grunn av mangel på barneonkologer, ikke har et tilbud for barnekreftoverlevende, og må henvise komplekse pasienter til OUS. Dette er et klart brudd på regionsansvaret. Det er også godt kjent i fagmiljøet for barnekreft at manglende ressurser og bemanning gir lignende utfordringer i de andre RHF-ene. Samt at det ikke er mulig å etablere et forsvarlig og tverrfaglig tilbud «innenfor eksisterende ressurser», noe som indikerer en grov underprioritering.

Dette medfører et uakseptabelt tilbud til voksne barnekreftoverlevende i Norge.

Svar:

I 2024 var det 204 nye tilfeller av barnekreft i Norge. Langtidsoverlevelsen etter gjennomgått behandling for kreft hos barn og ungdom er svært god, men mer enn halvparten utvikler senskader etter behandling. Det er viktig å sikre en god oppfølging av disse barna. Barn som har fått behandling for en kreftsykdom, følges vanligvis opp ved barneavdelingene frem til 18 års alder og tidlige seneffekter blir som oftest fanget opp og behandlet ved barneavdelingene. Etter fylte 18 år blir overlevende med behov for videre oppfølging som regel fulgt opp av aktuelle spesialistavdelinger ved sykehuset. Andre får en informasjonssamtale ved avsluttende kontroll og henvises videre til fastlegen.

Som stortingsrepresentant Eilertsen viser til, ba Helse- og omsorgsdepartementet de regionale helseforetakene våren 2025 om en status for arbeidet med å bygge

opp regional kompetanse om seneffekter etter kreft hos barn og voksne, etter en forespørsel fra Barnekreftforeningen. Tilbakemelding viste variasjon i hvordan de regionale helseforetakene har etablert et tilbud til barn med senskader etter kreft. Helse Sør-Øst RHF opplyser at det arbeides ved alle de fire universitetsklinikkene for at det skal etableres strukturert oppfølging for de overlevende som er behandlet for kreft i barne- og ungdomsalderen. Det er i 2025 planlagt oppstart av et poliklinisk tilbud for kreftoverlevende med seneffekter ved Sykehuset i Vestfold HF og Sykehuset i Telemark HF. Ved de andre helseforetakene i regionen er prosessen med å etablere et poliklinisk tilbud i gang. Helse Vest RHF opplyser at alle barn som gjennomgår kreftbehandling i barnealder blir fulgt til 18 års alder ved spesialistpoliklinikk og at seneffekter er et tema på alle onkologiske kontroller. Helse Midt-Norge RHF viser til at St. Olavs hospital HF har videreført sin poliklinikk for seneffekter etter kreftbehandling og at Helse Møre og Romsdal HF har drevet et poliklinisk tilbud til både voksen – og barnekreftoverlevende siden 2022. Helse Nord RHF opplyser at det i 2022 ble etablert en kreft seneffektpoliklinikk ved Universitetssykehuset Nord-Norge HF, der målgruppen er voksne kreftoverlevende i hele regionen, både etter kreft i barnealder og etter kreft i voksenalder. Helse Nord RHF opplyser at det på grunn av mangel på barneonkologer de siste to årene ikke har vært et tilbud for barnekreftoverlevende i regionen og at disse henvises til Oslo universitetssykehus HF dersom det ikke er et enkeltstående problem som kan håndteres av vanlig spesialist. Ifølge Helse Nord RHF har Barne- og ungdomsklinikken ved Universitetssykehuset Nord-Norge HF per i dag to LIS-leger som snart er ferdige med sine utdanningsløp, og som skal arbeide innen barneonkologi, i tillegg til tre overleger som arbeider som barneonkologer ved UNN. Helse Nord RHF planlegger for å kunne gi et tilbud til barnekreftoverlevende når bemanningen av barneonkologer er stabilisert.

Kreft hos barn og ungdom er sjelden og består av mange enkelt diagnoser hvor forekomsten ofte er på kun noen få tilfeller per år. Nasjonal kompetansetjeneste for solide svulster hos barn (KSSB) ved Oslo universitetssykehus HF er etablert for å øke nasjonal kompetanse på diagnostikk, behandling, oppfølging og senfølger av behandlingen for barn med kreftsvulster. Behandlingsresultatene registreres i Nasjonalt kvalitetsregister for barnekreft etablert i samarbeid med Kreftregisteret. Kvaliteten av felles nasjonal diagnostikk, behandling og oppfølging sikres gjennom forskning, kurs og regionalt samarbeid. Det er videre etablert et nasjonalt kvalitets- og kompetansenettverk for seneffekter etter kreftbehandling. Nettverket ledes av Helse Sør-Øst RHF og har som hovedoppgave kompetansebygging og samordne utvikling av poliklinisk tilbud til kreftoverlevende med seneffekter i alle helseregioner.

Den nasjonale kompetansetjenesten og det nasjonale kvalitets- og kompetansenettverket skal bidra til økt kompetanse om seneffekter etter kreft både hos barn og voksne i hele landet. Helsedirektoratet har videre utarbeidet faglige anbefalinger og råd til helsepersonell om sen-

effekter etter kreftsykdom som også omfatter senskader hos barn. De regionale helseforetakene har ansvar for å sikre et faglig forsvarlig behandlings- og oppfølgingstilbud til denne gruppen i tråd med nasjonale faglige råd.

SPØRSMÅL NR. 188

Innlevert 20. oktober 2025 av stortingsrepresentant Nikolai Astrup

Besvart 29. oktober 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

I et felles intervju i Øyposten med finansministeren og statsministeren 3. september ble det uttalt at “gratis ferge skal det fortsette å være”.

Hvorfor ble denne uttalelsen gitt, når både finansministeren og statsministeren var klar over at gratis ferge skulle avvikes i regjeringens forslag til statsbudsjett?

Svar:

Statsministeren har vært tydelig på at han ikke burde sagt dette når regjeringen gikk bort fra ordningen med gratis ferger i budsjettforslaget for 2026. Statsministeren har derfor gitt en tydelig unnskyldning for denne uttalelsen.

SPØRSMÅL NR. 189

Innlevert 18. oktober 2025 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 29. oktober 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Er gratis ferger for næringsliv og folk på øyer en sak som er viktig for statsråden slik at man kan forvente at statsråden får med seg i regjeringskonferanser og dokumenter at kuttforslaget ligger på bordet?

BEGRUNNELSE:

Det har vært mye fokus på gratis ferger etter fremleggelsen av statsbudsjettet. Grunnen er åpenbar da ledelsen i regjeringen og i Arbeiderpartiet før valget skremte med at et skifte kunne endre gratis ferge prinsippet samtidig som dette allerede var drøfta i regjeringen sitt budsjettarbeid gjennom augustkonferansen. At dette skjedde har statsrå-

den og nestlederen i Ap beklaga og tatt ansvar for i media 17. oktober. Det som kom frem i Dagsnytt 18 som er litt interessant er at det ble sagt at denne glippen ikke var med overlegg. Det må jo da bety at statsråden som også er nr. 2 i regjering ikke hadde fått med seg at regjeringen var i ferd med å kutte enn ordning som er viktig for folk og næringsliv på øyer. Jeg synes det er uheldig om man bevisst feilinformerer før et valg, men også uheldig om det skjedde uten overlegg og at viktige saker for kysten rett og slett ikke var viktig nok til at man huska hva som kunne ramme næringsliv og folk på kysten.

Svar:

Helse- og omsorgsministeren har bedt samferdselsministeren om å besvare spørsmålet.

Mange i Norge er helt avhengige av ferjen som tar dem over fjorden. For mange folk er ferjen ofte den eneste veien til og fra øya de bor på og helt nødvendig for kunne komme seg til jobb, skole og fritidsaktiviteter. Derfor vil denne regjeringen at det både skal være enkelt og rimelig å ta ferje og har gjennom flere år prioritert å sikre folk et billigere ferjetilbud.

I forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2022 ble det introdusert en ordning som la til rette for gratis ferje. Ordningen ble senere utvidet og har omfattet samband med mindre enn 100 000 passasjerer årlig og til øyer og andre samfunn uten veisamband til fastlandet. På andre samband har det vært lagt til rette for reduserte takster.

I statsbudsjettet for 2026 har regjeringen, slik spørsmålsstiller peker på, foreslått å avvikle ordningen som legger til rette for gratis ferje. Samtidig foreslo vi i statsbudsjettet å videreføre ordningen med reduserte takster på riks- og fylkessamband. Sambandene som var omfattet av ordningen med gratis ferje, ville i forslaget til statsbudsjett fortsatt være inkludert i ordningen for reduserte ferjetakster, som vil si halverte takster sammenliknet med 2021 med indeksregulering.

Etter fremleggelsen av regjeringens forslag til statsbudsjett for 2026, har Arbeiderpartiets stortingsgruppe valgt å prioritere videreføring av ordningen med gratis ferjer på samband med under 100 000 passasjerer årlig og til øyer og andre samfunn uten veiforbindelse til fastlandet i det videre arbeidet med statsbudsjettet for 2026.

Regjeringen vil lojalt følge opp Stortingets budsjettvedtak når de er klare.

SPØRSMÅL NR. 190

Innlevert 21. oktober 2025 av stortingsrepresentant Kathy Lie

Besvart 28. oktober 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

4. juli gav helseministeren de regionale helseforetakene et oppdrag knytta til døgnplasser psykisk helsevern.

Kan helseministeren redegjøre for hvordan arbeidet med denne planen er fulgt opp i helseforetakene, samt hvordan utviklingen i døgnplasser er i RHFene per nå?

BEGRUNNELSE:

Fristen for at helseforetakene skal svare ut helseministerens tilleggsoppdrag fra 4. juli er 15. oktober. Oppdraget lyder:

“De regionale helseforetakene skal lage en konkret og tidfestet plan for hvordan døgnkapasiteten i psykisk helsevern i regionen skal økes fram mot 2030, i tråd med gjeldende framskrivningsmodell. Planen skal leveres innen 15. oktober 2025 og det forventes at den faktiske økningen starter i inneværende år.”

Til tross for at det overnevnte tilleggsoppdraget får vi signaler fra hele landet om at antall døgnplasser i psykisk helsevern prioriteres ned. I disse dager kutter for eksempel Oslo universitetssykehus 20 sengeplasser i DPS.

Døgnplassene er, som helseministeren er kjent med, et viktig tilbud til befolkningen. I tillegg er det avgjørende for å kunne tilby spesialisering av leger og psykologer, samt praksisplasser for legestudenter, sykepleiestudenter, ergoterapistudenter mm. Videre rekruttering vil bli vanskeligere uten disse tilbudene. Det er avgjørende for utviklinga i psykisk helsefeltet at helseministeren er tydelig og krever resultater fra helseforetakene nå. Sosialistisk Venstreparti forventer en faktisk økning i døgnplasser i psykisk helsevern i inneværende år.

Svar:

Som det fremgår av tilleggsdokument til oppdragsdokument, datert 4. juli 2025, skal de regionale helseforetakene lage en konkret og tidfestet plan for hvordan døgnkapasiteten i psykisk helsevern i regionen skal økes fram mot 2030, i tråd med gjeldende framskrivningsmodell. Planen skal leveres innen 1. november 2025 og det forventes at den faktiske økningen starter inneværende år.

Dette er også omtalt i forslag til statsbudsjett for 2026 der vi skriver at basert på framskrivningen vil økningen dreie seg om lag 430 døgnplasser de kommende

årene. Vi får planene fra de regionale helseforetakene 1. november og vil følge opp dette i oppdragene som vi gir til sykehusene fremover, også i 2026. Når det gjelder status

for hvordan utviklingen i døgnplasser er i RH-Fene er per nå, forventer vi å motta oppdatert informasjon om dette gjennom RHF-enes leveranse 1. november.

SPØRSMÅL NR. 191

Innlevert 21. oktober 2025 av stortingsrepresentant Jorunn Gleditsch Lossius

Besvart 28. oktober 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvordan begrunner regjeringen at et dokumentert vel-fungerende og lavterskel tilbud for kvinner i krevende livssituasjoner mister sitt øremerkede tilskudd, og hvordan skal regjeringen sikre at Amatheas tilbud ikke forsvinner i konkurranse med helt andre formål innenfor ordningen for seksuell helse?

BEGRUNNELSE:

I forslag til statsbudsjett for 2026 foreslår regjeringen å avvike det øremerkede tilskuddet til stiftelsen Amatheia (kap. 760, post 71) og innlemme midlene i den generelle, søkbare ordningen for seksuell helse. Amatheia gir et nøytralt og profesjonelt tilbud om veiledning og oppfølging før og etter abort, og hjelper tusenvis av kvinner hvert år – mange i svært sårbare livssituasjoner. Potten økes ikke tilsvarende tidligere budsjettets bevilgninger til Amatheia. Dette har eksempelvis Kristiansand kommune og Agder fylkeskommune delvis kompensert for i Agder.

Helsedirektoratet vurderer at Amatheia har levert i tråd med målene for tilskuddsordningen, og rapporterer om høy aktivitet og økende etterspørsel, blant annet med nær 3 000 valgsamtaler og 1 500 oppfølgingssamtaler etter abort i 2024. Paradoksalt nok har regjeringen kuttet flere ganger til Amatheia, og skaper nå stor usikkerhet for organisasjonen. Men under oppfølgingen av Stortingets vedtak nr. 71, 3. desember 2024 trekker regjeringen selv frem at Amatheia. I omtalen av vedtaket trekker regjeringen selv fram Amatheia som et sentralt tilbud for emosjonell og praktisk støtte til disse kvinnene som får avslag på sin abortsøknad i nemnd.

Svar:

Målet for tilskuddsordningen til Amatheia er å supplere det offentlige tilbud om informasjon, veiledning og valg-samtale til gravide, deres partnere og par som er ambiva-

lent til et svangerskap, eller som ønsker oppfølging etter gjennomgått svangerskapsavbrudd. Amatheia gir et godt tilbud til de som benytter seg av tilbudet. De er en tjeneste som supplerer det offentlige tilbud.

Abortloven gir gravide rett til veiledning i valget mellom å fullføre svangerskapet eller å ta abort, og rett til informasjon om relevante offentlige velferdsordninger og tjenestetilbud. Før abort gjennomføres, har den gravide også rett til informasjon om aborten og dens medisinske virkninger. Videre har alle som har gjennomgått en provosert abort rett til inntil to oppfølgingssamtaler i den kommunale helse- og omsorgstjenesten eller i spesialisthelsetjenesten. Regjeringen har i statsbudsjettet foreslått fritak for egenandel hos fastlege ved de to oppfølgings-samtalene etter abort.

For å sikre åpenhet, likebehandling og rettferdighet i fordeling av statlige tilskudd, er hovedregelen at tilskudd skal utmåles gjennom søknadsbaserte ordninger.

Regjeringen har foreslått en ny tilskuddsordning for seksuell helse på 90 millioner kroner som skal følge opp og støtte tiltak i Strategi for seksuell helse God seksuell helse – vårt felles ansvar som ble lansert i september. Ordningen skal legge til rette for både forutsigbarhet for de som søker og stimulere til nye prosjekter. Amatheia vil kunne søke om midler gjennom tilskuddsordningen.

SPØRSMÅL NR. 192**Innlevert 21. oktober 2025 av stortingsrepresentant Liv Gustavsen****Besvart 29. oktober 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Vedrørende E16- Nybakk-Slomarka.

Når mener statsråden det er på tide at staten griper inn og sørger for at utbyggingen av E16 gjennom Nes faktisk blir realisert, slik at liv og helse ikke lenger settes i fare på denne sterkt trafikkerte strekningen?

BEGRUNNELSE:

E16 gjennom Nes kommune er i dag en svært trafikkert og ulykkesutsatt tofelts Europavei. Strekningen mellom Kløfta og Kongsvinger er utbygd med smal firefelts veg mellom Kløfta og Nybakk (2007) og mellom Kongsvinger og Slomarka (2014). Resterende parsell mellom Nybakk og Slomarka ble planlagt av Statens Vegvesen parallelt med dagens trase, men prosjektet ble vurdert for kostbart og ble derfor ikke gjennomført.

I løpet av de siste månedene har det vært flere alvorlige trafikkulykker på E16 gjennom Nes, inkludert en ny dødsulykke for noen uker siden.

Dette skjer på en strekning som i årevis har vært planlagt oppgradert med ny veg, men hvor prosessen stadig stopper opp i uenighet om trasévalg og lokale avklaringer. I mellomtiden fortsetter ulykkene å skje, og både lokalbefolkningen og gjennomgangstrafikken lever med en vei som åpenbart ikke holder moderne standard.

Det er godt dokumentert at firefelts motorvei reduserer antallet alvorlige ulykker betydelig. Likevel har denne strekningen — som bærer stor og økende trafikk — stått på stedet hvil. Det kan ikke være slik at staten sitter og ser på at mennesker mister livet mens planarbeidet går i sirup. Spørsmålsstiller er kjent med at både IKP-styret for prosjektet som består av ordførere fra de 4 involverte kommunene, samt næringslivet i regionen har vært i kontakten med statsråden med spørsmål og ønske om statlig plan.

Svar:

Nye Veier skal bygge ny E16 mellom Kløfta og Kongsvinger. Utfordringene med dagens E16 på strekningen mellom Nybakk og Slomarka er bl.a. trafikkssikkerhet, støy og framkommelighet.

E16 fra Kløfta til Kongsvinger går gjennom kommunene Ullensaker og Nes i Akershus fylke og Sør-Odal og Kongsvinger i Innlandet fylke. Strekningene Kløfta-Ny-

bakk og Kongsvinger-Slomarka er tidligere utbygd til firefelts motorvei.

Prosjektet har en lang forhistorie. En kommunedelplan for E16 i Nes ble vedtatt i 2003 (korridor for tofeltsvei). I Sør-Odal kommune ble en nordre korridor fastsatt ved statlig vedtak i Miljøverndepartementet i 2003 etter en forutgående kommunedelplanprosess i kommunen. Arbeidet med reguleringsplan for den manglende strekningen Nybakk-Slomarka i regi av Statens vegvesen ble stoppet i 2017 på grunn av store kostnadsøkninger og diskusjoner knyttet til grunnforhold. Nye Veier overtok ansvaret for strekningen i 2019. I forkant av dette hadde både Nye Veier og Statens vegvesen levert et parallelloppdrag for kostnadsreduksjoner/prosjektoptimalisering til Samferdselsdepartementet.

Kommunene fremmet i forkant av at Nye Veier overtok strekningen initiativ om at planleggingen av E16 skulle fortsette og ansvaret overføres til Nye Veier. For å kunne utarbeide en ny kommunedelplan for E16 i samarbeid med Nye Veier, ble det i 2020 etablert et interkommunalt plansamarbeid (IKP) mellom de fire kommunene etter plan- og bygningsloven kap. 9.

Styret i IKP har i et slikt samarbeid delegerte fullmakter fra sine kommunestyre til å fatte prosessledende beslutninger, mens endelig vedtak av plan må gjøres av kommunestyrene selv. Nye Veier har etter fullmaktene fra departement og Stortinget det faglige ansvaret for å utarbeide et planforslag i samarbeid med aktuelle parter slik plan- og bygningsloven krever. Oppstart av det formelle planarbeidet, som også inkluderte en medvirkningsprosess med vedtak av prosjektmålene, ble gjennomført våren 2020.

Det er konsekvensutredet og vurdert mer enn 30 alternativ som munnet ut i et anbefalt planforslag fra Nye Veier til IKP-styret bestående av tre planalternativ med tilhørende varianter.

Høring av planforslaget ble gjennomført vinteren 2022. Det ble fremmet innsigelser og omfattende faglige råd fra statlige fagmyndigheter og fylkeskommunene til alle alternativer som var på høring, noe som medfører behov for dialog med ulike myndigheter for å avklare hvilke innsigelser som er løsbare. Dette gjelder også Nye Veiers anbefalte alternativ som er det mest samfunnsøkonomisk gunstige alternativet.

Denne saken er fortsatt i en pågående planprosess. Jeg mener derfor i utgangspunktet at det ikke vil være riktig at staten nå skal gå inn og overta et planarbeid hvor

det fortsatt arbeides lokalt med å finne en lokalpolitisk løsning rundt et omforent planforslag. Det er brukt betydelige ressurser over flere år på å utrede alternativer for ny E16. Jeg har som også tidligere nevnt en forventning om at lokale parter klarer å finne sammen om veiplaner som utvikler denne viktige strekningen og som sikrer en trygg, fremkommelige og fremtidsrettet løsning.

Samtidig har jeg forståelse for at dette er en særlig krevende sak, og det er en sak som departementet tar alvorlig. På denne bakgrunn har både jeg og relevante

fagavdelinger i Samferdselsdepartementet stilt i gjentatte møter med de lokale planmyndighetene om temaet de siste årene.

Jeg vil imidlertid understreke at det er Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) som til slutt avgjør om planleggingen av et prosjekt som dette skal behandles som statlig plan. Det interkommunale plansamarbeidet kan rette en anmodning om statlig plan, men det er altså KDD som tar en evt. beslutning.

SPØRSMÅL NR. 193

Innlevert 22. oktober 2025 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 29. oktober 2025 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Kan samferdselsministeren forklare kvifor Ap snakka usant ang lovnaden om bygginga av Stad skipstunnelen, når dette prosjektet overhode ikkje har større prisøkning enn andre samferdselsprosjekt ellers i landet, og betyr dette at Ap og Støre har tenkt å skrote alle andre samferdselsprosjekt som har tilsvarende prisaukar?

GRUNNGJEVING:

Samferdselsministeren ber om unnskyldning for dei usannheitene som Ap kom med i valgkampen.

Usannheiter og lovnadar som slett ikkje har halde seg oppe, slik som til dømes lovnaden og utlysing på anbod bygging av Stad skipstunnelen, spesielt lova av Ap-representantar i regionen, eit prosjekt som Ap altså skrota etter valget.

Enkelte medier og ansvarlige redaktører i "osloavisser" har også kasta seg på eit hylekor i kritikk av Stad skipstunnelen, og er rysta over prisauken i dette prosjektet. Det samme "hylekoret" frå den kanten var rimeleg fraværende i til dømes Follobanen, som gjekk frå 8 milliard kr som var veldig dyrt til no ca. 38 milliard kr som sikkert heller ikkje er den endelege sluttsummen. For ikkje å snakke om jernbaneutbygginga i og ikring Moss, som åpenbart har sine utfordringer som skal bli interessant å få den endelige prislappen på.

Det høyrer med til historien at mykje av prisdrivingen innan samferdsel skuldast kravet om vekting av miljø på 30 % samt kravet om nullutslipps maskiner, som

ifølgje rapport frå MEF vil påføre voldsomme prisaukar og kraftig kostnadsvekst. Med andre ord, Ap i praksis.

Svar:

I arbeidet med Stad skipstunnel har regjeringa følgd opp vedtaket frå Stortinget, der det blei gitt fullmakt til at prosjektet kan gjennomførast innanfor ei prisjustert kostnadsramme på 5 330 millionar kroner.

Regjeringa har no lagt fram saka for ny behandling i Stortinget som følgje av dei store kostnadsaukingane i prosjektet. Dette er i tråd med kva som tidlegare er varsla til Stortinget. I Prop. 1 S (2024-2025) for Nærings- og fiskeridepartementet blei det vist til at regjeringa ville kome tilbake til Stortinget dersom det ikkje kom inn pristilbod som låg innanfor den vedtatte kostnadsramma. Der blei det òg opplyst om at den prisjusterte kostnadsramma som Stortinget har vedtatt, var lågare enn det som kom fram frå den på det tidspunktet oppdaterte kostnads- og usikkerheitsanalysen som Kystverket hadde fått utarbeida.

Kystverket lyste ut anbodskonkurransen for Stad skipstunnel 1. desember 2024, med atterhald om gjennomføring dersom det ikkje blei levert tilbod innanfor den vedtatte kostnadsramma for prosjektet. Det er levert tre tilbod som alle ligg betydeleg over den prisjusterte kostnadsramma på 5 330 millionar kroner. I Prop. 1 S (2025-2026) er det vist til at Kystverket vurderer at kostnadsramma må oppjusterast til 9 430 millionar kroner, dersom prosjektet skal vidareførast innanfor realistiske budsjetterrammer.

Regjeringa vurderer at det ikkje lenger er realistisk å gjennomføre prosjektet innanfor den vedtatte kostnadsramma, og kan heller ikkje sjå at nytten av prosjektet kan forsvare dei høge kostnadane. I Prop. 1 S (2025-2026) er det difor foreslått å avslutte arbeida med Stad skipstunnel. Regjeringa er like fullt opptatt av at Vestlandet skal ha god transportinfrastruktur, og stans av Stad skipstunnel vil kunne gi økt handlingsrom til å igangsette andre prosjekt som i langt større grad vil bidra til tryggleik og framkome.

For å følgje opp vedtaket om Stad skipstunnel frå trontaledebatten, har eg bedt Kystverket om å gjenoppta og ferdigstille forhandlingane med tilbydarane samt arbeide vidare for å finne kostnadsreducerande tiltak.

Eg tar sikte på at resultata av forhandlingane og arbeidet med å finne ytterlegare kostnadsreducerande tiltak kan leggjast fram for Stortinget så snart som mogleg, men tidlegast i samband med revidert nasjonalbudsjett for 2026.

SPØRSMÅL NR. 194

Innlevert 22. oktober 2025 av stortingsrepresentant May Helen Hetland Ervik

Besvart 27. oktober 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kolumbus har varslet betydelig reduksjon i kollektivtilbudet på Nord-Jæren, Jæren og Dalane fra 1.januar. Dette skjer samtidig som billettprisene øker. Fylkeskommunene står i store økonomiske utfordringer der en av årsakene er de nasjonale nullutslippskravene fra sentrale myndigheter.

Hvordan vil regjeringen sikre at det fortsatt finnes et kollektivtilbud som befolkningen lokalt- og regionalt kan stole på?

BEGRUNNELSE:

Ordførere i Rogaland uttrykker bekymring for konsekvensene for særlig eldre, ansatte i helse- og velferdssektoren og barn og unge som mister et reelt kollektivtilbud.

Svar:

Regjeringen er kjent med økte kostnader på fylkeskommunal kollektivtransport og tar bekymringen fra fylkeskommunene om dette på alvor.

Fylkeskommunene er et selvstendig forvaltningsnivå med ansvar for å prioritere innenfor rammen av sine frie inntekter. Kollektivtransporten finansieres i hovedsak gjennom de frie inntektene. I statsbudsjettene er det praksis for at fylkeskommunene blir kompensert for gjennomsnittlig forventet pris- og lønnsvekst for kommunesektoren og anslåtte demografikostnader som følge av endringer i befolkningen. I tillegg er det vanlig at fylkeskommunene får en ytterligere vekst i frie inntekter som kan brukes til å styrke og utvikle tjenestetilbudet ut fra

forholdene og prioriteringene i den enkelte fylkeskommune.

Regjeringen har styrket økonomien i fylkeskommunene betydelig de siste årene. I statsbudsjettet for 2025 fikk fylkeskommunene en realvekst på 2,35 milliarder kroner i frie inntekter, der 300 millioner kroner var begrunnet med samferdsel. I forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2025 vedtok Stortinget å øke de frie inntektene til fylkeskommunene med 500 millioner kroner, begrunnet med økt satsing på samferdsel. I 2026 legger regjeringen opp til en realvekst i de frie inntektene til kommunesektoren på 4,2 milliarder kroner. Av denne veksten blir 1 milliard kroner fordelt til fylkeskommunene. I tillegg blir satsingen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2025 videreført og inngår i rammetilskuddet til fylkeskommunene fra 2026. Dette vil sette fylkeskommunene bedre i stand til å prioritere samferdselsoppgaver, herunder kollektivtransporten.

I de største byområdene er også kollektivtilbudet styrket over tid, særlig gjennom en øremerket satsing fra staten i byvekstavtalene. Vi har nå sju byvekstavtaler, to belønningsavtaler og tre avtaler om tilskudd til klima- og miljøvennlig byutvikling og god fremkommelighet. I 2026 har regjeringen foreslått 7,1 milliarder kroner til byvekstavtalene og andre tilskuddsordninger i byområdene. Dette inkluderer 2,1 mrd. kr i tilskudd til store kollektivprosjekter og 4,5 mrd. kr til ulike tilskudd som bl.a. kan gå til drift av lokal kollektivtransport.

Når det gjelder forskriften om energi- og miljøkrav ved anskaffelse av kjøretøy til veitransport (personbiler, varebiler og bybusser) som regjeringen innførte 1. januar

2022, så var kunnskapsgrunnlaget for innføringen av kravene basert på beregninger fra Klimakur 2030.

Disse beregningene viste at merkostnadene for bybusser gikk i null fra 2024, og at de etter dette ble liggende under kostnadene for referansealternativet (dieselbuss). Det betyr ikke at ikke enkelte kan ha fått merkostnader, særlig i anbudsperioder og for tilrettelegging av infrastruktur, men teknologiutviklingen har gått raskt, og allerede før kravet ble innført i 2024 var markedsandelen for nullutslippsbusser på nær 80 pst. av nye bybusser. Dette tyder på at elbussene er konkurransedyktige. Nullutslippskravet for buss er ledsaget av unntaksbestemmelser som skal sikre at kravet skal fungere best mulig i praksis.

Dette skal blant annet sikre at det ikke innføres nullutslippsløsninger der primærbehovet ikke kan dekkes ved bruk av nullutslippsløsninger.

Med utgangspunkt i kostnadsøkningene på kollektivtransport har regjeringen besluttet å skaffe til veie et bedre kunnskapsgrunnlag på området. Vi har sendt et felles oppdrag til Jernbanedirektoratet og Statens vegvesen om å gjennomføre en kartlegging og analyse av utvikling i tilbud og kostnader i fylkeskommunal kollektivtransport. Analysen skal gi et faglig grunnlag som kan brukes i Samferdselsdepartementets videre vurderinger av virkemidler og rammevilkår for fylkeskommunal kollektivtransport.

SPØRSMÅL NR. 195

Innlevert 22. oktober 2025 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 24. oktober 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Når har regjeringa og samferdselsministeren tenkt å sette i gang bygginga av ny E39 forbi Batnfjordsøra?

GRUNNGJEVING:

E 39 forbi Batnfjordsøra er eit viktig prosjekt i Møre og Romsdal å få sett i gang bygginga av så raskt som mulig.

Regjeringa sin prioritering av samferdselsprosjekter i Møre og Romsdal er mildt sagt begredelig, og det ser ut til at AP og samferdselsministeren har glømt at der finnes eit fylke som heiter Møre og Romsdal.

Svar:

Statens vegvesen si planportefølje er fastsett gjennom Meld. St. 14 (2023–2024) Nasjonal transportplan 2025–2036 og Innst. 439 S (2023–2024). Statens vegvesen la i mai 2025 fram sitt første forslag til prioritering av rekkefølgja i prosjekta i planporteføljen. Prioritering av prosjektstart skjer i dei årlege statsbudsjetta, og er avhengig av Stortinget si tilslutning til eit forslag om kostnadsramme for prosjekta. I Statens vegvesen sitt forslag til porteføljeprioritering er E39 Bjerkeset–Astad prioritert som nummer 9.

Samferdselsdepartementet har i brev av 4. november 2024 til Statens vegvesen gitt føringar om å legge særleg vekt på jordvern i tunnelalternativet. Reguler-

ingsplan for E39 Bjerkeset–Astad med tunnelalternativ har vore på høyring, der fristen for innspel var 18. august 2025. Statens vegvesen og Gjemnes kommune vurderer høyringsinnspela.

E39 i Gjemnes kommune går i dag gjennom Batnfjordsøra. Vegen er bygd som miljøgate i sentrum med fartsgrense 40 km/t. Vegen er hovudveg for innbyggjarane på Nordmøre mot det nye felles sjukehuset for Nordmøre og Romsdal i Molde kommune. Prosjektet vil sikre at strekninga får høgare standard og redusert reisetid.

SPØRSMÅL NR. 196**Innlevert 22. oktober 2025 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad****Besvart 28. oktober 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hvilke konsekvenser mener statsråden det har for næringslivet, innbyggerne i Nord-Norge, Tollvesenet og beredskaps-samarbeidet mellom Norge og Sverige når Ofotbanen mellom Narvik og Kiruna er ute av drift flere dager i strekk, og hva konkret har statsråden foretatt seg for å forhindre slike hendelser i fremtiden og dermed styrke beredskapen?

BEGRUNNELSE:

Tidligere i høst ble en sporveksel ødelagt på Ofotbanen og toglinjen ble stengt i flere dager. Begrunnelsen Bane Nor ga for den lange nedetiden var at reservedelen måtte bestilles fra Sverige. – Det finnes mange typer sporveksler, men noen er mer kritiske enn andre. Vi forstår at man ikke kan ha alt på lager, men denne burde man hatt, sier Henning Aandal, direktør i togselskapet Onrail, til Teknisk Ukeblad, 08.10.25 Ofotbanen har stor betydning for transport av forsvarsmateriell, mellom Sverige og Norge i en krisesituasjon, og Narvik havn er et strategisk knutepunkt for NATO.

Svar:

Det er uheldig når banestrekninger blir stengt som følge av hendelser. Ofotbanen er en viktig strekning for norsk og svensk næringsliv. Stengning her påvirker folk og næringsliv i Nord-Norge negativt, samtidig som aktører i øvrige deler av landet og i Sverige også rammes. Jeg forstår det slik at aktørene samarbeider godt og har utvist fleksibilitet med å få alternative løsninger på plass, eksempelvis fastsatte Tolletaten en midlertidig forskrift som åpnet for passering av vogntog over Bjørnfjell utenfor åpningstiden. Slik jeg forstår det fungerer også beredskapssamarbeidet mellom myndighetene godt, og dette gjør oss bedre rustet til å håndtere uønskede hendelser.

Regjeringen er opptatt av å ta vare på eksisterende infrastruktur og har prioritert drift, vedlikehold og fornying høyt både i Nasjonal transportplan 2025-2036 og i vårt forslag til statsbudsjett for 2026. Vi er opptatt av at Bane NOR som infrastruktureier skal få gode rammer for å gjøre riktige prioriteringer slik at banestrekningene holdes i stand og for å sørge for rask gjenoppbygging av infrastrukturen når slike hendelser inntreffer. Å sørge for midler til ivaretagelse av infrastrukturen er et sentralt grep fra regjeringen for å sikre god beredskap.

SPØRSMÅL NR. 197**Innlevert 22. oktober 2025 av stortingsrepresentant Pål Morten Borgli****Besvart 29. oktober 2025 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran****Spørsmål:**

Kan statsråden grunngi hvorfor Staten ved Kommunal- og distriktdepartementet bruker så mye av fellesskapets ressurser på byggesaker når det foreligger enstemmige avgjørelser i Høyesterett der staten går på nederlag.

Syns statsråden at denne type ressursbruk er riktig i en tid der lokale vedtak skal tillegges mer vekt, og hvorfor har ikke staten mer tillit til kommunepolitikere som gjør grundige vurderinger i byggesaker?

BEGRUNNELSE:

I en tid der de fleste partiene har lovet å styrke det lokale selvstyre, og rydde i regler, retningslinjer, bestemmelser, lover og byråkrati opplever privatpersoner, bedrifter, lag, foreninger, lokalpolitikere og regionalpolitikere at det motsatte skjer.

Høyesterett (HR-2024-2211-A, avsagt 3. desember 2024) kom til at en brygge fra 1970-tallet ikke var ulovlig oppført slik kommunene/staten hadde påstått, fordi

den ikke etter Høyesterett lå innenfor den meldepliktige definisjonen i bygningsloven (1965) § 84 nr. 1 slik den ble anvendt av kommunen. Dette betyr at eldre brygger i enkelte tilfeller kan anses som lovlige selv om det ikke foreligger byggemelding.

Høyesteretts avgjørelse er tolknings-/presedens-relevant: flere kommuner hadde lagt ulovlighetssaker på is i påvente av denne dommen, fordi den avklarer hvorvidt gamle brygger uten byggemelding må anses ulovlig varige konstruksjoner.

Etter dommen har Bergen kommune besluttet å snu i behandlingen og vurdere om lag 100 saker på nytt — kommunens praksis skal nå harmonisere med Høyesteretts prinsipper og sette strek i en rekke eldre saker (bl.a. saker som gjelder tiltak før midten av 1980-tallet). Dette er en klok beslutning og viser lokaldemokrati i praksis, og respekt for domstolene.

Nå ser vi imidlertid en ny sak som er anket inn til Høyesterett av Staten ved Kommunal- og distriktdepartementet. Domsslutning er her:

1. Statsforvalteren i Innlandets vedtak 2. september 2022 om brygge på gnr. 53 bnr. 55, i Bærum kommune er ugyldig.
2. Staten v/Kommunal- og distriktsdepartementet betaler innen 2 – to – uker fra dommens forkynnelse 702 109 – sjuhundreogtusenettihundreogtjuu – kroner i sakskostnader for lagmannsretten til Trond-Erik Akre Thorvaldsen og Julia Oline Leidal.
3. Staten v/Kommunal- og distriktsdepartementet betaler innen 2 – to – uker fra dommens forkynnelse 610 421 – sekshundreogtusenfirehundreogtjueen – kroner i sakskostnader for tingretten til Trond-Erik Akre Thorvaldsen og Julia Oline Leidal.

Det er mange tiltakshavere som på 70,80,90 og langt inn i 2000-tallet har blitt muntlig fortalt fra forvaltningen at tiltaket er helt ok. Mange har også blitt veiledet inn i problemer av saksbehandlere i flere tilfeller.

Svar:

De sakene stortingsrepresentanten viser til, er faktisk og rettslig ulike. Saken fra Bergen gjaldt ulovlighetsoppfølging av en brygge etablert på 1970-tallet, hvor spørsmålet var om bryggen skulle ha vært byggemeldt etter datidens plan- og bygningslov. Saken ble endelig avklart i Høyesterett. Staten støttet kommunens vedtak i denne saken. Da staten ikke fikk medhold i Høyesterett, medførte dette at også kommunens vedtak var ugyldig. Jeg kan ikke se at denne saken er et eksempel på at staten ikke har tillit til lokalpolitikernes vedtak.

Bryggesaken i Bærum kommune omhandler en søknad om dispensasjon fra byggeforbudet i strandsonen og kommuneplanens arealdel. Bryggen er i strid med Bærum kommunes demokratisk vedtatte arealplaner. Det retten skal ta stilling til i denne saken er hvorvidt vilkå-

rene for å gi dispensasjon etter plan- og bygningsloven § 19-2 er oppfylt. Disse vurderingene er rettsanvendelse. Det er først når det eventuelt er avklart at vilkårene for å gi dispensasjon er oppfylt at kommunen kan vurdere om den ønsker å gi dispensasjon. Denne siste vurderingen er underlagt kommunens frie skjønn og skal ikke prøves av Høyesterett.

Bryggesaken i Bærum kommune viser at enkelte vurderinger knyttet til dispensasjonsvilkårene i § 19-2 kan være vanskelige for både kommuner, statsforvaltere og domstoler. Staten fikk medhold i tingretten, men tapte i lagmannsretten. Det er derfor behov for en avklaring fra Høyesterett som klargjør de rettslige vilkårene for dispensasjon i strandsonen og byggeforbudet i 100-meters beltet. Som lokal planmyndighet har kommunene stor frihet til å bestemme arealbruken. De rettslige rammene for å gi dispensasjon ligger imidlertid fast, og verner på den måten kommunestyrets egne arealplaner. Kommunene må i hver enkelt sak foreta en konkret vurdering av om dispensasjonsvilkårene er oppfylt.

Jeg vil også bemerke at tiltakshaver selv er ansvarlig for at tiltaket er i samsvar med gjeldende lovgivning. Jeg har ikke inntrykk av at det har vært vanlig praksis i kommunene å gi muntlige tillatelser til tiltak etter plan- og bygningsloven i perioden fra 1970-tallet og langt inn i 2000-tallet.

SPØRSMÅL NR. 198**Innlevert 22. oktober 2025 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 29. oktober 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Nylig kom Miljødirektoratet med en rapport som viser at opptil 3 % av sedimenta i indre Oslofjord består av bildekkpartiklar. Dette er noe av de høyeste nivåene som er målt i norsk natur. Lokale rensetiltak kan forhindre mer spredning av gummi og plastpartikler fra landjorda. Partiklene sprer seg inn i blant annet blåskjell og oppover i næringskjeden. Situasjonen er svært alvorlig.

Vil denne rapporten få regjeringen til å sette av mer penger til lokale rensetiltak for å forhindre ytterligere spredning av partikler til norsk natur og vil regjeringen ta initiativ til å opprette et spleiselag mellom stat, kommuner og næringsliv for å få stanset utslippene?

Svar:

Jeg deler fullt og helt representantens bekymring om spredning av mikroplast som miljøproblem. Mikronor, overvåkningsprogrammet for mikroplast som Miljødirektoratet startet i 2021, gir oss nyttig kunnskap om tilstedeværelsen i miljøet, spredningsveier og nivåer av mikroplast.

Mikroplast fra veitrafikk spres til luft, sideterreng og jord, samt via vegvann. Når det gjelder vegvann er det forurenset med flere miljøfarlige stoffer, i tillegg til mikroplast. I urbane strøk går vegvann ut via overvannsnett. Det testes nå ut flere renseløsninger som kan avhjelpe spredning utenfor veisystemet i Statens vegvesens prosjekt MikroRENS. Aktiv drift av vegnettet, som kosting, feiing, rengjøring av vegbane og tunnel og tømning av sandfang, bidrar til å fange opp mikroplast fra dekkslitasje og veistøv før det når naturen. Her arbeides det med å stille krav til tømning, drift og vedlikehold av sandfang, og et forslag til nye forskriftsregler er nå på høring med høringsfrist 7. november. Miljødirektoratet ser også på mulighetene for å stille krav til overvåkning av mikroplast i tillatelser til relevante forurensende virksomheter.

Dekkslitasje er hovedkilden til mikroplast, og alle tiltak som påvirker slitasje av dekk er positivt. Dekkenes gripeevne er sentralt ift. trafikkssikkerhet. EU arbeider nå med nye krav til bildekk der målet er å konstruere dekk som slites mindre. Dette vil redusere utslippene betydelig, kravene blir innført fra 2028 (Euro7). Selv om avrenning fra bildekk trolig er den største kilden, kan dekkpartikler også komme fra gummigranulat (lages av brukte bildekk) som brukes som fyllmateriale på kunstgressbaner. Her har vi i samarbeid med EU allerede innført et forbud mot

tilsatt mikroplast, som inkluderer et forbud mot å omsette gummigranulat fra 2031. Det har siden 2021 vært krav i forurensningsforskriften til baneiere om å hindre spredning av gummigranulat fra kunstgressbaner.

Når det gjelder utslipp av mikroplast fra andre kilder enn dekk, arbeider regjeringen med tiltak for å begrense utslippene. Den ovennevnte restriksjonen på tilsatt mikroplast omfatter mange ulike produkter i tillegg til gummigranulat, slik som rengjøringsprodukter, kosmetikk, hudpleieprodukter og plantevernmidler. Det er også nylig blitt enighet om felleseuropeisk regelverk for å redusere utslipp av såkalt plastpellets som er en annen stor kilde til mikroplastutslipp.

For utilsiktet utslipp av mikroplast fra for eksempel dekk, tekstiler og maling, er det vanskeligere å identifisere treffsikre og riktige tiltak. Plastprodukter er også internasjonale handelsvarer og Norge importerer de fleste plastprodukter som brukes i her i landet. Derfor må vi samarbeide med andre land om bl.a. designkriterier slik at produktene i minst mulig grad slipper ut eller brytes ned til mikroplast. Norge er ledende i arbeidet for en ambisiøs global plastavtale hvor vi ønsker at avtalen også skal inneholde tiltak som reduserer mikroplastforurensning, for eksempel ved designkrav til plastprodukter slik at de blir mer robuste mot slitasje og forvitring.

I lys av eksisterende og kommende tiltak på dette området, mener jeg det ikke er aktuelt for regjeringen å sette av mer midler til lokale rensetiltak eller ta initiativ til å opprette et spleiselag mellom stat, kommuner og næringsliv.

SPØRSMÅL NR. 199**Innlevert 22. oktober 2025 av stortingsrepresentant Seher Aydar****Besvart 2. november 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Ifølge Aftenpostens undersøkelser tjener minst 120 helseforetaksdirektører mer enn helseministeren som har en årlig lønn på 1 734 020 kroner. Det er av offentlig interesse at det er åpenhet rundt lønnsnivåene i våre offentlige sykehus.

Hvor mange direktører/assisterende direktører eller andre ledere i helseforetakene tjener mer enn helseministeren, og hvor mye ville blitt spart inn dersom samtlige av lønningene som er over 1,7 millioner ble senket til det nivået?

Svar:

De regionale helseforetakene og helseforetakene har til sammen mer enn 150 000 ansatte som på hver sin måte gjør en viktig innsats for at befolkningen skal være sikret gode og likeverdige spesialisthelsetjenester. Uavhengig av hvordan man organiserer virksomheten, må en viss andel av de ansatte ta på seg et ansvar for å lede og koordinere funksjoner og enheter. Mange fagfolk legger også hver uke ned et stort antall timer overtid for at vi skal nå målene vi har satt, og pasienter skal få den hjelpen de trenger når de trenger den. Det skal de selvfølgelig også få betalt for. Det er også blant fagfolkene i tjenesten man oftest rekrutterer personer med talent og interesse for ledelse. Hvis man skal kunne rekruttere og beholde dyktige ledere, så må man også kunne tilby konkurransedyktige betingelser. Som leder vil man som regel ikke få utbetalt overtid, selv om man jobber mye over normalarbeidstid. Det er ikke urimelig at slike betingelser og forventninger, i tillegg til større ansvar, kompenseres med en høyere fastlønn.

Lønn er i utgangspunktet et forhold mellom den enkelte ansatte og arbeidsgiver. Ledelsen i helseforetakene er ansvarlig for å rekruttere personer med den kompetansen de mener er viktig for å løse utfordringene helseforetaket står i, og tilby lønn og kompensasjon som er nødvendig for å sikre seg nettopp denne kompetansen. Lønnen til ledere skal være i tråd med retningslinjer for lønn og annen godtgjørelse som er vedtatt i styret i det regionale helseforetaket. Disse retningslinjene skal igjen være i tråd med Statens retningslinjer for lederlønn i selskaper med statlig eierskap. Regjeringen har presisert at lønnen skal være konkurransedyktig, men ikke lønnsledende, og at det skal legges vekt på moderasjon.

Ettersom lønnen til den enkelte ansatte er fremforhandlet eller avtalt i arbeidsavtalen, kan ikke arbeids-

giver ensidig senke lønnen. Det måtte i så fall skje gjennom at partene gjensidig åpnet for å reforhandle avtalene. Problemstillingen som reises i dette spørsmålet blir derfor en svært hypotetisk øvelse. Samtidig vil jeg bemerke at min lønn i det vervet jeg innehar ikke nødvendigvis er en relevant referanse for det arbeidsmarkedet hvor disse opererer.

Jeg forstår at det stilles spørsmål ved lønnsnivået for ledere i helseforetakene. Lønnsnivået ligger langt over gjennomsnittet for nordmenn flest. Regjeringen har skjerpet forventningene til moderasjon, blant annet i Eierskapsmeldingen og i foretaksmøter for de regionale helseforetakene. Jeg forventer at de regionale helseforetakene følger disse prinsippene når de både skal rekruttere og beholde kompetanse som organisasjonen trenger for løse de oppgavene og utfordringene de har, både nå og i tiden fremover.

Jeg vil imidlertid også understreke at ledere i helseforetak rekrutteres ofte blant klinikere i tjenesten. Det er dyktige fagfolk som jobber mye. Skal man rekruttere ansatte med interesse og talent for ledelse fra denne gruppen, er det rimelig at de blir kompensert for å ta på seg større ansvar. Vi må heller ikke glemme at det ofte er mange klinikere som faktisk har høyere lønn enn administrerende direktør i disse virksomhetene. Slik har det vært lenge og slik er det fortsatt.

Departementet har ikke en oppdatert og samlet oversikt over alle ledere som tjener mer enn meg. Lønnen til ledere på de to øverste nivåene i de regionale helseforetakene og alle helseforetakene er offentlig tilgjengelig gjennom rapport om lønn og annen godtgjørelse for ledende ansatte som alle helseforetakene publiserer på sine hjemmesider hvert år. Det er dermed allerede sikret åpenhet rundt lønnen til topplederne i helseforetakene.

SPØRSMÅL NR. 200**Innlevert 22. oktober 2025 av stortingsrepresentant Jorunn Gleditsch Lossius****Besvart 30. oktober 2025 av kultur- og likestillingsminister Lubna Boby Jaffery****Spørsmål:**

Hvordan vil regjeringen sikre forutsigbarhet og bærekraft for frivilligsentralene når tilskuddet i praksis svekkes år for år med Regjeringens forslag til statsbudsjett, samtidig som staten gjennom Stortingets vedtatte forskrift (Forskrift om tilskudd til frivilligsentraler) stiller økte krav til drift og aktivitetsnivå?

BEGRUNNELSE:

Frivilligsentralene rapporterer allerede nå at 27 prosent har måttet kutte i aktivitetstilbud som følge av tidligere kutt, og Norges Frivilligsentraler advarer mot alvorlige konsekvenser for lokalt fellesskap, inkludering og frivillig innsats dersom bevilgningen ikke justeres opp. Frivilligsentralene har de siste fire årene tilpasset seg målsetningene som ble satt i Hurdalsplattformen om å styrke frivilligheten og bygge ut sentralstrukturen over hele landet. Det gjør dagens forslag til kutt desto mer alvorlig for drift og videreutvikling. Til sammen mister hver sentral ca. 30 000 i statstilskudd over 2 år, dette påvirker også det lokale tilskuddet, og gitt den sterke prisveksten blir det store summer i reelt handlingsrom. Det finnes 575 sentraler over det ganske land med veldig sterk støtte i lokalsamfunnene!

Svar:

Regjeringen har prioritert frivilligsentralene gjennom å få på plass en øremerket tilskuddsordning fastsatt av Kultur- og likestillingsdepartementet i 2022 med hjemmel i Stortingets årlige budsjettvedtak. I tråd med regjeringens frivillighetspolitiske målsetninger er ordningen lagt opp til å være enkel, effektiv og gi rom for lokale prioriteringer.

Frivilligsentralene er viktige lokale møteplasser som stimulerer til frivillig innsats og fungerer som et bindeledd mellom kommunen og frivillig sektor. Frivilligsentralene har fått tilskudd med utgangspunkt i den nye forskriften første gang 1. februar 2023. Fra 2021 til tilskuddsåret 2026 har antall sentraler med statstilskudd økt med 106 sentraler til 589 sentraler i 339 kommuner. Med ny ordning har antallet sentraler økt mer enn frivilligsentralenes interesseorganisasjon, Norges frivilligsentraler, har anslått.

Tilskuddsordningen er rammestyrkt og budsjettrammen fastsettes hvert år i statsbudsjettet.

I 2026 er det foreslått et tilskudd på 275,7 mill. kroner fordelt på 589 frivilligsentraler som har fått vedtak av Lotteri- og stiftelsestilsynet, som forvalter ordningen.

Regjeringen har lagt opp til å styrke ordningen i hvert budsjett i hele forrige regjeringsperiode. Det har vært lagt inn ekstra midler til nye sentraler for å videreføre tilnærmet det samme tilskuddsnivået for sentraler som mottok midler fra ordningen, og med prisjustert videreføring i 2025. I år er driftstilskuddet til frivilligsentralene på 266 800 000 kroner.

Kultur- og likestillingsdepartementet har bedt Lotteri- og stiftelsestilsynet gjennomføre en evaluering av den nye ordningen i 2025 for å undersøke om det nye regelverket for tilskudd til frivilligsentraler fungerer etter hensikten. Evalueringen skal se på om regelverket bidrar til å nå målene som er satt, hvilke effekter det har hatt, og hvordan det forvaltes. Den skal også avdekke eventuelle utilsiktede virkninger. Resultatene skal gi grunnlag for å vurdere om det er behov for å endre forskriften. Jeg har hatt møte med Norges Frivilligsentraler om ulike tilnærminger til frivilligsentralenes situasjon, og Kultur- og likestillingsdepartementet vil fortsette dialogen når evalueringen foreligger.

SPØRSMÅL NR. 201**Innlevert 22. oktober 2025 av stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen****Besvart 30. oktober 2025 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran****Spørsmål:**

Hva vil finansministeren foreta seg for å sikre at banker og finansinstitusjoner tilbyr vanlige rentevilkår på beløp leietakere setter inn på særskilte depositumskontoer ved leieforhold?

BEGRUNNELSE:

Forbrukerrådet har nylig påpekt at svært mange banker har ulovlig lave rentebetingelser på beløp som leietakere setter på depositumskonto som del av et leieforhold. Dagens Næringsliv har funnet at hos 24 av 52 banker som de sjekket var rentesatsen på depositumskontoene på 0,1 prosent eller mindre og at så mange som 17 av bankene opererte med nullrente. Husleielovens paragraf 3-5 inneholder bestemmelser om rentevilkår på beløp som leietakere svært ofte plikter å ha i et leieforhold med en huseier eller gårdeier. Lovens ordlyd sier at "det deponerte beløp skal settes på særskilt konto i leierens navn med vanlige rentevilkår i finansinstitusjon som har rett til å tilby slik tjeneste i Norge". Mange unge mennesker, studenter og andre som ikke har anledning til å kjøpe seg egen

bolig er avhengig av å leie bolig. Depositumsbeløpet kan i mange år binde opp kapital som disse heller kunne ha satt inn på sparekonto eller på fond. At bankene ikke ser ut til å møte lovkravet om vanlige rentevilkår betyr i realiteten at svært mange leietakere taper normal avkastning på egne penger de har på depositumskonto.

Svar:

Finansministeren har bedt meg svare på spørsmålet, da det er Kommunal- og distriktsdepartementet som har ansvaret for husleieloven. Som representanten viser til i spørsmålet, sier husleieloven at depositumsbeløpet skal settes på særskilt konto i leierens navn med «vanlige rentevilkår». I forarbeidene til loven står det at leieren skal sikres normal avkastning, og at det forutsettes at finansinstitusjoner gir renter på innskuddskontoer. Forarbeidene tar ikke konkret stilling til hvilke typer innskuddskontoer som skal utgjøre sammenligningsgrunnlaget.

Regjeringen jobber for tiden med ny husleielov, og jeg ser det som naturlig at departementet ser nærmere på saken i forbindelse med dette arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 202**Innlevert 22. oktober 2025 av stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen****Besvart 3. november 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Vil statsråden ta initiativ til å etablere perimetersikring for Åna fengsel?

BEGRUNNELSE:

Nylig skrev flere medier at en mann fra Syria som er siktet for å ha voldtatt en kvinne i Stavanger sammen med en annen mann, hadde rømt fra Åna Fengsel i Hå kommune, hvor han var varetektsfengslet på grunn av unndragelsesfare.

Mannen ble senere etterlyst nasjonalt og internasjonalt før han deretter ble pågrepet i Bosnia. Det er uheldig at varetektsfengslede rømmer og klarer å komme seg utenlands.

Åna fengsel er en viktig del av totalkapasiteten innenfor Kriminalomsorgen og dekker både behov for høysikkerhet- og lavsikkerhetsplasser. Fengselet kan også vurderes som kandidat for å dekke et fremtidig behov for flere ungdomsfengselsplasser gjennom noe ombygging.

P.t. har Åna fengsel imidlertid ikke perimetersikring. En perimetersikring vil bidra til å gjøre det vanskeligere å rømme fra fengselet.

Svar:

Det er et stort vedlikeholdsetterslep og bygningsmessige begrensninger i fengselsporteføljen. Regjeringen har i Meld. St. 31 (2024–2025) Straff som virker – straffegjennomføring for et tryggere Norge og Prop. 1 S (2025–2026) fra Justis- og beredskapsdepartementet vist til at det er

viktig med en langsiktig med tanke på vedlikeholds- og byggeprosjekter i kriminalomsorgen. Bakgrunnen for dette er blant annet at det er tids- og ressurskrevende å gjennomføre slike prosjekter.

I følge Kriminalomsorgsdirektoratet vil det måtte gjennomføres en behovsanalyse og kostnadsvurdering fra Statsbygg for etablering av ev. perimetersikring. Da regjeringen i 2026 vil prioritere byggeprosjekter og utredninger som allerede er satt i gang, er det på nåværende tidspunkt ikke planer for å sette i gang et slikt arbeid.

SPØRSMÅL NR. 203

Innlevert 22. oktober 2025 av stortingsrepresentant Bengt Fasteraune

Besvart 30. oktober 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Hvordan fordeler Forsvarsdepartementet tilskuddene under kap. 1700, post 71?

BEGRUNNELSE:

Det frivillige skyttervesenet har en lang og stolt historie, og er en viktig del av vår beredskap.

Svar:

Under kapittel 1700, post 71 i Prop. 1 S (2025-2026) foreslår regjeringen at Stortinget bevilger midler til en rekke tiltak, herunder at det bevilges midler til ordning for tilskudd til frivillige organisasjoner. I 2026 foreslås ordningen videreført på samme nivå som 2025. I tillegg vil årets priskompensasjon øke rammen med 2,95 millioner kroner i 2026. Regjeringen foreslår tildeling av tilskudd til frivillige organisasjoner på til sammen 77,7 millioner kroner i 2026. Fordelingen av tilskudd til enkelte søkere er pr nå ikke bestemt, men organisasjonene vil bli orientert om tildelingen når dette er avklart. Endelige vedtaksbrev vil først bli sendt til tilskuddsmottakerne etter Stortingets vedtak om statsbudsjett for 2026.

SPØRSMÅL NR. 204**Innlevert 22. oktober 2025 av stortingsrepresentant Tage Pettersen****Besvart 29. oktober 2025 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for status for fremdriften med KS2 av prosjektet innseiling Borg havn all den tid dette ikke er nevnt i statsbudsjettet for 2026?

BEGRUNNELSE:

Som statsråden kjenner til har det i mange år vært jobbet for å sikre innseilingen til Borg havn gjennom blant annet mudring. I Prop. 146 S (2024-2025) sto følgende: Det gjennomføres nå ekstern kvalitetssikring (KS2) av prosjektet innseiling Borg havn. Regjeringen vil komme tilbake til den videre oppfølgingen av prosjektet når denne prosessen er ferdig stilt.

I statsbudsjettet for 2026 er ikke Borg havn nevnt og derfor ønskes en statusoppdatering på arbeidet med innseilingen.

Svar:

Jeg forstår stortingsrepresentantens spørsmål om fremdrift i prosjektet. Det er viktig å finne løsninger som sikrer god fremkommelighet for sjøtransporten inn til Borg havn.

I 2024 gjennomførte Kystverket en anbudskonkurranse, der de mottok to tilbud fra anerkjente aktører.

Begge tilbudene hadde en kostnadsramme på over 1 mrd. kroner, som overstiger terskelverdien fastsatt i statens prosjektmodell for gjennomføring av store investerings-prosjekter. Kostnadene for prosjektet utløste dermed krav om ekstern kvalitetssikring. Anbudskonkurransen ble følgelig avlyst og gjennomføringen av prosjektet utsatt.

Dovre group og Transportøkonomisk institutt fikk i oppdrag fra Nærings- og fiskeridepartementet og Finansdepartementet å gjennomføre den eksterne kvalitetssikringen av prosjektet. Konsulentene har nå overlevert rapporten til departementene, hvor den er til vurdering og videre oppfølging.

Prosjektet er viktig for lokalt næringsliv. Innseilingen er trang, og grunnes opp av sedimenter som føres ut med Glomma, noe som begrenser adkomsten for dyptgående skip og medfører økte logistikkostnader for næringslivet. Imidlertid er regjeringen også opptatt av at vi har tilstrekkelig beslutningsgrunnlag for å unngå feilinvesteringer og holde god kontroll med kostnader og nytteeffekter i planlegging og gjennomføring av prosjektene. På denne måten sikrer vi mest mulig effektiv bruk av fellesskapets ressurser. Det er derfor viktig at vi tar oss tid til å vurdere anbefalingene fra den eksterne kvalitetssikringen. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget, senest i revidert nasjonalbudsjett 2026.

SPØRSMÅL NR. 205**Innlevert 22. oktober 2025 av stortingsrepresentant Erlend Larsen****Besvart 29. oktober 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Er Luftfartstilsynets og samferdselsdepartementets anvendelse av "Forskrift om forebygging av anslag mot sikkerheten i luftfarten,» herunder § 37 "Formål med bakgrunnssjekk," i henhold til intensjonen og formålet, og vil statsråden ta initiativ til å endre dagens forskrift, og kan

det være behov for umiddelbare tiltak inntil ny forskrift er tredd i kraft?

BEGRUNNELSE:

Forskriftens formulering tar for seg et vidt område. Det kan stilles spørsmålsteg ved om forskriften inkluderer

forhold som ikke er relevante med tanke på å verne sikkerheten til landingsplasser eller luftfartsanlegg.

Konsekvensen av den vide forskriften kan være at dersom flygende personell kommer opp i ulykker, kan de miste sine rettigheter til å ferdes på flyside. En konservativ tolkning av forskriften kan føre til at de får yrkesforbud, selv om ulykken ikke gjør dem til en sikkerhetstrussel, slik forskriften er ment å avdekke.

Det kan ta lang tid fra en ulykke oppstår til en retts-sak kommer til en domsavsigelse.

Dersom flygende personell får flyforbud etter en ulykke, og før en rettsak har funnet sted, vil disse yrkesgruppene stå i fare for å bli oppsagt av arbeidsgiver som ikke ønsker å utbetale lønn til personell som ikke kan utføre arbeidet sitt. Et flyforbud og en oppsigelse vil gi flygende personell dobbel straff, og gjør at denne yrkesgruppen behandles ulikt andre yrkesgrupper ved at de i realiteten utsettes for en straff før en rettsak er gjennomført. En kan stille spørsmål ved om en for konservativ tolkning av forskriften bryter med våre prinsipper om likhet for loven og anvendelse av proporsjonalitetsprinsippet.

Svar:

Formålet med forskrift om forebygging av anslag mot sikkerheten i luftfarten mv. (securityforskriften) er å hindre at personer som kan representere en risiko for sikkerheten i luftfarten, gis adgang til landingsplasser og luftfartsanlegg

eller godkjennes for sentrale posisjoner i luftfarten for øvrig. Bestemmelsene i forskriften skal også bidra til å sikre allmennhetens tillit til sivil luftfart. Tilfellene som representanten viser til i begrunnelsen for spørsmålet gjelder bakgrunnssjekk, og omfattes derfor av formålet. Etter min mening er Samferdselsdepartementets og Luftfartstilsynets anvendelse av regelverket innenfor intensjonen og formålet med bestemmelsene om bakgrunnssjekk.

Når det er sagt vil jeg likevel påpeke at dagens securityforskrift er fra 2011. Siden da har forskriften blitt endret flere ganger uten at det har blitt foretatt en helhetlig gjennomgang av forskriften. Samferdselsdepartementet har derfor kommet til at det er nødvendig med en totalrevisjon av forskriften, og har sammen med Luftfartstilsynet allerede startet et slikt arbeid. Jeg kan derfor svare bekref-tende på at dagens forskrift vil bli endret. Bestemmelsene om bakgrunnssjekk er selvsagt også gjenstand for revisjon i det pågående arbeidet med ny securityforskrift, herunder reglene om tilbaketrekking og avslag på fornyet bakgrunnssjekk på grunn av tiltale og siktelse.

Tidsplanen for regelverksarbeidet er at ny securityforskrift skal kunne tre i kraft tidlig i 2027. Jeg vil påpeke at selv om det er på tide med en helhetlig gjennomgang av forskriften, er det ikke identifisert behov for umiddelbare tiltak for å hasteinnføre regler uten grundig vurdering og ordinær offentlig høring.

SPØRSMÅL NR. 206

Innlevert 22. oktober 2025 av stortingsrepresentant Bent-Joachim Bentzen

Besvart 28. oktober 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

I svar på spørsmål fra Senterpartiet opplyser regjeringen at "Det er ikke lagt opp til å anskaffe flere passbusser. Det legges i utgangspunktet opp til at kapasiteten skal opprettholdes ved å legge om bruken av eksisterende passbusser".

Kan statsråden konkret utdype hvordan "tilsvarende eller bedre tilbud gjennom passbusser" skal komme på plass med bakgrunn i at det ikke skal anskaffes flere passbusser, og i lys av politistasjonssjef Børves uttalelse?

BEGRUNNELSE:

I forslaget til statsbudsjett fra Justis- og beredskapsdepartementet for 2026 foreslår regjeringen å legge ned 14 passkontor. I budsjettdokumentene skriver departementet at:

"På bakgrunn av politifaglege tilrådingar planleggast det for å leggje ned desse 14 kontora og erstatte dei med eit tilbod om passbussar. Kontora skal ikkje stengast før tilsvarende eller betre tilbod gjennom passbusser er på plass".

I en artikkel på Nr.no publisert den 17.oktober 2025 uttaler politistasjonssjef Sigurd Børve ved Kvinnerad politistasjon, som har et av de nye passkontorene, at:

“Passbussen er sikkert eit godt tilbod, men me får bestilt om lag 2.000 pass og ID-kort i året, og då dekkjer berre den ein mikroskopisk del av behovet”.

Svar:

Regjeringen er opptatt av at politiets ressurser brukes på en effektiv måte, samtidig som innbyggerne får et best mulig tilbud. De 14 aktuelle passkontorene er lite besøkt

og mottar få søknader. På bakgrunn av politifaglige innspill foreslås det derfor at disse passkontorene legges ned og erstattes med et tilsvarende eller bedre tilbud gjennom passbusser. Om det er behov for å anskaffe en eller flere passbusser vil være opp til Politidirektoratet å vurdere. Ettersom utstedelse av pass og ID-kort er gebyrfinansiert vil en eventuell anskaffelse inngå i gebyrgrunnlaget og inngå i vurderingen av gebyrnivå neste gang gebyrene skal justeres.

SPØRSMÅL NR. 207

Innlevert 22. oktober 2025 av stortingsrepresentant Bent-Joacim Bentzen

Besvart 30. oktober 2025 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Et samlet fylkesting i Nordland, inkludert Arbeiderpartiet, har pekt på at man ikke kan svekke oljevernberedskapen på Helgeland. De nærmeste oljevernbasene vil være Kristiansund og Hammerfest om basen fjernes. Senest ved nyttår var det oljeutslipp ved Njord A som nådde Nordland. I tillegg foregår det omfattende aktivitet utenfor Nordlandskysten.

Vil statsråden sørge for at man opprettholder oljevernberedskap på Helgeland i minimum tilsvarende omfang som i dag?

Svar:

Operatørselskapene på norsk sokkel er ansvarlige for å ha en beredskap mot akutt forurensning, for å iverksette tiltak og for å avverge eller begrense skader og ulemper som følge av akutt forurensning. Operatørene samarbeider om beredskapen på norsk sokkel gjennom Norsk Oljevernforening For Operatørselskap (NOFO). Klima- og miljødepartementet, med Miljødirektoratet som underliggende etat, har ansvaret for å stille krav til operatørselskapenes beredskap mot akutt forurensning i henhold til forurensningsloven, og for å kontrollere at kravene blir overholdt.

Energidepartementet, med Havindustritilsynet som underliggende etat, har på sin side ansvar for oppfølging av sikkerhet, arbeidsmiljø, beredskap og sikring innen petroleumsvirksomheten og annen havindustri. Nærings- og fiskeridepartementet, med Kystverket som underliggende etat, har ansvaret for å koordinere privat, kommunal og statlig beredskap mot akutt forurensning,

og for statens beredskap mot akutt forurensning. Kystverket er også tilsynsmyndighet ved alle tilfeller av akutt forurensning.

Kystverket har opplyst at statens beredskap mot akutt forurensning, som dimensjoneres etter trafikkmonster og ulykkesrisiko for skip, ikke vil påvirkes dersom NOFO flytter sitt oljevernmateriell fra Sandnessjøen til Kristiansund. Kystverkets eget depot i Sandnessjøen er ikke berørt av NOFOs relokalisering av materiell. NOFOs havgående fartøy er aktuelle ressurser for den statlige beredskapen i området. Dette er beredskapsfartøyer som har oljevernutstyr om bord, og som ikke er avhengig av baser på land i en innledende fase av en hendelse. Oljevernmateriell som i dag er lokalisert på NOFOs base i Sandnessjøen, vil flyttes til deres eksisterende base i Kristiansund, og dette materiellet vil fortsatt være tilgjengelig for statens beredskap mot akutt forurensning ved alvorlige hendelser.

Energidepartementet har opplyst til Nærings- og fiskeridepartementet at NOFO har 13 stand-by fartøyer med oljevernutstyr ute på kontinentalsokkelen, og at det er disse fartøyene som utgjør førsteberedskapen. To av disse fartøyene er i Norskehavet: ett på Halten sør og ett på Halten nord. Ved et akutt utslipp vil det være disse fartøyene og det utstyret de har om bord som vil bli benyttet i en aksjon. Ved en større hendelse vil alle fartøyene i Nordsjøen og Norskehavet bli satt inn ved behov. Energidepartementet opplyser videre at NOFO har én ansatt på sitt depot i Sandnessjøen. Aktiviteten til NOFO er derfor begrenset i forhold til den samlede aktiviteten på basen i Sandnessjøen.

Miljødirektoratet stiller ikke krav til hvor bestemte oljevernbasert skal lokaliseres, men forutsetter at gjeldende beredskapskrav overholdes uavhengig av hvordan op-

eratørene lokaliserer basene sine. Uavhengig av dette, vil Kystverket fortsatt ha et oljeverndepot i området, hvor det er tilknyttet noe personell.

SPØRSMÅL NR. 208

Innlevert 23. oktober 2025 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim

Besvart 30. oktober 2025 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Regjeringen har, tilsynelatende i strid med intensjonene bak forliket om Havbruksmeldingen som la opp til en helhetlig gjennomgang, valgt å foreslå en utredning og i 2027 innføring av en avgift på tapt fisk i havbruksnæringen.

Hva er bakgrunnen for at regjeringen nå ser vekk fra enighet i Stortinget som AP selv har stått bak?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har i forbindelse med Statsbudsjettet varslet utredning av en avgift på tapt fisk for havbruksnæringen, med ikrafttredelse i 2027. I praksis er dette en forsering av enkeltelementer fra forliket om Havbruksmeldingen, og i strid med merknader Arbeiderpartiet i innstillingen til Dyrevelferdsmeldingen har stilt seg bak.

Gjennom et bredt forlik i våres ble det oppnådd enighet om behovet for en helhetlig gjennomgang av ulike modeller for fremtidig regulering av havbruksnæringen, ref. Innst. 525 S (2024-2025) om «Fremtidens havbruk - Bærekraftig vekst og mat til verden». Herunder at «overgangen til nytt reguleringssystem skal være forutsigbart og bredt politisk forankret». Videre ble partiene i forliket enige om at «partiene er enige om å ikke fremme alternative flertall i forslag eller merknader som utfordrer enigheten i denne avtalen». Arbeiderpartiet var en del av dette forliket.

I forbindelse med behandlingen av Dyrevelferdsmeldingen (Meld. St. 8, 2024-2025, Innst. 200 S, 2024-2025) slo et flertall som inkluderte Arbeiderpartiet, fast at «det ikke er formålstjenlig med en regulatorisk grense for uakseptabel dødelighet».

Videre stilte et annet flertall inkludert Arbeiderpartiet seg bak at:

«Ambisjonen om høy overlevelse bør omfatte all husdyrproduksjon. For kunne å realisere dette må beregnings- og vurderingsgrunnlaget for overlevelse i de ulike produks-

jonsfasene være enhetlig, korrekt, faglig forankret og tilpasset det spesifikke biologiske risikobildet for hver dyreart».

Arbeiderpartiet sluttet seg også til følgende flertallsmerknad:

«Når det gjelder havbruk, vil dette flertallet særlig understreke at denne næringen spiller en viktig rolle for verdiskaping og sysselsetting langs kysten. God fiskehelse er avgjørende for velferden til akvatiske dyr, og det er viktig at tiltak for forbedret fiskevelferd tar hensyn til både biologiske, økonomiske og konkurransemessige faktorer».

Svar:

Stortinget har bedt regjeringen utrede ulike modeller for fremtidig regulering av havbruksnæringen basert på faktisk miljøpåvirkning og innrettet med individuelle insentiver, inkludert regjeringens foreslåtte modell, havbruksutvalgets forslag og dagens rammeverk.

Videre har Stortinget bedt regjeringen iverksette arbeid med tiltak for å nå målsettingen satt i dyrevelferdsmeldingen om en dødelighet for alle fiskearter i akvakultur ned mot 5 pst.

Utredningen av en avgift på tapt fisk er en del av oppfølgingen av Stortingets anmodningsvedtak og et virkemiddel som vil kunne fungere i ulike reguleringsmodeller. Regjeringen er opptatt av gode prosesser, og som signalisert i meldingen vil vi utrede innretning av en slik avgift, for å legge til rette for en treffsikker utforming slik at fiskevelferden kan bedres. Utformingen vil høres, slik at oppdrettere og andre interessenter kan fremme sine synspunkter. Regjeringen har ikke konkludert om hvorvidt, og eventuelt når, en avgift skal foreslås innført. Et eventuelt forslag vil, som vanlig, bli behandlet av Stortinget i forbindelse med de alminnelige budsjettprosessene.

Regjeringen jobber langs flere spor for å følge opp Stortingets anmodningsvedtak og enigheten mellom partiene i forbindelse med behandlingen av havbruksmeldingen, og ser dette i sammenheng der det er nødvendig for å sikre forutsigbarhet og stabilitet for næringen. Samtidig er det fattet en rekke anmodningsvedtak og oppfølgingen av

disse er omfattende. Det er derfor hensiktsmessig å drive fram prosesser der dette ikke utfordrer helheten i den fremtidige reguleringen av havbruksnæringen. Som eksempel fastsatte Nærings- og fiskeridepartementet nylig endringer i regelverket som innebærer at selskap kan ta i bruk nedjustert produksjonskapasitet i lukkede anlegg.

SPØRSMÅL NR. 209

Innlevert 23. oktober 2025 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 31. oktober 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Viser til tidligere spørsmål med samme tema.

Hva er provenyet av å sørge for en minstepris på 50, 75 og 100, 125 øre/ kWh til de som selger solstrøm ut på nettet, hva er provenyet av en garantipris på 50, 75, 100, 1 øre/kWh dvs. at dersom spotprisen er over x øre/kWh går må solcelleprodusenten betale mellomlegget mellom x øre og spotpris til staten, og ber om å få det delt opp i kategoriene husholdninger og næringsliv?

Svar:

Jeg viser til svar 9. oktober 2025 på spørsmål nr. 3231 (2024-2025) om samme tema.

Departementet har innhentet nye anslag fra Reguleringsmyndigheten for energi på kostnadene ved ordninger med minstepris eller garantipris. Det legges samme

forutsetninger til grunn som ved den forrige besvarelsen. Provenyeffekten av minstepris og garantipris med ulike priser fremkommer av tabellen under. Jeg minner om at provenyeffekten tar utgangspunkt i dagens produksjonsvolum. Økt produksjon av solkraft vil øke kostnaden for staten utover anslagene i tabellen. Både som en direkte følge av økt støtteberettiget produksjon, men i tillegg ved at økt produksjon av solkraft vil redusere kraftprisen i markedet i perioder med sol og øke forskjellen mellom markedspris og garantiprisen/minsteprisen.

Som redegjort for i svar på spørsmål nr. 3231 vil en ordning med garantipris eller minstepris kunne gi økt belastning på nettet og dermed økte nettkostnader. Garantipris og minstepris vil i tillegg svekke insentivene for aktører som kan tilpasse produksjonen til perioder der behovet for kraft er størst og prisen høy. Også insentiver til å investere i fleksibilitetsløsninger som batterier og smarte styringssystemer vil svekkes.

Pris	Minstepris			Garantipris		
	Husholdninger	Næringsliv	Totalt	Husholdninger	Næringsliv	Totalt
50 øre/kWh	25 mill. kr.	25 mill.kr.	50 mill.kr.	15 mill. kr.	18 mill. kr.	33 mill.kr.
75 øre/kWh	56 mill. kr.	53 mill. kr.	109 mill. kr.	52 mill. kr.	51 mill. kr.	103 mill. kr.
100 øre/kWh	90 mill. kr.	84 mill. kr.	174 mill. kr.	89 mill. kr.	83 mill. kr.	172 mill. kr.
125 øre/kWh	127 mill. kr.	116 mill. kr.	243 mill. kr.	126 mill. kr.	116 mill. kr.	242 mill. kr.

Kilde: Reguleringsmyndigheten for energi

Regjeringen ønsker å bidra til at flere velger å installere solenergianlegg, og har allerede gjort en rekke grep for å bidra til økt utbygging av solkraft, jf. svar på

spørsmål nr. 3231. Jeg mener imidlertid at vi ikke bør legge opp til støtteordninger for solkraft som reduserer insentivene til å bruke nettet mer effektivt.

SPØRSMÅL NR. 210**Innlevert 23. oktober 2025 av stortingsrepresentant Simen Velle****Besvart 29. oktober 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Det går 361 369 elever i de alderstrinnene som treffes av leseløftet, og investeringen vil tilsi 326 kroner per elev i disse alderstrinnene, mener statsråden at finansieringen tilsvare ambisjonsnivået?

BEGRUNNELSE:

I mange år har norske elever prestert under ambisjonsnivået til norske politikere i de internasjonale PISA-prøvene, og det er en tverrpolitisk enighet om at nivået til norske elever dessverre er for lavt.

Den sittende kunnskapsministeren har gjentatte ganger understreket en ambisjon om at norske elever skal bli flinkere til å lese, og at satsingen «leseløftet» skal være hovedpilaren i strategien for å løfte norske elevers lesenivå.

Over tid har uttalelser fra kunnskapsministeren bygget opp en forventning til at det nevnte leseløftet skulle være slagkraftig og spisset nok til at det vil ha en nevneverdig effekt på lesekunnskapene til norske elever. Når regjeringens budsjettforslag for 2026 nå er lagt frem ser vi hva dette forslaget viser seg å være, en investering på 206,3 millioner kroner i 2026.

Svar:

Regjeringen har høye ambisjoner for arbeidet med lesing og leselyst, og jeg er glad for at representanten er enig i at lesing er viktig. Å kunne lese er avgjørende for å lære i fagene, utvikle ordforråd, kreativitet og kritisk tenkning. Norske barn og unge har lavere leselyst og dårligere leseferdigheter enn før. Det er en utvikling vi skal snu. Vi skal øke leseferdighetene til barn og unge, skape leselyst og leseglede. For vi vet at jo mer vi leser, desto bedre lesere blir vi.

Jeg vil gjøre oppmerksom på at arbeidet med å snu den negative utviklingen for elevenes leseferdigheter startet allerede for flere år siden. Regjeringen har styrket tilskuddsordningen på skolebibliotek fra 14,5 millioner i 2021 til 54,2 millioner i 2025. Regjeringen har økt grunnbevilgningen til Lesesenteret og Skrivesenteret med 5 millioner hver. Vi har også tildelt midler til Lesesenteret for å utvikle den nasjonale lesesatsingen Tid for lesing, som startet opp i 2023. Til sammen i 2023 og 2024 satt regjeringen av 415 millioner kroner i ekstraordinær støtte til kommunenes innkjøp av trykte lærebøker. I fjor

lanserte også regjeringen Sammen om lesing - Leselyststrategien 2024-2030. Leselyststrategien er et samarbeid mellom Kunnskapsdepartementet og Kultur- og likestillingsdepartementet.

Gjennom Leseløftet vil regjeringen bruke minst én milliard kroner mer enn i dag over de neste fire årene, for å styrke barn og unges leselyst og leseferdigheter. For å gi ønsket effekt, vil en slik satsing omfatte både barnehage, grunnskole og videregående opplæring. Denne lesemilliarden kommer i tillegg til eksisterende midler og satsinger på lesing.

I budsjettet for 2026 prioriterer vi

1. Midler til innkjøp av fysiske lærebøker. Vi har satt av 120 mill. kroner til dette.
2. Å øke tilskuddet til skolebibliotek med 51,3 mill. kroner til totalt 103,2 mill. kroner slik at tilskuddet også kan brukes til innkjøp av bøker.
3. Vi prioriterer også midler til en lesekommisjon som blant annet skal foreslå tiltak for å styrke barn og unges leseferdigheter og leselyst, og komme med anbefalinger om hva som gir den beste leseopplæringen.
4. Vi ser også dette i sammenheng med utviklingen av støttemateriell for lærere i form av innholdslistor til læreplanverket. Til sammen setter vi av 15 mill. kroner til lesekommisjonen og innholdslistene.
5. 10 mill. kroner til bøker i barnehagene.
6. 10 mill. kroner til arbeid med elever med lesevansker og dysleksi.

I tillegg foreslår regjeringen å videreføre midlene Tid for lesing og til økt grunnbevilgning til Lesesenteret og Skrivesenteret. Videre i stortingsperioden vil vi følge opp satsingen på lesing med flere tiltak.

Representanten har i sitt spørsmål kun tatt med budsjettforslaget for 2026, som er 206,3 millioner kroner. Som jeg har vist i oversikten over, mener jeg at det er relevant å både være klar over regjeringens satsing de siste årene og at regjeringen vil bruke minst én milliard kroner mer enn i dag over de neste fire årene. Det gjør at tallet representanten viser til, ikke gir det hele bildet. Videre mener jeg at for å oppnå ønsket effekt av Leseløftet, må den omfatte både barnehage, grunnskole og videregående opplæring.

Jeg vil til slutt trekke fram at det i 2025 blir benyttet nærmere 2,9 milliarder kroner på kompetansetiltak rettet mot lærere og andre ansatte i barnehage, SFO, grunnskole og videregående. Regjeringen har oppfordret kommuner, fylkeskommuner og private skoler til å vurdere om de

trenger å styrke kompetansen sin på blant annet lesing

når de skal identifisere og prioritere kompetansetiltak for de ansatte.

SPØRSMÅL NR. 211

Innlevert 23. oktober 2025 av stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand

Besvart 3. november 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Viser til vedtak 479, der Stortinget ber regjeringen innen 1. september 2025 fremme de nødvendige lovendringsforslag for å sikre innføring av visitasjonssoner for våpenkontroll. Kalenderen viser nå 23. oktober 2025.

Hvorfor følger ikke regjeringen opp denne marsjorden fra Stortinget og tar grep mot den økende, alvorlige kriminaliteten?

Svar:

Regjeringen følger opp dette anmodningsvedtaket og utreder også andre endringer i politiets hjemler til å visitere etter våpen. Det vises til informasjon om prosess og tidsforløp i svar av 20. juni på skriftlig spørsmål nr. 2494 fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad.

SPØRSMÅL NR. 212

Innlevert 23. oktober 2025 av stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand

Besvart 3. november 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Viser til vedtak 480 Stortinget ber regjeringen innen 2026 legge til rette for implementering av hurtigspor i resterende politidistrikt. I statsbudsjettet for 2026 utvides det kun til fem av politidistriktene. Det er alvorlig at regjeringen ikke følger opp vedtaket i budsjettet, og sier den har et fireårsperspektiv på det.

Hvorfor følger ikke regjeringen opp dette vedtaket, og mener statsråden at ungdomskriminaliteten ikke er alvorlig nok i resterende politidistrikt til å implementere hurtigspor også der?

Svar:

Kriminalitet begått av barn og unge er et samfunnsproblem. Arbeiderpartiregjeringen prioriterer svært høyt. I

statsbudsjettet for 2026 har vi derfor forslått å styrke dette området med over 150 millioner kroner. Den økte bevilgningen skal blant annet benyttes til en-til-en oppfølging, økt kapasitet ved ungdomsenhetene og utvidelse av nettopp ordningen med hurtigspor.

Lang tid mellom lovbrudd og reaksjon kan være en stor belastning både for den som begår lovbrudd, for fornærmede og pårørende. Det kan også utgjøre en risiko for at ungdommen begår nye lovbrudd. Regjeringen har derfor prioritert hurtigere behandling av straffesaker med gjerningspersoner under 18 år, såkalt hurtigspor, i Agder, Oslo, Vest og Øst politidistrikter. Den foreslåtte økningen i budsjettet for 2026 skal benyttes til å utvide innsatsen til å gjelde Sør-Vest politidistrikt og til å sikre tilstrekkelig kapasitet til å prioritere arbeidet i de distriktene der ordningen allerede er innført.

Regjeringen legger opp til å innføre hurtigspor i alle resterende politidistrikt i løpet av den kommende fireårsperioden.

SPØRSMÅL NR. 213

Innlevert 23. oktober 2025 av stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen

Besvart 4. november 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Er arbeidet med en videreutviklet fastprisordning på strøm for bedrifter igangsatt, når kan vi forvente en videreutviklet fastprisordning på strøm for bedrifter, hvordan skal den videreutvikles og når kan vi forvente den videreutviklede ordningen, og vil den videreutviklede fastprisordningen utjevne prisforskjellene mellom strømsone og la bedrifter i hele Norge konkurrere på like strømprisvilkår?

BEGRUNNELSE:

Til Aftenbladet 31. januar 2025 sa statsråden følgende om fastprisavtaler for næringslivet: «ordningen skal videreutvikles».

Særlig har NO2, som produserer mest kraft, vært utsatt for høye strømpriser og bedrifter der opplever vanskeligere konkurransevilkår på tross av fastprisavtaler som flere bedrifter omtaler som dårlige. Særlig for bedrifter som konkurrer mot virksomheter andre steder i andre strømsoner. Det er avgjørende at det kommer bedre strømprisløsninger for bedrifter - særlig i NO2.

Fremskrittspartiet har på sin side foreslått en makspris på 50 øre kwh også for bedrifter.

Svar:

Spørsmålet gjelder en «videreutviklet fastprisordning på strøm for bedrifter». Jeg legger til grunn at det siktes til unntak i grunnrenteskattene for vannkraft og landbasert vindkraft for fastprisavtaler på strøm. Unntaket skal legge til rette for fastprisavtaler og bidra til økt forutsigbarhet for næringslivet, og gjelder standard fastprisavtaler i sluttbrukermarkedet med varighet på tre, fem eller sju år.

Formålet med grunnrenteskatt er at fellesskapet skal få en andel av den ekstraordinære avkastningen fra utnyttelsen av våre begrensede naturressurser. Inntekter fra nøytrale grunnrenteskatter kan benyttes til å holde

vridende skatter lavere og dermed gjøre skattesystemet som helhet mer effektivt.

I grunnrenteskattene for vannkraft og landbasert vindkraft verdsettes kraften som hovedregel til spotmarkedspris. Spotmarkedsprisen gir et objektivt uttrykk for hva kraften på ethvert tidspunkt kan selges til, og gir derfor et godt uttrykk for grunnrenten. Spotmarkedspriser fungerer også som en normpris som begrenser skattyters muligheter til skattemessige tilpasninger. At grunnrenteskatten tar utgangspunkt i spotmarkedspriser er ikke til hinder for at kraftselskapene kan tilby fastprisavtaler, som beskrevet bl.a. i Prop. 2 LS (2023–2024) boks 5.1.

Det er enkelte unntak fra hovedregelen om spotmarkedspris ved beregning av grunnrenteinntekt. I grunnrenteskatten for vannkraft gjelder det blant annet for avtaler om industrikraft og konsesjonskraft. I grunnrenteskatten for landbasert vindkraft er det unntak for fastprisavtaler inngått før forslaget om innføring av grunnrenteskatten ble offentliggjort, samt enkelte fremtidige fastpriskontrakter.

Kontraktsunntaket for standardiserte fastprisavtaler i grunnrenteskatten for vannkraft ble innført høsten 2022 etter innspill fra næringen, jf. Prop. 1 LS (2022-2023). Unntaket var ment å være en midlertidig ordning for å legge til rette for forutsigbare strømutgifter for næringslivet i en periode med ekstraordinært høye strømpriser. Unntaket ble innført også i grunnrenteskatten for landbasert vindkraft da denne skatten ble innført med virkning fra 2024. For slike avtaler baseres kraftprodusentens grunnrenteskattepliktige inntekt på prisen i fastprisavtalene, i stedet for spotmarkedspris.

Kontraktsunntaket gjelder standard fastprisavtaler i sluttbrukermarkedet, og det er blant annet forutsatt at avtalene inngås for tre, fem eller sju år, for et fast, avtalt volum og med et maksimalt prispåslag på den fastprisen leverandørene betaler til kraftprodusentene. Disse vilkå-

rene er innført for å motvirke tilpasningsmuligheter og provenytap.

Selv om kontraktsunntaket forutsetter at fastprisavtalene inngås for et fast avtalt volum, er det ikke et krav at det avtales levering av samme volum hver time gjennom hele avtaleperioden. Strømlleverandørene har også utviklet mer fleksible fastprisavtaler, blant annet med såkalte sesongprofiler. De tar hensyn til høyere forbruk i vintermånedene. Avtalene kan også tilpasses den enkelte bedrifts forbruksmønster helt ned på timenivå gjennom hele året, for eksempel slik at man avtaler høyere volum

på dagtid og virkedager. Det har gitt vesentlig større fleksibilitet for bedriftene, og betydelig redusert behovet for fastprisavtaler med variabelt volum.

Tidsbegrensningen for unntaket ble fjernet i forbindelse med statsbudsjettet for 2025, Prop. 1 LS (2024-2025). Det ble ikke foreslått endringer i dette unntaket i statsbudsjettet for 2026.

Forslaget i statsbudsjettet for 2026 om redusert avgift på elektrisk kraft vil imidlertid bidra til lavere strømutgifter også for bedrifter.

SPØRSMÅL NR. 214

Innlevert 23. oktober 2025 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 4. november 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Er statsråden kjent med at NVE skal avvikle sin egen anleggsavdeling, og kvitte seg med verdifull kompetanse på beredskap mot flom og skred, og er denne avviklingen et resultat av hvordan energidepartementet styrer etaten?

BEGRUNNELSE:

De siste årene har regjeringen bevilget store midler til å ansette flere personer i NVE. Blant enhetene som har fått skikkelige budsjettøkninger er RME, som Stortingets flertall har vedtatt at skal være umulig å instruere for Storting og regjering. Men det er tilsynelatende ikke alle avdelinger i NVE som får nytte godt av rause bevilgninger. De siste ti årene har det vært en betydelig nedgang i antall ansatte i NVEs anleggsavdeling. Det blir færre og færre av disse spesialistene på beredskap mot flom og skred, i en tid hvor været blir villere og våtere. Nå er det snakk om at direktørene i NVE vil legge ned hele avdelingen.

Svar:

Jeg er godt kjent med at Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) planlegger å utfase sin anleggsvirksomhet i løpet av en 5-årsperiode. Virksomheten har allerede vært gjennom en omstilling og nedskalering over tid, blant annet som et resultat av naturlig avgang over flere år.

Utfordringene med flom og skred er store. Det er allerede slik i dag at sikringsanlegg i all hovedsak blir utført av andre enn NVE. Vi ser nå at kommuner og lokale

entreprenører i større grad enn før kan håndtere naturfarehendelser uten bistand fra anleggsvirksomheten til NVE. Innsatsen under ekstremværet Hans er et eksempel på dette.

Samtidig som samfunnet blir bedre rustet til å håndtere flom og skred, stiller behovet for en egen anleggsdrift i NVE seg annerledes. I et rent beredskapsperspektiv er ikke virksomheten i dag verken tilstrekkelig eller hensiktsmessig med tanke på kapasitet og geografisk spredning.

Jeg er enig i viktigheten av å ha en god beredskap mot flom og skred. NVEs rolle er primært å bistå og rådggi kommuner, politi og andre beredskapsmyndigheter når det skjer store og alvorlige hendelser, jf. Meld. St. 27 (2023-2024) Tryggare framtid – forebudd på flaum og skred.

Jeg er videre opptatt av at den styrte avviklingen ikke skal svekke NVEs evne til å gi bistand til kommuner og samfunnet ellers. NVE skal ta vare på erfaringen og spisskompetansen som i dag finnes i anleggsvirksomheten. Det legges til rette for at medarbeidere kan ta nye roller i NVEs forebyggende arbeid. Deres praktiske erfaring vil være svært verdifull fremover, for eksempel i planlegging av prosjekter eller oppfølging av entreprenører.

Regjeringen vil styrke NVEs arbeid med flom- og skredforebygging. I år har vi foreslått en økning på 180 millioner kroner sammenlignet med saldert budsjett 2025. Økningen omfatter 147 millioner kroner til ordinære sikringstiltak, kartlegging og fjellskredovervåking, og 33 millioner kroner til økt saksbehandlingskapasitet og forbedring av varslingstjenestene.

SPØRSMÅL NR. 215**Innlevert 23. oktober 2025 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug****Besvart 28. oktober 2025 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Vil fjernvarmekunder i Trondheim bl.a. bli tvunget til å være kunder av det private konsortiet som overtar det lokale fjernvarmenettet, og vil konsortiet automatisk få overta konsesjonen til Statkraft Varme med alle rettigheter det medfører?

BEGRUNNELSE:

De siste årene har flere fjernvarmeselskaper blitt solgt fra offentlig eide bedrifter, til private aktører. Nå sist Statkraft varme, med hovedvirksomhet i Trondheim, som selger sin virksomhet. Kjøperen er et internasjonalt konsortium, som også er på eiersiden innen fjernvarme i Tromsø og Nedre Glomma. Flere kunder, som er pålagt å kjøpe fjernvarme fra det nye selskapet, er nå bekymret. Jeg ønsker å få en redegjørelse om hvilke regler som gjelder, hvilke vurderinger myndighetene har tatt, hvilke rettigheter nye eventuelle kunder av "PATRIZIA" og "NORDIC INFRA-STRUCTURE AG" har (blant annet til å velge å ikke være kunder av deres selskap), og om selskapet automatisk får operere på tidligere gitt konsesjoner.

Svar:

Det kreves konsesjon for å bygge, eie og drive fjernvarmeanlegg med en ytelse over 10 MW, jf. energiloven § 5-1 og energilovforskriften § 5-1. En konsesjon gis til bestemt person eller selskap, jf. energiloven § 2-4 tredje ledd. Statkraft Varme AS er gitt konsesjon til å bygge, eie og drive

fjernvarmeanlegg i Trondheim kommune innenfor et nærmere avgrenset område. Dersom Statkraft Varme AS ønsker å overføre denne konsesjonen til et annet foretak, slik at et annet selskap eier fjernvarmeanlegget, må det søkes om dette til Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE). NVE må deretter behandle søknaden.

Jeg er ikke kjent med innholdet i avtalen som Statkraft Varme AS har inngått om salg av fjernvarmevirksomheten. Jeg er heller ikke kjent med om Statkraft Varme AS har søkt NVE om å overføre konsesjonen til et annet foretak. Jeg kan derfor ikke nå uttale meg nærmere om denne konkrete saken.

På generelt grunnlag vil man ved overføring av konsesjon til et annet foretak i utgangspunktet ikke gjøre endringer i konsesjonærens forpliktelser etter konsesjonen. Den nye eieren vil være bundet av de samme lov-, forskrifts- og vedtaksfestede krav som tidligere eier har vært bundet av. Dette omfatter blant annet pliktene som følger av energilovforskriften § 5-3, leveringsplikten som følger av energiloven § 5-4 og prisreguleringsbestemmelsen som følger av energiloven § 5-5.

Kommunen har etter plan- og bygningsloven § 27-5 adgang til å fastsette tilknytningsplikt til fjernvarmeanlegg i plan innenfor et konsesjonsområde for fjernvarme. Tilknytningsplikten etter plan- og bygningsloven § 27-5 vil også gjelde ved en ev. overdragelse av fjernvarmekonsesjonen.

Forholdet mellom fjernvarmeleverandøren og kundene reguleres også gjennom privatrettslige avtaler disse måtte ha inngått.

SPØRSMÅL NR. 216**Innlevert 23. oktober 2025 av stortingsrepresentant Line Marlene Haugen****Besvart 29. oktober 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Hvordan vurderer kunnskapsministeren at skolene i praksis skal håndtere situasjoner der en lærer må følge en elev

ut av klasserommet etter fysisk inngripen, gitt at mange lærere står alene med store elevgrupper, og hvordan har regjeringen tenkt å sikre at både den urolige eleven og de

øvrige elevene får et forsvarlig og tilrettelagt opplæringsstilbud i slike situasjoner?

BEGRUNNELSE:

Stortinget har nylig vedtatt endringer i opplæringsloven og privatskoleloven som utvider læreres adgang til fysisk inngripen, blant annet når en elev vesentlig forstyrrer opplæringen til andre. Intensjonen bak lovendringen er god – å gi lærere tydeligere handlingsrom til å sikre ro og trygghet i klasserommet. Men lovendringen reiser også en rekke praktiske og prinsipielle spørsmål som regjeringen foreløpig ikke har besvart.

I mange norske klasserom står én lærer alene med 20–30 elever. Dersom læreren må gripe inn fysisk og følge en elev ut, står læreren overfor et reelt dilemma: Skal læreren forlate klassen og etterlate 20–30 elever uten tilsyn, eller la den urolige eleven bli igjen uten oppfølging? I proposisjonen finner man ingen vurdering av hvordan slike situasjoner skal håndteres i praksis, eller hvordan skolene skal organiseres for å sikre trygghet og forsvarlighet for alle involverte.

Lovendringen forutsetter at det finnes ressurser og personell tilgjengelig for å håndtere elever som blir fulgt ut av klasserommet. Mange skoler har imidlertid ikke miljøarbeidere, sosiallærere eller annet støttepersonell som kan ta imot og følge opp disse elevene. Samtidig forventes det at læreren ivaretar undervisningen for resten av klassen, inkludert elever med særskilte behov og individuelle opplæringsplaner.

Regjeringen har heller ikke redegjort for hvordan denne lovendringen skal sees i sammenheng med skolens allerede store rekrutteringsutfordringer. Mange lærere opplever arbeidshverdagen som stadig mer krevende, og flere vurderer å forlate yrket. Da er det avgjørende at nye lovendringer ikke øker presset uten at det følger med tydelige retningslinjer, ressurser og støtte.

Fremskrittspartiets utdanningsfraksjon mener det er behov for en helhetlig strategi for elever med alvorlige atferdsutfordringer – ikke bare en utvidelse av lærernes handlingsrom. Regjeringen bør derfor redegjøre for hvordan skolene faktisk skal kunne oppfylle sitt lovpålagte mandat overfor alle elever, når de samtidig skal håndtere stadig mer krevende situasjoner med begrensede ressurser.

Svar:

De nye reglene som trådte i kraft dette skoleåret gir ansatte i skolen en mulighet, på visse vilkår, til å gripe inn fysisk for å avverge at elever krenker andre psykisk eller vesentlig forstyrrer opplæringen til andre elever. Å gripe inn fysisk skal være siste utvei. Jeg vil understreke at lovendringen innebærer en utvidelse av i hvilke tilfeller ansat-

te har mulighet til å bruke fysisk makt. Denne utvidelsen pålegger ikke ansatte nye plikter til å gripe inn.

Hvordan, og hva slags inngrep som kan benyttes, må vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle, blant annet ut fra vilkårene om nødvendighet og forholdsmessighet. I noen tilfeller kan det være et alternativ å ta eleven ut av klasserommet. Hvordan eleven skal følges opp i slike situasjoner må avgjøres konkret. Det er opp til læreren og eventuelt annet personell å avgjøre hvordan man skal ivareta både eleven som blir tatt ut av klassen og resten av klassen. Denne vurderingen gjøres lokalt. Jeg har forståelse for at slike situasjoner kan være krevende.

Det er viktig at skolene gjør det de kan for å forebygge at slike situasjoner oppstår. En del av forebyggingen vil være å sørge for at undervisningen er tilpasset elevene. I opplæringsloven § 11 1 står det at skolen har en plikt til å tilpasse opplæringen. Skolen skal utforme og legge til rette slik at alle elevene får et tilfredsstillende utbytte av opplæringen.

Skoleeier skal sørge for nødvendig kompetanse i skolen til å kunne følge kravene som står i loven. Skoleeier avgjør selv hvordan de vil følge opp plikten, og hvilke prioriteringer som skal gjøres om hvem som skal få kompetanseutvikling i hva. Her vil ulike kommuner og skoler kunne ha ulike behov.

Regjeringen bruker i 2025 nærmere 2,9 milliarder kroner på kompetansetiltak rettet mot lærere og andre ansatte i barnehage og skole. Gjennom tilskuddordning for lokal kompetanseutvikling er det tilrettelagt for at kommuner kan iverksette nødvendige kompetansetiltak basert på lokale behov.

Regjeringen har også varslet at det vil bli utarbeidet veiledning til reglene om fysisk inngripen, og det ligger nå blant annet informasjonsvideoer på udir.no om fysisk inngripen.

Det finnes flere ulike nasjonale kompetansetiltak som skal gi barnehager, skoler og eiere støtte til å bygge trygge og gode miljø og til å forebygge, avdekke og håndtere krenkelser. Utdanningsdirektoratet har i 2025 videreutviklet, samordnet og målrettet de digitale støtteresursene og forskning på feltet, blant annet for å støtte de ansatte i skolene med å håndtere saker hvor elever ikke har det trygt og godt på skolen.

SPØRSMÅL NR. 217**Innlevert 23. oktober 2025 av stortingsrepresentant Seher Aydar****Besvart 27. oktober 2025 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Vil regjeringen bidra til å tette hullene i Norgespris-ordningen ved å fremme forslag om dette til Stortinget?

BEGRUNNELSE:

I vår behandlet stortinget regjeringens forslag til lov om Norgespris og strømstøtte. Det var helt klart fra regjeringens side at det skulle gis Norgespris til hytter, og stortingsflertallet sluttet seg til dette. Nå viser det seg at det er hull i ordningen. Hytter som er registrert i sameie som boligsameie kan få Norgespris. Men de som er registrert i sameie som velforening, får ikke Norgespris. Dagens Næringsliv har skrevet om dette. Noen blir rammet av dette, særlig på øyene i Oslofjorden. Disse hytteeierne får ikke Norgespris, som lovet i vinter. Det bør være enkelt å tette slike hull i Norgespris-ordningen, på samme måte

som Rødt og Støre-regjeringen jobbet sammen om å tette hull i strømstøtten i forrige stortingsperiode.

Svar:

Dersom det er uenighet mellom en nettkunde og nettselskapet om kunden har rett til Norgespris kan kunden klage til Reguleringsmyndigheten for energi (RME). RME har bekreftet at det er mottatt en klage på vegne av Lindøya Vel og Bleikøya Vel og at klagen er til behandling. RMEs vedtak kan påklages til Energiklagenemda.

Jeg kan ikke forkuttere utfallet av klagebehandlingen, eller konkludere på hvorvidt konkrete målepunkt er omfattet av Norgespris. Dersom det gjennom praktisering av regelverket eller evaluering av ordningen avdekkes behov for avklaringer eller justeringer av ordningen vil dette vurderes.

SPØRSMÅL NR. 218**Innlevert 23. oktober 2025 av stortingsrepresentant Geir Inge Lien****Besvart 30. oktober 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hvilke ekstra kvantitative kostnader påfører «mest mulig bruk av strøm som energikilde» prosjektet, sammenlignet med om det ble brukt konvensjonelle energibærere, og vil kravet om strøm som energibærer medføre en risiko for forsinkelse i prosjektet?

BEGRUNNELSE:

Ifølge Statens vegvesen skal byggingen av E6 Kløfta i Finnmark i størst mulig grad skje med strøm som energikilde.

Svar:

Jeg vil innledningsvis vise til at regjeringen har som målsetning å redusere klimagassutslippene. Dette gjelder

innenfor alle sektorer, også anleggssektoren. Som ledd i dette, ble det i 2024 gjort endringer i Forskrift om offentlige anskaffelser § 7-9 med mål om å redusere anskaffelsens samlede klimaavtrykk eller miljøbelastning. Forskriften angir at oppdragsgiver, i dette tilfellet Statens vegvesen, skal vekte klima- og miljøhensyn med minimum tretti prosent. Alternativt kan tildelingskriteriet erstattes med klima- og miljøkrav i kravspesifikasjonen.

For E45 Kløfta har Statens vegvesen valgt å stille krav i den entreprisen som nå anskaffes. Kravet er i hovedsak knyttet til at massetransport skal utføres med fossilfrie biler. I praksis innebærer dette elektrisk drift for å redusere klimagassutslipp fra anlegget. Anskaffelsen pågår fortsatt, og Statens vegvesen ønsker derfor ikke å gå ut med detaljer om hva som er lagt inn i anslaget om eventuelt økte kostnader til miljøtiltakene det stilles krav om.

Statens vegvesen opplyser at deres vurdering er at kravene som er stilt ikke vil påvirke framdriften.

SPØRSMÅL NR. 219

Innlevert 23. oktober 2025 av stortingsrepresentant Marit Vea

Besvart 28. oktober 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hva er årsaken til at regjeringen ikke vil utbetale det lovede tilskuddet til oppgradering av Majorstuen stasjon i 2026 i tråd med Stortingets vedtak, og kan statsråden love at det statlige bidraget utbetales på et senere tidspunkt?

for en uendret økonomisk planramme er omprioritert 500 mill. kr til tilskudd til prosjektet oppgradering av Majorstuen stasjon i første seksårsperiode av Nasjonal transportplan, i tråd med anmodningsvedtaket. Første seksårsperiode varer frem til og med 2030.

BEGRUNNELSE:

Majorstuen stasjon er Norges tredje mest trafikkerte stasjon målt i antall passasjerer. En oppgradering av stasjonen er helt nødvendig for å øke tilbudet på T-banen når Fornebubanen åpner. Byggingen er godt i gang, og stasjonen er allerede gjenåpnet for trafikk etter en lenger stengeperiode i sommer.

Stortinget behandlet Nasjonal transportplan 2025–2036 i juni 2024 og fattet et anmodningsvedtak (vedtak 835) der Stortinget ber regjeringen legge inn det statlige bidraget på 500 mill. kroner til Majorstuen stasjon i Nasjonal transportplan 2025–2036 i første seksårsperiode.

I handlingsprogrammet for byvekstsamarbeidet og Oslopakke 3 for 2026–2029 har styringsgruppene lagt til grunn et statlig tilskudd i 2026, 2027 og 2028. Fylkestinget i Akershus og bystyret i Oslo sluttet seg til dette ved behandlingen av handlingsprogrammet.

Prosjektet er under bygging, og stasjonen ferdigstilles i 2026. Likevel legges det ikke inn penger til prosjektet fra regjeringen. Regjeringen foreslår heller at Oslo og Akershus selv må ta opp 317 mill. ekstra i lån for å finansiere prosjektet.

Selv om midlene som er lovet skulle bli utbetalt på et senere tidspunkt, vil fylkene måtte betale ekstraregningen et økt lån medfører. Det reduserer fylkenes handlingsrom til å finansiere andre kollektivsatsninger i Oslopakke 3-avtalen med flere titalls millioner kroner.

Svar:

I budsjettforslaget for 2026 - under omtalen av anmodningsvedtak nr. 835 (2023-2024) - heter det at det innen-

SPØRSMÅL NR. 220**Innlevert 23. oktober 2025 av stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe****Besvart 31. oktober 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hva må til for at veiprojektet Østre Malangen-korridor kan være klar til å realiseres i forbindelse med neste rulling Nasjonal transportplan?

BEGRUNNELSE:

Solberg-regjeringen ga Statens Vegvesen i oppdrag å utarbeide en konseptvalgutredning (KVU) som gir en overordnet helhetsvurdering av innfartene til Tromsø. Konseptvalgutredningen anbefalte en fremtidig realisering av Østre Malangen-korridor, blant annet fordi dette ville gi best samfunnsøkonomi og måloppnåelse.

Prosjektet vil koble Tromsø-området med Midt- og Sør-Troms på en langt mer effektiv måte enn i dag og ikke minst korte ned transporttiden mellom Nord-Norges viktigste godstransportakse Tromsø – Narvik.

Prosjektet er ikke nevnt i gjeldende Nasjonal transportplan 2025 – 2036, men ble etter initiativ fra Høyre tatt inn som merknad i innstillingen til Stortinget. Det er viktig å løfte frem prosjekter som knytter landet tettere sammen som bo- og arbeidsmarkedsregioner, og sikre at

prosjektet kan være klar til å ta inn ved neste rulling av Nasjonal transportplan.

Svar:

Veiprojektet Østre Malangen-korridor, konsept 5+, er anbefalt i konseptvalgutredningen (KVU) Innfarter til Tromsø, som ble levert til Samferdselsdepartementet i 2020. Behandlingen av denne KVUen ble utsatt i påvente av konseptvalgutredningen for transportløsninger i Nord-Norge. KVU Innfarter til Tromsø ble senere revidert og levert på nytt sammen med KVU Nord-Norge. Det er gjennomført kvalitetssikring 1 (KS1), som skal behandles i regjeringen.

Utfallet av regjeringsbehandlingen vil avgjøre om Statens vegvesen skal arbeide videre med planlegging av prosjektet, og eventuell prioritering i fremtidige nasjonale transportplaner. Dersom regjeringen går videre med prosjektet vil normalt neste fase være oppstart av en kommunedelplanprosess. Erfaringsmessig vil en kommunedelplanprosess ta 4–5 år.

SPØRSMÅL NR. 221**Innlevert 23. oktober 2025 av stortingsrepresentant Rune Midtun****Besvart 30. oktober 2025 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran****Spørsmål:**

Vil kommunal- og distriktsministeren sikre forenkling, reduserte kostnader og underfinansiering, og redusere kostbar detaljstyring av kommunene, og kan vi forvente at ministeren gjør tiltak umiddelbart, eller skal vi vente til flere kommuner havne på Robek-listen?

BEGRUNNELSE:

Bakgrunnen for spørsmålet er at over halvparten av kommunene i Norge i fjor gikk med underskudd. På noen få år

har vi sett over en dobling av antall kommuner på ROBEK, og KS melder om den verste pengekrisen i norske kommuner på 40 år. Når kommuner tømmer disposisjonsfond og rykker nærmere ROBEK, trengs forutsigbarhet for kommuneøkonomien og trygg styring.

Jeg viser til regjeringens fremlagte statsbudsjett for 2026, fremlagt 15. oktober 2025.

Staten blir rikere, mens kommunene blir fattigere. Enten må oppgavene bli færre, eller så må overføringene bli større. Regjeringen legger i forslag til statsbudsjett ikke opp til noen av delene.

Kommunalministeren skryter av 4,2 milliarder mer til kommunesektoren neste år. I realiteten er det kun 1,3 milliarder til kommunesektoren, etter korrigering for demografi endringer.

Av dette går 1,1 milliarder til kommunene og 0,2 milliarder kroner til fylkeskommunene.

Dette er altfor lavt, og vil derfor ikke bidra til annet enn å forsterke de massive kuttene i tjenestetilbudet lokalpolitikere over hele landet nå står overfor.

Innbyggerne våre møter kommunen hver eneste dag gjennom skolen, i eldreomsorgen, i barnehagen, i fritidsklubber, på biblioteket og alle de andre tjenestene som leveres. Disse tjenestene er nå under et ekstremt press.

Det må nå kuttes massivt i alle velferdstjenester til innbyggerne.

Regjeringen skriver i sitt eget statsbudsjett at forventningene “til hvilke oppgaver kommunene kan og bør løse har vært høye, og kommunene og fylkeskommunenes styring har vært utfordret av statlige krav og reguleringer” [Meld. St. 1: Nasjonalbudsjettet 2026, side 63]. Det fremgår også at det “etter en lang periode med god kommuneøkonomi, gjenspeilet i gode netto driftsresultater og sparing i disposisjonsfond, er det nå mange kommuner som står i en utfordrende situasjon.” [Meld. St. 1: Nasjonalbudsjettet 2026, side 63].

Det er fint at regjeringen anerkjenner at kommunesektoren har mange statlige krav og reguleringer. For mange statlige krav og reguleringer utfordrer gjennomføringen av kommunenes oppgaver og kvaliteten i velferdstjenester. Det må derfor kuttes i oppgaver. Kommunene trenger mer handlekraft og mindre utredninger fra regjeringen.

Svar:

Som representanten peker på ble 2024 et krevende år økonomisk for mange kommuner, blant annet som følge av lavere skatteinntekter enn forventet. Det er likevel viktig å understreke at forskjellene mellom kommunene er store, både i resultater og i størrelsen på disposisjonsfond. Vi ser en viss økning i antall ROBEK-kommuner, men jeg vil samtidig peke på at antallet er på et lavt nivå historisk sett.

Regjeringen prioriterer å styrke kommuneøkonomien. I 2025 har regjeringen bidratt til en rekordhøy vekst i de frie inntektene til kommunesektoren på om lag 15 milliarder kroner. I tillegg til veksten på 4,2 milliarder kroner frie inntekter i budsjettforslaget for 2026, foreslår regjeringen å videreføre økningen på 1,6 milliarder kroner fra Stortingets behandling av revidert nasjonalbudsjett. Det innebærer totalt sett en høyere inntektsvekst enn øvre grense i intervallet på 4,2-4,9 milliarder kroner som ble varslet i kommuneproposisjonen for 2026.

Det er også viktig å understreke at kommunene har et selvstendig ansvar for å tilpasse aktivitetsnivået til inntektene de har gjennom lokale prioriteringer, nødvendige omstillingstiltak og god økonomistyring.

Regjeringen vil slå ring om kommunesektoren og redusere det statlige styringstrykket, slik at kommunene får større handlingsrom. Det er bakgrunnen for at regjeringen i mai satte ned en kommisjon som skal foreslå endringer i statens styring av kommunesektoren og vurdere og foreslå tiltak om det er andre forhold som bidrar til uhensiktsmessig ressursbruk. Den første rapporten fra kommisjonen skal komme allerede like over nyttår, mens den andre etter planen skal komme i 2026.

SPØRSMÅL NR. 222

Innlevert 23. oktober 2025 av stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt

Besvart 4. november 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

I skrivende stund forhandler fiskebåtrederi om langsiktige leveranser med bunkerleverandører i utlandet og tankbåtoperatører, som følge av forslag til økning i CO₂-avgift. Det vil føre til at flere fartøy bunkrer fra bunkersfartøyer i utenlandet eller i internasjonalt farvann og følgelig går da særlig samfunnene i Finnmark og Troms glipp av disse anløpene

Ser Statsråden at CO₂-avgiften for fiskeflåten kan føre til redusert beredskap og lavere aktivitet for næringsliv, med negative følger for hele regionen og demografiutviklingen?

BEGRUNNELSE:

Regjeringa sendte ut en pressemelding 15.10.2025 om styrket innsats for nordområdene, hvor utenriksministeren

var tydelig på at i møte med dagens utfordringsbilde og geopolitiske situasjon, har det aldri vært viktigere at vi får et bærekraftig, sterkt og motstandsdyktig nord. Regjeringen peker på viktigheten av beredskapen og opprettholdelse av bosetning i nord.

Dette står i sterk kontrast til at Regjeringen samtidig legger opp til å gjeninnføre CO₂-avgiften på fiskefartøy i utenriksfart. Dette vet vi vil føre til at havfiskeflåten vil søke vekk fra norske havner. Uteblir havfiskeflåten fra nordnorske havner vil det føre til redusert beredskap og lavere aktivitet for næringslivet, med negative følger for hele regionen og demografiutviklingen.

Fiskeflåten har i praksis ikke noen alternativer til diesel. CO₂-avgiften bidrar derfor ikke til grønn omstilling, men den svekker fiskeflåtens konkurransekraft og verdiskapingen langs kysten. En samlet fiskerinæring og miljøstiftelsen Zero har lenge advart mot konsekvensene - en avgiftspolitik som øker miljøutslippene. Norges Fiskarlag tar til orde for at CO₂-avgiften for 2025 må kompenseres fullt ut, og at fiskeflåten i 2026 gis fritak fra CO₂-avgiften så lenge alternative energibærere ikke er tilgjengelig. Regjeringen foreslår å øke kompensasjonsordningen med 140 mill. til 640,4 mill. kroner, men bevilgningen vil bare dekke 40 - 50 % av innkrevd avgift.

Bunker Oil som har anlegg i Kirkenes, Båtsfjord, Honningsvåg samt Hammerfest, og de vil være viktig i et beredskapshensyn. Disse mister grunnlaget dersom havfiskeflåten uteblir, og mye av fangsten som i dag blir levert til landindustrien i nord vil bli levert andre steder. Andre nasjoners fartøyer unngår også Norske havner grunnet CO₂-avgiften. De benytter utenlandske tankfartøyer i internasjonalt farvann, men vil helst inn til Norge. Fjernes CO₂-avgiften vil disse fartøyene søke mot havn og «tenne lys i husan igjen».

Bunker Oil selger i snitt 20 mill. liter drivstoff pr. mnd. til havfiskeflåten. I perioden 1 juli til 20. juli da det var avgift på utenriksfart kan de dokumentere at det var 8 mill. som ble bunkret ute. Dersom avgiften hadde vart måneden ut ville bortfallet blitt 12 mill. liter - altså over halvparten av salget og dette ville akselerert om avgiften økes.

Svar:

En grunnpilar i norsk klimapolitikk er at forurenser skal betale for sine utslipp. I dag er 85 pst. av norske utslipp priset gjennom klimaavgifter eller EUs kvotesystem. Det er viktig at også fiskeflåten i størst mulig grad omfattes av dette prinsippet. En CO₂-avgift på fiskeflåten gir insentiver til å kutte utslipp. Når prisen på fossilt drivstoff øker, gir det insentiver til et mer drivstoffeffektivt fiske. Energibesparende tiltak, både tekniske og operasjonelle, er mulige å gjøre i dag. Det er også mulig å bruke høyere andel biodrivstoff eller LNG og biogass som alternative energibærere. En CO₂-avgift gir også et viktig langsiktig prissig-

nal som er nødvendig for å utvikle klima- og miljøvennlig teknologi.

Norge har valgt en løsning hvor fiskere får kompensert om lag 50-70 pst. av kostnadene til CO₂-avgift basert på fangstverdien til fartøyet. Ordningen bidrar til å opprettholde aktivitetsnivået og lønnsomheten i næringen. Samtidig bevares insentivene som CO₂-avgiften gir til mer drivstoffeffektiv drift.

Regjeringen er bevisst på at CO₂-avgiften kan ha sideeffekter som økt karbonlekkasje, med tilhørende negative konsekvenser for norsk bunkringsnæring langs kysten. Risikoen for slike virkninger er grunnen til at regjeringen ikke har foreslått å trappe opp satsen for fiske og fangst i fjerne farvann fra 25 til 50 pst. av det generelle avgiftsnivået på klimaavgiftene i 2026, slik det ble varslet i Klimastatus og -plan for 2025. Det er særlig den havgående fiskeflåten – som har muligheter til å bunkre i utenlandsk havn – som benytter dagens reduserte avgiftssats (0,93 kroner per liter) for fiske og fangst i fjerne farvann. Regjeringen har også foreslått å øke kompensasjonsordningen under Garantikassen for fiskere fra 500 til 640 mill. kroner i 2026, samt å innføre en mellomomsats i CO₂-avgiften på mineralske produkter til de som fisker både i nære og i fjerne farvann. Disse forslagene vil gjøre det mer attraktivt å bunkre i Norge.

Norge er ikke alene om å ha CO₂-avgift på drivstoff til bruk i fiske. Island har en CO₂-avgift som er i overkant av 2 NOK per liter drivstoff – langt høyere enn dagens sats for fiske og fangst i fjerne farvann. I tillegg gis det ikke kompensasjon ved bunkring av drivstoff på Island.

Mineralske produkter til fartøy i utenriksfart er fritatt for CO₂-avgift. Det har vært en markant økning i bruken av dette fritaket for fiskefartøy de siste par årene. I motsetning til fiskefartøyene er store deler av utenriks sjøfart omfattet av EUs kvotesystem og betaler dermed for sine utslipp. Fiskefartøy som benytter fritaket for utenriksfart, blir dermed unntatt all form for karbonprising. Et vilkår for å benytte fritaket for utenriksfart er at fartøyet etter bunkring i Norge går direkte til utenlandsk havn før det eventuelt starter fiske. Dette fører til lengre gangtid til fiskefeltene, økte klimagassutslipp og mindre effektiv resursbruk. Det mener jeg er uheldig.

Jeg er allerede, sammen med klima- og miljøministeren og fiskeri- og havministeren, i gang med et arbeid der vi følger med på utviklingen og vurderer hvilke virkemidler som er hensiktsmessige for klimaomstillingen i fiskeflåten. På bakgrunn av dette vil vi ta stilling til fiskefartøys videre adgang til å benytte seg av fritaket for utenriks sjøfart i 2026.

SPØRSMÅL NR. 223**Innlevert 23. oktober 2025 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum****Besvart 3. november 2025 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen****Spørsmål:**

Mener statsråden at det er «mest gagnleg for samfunnet og dei som har yrket sitt i landbruket» at jordloven skal forhindre fradeling i denne saken?

GRUNNGJEVING:

Et sterkt jordvern er viktig, særlig i saker der det er stort press på matjorda, spesielt rundt de større byene. Hensynet til matberedskap kan lett tape i møtet med kapitalsterke utbyggere. Samtidig er det en forskjell på aktivt drevet matjord og beiteområder i marginalområder. Mange steder i Norge er det et større problem med manglende tilflytting enn press mot matjorda.

Derfor er det viktig at det lokale folkevalgte skjønnnet har en viss mulighet til å veie bosettingshensyn opp mot jordvernet for å sikre tilflytting og utvikling i hele Norge i saker som ikke omhandler aktivt drevet matjord. Dette var også bakgrunnen for at Senterpartiet og Ap i regjering innførte en differensiering mellom by og land i de statlige planretningslinjene for arealbruk og mobilitet.

I formålsparagrafen til jordloven heter det at loven skal legge til rette for at jordviddene i landet «kan verte brukt på den måten som er mest gagnleg for samfunnet og dei som har yrket sitt i landbruket». Verken samfunnet eller de som driver aktivt i landbruket er tjent med forgubbing eller fraflytting i bygdene våre.

Derfor bør vi heie på unge mennesker som ønsker å flytte ut av storbyene og prøve livet på landet. Tre av de som ønsker å flytte til Vingelen i Tolga er Inga Trøan Sundt, Sondre Ninive Andersen og datteren Helga. De ønsker å bosette seg i grenda «Nordate» i Vingelen. Der har familien søkt om å fradele en tomt på to mål på et areal som dagens grunneier mener er «lite hensiktsmessig for moderne drift» og som verken er sådd eller slått siden 90-tallet.

Et enstemmig formannskap i Tolga har sagt ja til fradelingen, men statsforvalteren i Innlandet sa nei med bakgrunn i jordloven.

Statsforvalteren i Innlandet har i ettertid uttalt at det får være grenser for når kommunene kan påberope seg bosettingshensyn så lenge det finnes boligtomter i andre deler av kommunen. En avstand til nærmeste regulerte boligtomt på 3,5 kilometer blir omtalt som «for snevert» til å godkjenne fradelingen i «Nordate» i Vingelen.

Til sammenligning er 3,5 kilometer avstanden fra Norsk skogbruksmuseum til «nykrysset» mellom rv.

3 og rv. 25 i Elverum, fra Ottestad til Domkirkeodden på Hamar eller fra Haverslia til Vidsyn på Tynset.

Svar:

Det er bra at folk ønsker å bosette seg i distriktene. Samtidig er det viktig å bevare både dyrka og dyrkbar jord.

Kommunen fatter vedtak i første instans i saker om deling etter jordlova § 12 første ledd. Statsforvalteren er klageinstans på vedtak kommunen fatter etter jordlova. Som klageinstans kan statsforvalteren omgjøre kommunens vedtak dersom hensynet til andre privatpersoner eller offentlige interesser tilsier det, jf. forvaltningsloven § 35 tredje ledd.

I saker som dette, der statsforvalteren har omgjort kommunens vedtak med begrunnelse i offentlige interesser, kan omgjøringsvedtaket påklages. Saken det vises til i spørsmålet er påklaget og klagen ligger til behandling i Landbruksdirektoratet. Det er ikke riktig av meg å uttale meg om en slik sak som ligger til behandling i forvaltningen, ut over at klager nå får en ny vurdering av de hensynene kommunen vektla i sitt vedtak, opp mot andre offentlige interesser. Det bidrar til rettsikkerhet.

SPØRSMÅL NR. 224

Innlevert 23. oktober 2025 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum

Besvart 4. november 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Vil statsråden gjøre som han sa i valgkampen og gi Helse Sør-Øst et oppdrag om å kartlegge det reelle kostnadsbehovet ved Tynset sykehus for å sikre «en nødvendig rehabilitering» utover den tekniske levetiden til 2028, og legge til rette for «en styrking av tilbudet på lengre sikt» i tråd med vedtaket i foretaksmøtet?

BEGRUNNELSE:

Sykehusstruktur i Innlandet har blitt debattert i flere tiår. Senterpartiet og Ap sørget sammen i regjering for å lande prosessen med lokalisering av nytt Mjøssykehus og en satsing på Elverum og Tynset Sykehus. Helt sentralt i den løsningen var foretaksmøtet i Helse Sør-Øst sitt vedtak om at

«styrkingen av tilbudet ved Tynset sykehus blir ivaretatt gjennom videre konseptfasearbeid. Gjennom dette arbeidet må det sørges for nødvendig rehabilitering av sykehusanlegget for å ivareta de bygningsmessige behovene, slik at en styrking av tilbudet ved sykehuset muliggjøres også på lengre sikt.»

Både Tynset sykehus, lokale politikere og stortingsrepresentanter har delt forståelsen om at dette betyr at det de neste årene skal gjennomføres en full rehabilitering av Tynset sykehus for å sikre driften for de neste tiårene.

I lånesøknaden fra Helse Sør-Øst var kostnaden ved Tynset sykehus anslått til 174 mill. kroner. Sykehuset Innlandet har i egne dokumenter beskrevet dette kostnadsanslaget som «uavklart og/eller svakhet» at det er «Usikkerhet rundt døgnkapasitet i løsningen.» Videre er det «Uavklart balanse mellom én-sengs og flersengsrom.»

Videre er det ikke tatt høyde for nødvendig oppgradering av eksisterende bygningsmasse når den «tekniske levetiden» til den eldste delen av sykehuset løper ut i 2028. En rapport sykehuset Innlandet selv bestilte tidligere i prosessen anslo kostnadsbehovet på Tynset til 502 mill. kroner (i 2016-kroner). Det antas å være et mer realistisk anslag gitt ambisjonene fra foretaksmøtet.

Derfor var det så gledelig at helse og omsorgsministeren den 2. august i år kunne fortelle til VG at man «i tillegg skal vi bruke en milliard kroner på oppgraderinger av sykehusene på Tynset og Elverum, slik at samlet kostnad er 19 milliarder kroner.»

Dessverre var gleden kortvarig, kun to dager etterpå var tonen en annen til Arbeidets Rett. Da avkreftet ministeren at det kom mer penger til Tynset og Elverum sykehus enn det lå i lånesøknaden, men han kom også

med tydelige uttalelser om at han ønsket å få løftet opp de reelle kostnadene for å rehabilitere Tynset sykehus for framtiden. Statsråden sa blant annet at:

«Dette er et sykehus vi skal utvikle for fremtiden og da er det viktig å ta riktige beslutninger nå som sikrer god drift på lang sikt.»

Svar:

Jeg er glad for at Helse Sør-Øst RHF og Sykehuset Innlandet HF nå kan komme videre med planene for fremtidig sykehusstruktur i Innlandet. I en region med store avstander har alle sykehusene i den planlagte strukturen en viktig rolle. I dette ligger det en ambisjon om å videreutvikle tilbudet, bygge videre på fagkompetansen i regionen og gjennomføre nødvendige investeringer ved alle tjenestestedene som sikrer et godt helsetilbud for innbyggerne.

Jeg vil også vise til mitt svar på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 1585 av 18. mars 2025.

Som representanten viser til ble det gjort følgende vedtak i foretaksmøte i Helse Sør-Øst RHF 7. mars 2024:

«Foretaksmøtet ber om at styrkingen av tilbudet ved Tynset sykehus blir ivaretatt gjennom videre konseptfasearbeid. Gjennom dette arbeidet må det sørges for nødvendig rehabilitering av sykehusanlegget for å ivareta de bygningsmessige behovene, slik at en styrking av tilbudet ved sykehuset muliggjøres også på lengre sikt.»

I tråd med dette har Helse Sør-Øst RHF gjennomført en konseptfase som inkluderer utredning av ulike alternativer for Tynset sykehus. I det anbefalte konseptet er det beskrevet investeringer for å styrke tilbudet på Tynset gjennom økning av elektivt volum innen generell kirurgi, samtidig som volumet innen elektiv ortopedi beholdes. Det forutsettes et tett faglig samarbeid mellom sykehuset på Tynset og de øvrige sykehusene i Sykehuset Innlandet HF.

Det er videre beskrevet hva som kreves av oppgradering og modernisering av sykehusbygget for å oppnå god pasientflyt, logistikk og effektivitet. Det er vurdert at det anbefalte konseptet gir en kapasitet i tråd med framskrivingen.

Investeringskostnader knyttet til foretaksmøtets vedtak om tilpasning av bygningsmasse for Tynset er i konseptfasen beregnet til 174 millioner kroner (P50 estimat og prisnivå september 2024). Det er viktig å understreke at i tillegg til dette planlegges det i årene fremover med ordinært vedlikehold og andre investeringer for Tynset sykehus. I Sykehuset Innlandet HFs økonomiske

langtidsplan for perioden 2026-2029 er det planlagt for 2,4 milliarder kroner i investeringer i de neste 20 årene i gjenværende bygg i sykehusstrukturen, utover de investeringene som er inkludert i prosjektet videreutvikling av Sykehuset Innlandet HF. Dette omfatter sykehusene på Lillehammer, Elverum og Tynset.

Det fremgår av Sykehuset Innlandet sin økonomiske langtidsplan at ambisjonsnivået for gjenværende bygg, tidsplan og finansiering vil være gjenstand for en nærmere gjennomgang og behandling. Det fremgår av planen at Sykehuset Innlandet HF er i startfasen med en strategi for utvikling av eksisterende eiendomsmasse i ny struktur. Dette innebærer at det estimerte investeringsnivået kan endre seg dersom behovene tilsier det.

Det er gjennomført framskriving av sengekapasitet frem mot 2040, og det anbefalte konseptet legger til rette

for 37 somatiske senger ved Tynset sykehus i tråd med behovet. Fordeling mellom ensengsrom og flersengsrom vil bli avklart i forprosjektet.

I 2026 vil det bli gjennomført forprosjekt for Tynset sykehus. Jeg legger til grunn at Helse Sør-Øst RHF vil følge opp at det i forprosjektet legges til rette for nødvendige vurderinger av tiltak og kostnader for at Tynset sykehus skal kunne være en viktig del av det fremtidige spesialisthelsetjenestetilbudet i Innlandet i tråd med tidligere vedtak. Dersom det viser seg at behovet for oppgraderinger og investeringer ved Tynset sykehus er større enn først antatt, er det viktig å få dette på bordet med en plan for hvordan dette best kan håndteres.

Jeg står fast ved at Tynset sykehus har en viktig rolle nå og fremover, og at sykehuset skal utvikles for fremtiden.

SPØRSMÅL NR. 225

Innlevert 23. oktober 2025 av stortingsrepresentant Jonas Andersen Sayed

Besvart 31. oktober 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Ber om status på prosjektene langs Nasjonal turistveg Jæren mellom Egersund og Flekkefjord.

Når er det planlagt byggestart og ferdigstillelse av rasteplassene på Stapnes og i Jøssingfjord, og hvorfor markedsføres ikke attraksjoner sør for Hå på de offisielle nettsidene til Nasjonale turistveger?

BEGRUNNELSE:

I 2021 ble det besluttet å utvide Nasjonal turistveg Jæren fra Ognå til Flekkefjord, gjennom Eigersund og Sokndal kommuner. Det er planlagt å ruste opp eksisterende rasteplasser på Stapnes og i Jøssingfjord, langs fylkesvei 44. Ber om status på disse prosjektene, inkludert planlagt tid for ferdigstillelse.

Svar:

De to turistvegtiltakene Jøssingfjord og Stapnes er prosjekter der målet har vært oppstart av anleggene i 2025, men der byggestart først kan skje i 2026 med fullføring av anleggene i 2027.

For prosjektet Jøssingfjorden har utsettelsen sin forklaring i utfordringer med avklaringer med grunneier-

en. Målsetningen om oppstart i juni 2025 er blitt utsatt i påvente av svar fra grunneieren. Anlegget har vært ute på konkurranse, og kontrakten med entreprenør kan signeres og arbeidet startes opp så snart nødvendig tillatelse er gitt.

Prosjektet Stapnes er inne i siste fase i prosjekteringen. Anlegget vil bli lyst ut når det foreligger endelig godkjenning av konstruksjonen, noe som forventes å være på plass tidlig i 2026.

Nasjonale turistveger sine nettsider viser at Nasjonal turistveg Jæren går fra Bore i nord til Flekkefjord i sør både på kart og i den generelle teksten for strekningen. Turistvegtiltakene langs alle de atten strekningene vises først når de er gjennomført, noe som betyr at Jøssingfjord og Stapnes først blir profilert på nettsidene når de er fullført og tas i bruk av de besøkende i 2027.

Godkjente avstikkere som til Unstad i Lofoten og Husøya på Senja er omtalt i hovedteksten for strekningene og vist på kartene sammen med selve turistvegen. Dette gjelder også Sogndalstrand langs Nasjonal turistveg Jæren. Statens vegvesen sine nettsider viser fram og dokumenterer attraksjonen Nasjonale turistveger med sitt særpreg for å skape reiselyst og friste trafikantene til å benytte Norge som sitt feriemål. Markedsføringen av områdenes totale tilbud av attraksjoner, aktiviteter og service er re-

iselivet sitt ansvar, med turistvegsidene som ett av sine virkemiddel.

SPØRSMÅL NR. 226

Innlevert 23. oktober 2025 av stortingsrepresentant Marit Vea

Besvart 31. oktober 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Vil regjeringen ta ansvar for at det velges helhetlige løsninger i etableringen av nye renseanlegg, som unngår dagens suboptimalisering mellom kommuner og andre aktører, samt forslag til en finansieringsordning der staten bidrar til at det tas riktige investeringene i nye, moderne renseanlegg for nitrogen, fosfor og andre miljøgifter – til det beste for Oslofjorden?

BEGRUNNELSE:

Stortinget vedtok i juni 2025 at regjeringen, i samarbeid med berørte fylker og kommuner, skal etablere et restaureringsprosjekt for Oslofjorden og redusere nitrogennutslippene til et faglig anbefalt nivå. Regjeringen skal komme tilbake til Stortinget med en konkret plan for gjennomføring. I statsbudsjettet for 2026 foreslår regjeringen 18 millioner kroner til en tilskuddsordning for nitrogenfjerning. For å oppfylle både nasjonale og kommende EU-krav vil det imidlertid kreves betydelig større investeringer i nye renseanlegg de neste årene.

Selv om selvkostprinsippet bør ligge til grunn for finansiering av lokale vann- og avløpstjenester, fremstår det urealistisk at kommunene i Oslofjordens nedbørfelt vil være i stand til å ta hele finansieringen for at de mest fremtidsrettede renseanleggene med høyest rensegrad blir etablert. Uten en koordinert innsats, og nødvendig tilskudd eller finansieringsbidrag, så virker en gjennomførbar redningsaksjon for fjorden urealistisk.

Svar:

Avløpsinfrastruktur er et kommunalt ansvar, og det er kommunen som har ansvaret for at tjenesten er tilgjengelig og at den oppfyller gjeldende krav. Prinsippene om selvkost og forurensar-betaler gjelder på området. Det betyr at kommunene har mulighet til å fullfinansiere kostnadene for avløpsrensing gjennom gebyr til innbyg-

gerne. Det er vi som bruker tjenestene som må betale for dem. Det mener jeg er rettferdig.

Miljøtilstanden i Oslofjorden er alvorlig, og utslipp fra kommunal avløpssektor er en av de største påvirkene. Hurtig innsats er avgjørende for å redde fjorden, og derfor må alle kommunene bidra. Bare på den måten kan den negative utviklingen i Oslofjorden snus. Regjeringen prioriterer Oslofjordarbeidet høyt. Regjeringen har over flere år bevilget midler til en tilskuddsordning for planlegging og prosjektering av nitrogenfjerning for kommunene i Oslofjordens nedbørfelt. I 2025 er det bevilget over 50 millioner til tilskuddsordningen. For 2026 har regjeringen foreslått å styrke ordningen med 18 millioner kroner, slik at ordningen blir på over 70 millioner kroner. Tilskuddsordningen har bidratt til at mange kommuner og interkommunale selskaper har startet med planlegging av nitrogenfjerning. Midlene bidrar til at kommunene får gjort grundigere vurderinger og utarbeidet sikrere beslutningsgrunnlag for å få på plass nitrogenfjerning innenfor Oslofjordens nedbørfelt. Mange prosjekter omhandler utredning av samarbeid mellom kommuner, som i mange tilfeller vil føre til bedre renseanlegg til lavere kostnad. Enkelte prosjekter har fått støtte til å teste ut teknologi for å optimalisere nitrogenfjerningen ved sine anlegg. Dette vil føre til høyere rensegrad og mindre utslipp av nitrogen til Oslofjorden.

Regjeringen har også prioritert å styrke statsforvalterne og Miljødirektoratet for å sikre god fremdrift i arbeidet med å få på plass bedre renseløsninger. I forslaget til statsbudsjett for 2026 har vi foreslått ytterligere styrking av statsforvalterne, og det er foreslått 20 millioner til statsforvalternes arbeid med kommunalt avløp. Av disse 20 millionene skal 12 millioner gå til statsforvalternes arbeid med avløp innenfor Oslofjordens nedbørfelt. Med økte midler til statsforvalterne vil regjeringen bidra til at statsforvalterne får fulgt opp de kommunene som er i brudd med gjeldende krav, og hvor utslippene har størst betydning for miljøet, samt at statsforvalterne kan følge opp tettere og etterspørre framdrift i kommunenes pros-

esser med å få på plass bedre avløpsrensing. Det er likevel viktig å huske at det å få på plass bedre rensing ikke skjer

over natten, og at det vil kunne ta tid å se effekten av bedre avløpsrensing.

SPØRSMÅL NR. 227

Innlevert 24. oktober 2025 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 29. oktober 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Ser statsråden på alternativer i stedet for å videreføre fergestrekningen Horten-Moss med dagens anløp i Moss?

BEGRUNNELSE:

Statens Vegvesen har begynt arbeidet med en ny fergekontrakt for strekningen Moss-Horten med virkning fra 2029. Fergetrafikken påfører som kjent innbyggerne i Moss betydelige trafikale problemer. Hovedutfordringen er at anløpet er midt i Moss sentrum, og trafikken føres inn på et veinett som ikke er dimensjonert for dette. Det fører til betydelige køproblemer for mossesamfunnet, men også er en beredskapsmessig utfordring. Det å flytte fergeleiet ut av Moss vil kunne bedre situasjonen betydelig. Samtidig ser vi at regjeringen og deres Statens Vegvesen i all hovedsak ønsker å oppprioritere fergetrafikken og nedprioritere innbyggerne i Moss. Dette har Moss og Østfold sett over lang tid med manglende vilje og evne til å ta tak i trafikkproblemene, og nå nylig da staten ønsket å lysregulere trafikken sånn at lokaltrafikken skal få rødt lys for at fergetrafikken skal slippe kø.

Svar:

Samferdselsdepartementet fastsatte gjennom supplerende tildelingsbrev nr. 3 til Statens vegvesen for 2021, hovedlinjer for videre planlegging av rv. 19 gjennom Moss. Departementet ba Statens vegvesen om å følge opp planleggingen av prosjektet i tråd med disse retningslinjene. Eventuell flytting av ferjeleie for ferjesambandet Moss-Horten inngikk ikke i KVVU-estimatet.

Statens vegvesen har opplyst at etaten har planlagt ny riksvei 19 i henhold til hovedlinjene som fremgår av ovennevnte supplerende tildelingsbrev. Etaten har videre opplyst at den ikke kan se et opplagt alternativ til ny rv. 19 gjennom Moss basert på kunnskap om grunnforholdene og gjeldende økonomiske rammer (KVVU-estimatet). Jeg

er videre kjent med at Statens vegvesens vurdering er at ingen av alternativene for ny rv. 19 har god måloppnåelse.

Jeg er kjent med at det er en krevende plansituasjon for fremtidig trasé for ny rv. 19 gjennom Moss by, blant annet som følge av svært utfordrende grunnforhold. På denne bakgrunn har jeg i brev av 13. oktober 2025 bedt Statens vegvesen, uavhengig av den gjennomførte KVVU-en og føringene som ble gitt i mandatet fra 2021, om å gjøre en ny vurdering av mulige alternativer for ny rv. 19 gjennom Moss. Jeg har presisert overfor etaten at dette bør være en bred vurdering som også kan se på alternativer som tidligere ikke har vært vurdert, for å identifisere mulige bedre løsninger enn de som inngår i dagens planarbeid. Frist for dette oppdraget er satt til i løpet av 2026.

Jeg vil komme tilbake til Stortinget når Statens vegvesen har avgitt sin faglige vurdering i saken.

SPØRSMÅL NR. 228**Innlevert 24. oktober 2025 av stortingsrepresentant Anne Lise Gjerstad Fredlund****Besvart 3. november 2025 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Hvem har ansvar for å føre tilsyn med at leietakere får «vanlige rentevilkår» i tråd med husleieloven, og hvorfor er det ikke gjennomført tilsyn på dette området så langt?

BEGRUNNELSE:

Dagens Næringsliv har den siste tiden skrevet en rekke saker om at banker har hatt så å si null-rente på depositumskontoer, til tross for at husleieloven fastslår at depositumskontoer skal ha «vanlige rentevilkår». I en sak 22. oktober går det frem at verken Forbrukertilsynet eller Finanstilsynet ikke har gjennomført tilsyn eller andre tiltak knyttet til rentenivået på depositumskonti. Det fremstår videre noe uklart hvilket tilsyn som har ansvar for å føre tilsyn med bankenes rentevilkår for leietakere jf. husleieloven.

Svar:

Jeg vil først vise til kommunal- og distriktsministerens svar på skriftlig spørsmål nr. 201 om rentevilkår på depositumskontoer og rammene for dette i husleieloven. I forarbeidene til husleieloven står det at leieren skal sikres normal avkastning, og at det forutsettes at det gis renter på innskuddskontoer. I svaret fra kommunal- og dis-

triktsministeren vises det blant annet til at regjeringen jobber med ny husleielov, og at det i den forbindelse er naturlig å se på bestemmelsen om rentevilkår for depositumskonto.

Husleieloven regulerer primært forholdet mellom utleier og leietaker, og har ingen særskilte bestemmelser om tilsyn. Forbrukertilsynet og Finanstilsynet fører imidlertid begge tilsyn med at forbrukernes rettigheter ivaretas på finansmarkedsområdet, også for eiere av depositumskontoer. Forbrukertilsynet har ansvar for tilsyn med etterlevelsen av blant annet finansavtaleloven, mens Finanstilsynet har ansvar for tilsyn med etterlevelse av finansforetaksloven og en rekke andre lover. Det er tett kontakt og informasjonsutveksling mellom tilsynene.

Tilsynet på finansmarkedsområdet er risikobasert, slik at ressursinnsatsen innrettes mot områder der risikoen vurderes som høyest. Tilsynene gjør blant annet løpende vurderinger av konsekvensene eventuelle regelbrudd kan ha for forbrukerne, ut fra hvor mange som kan rammes, og hvor alvorlig det vil kunne være for den enkelte.

Finansdepartementet har i dag bedt Finanstilsynet redegjøre for bankenes tilbud og prising av innskuddsprodukter generelt og om en vurdering av om det er behov for regelverksendringer eller andre tiltak på området.

SPØRSMÅL NR. 229**Innlevert 24. oktober 2025 av stortingsrepresentant Tage Pettersen****Besvart 17. november 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Kan statsråden gi en oversikt over hvilke krav som gjelder for hva kommunene skal gjøre knyttet til beredskap, og hvilke som er nye eller forsterket de siste fire årene?

BEGRUNNELSE:

Kommunene har en sentral rolle i beredskapsarbeidet og i totalberedskapen til landet. De siste årene har viktigheten av å være godt forberedt blitt stadig tydeligere. Samtidig står allerede kommunene i en krevende posisjon, med svært mange krav til hva de skal gjøre på ulike områder. Jeg ønsker en oversikt over hvilke krav som gjelder til

kommunene, og i hvilke av disse som er forsterket eller nye de siste fire årene. Spesifiser gjerne i hvilken grad kravene følger av lov, forskrift eller praksis fra statsforvalteren i oppfølgingen.

Svar:

Kommunene har et bredt ansvar på sikkerhet- og beredskapsfeltet som følger av reguleringer i kommuneloven, sivilbeskyttelsesloven, sikkerhetsloven og ulike sektorlovverk.

Som følge av den sikkerhetspolitiske situasjonen har regjeringen et uttalt mål om å styrke samfunnets motstandsdyktighet. Det er mål fastsatt både i Nasjonal sikkerhetsstrategi og Totalberedskapsmeldingen. Kommunene har en svært viktig rolle i oppfølgingen.

Kommunene har allerede en beredskapsplikt som er fastsatt i sivilbeskyttelsesloven og konkretisert i forskrift om kommunal beredskapsplikt. Kommunene skal gjennomføre risiko- og sårbarhetsanalyser på alle kommunens ansvarsområder, for å sikre tjenesteleveranser også ved alvorlige hendelser. DSB vil komme med en oppdatert veileder til hvordan kommunene kan utarbeide en beredskapsplan. Det planlegges også en veileder i kommunenes rolle og ansvar under krig og krigsfare.

Regjeringen vurderer lov- og regelverk som et viktig virkemiddel i arbeidet med å bygge samfunnets motstandsdyktighet. I Totalberedskapsmeldingen er et av tiltakene å innføre en lovpålagt plikt for kommunene til

enten å ha eget eller være tilknyttet et beredskapsråd med deltakere fra kommunale myndigheter, lokalt næringsliv og frivillige. Beredskapsråd er et viktig tiltak for å sikre god samordning mellom alle aktører i kommuner som har ansvar for beredskap. Etter at Totalberedskapsmeldingen ble lagt frem har vi sett en positiv utvikling. I dag har ca. 80 % av kommunene beredskapsråd.

Helse- og omsorgsdepartementet sendte 10. oktober på høring forslag til ny lov om helsemessig og sosial beredskap (helseberedskapsloven) sammen med forslag til lov om smittsomme sykdommer (smittevernloven). Begge lovforslagene gir kommunene, departementet og regjeringen nødvendige fullmakter til å håndtere helsekriser.

Jeg vil også understreke at kommunene må arbeide for styrke egenberedskapen i kommunen. Det kan bl.a. være å sørge for at kommunale institusjoner har beredskapslager. DSB har nylig gitt ut råd om egenberedskap for virksomheter. Dette er nyttige råd for virksomheter i kommunene slik at de er bedre forberedt på krisesituasjoner.

For å støtte opp under og bidra til kommunenes beredskapsarbeid styrket regjeringen Statsforvalteren med 34 millioner kroner i budsjettet for 2025. I budsjettet for 2026 har regjeringen foreslått å styrke Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap med 10 millioner kroner til deres samordningsrolle i totalforsvaret, noe som også vil understøtte kommunalt beredskapsarbeid.

SPØRSMÅL NR. 230

Innlevert 24. oktober 2025 av stortingsrepresentant Geir Jørgensen

Besvart 30. oktober 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Under militærøvelsen Ægirsenket sjøforsvaret to fregatter, KNM Bergen og KNM Trondheim, i havområdene utenfor Senja/Andøya. KNM Bergen ble senket ved Svensgrunnen, vrak og vrakdeler ligger nå spredt utover et av de viktigste fiskefeltene i nord. Organisasjonen Fiskebåt krever i brev til FD 23. oktober at vraket heves, fiskefeltet ryddes, slik at fiskeriaktivitetene kan gjenopptas. Det fremkommer i brevet at det ikke var noen dialog i forkant.

Hvorfor valgte sjøforsvaret å senke fregatten på dette fiskefeltet?

BEGRUNNELSE:

Svensgrunnen er et viktig fiskefelt for fiskeflåten som driver med garn, line og snurrevad i området. Vrak og vrakdeler på fra KNM Bergen på havbunnen her gjør feltet ubrukelig for flåten. Forsvarets egne bilder viser at KNM Bergen ble fylt opp med containere før senkingen og det er sannsynlig at disse har spredt seg utover et større område på havbunnen. Nå risikerer fiskeflåten å miste eller få ødelagt fiskeredskapene sine ved fortsatt drift i området. Rødt reagerer sterkt på at forsvaret tar seg til rette på denne måten, og at forsvaret valgte å gjennomføre denne

senkinga uten å kontakte fiskeriorganisasjonene på forhånd. Fiskeflåten i dette området som er økonomisk viktig for Norge og våre eksportinntekter, opplever gjennom året gjentatte driftshindringer og tap av inntekt på grunn av skyteøvelser og militær aktivitet. Med senkinga av fregatten ved Svensgrunnen har det oppstått en ny og alvorlig situasjon for flåten, da denne driftshindringen er av permanent karakter. Rødt støtter kravet fra organisasjonen Fiskebåt om at vraket av KNM Bergen fjernes, og fiskefeltet ryddes for vrakdelene.

Svar:

Det er viktig for Sjøforsvaret å øve og trene realistisk, teste våpensystemene våre og samvirke med våre allierte. Slike øvelser bidrar til å ivareta Forsvarets operative evne, interoperabilitet og demonstrere en troverdig og robust forsvarsevne.

KNM Trondheim ble senket 35 nm nordvest for Andøya og ligger nå på rundt 2 000 meters dyp. KNM Trondheim hadde på grunn av tidligere øvelser større skader på overbygningen. Konteinerne som sees på bildet er derfor montert på for å simulere overbygningen på fartøyet. KNM Bergen hadde ikke konteinere.

KNM Bergen ble senket helt i utkanten av Svensgrunnen og ligger nå på ca. 125 meters dyp.

Forsvaret var avhengig av å forankre fartøyet godt slik at det holdt seg helt i ro, for på denne måten å få mak-

simalt utbytte av våpentesten. Dette satte krav til at området som skulle brukes ikke var dypere enn 125 meter, noe som snevret inn mulige lokasjoner.

Våpenet som ble brukt ved senkningen delte fartøyet i to deler som begge var forankret i bunn med et bøyesystem. Bøyesystemet ble fjernet etter senkningen, og alle løse deler var i forkant fjernet fra fartøyet. Det forventes derfor ikke mange vrakdelene spredt utover. Forsvaret skal verifisere status og nøyaktig lokasjon på vrakdelene.

Begge fartøyene som nå er senket har blitt brukt som målfartøy i mange år. De er tømt for skadelig materialer og har deretter gjennomført miljøsertifisering

Forsvaret har i forkant av øvelsen hatt dialog med statsforvalter, Miljødirektoratet og Fiskeridirektoratet. Gjennomføring av øvelsen og lokasjonene som ble brukt var godt koordinert, og Forsvaret har lagt vekt på vurderingene fra Fiskeridirektoratet. Den valgte posisjonen ligger i utkanten av området som brukes til fiske, og representerte et kompromiss mellom operative behov og sivile interesser. Øvingen ble gjennomført på en trygg og kontrollert måte.

Jeg har forståelse for at området også brukes til fiske, og jeg er betrygget av at Forsvaret opplyser at de nettopp derfor søkte dialog med både statsforvalter og Fiskeridirektoratet for å finne den minst belastende løsningen innenfor de operative behovene testingen krevde.

SPØRSMÅL NR. 231

Innlevert 24. oktober 2025 av stortingsrepresentant Arild Hermstad

Besvart 30. oktober 2025 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

14 800 pasienter på Gaza trenger umiddelbar hjelp ifølge Røde Kors. Helsetilbudet lokalt er lagt i ruiner etter Israels bombeangrep mot sykehus og annen sivil infrastruktur. Andre land har tatt i mot ca. 1 000 pasienter (Euronews 9. sept. 2025). UD opplyste i en pressemelding 2. august at Norge har tatt i mot 28 av disse.

Hva mener regjeringen er Norges rettmessige andel av pasienter for Gaza?

BEGRUNNELSE:

November 2023 fremmet MDG forslag i Stortinget om å

- 1: internasjonalt humanitært initiativ for å få skadde palestinske barn og deres familier vekk fra Gazastripen og til medisinsk behandling i Europa, og
- 2: At Norge skal forplikte seg til å ta imot et stort antall skadde barn slik at vi kan gi dem helsehjelp her.

Utenriksministeren mente at Norge kan hjelpe flest personer der de er eller i nærområdene, selv om bl.a. Egypt, Jordan, De forente arabiske emirater, Tyrkia og Frankrike hadde sagt at de ville tilby palestinske barn behandling i sine land. Ap, H, FrP, KrF, SP stemte mot.

Regjeringen har siden snudd. Regjeringen besluttet i juni 2024 å ta imot inntil 20 pasienter fra Gaza til Norge.

Totalt har Norge nå tatt i mot 28 pasienter og 72 pårørende fra Gaza.

Svar:

Regjeringen deler representanten Hermstads bekymring for den humanitære situasjonen på Gaza. Etter to år med krig er over 68 000 drept og 170 000 skadet.

Den katastrofale situasjonen for sivile i Gaza var bakgrunnen for at regjeringen i juni 2024 besluttet å sette av en delkvote på 100 plasser til pasienter og pårørende fra Gaza over kvoten for overføringsflyktninger for 2025.

Norge er ett av 13 europeiske land som har tatt imot pasienter og deres pårørende fra Gaza gjennom EUs ordning for sivil beredskap (UCPM). Stengte grenser har gjort arbeidet med medisinsk evakuering svært krevende. Mer enn 300 pasienter og 700 pårørende har blitt evakuert til Europa gjennom denne ordningen siden den ble aktivert i april 2024. Norge har tatt imot 100 av disse, fordelt på 28 pasienter og 72 medfølgende, og er dermed blant de landene som har mottatt flest pasienter og pårørende, både i antall og sett i forhold til folketall.

Den viktigste og mest effektive helsehjelpen Norge kan gi til de mange tusen syke og krigsskadde i Gaza er og vil fortsatt være å støtte og styrke helsevesenet inne i Gaza gjennom å øke den lokale kapasiteten. Videre er det

avgjørende å fortsette arbeidet for å sikre at palestinske pasienter fra Gaza igjen får tilgang til helsehjelp i andre deler av sitt eget land, inkludert på Vestbredden og i Øst-Jerusalem.

Norge har siden krigen brøt ut i oktober 2023 støttet omfattende helseinnsats i Gaza. Dette inkluderer blant annet Den internasjonale Røde Kors-komiteens feltsykehus, der Norges Røde Kors spiller en ledende rolle, NORWACs helseteam inne i Gaza, Verdens helseorganisasjon, UNRWA og palestinske myndigheter. Dette vil vi fortsette med.

Regjeringen utelukker ikke muligheten for å motta flere pasienter. Samtidig er det en rekke utfordringer og dilemmaer forbundet med evakueringene. En eventuell økning i tallet vil kreve grundig behandling og vurderinger tilknyttet blant annet kvoten for overføringsflyktninger, bosettingskapasitet og andre integreringshensyn.

Det vises for øvrig til svar på skriftlig spørsmål nr. 84 (2024-2025) fra representanten Melby, spørsmål nr. 689 (2025-2025) fra representanten Thorsvik, spørsmål nr. 884 (2024-2025) fra representanten Heiberg, spørsmål nr. 943 (2024-2025) fra representanten Hussein, spørsmål nr. 2167 (2024-2025) fra representanten Thorsvik, spørsmål nr. 2799 (2024-2025) fra representanten Melby og spørsmål nr. 3007 (2024-2025) fra representanten Toppe.

SPØRSMÅL NR. 232

Innlevert 24. oktober 2025 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa

Besvart 29. oktober 2025 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Kva er grunngevinga for regjeringas skambod på 8G som kompensasjon til oljepionerane?

GRUNNGJEVING:

Regjeringa har vist til at ho følgjer opp Stortingets vedtak om å leggja fram ei særskilt kompensasjonsordning for oljepionerane, og at arbeidet bygger på Oljepionerkommisjonens rapport, NOU 2022:19. Men det er ingen klare referansar til 8G i denne utgreiinga. Derimot blir 65G omtalt som referanse for endeleg kompensasjon, og dette var også nivået som blei lagt til grunn for oppgjeret til nordsjødykkarane.

Oljepionerane var ei gruppe arbeidstakarar som gjennom arbeidet sitt bidrog til å bygga opp norsk oljeindustri, men som i ettertid har fått store helseskadar. Det er derfor grunn til å stilla spørsmål ved kvifor regjeringa legg seg på eit kompensasjonsnivå som er svært mykje lågare enn både faglege vurderingar og tidlegare presedens skulle tilseia. Ein kompensasjon på 8G framstår som eit skambod og gir inntrykk av at staten ikkje anerkjenner det reelle ansvaret han har overfor denne gruppa.

Svar:

Jeg er glad for at Regjeringen i forslag til statsbudsjett har foreslått å få på plass en kompensasjonsordning for kjemikalieskadde oljepionerer. Vi har med dette fulgt opp

Stortingets vedtak, og vi har lagt oljepionerkommisjonens anbefalinger fra NOU 2022: 19 Oljepionerene – en kompensasjonsordning, til grunn for utformingen av ordningen.

Når det gjelder størrelsen på kompensasjonen så har ikke kommisjonen anbefalt noe beløp. Det var heller ikke en del av deres mandat. For å synliggjøre ulike økonomiske konsekvensene av en kompensasjonsordning la kommisjonen tre ulike nivå til grunn i sine beregninger: 65 G som er den samme kompensasjonen som Nordsjødykkerne fikk, 30 G som tilsvarer maksimal erstatning i yrkesskadeforsikringen og 70 000-250 000 kroner som tilsvarer rettferdsvederlaget fra staten.

Representanten peker i sitt spørsmål på Nordsjødykkerne. Nordsjødykkerne har ikke vært utgangspunktet for denne saken. Kommisjonen pekte i sin rapport på at tilsvarende HMS-utfordringer som i oljeindustrien også

fantas i landbasert industri i denne tidsperioden, men at enkelte arbeidsoperasjoner offshore kan ha medført eksponering for helseskadelige kjemikalier som ikke tilsvarende grupper på land har vært utsatt for. En kartlegging gjennomført av Oslo Economics, på oppdrag fra kommisjonen, viser at andelen godkjente yrkesskader og saker godkjent av forsikring for oljearbeidere er på nivå med andre, tilsvarende yrkesgrupper. Denne nye kompensasjonsordningen for kjemikalieskadde oljepionerer gir de som ikke har krav på yrkesskadedekning en anerkjennelse.

Regjeringen har foreslått en kompensasjon på 8 G, som i 2025 utgjør 1 041 280 kroner. Dette er et betydelig, skattefritt, beløp og det legges heller ikke opp til noen gradering av kompensasjonen. I tillegg foreslås en smidig prosess for de som oppfyller vilkårene i ordningen.

SPØRSMÅL NR. 233

Innlevert 24. oktober 2025 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad

Besvart 29. oktober 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Hva vil provenytapet være ved å utsette innføringen av de nye momsreglene for elbil fra 1. januar 2026 til 1. april 2026?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen foreslår i forslaget til Statsbudsjett i 2026 å senke momsfritaket for elbil fra 500 000 kr til 300 000 kr fra 1. januar 2026.

Svar:

Regjeringen foreslår i Prop. 1 LS (2025–2026) Skatter og avgifter 2026 å redusere beløpsgrensen i merverdiavgiftsfritaket for elbiler fra 500 000 kroner til 300 000 kroner. Forslaget anslås å gi en provenyøkning på om lag 5 mrd. kroner når ordningen er fullt innfaset. Påløpt virkning for 2026 anslås til 4 mrd. kroner og bokført virkning anslås til 3,5 mrd. kroner. Regjeringen foreslår ikrafttredelse fra 1. januar 2026.

Å utsette ikrafttredelsesdato til 1. april 2026 vil gi et provenytap på om lag 1 mrd. kroner påløpt og bokført i 2026 sammenlignet med regjeringens forslag. Finans-

departementet vil påpeke at 1. april er midt i en avgiftstermin. Generelt anbefaler Skatteetaten at eventuelle endringer i avgiftsreglene gjelder fra starten av en termin, siden endringer midt i en termin skaper utfordringer ved rapportering av merverdiavgift. Dersom ikrafttredelsesdatoen utsettes til starten av andre termin – 1. mars 2026 – blir provenytapet 670 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

SPØRSMÅL NR. 234**Innlevert 24. oktober 2025 av stortingsrepresentant Alf Erik Andersen****Besvart 29. oktober 2025 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for hvor mye staten har spart i pensjonskostnader etter pensjonsreformen som ble vedtatt i 2011, hvor store innsparinger dette har medført årlig og samlet frem til i dag samt om de økonomiske forutsetningene som lå til grunn har slått til, og legge dette i en tabell med oversikt over beløp spart?

BEGRUNNELSE:

Pensjonsreformen fra 2011 ble vedtatt med henvisning til at velferdsstatens bærekraft krevde omfattende reformer. Daværende regjering skrev i forbindelse med St. Meld. 12 (2004-2005) at reformen var nødvendig for å sikre pensjonssystemets langsiktige finansiering. I ettertid har blant annet utviklingen i Statens pensjonsfond utland vist seg langt sterkere enn antatt, og petroleumsinntektene har økt betydelig.

Fremskrittspartiet støttet ikke pensjonsreformen og fastholder, slik det også ble skrevet i Innst. S. nr. 195

(2004-2005), at mange vil og har tapt på omleggingen av pensjonssystemet.

I lys av dette ber undertegnede om en oversikt over hvilke faktiske besparelser reformen har medført for staten, i en tabell med oversikt over beløpene som er spart, og om de økonomiske forutsetningene som lå til grunn har slått til.

Svar:

Det vises til svar på tidligere spørsmål om samme tema, spørsmål nr. 76 fra representant Alf Erik Andersen, med unntak av at det her også bes om «en tabell med oversikt over beløpene som er spart». Vedlagt ligger en tabell som viser anslag på årlig utgiftsvirkning av pensjonsreformen for folketrygden i perioden 2011–2024. Tallene i tabellen tilsvarer tallene i søylene som er betegnet «pensjonsreformen i alt» i figur 1 i mitt svar på spørsmål 76.

Tabell 1. Årlig utgiftsvirkning av pensjonsreformen målt i faste grunnbeløp (G). 2011–2024. Mrd. 2025-kroner

År	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
	5,4	13,6	17,1	18,4	18,4	16,5	13,3	9,4	5,3	0,9	-2,5	-6,7	-9,7	-12,6

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet

SPØRSMÅL NR. 235**Innlevert 24. oktober 2025 av stortingsrepresentant Julie E. Stuestøl****Besvart 31. oktober 2025 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for hvordan UNE/UDI kan gjennomføre forholdsmessighetsvurderingen for å best mulig ivareta Stortingets intensjon om at barn og barnebarn ikke kan miste statsborgerskapet som følge av feil begått av deres foreldre eller besteforeldre?

BEGRUNNELSE:

Ved revisjonen av statsborgerloven i 2018 ble det lovfestet at det skal gjennomføres en forholdsmessighetsvurdering ved tilbakekall av statsborgerskap. Vurderingen er konkret, og skal basere seg på hvorvidt tap av statsborgerskap utgjør et urimelig inngrep sett i lys av personens tilknytning til Norge sett opp mot alvorligheten av grunn-

laget for tilbakekallet. Vurderingen skulle skje innenfor de menneskerettslige grensene.

Det ble også presisert at barns statsborgerskap som hovedregel ikke skal tilbakekalles som følge av feil begått av foreldre eller besteforeldre, i tråd med Stortingets vedtak 651, jf. Dokument 8:33 S (2016-2017).

Til tross for lovgivers tydelige intensjon om å myke opp regelverket for tilbakekallelse av statsborgerskap, fattes det fortsatt vedtak der personer som kom til Norge som barn mister sitt statsborgerskap, selv om de ikke kan bebreides for feil opplysninger gitt i søknaden.

Svar:

Spørsmålet besvares av arbeids- og inkluderingsministeren, som rette statsråd.

Da Stortinget i 2019 vedtok å endre regelverket for tilbakekall av statsborgerskap, jf. Prop. 141 L (2018–2019), ble det lovfestet at det i alle saker om tilbakekall skal foretas en konkret og individuell forholdsmessighetsvurdering. Vurderingen skal ta utgangspunkt i forholdets alvor og personens tilknytning til riket, og skal skje innenfor rammene av Norges menneskerettslige forpliktelser.

Det ble samtidig lovfestet at personer som søkte om eller ervervet statsborgerskap før fylte 18 år, ikke kan miste sitt statsborgerskap som følge av at foreldrenes statsborgerskap tilbakekalles, eller som følge av uriktige opplysninger gitt av foreldre eller besteforeldre. Det ble videre lovfestet et begrenset unntak fra hovedregelen, som åpner for tilbakekall der den det gjelder, etter en konkret vurdering, ikke anses å ha sterk tilknytning til riket.

Hvorvidt en person anses å ha sterk tilknytning til riket eller ikke, skal avgjøres etter en konkret helhetsvurdering hvor flere momenter er relevante, som botid, språk, skolegang, alder, arbeid, deltakelse i fritidsaktiviteter, langvarig opphold utenfor riket, tilknytning til opprinnelseslandet, om personen har søsken som beholder sitt norske statsborgerskap m.m.

På oppdrag fra mitt departement har Oslo Economics evaluert hvilken effekt lovendringene har hatt på praksis. Rapporten «Tilbakekall av statsborgerskap på grunn av uriktige opplysninger mv. – endringer i statsborgerloven §§ 26 og 27» ble publisert i juni i år.

Departementet er i gang med å vurdere rapportens anbefalinger og om det er behov for ytterligere presiseringer i instruksen til UDI.

SPØRSMÅL NR. 236

Innlevert 24. oktober 2025 av stortingsrepresentant Julie E. Stuestøl

Besvart 3. november 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Hva har statsråden gjort for å forsikre seg om at forvaltningen har endret praksis hva gjelder definisjonen av begrepet “mishandling” etter utlendingsloven § 53, for å sikre at sårbare kvinner får beskyttelsen de har behov for, og hvordan sørger statsråden for at denne rettigheten er kjent for dem som kommer på familiegjenforening?

BEGRUNNELSE:

Den 8. oktober avdekket NRK hvordan UDIs praktisering av “mishandlingsparagrafen” (utlendingsloven § 53) innebærer at mange kvinner som blir utsatt for fysisk vold (slag, lugging, dytting i vegg, kvelertak) ikke kvalifiserer til individuell beskyttelse under samme paragraf.

NRK-saken bygger på en rapport gjennomført av Likestillings- og diskrimineringsombudet (LDO), som har sett på UDIs bruk av utlendingsloven § 53 i saker fra 2022-

2023. LDO sier etter funnene at de er bekymret for at UDIs definisjon av begrepet “mishandling” er så høy at mange som vil ut av voldelige forhold, ikke tør å be om hjelp for dette, i frykt for å ikke få beskyttelsen de har krav på. Juridisk rådgivning for kvinner (JURK) har samme inntrykk.

UDI innrømmer selv at enkelte av sakene i LDOs gjennomgang kan ha vært brudd på UDIs egne retningslinjer.

Svar:

Som jeg understreket i mitt svar av 30. september i år på spørsmål nr. 3187 fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, er vold i nære relasjoner alvorlig kriminalitet som Norge er forpliktet til å forebygge og bekjempe. Lovgiver har gjennom den såkalte mishandlingsbestemmelsen i utlendingsloven § 53 første ledd bokstav b ønsket å sikre at ofre for mishandling i nære relasjoner ikke tvinges

til å velge mellom å reise ut av Norge og å bli værende i en voldelig familierelasjon. Terskelen for opphold etter bestemmelsen er derfor lav.

Bakgrunnen for representantens spørsmål er en rapport gjennomført av Likestillings- og diskrimineringsombudet (LDO) om praktiseringen av utlendingsloven § 53 første ledd bokstav b, og LDOs uttalelser til NRK 8. oktober d.å. om at Utlendingsdirektoratet (UDI) kan ha en for høy terskel for hva som er mishandling i flere saker. Jeg merker meg at UDI i samme mediesak uttaler at sakene ikke nødvendigvis gir et helhetlig bilde av saksbehandlingen, men samtidig at UDI er enig i flere av funnene og anbefalingene fra LDO og at rapporten gir viktige innspill til UDIs forbedringsarbeid.

Jeg legger til grunn at UDI følger opp egen praksis for å sikre at denne er i tråd med lovgivers intensjon, slik

den fremgår av lovens forarbeider. Hva gjelder departementets videre oppfølging av problemstillingen viser jeg til mitt svar på spørsmål nr. 3187 fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt.

Jeg viser også til tiltak 61 i Opptrappingsplan mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner (2024–2028), hvor det fremgår at regjeringen vil styrke informasjonen om rettigheter og hjelpetilbud for voldsutsette til personer som kommer til Norge i familieinnvandring. Som en oppfølging av dette tiltaket er det etablert et prosjekt («INFOVOLD: Bedre informasjon – raskere vei til hjelp») ledet av FAFO. Prosjektet skal utvikle målrettede informasjonstiltak om rettigheter og hjelpetilbud til familiegjensforente som opplever vold og negativ sosial kontroll. Prosjektet avsluttes i november 2026.

SPØRSMÅL NR. 237

Innlevert 24. oktober 2025 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud
Besvart 29. oktober 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Ekstrabevilgningen til fylkesveier fra statsbudsjettet i 2025 foreslås videreført i 2026, hovedsakelig gjennom frie inntekter for fylkeskommunene.

Kan statsråden redegjøre for hvordan disse midlene fordeles mellom fylkene samt for hvordan denne bevilgningen påvirker utviklingen i vedlikeholdsetterslepet for hver enkelt fylke?

Svar:

Fylkesveiene finansieres i hovedsak gjennom de frie inntektene (rammetilskudd og skatteinntekter).

Stortinget økte fylkeskommunenes frie inntekter med 500 mill. kroner i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2025, med begrunnelse om økt satsing på samferdsel. Disse midlene er fordelt særskilt (såkalt tabell C i Grønt hefte), men er en del av de frie inntektene som fylkeskommunene kan bruke fritt innenfor gjeldende lover og regelverk. Disse midlene ble fordelt på følgende måte:

- 250 mill. kroner ble fordelt etter samme fordeling som midlene til «opprustning og fornying av fylkesveinettet» (saker med særskilt fordeling etter tabell C-fk kolonne 1, jf. Grønt hefte for 2025).

- 125 mill. kroner ble fordelt etter delkostnadsnøkkel for fylkesveiferge (jf. Grønt hefte 2025).
- 125 mill. kroner ble fordelt etter andel av anslag på frie inntekter (jf. Grønt hefte 2025 tabell 3-fk).

Denne styrkingen av de frie inntektene på 500 mill. kroner i revidert nasjonalbudsjett 2025 videreføres i 2026, men er fordelt etter de ordinære kriteriene i inntektssystemet for fylkeskommunene. Regjeringen foreslår å øke de frie inntektene til fylkeskommunene med 1,0 mrd. kroner i 2026.

I Statens vegvesens svar av 3. oktober 2023 på oppdragene gitt til virksomhetene i arbeidet med Nasjonal transportplan 2025–2036 er det gitt en oppdatert status for vedlikeholdsetterslepet på fylkesvei, der etterslepet er anslått til mellom 95–105 mrd. kr. Det er stor usikkerhet knyttet til anslaget. Fylkeskommunene forvalter sitt eget fylkesveinett og prioriterer utbedring og vedlikehold av fylkesveinettet innenfor egne rammer. Samferdselsdepartementet har ikke løpende oversikt over prosjekter på fylkesveinettet eller hvordan fylkeskommunene vil prioritere sine midler til fylkesveier i 2026.

SPØRSMÅL NR. 238**Innlevert 24. oktober 2025 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 5. november 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan statsråden fremlegge en oversikt over pågående utbyggingsprosjekter i Statens vegvesens samlede portefølje, herunder OPS-prosjekter, med en prosjektkostnad utover 750 mill.kr samt redegjøre for om prosjektene har en fremdrift som tilsier åpning i tråd med opprinnelig plan og om bevilgningen foreslått i Prop. 1 er tilstrekkelig for å bidra til rasjonell fremdrift i det enkelte prosjekt?

Svar:

Statlige investeringsprosjekter med anslått kostnadsramme over terskelverdien på 1 mrd. kroner skal følge kravene til utredning, planlegging og kvalitetssikring i statens prosjektmodell, herunder gjennomgå ekstern kvalitetssikring ved to kontrollpunkter før prosjektet eventuelt legges frem for Stortinget.

Samferdselsdepartementet har lagt denne terskelverdien til grunn for vår oppfølging av store prosjekter. Hvert tertial rapporterer Statens vegvesen på kostnader og framdrift for de store prosjektene. Per andre tertial (31. august 2025) er bildet som følger:

Prosjekt	Opprinnelig planlagt trafikk-åpning	Prognose/ faktisk trafikk-åpning	Referanse for opprinnelig framdrift	Kommentar
Ring 1 RKV Hammerborgstunnelen	2027	aug. 27	Prop. 118 S (2022-2023)	
E18 Lysaker - Ramstadsletta	2028	mar. 28	Prop. 38 S (2019-2020)	Vestgående løp ventes åpnet i 2027 – østgående i mars 2028.
E18/E39 Gartnerløkka - Kolsdalen	2026	sep. 28	Prop. 95 S (2020-2021)	Forsinkelser i prosjekteringsfasen førte til forsinket anleggsstart for hovedentreprisen. I tillegg har det vært fremdriftsutfordringer i anleggsarbeidene.
E134 Oslofjordforbindelsen - byggetrinn 2	2032	mar. 33	Prop. 88 S (2023-2024)	
Rv. 555 Damsgård- / Nygårdstunnelen (TSF)	2025	jun. 28	Prop. 29 S (2020-2021)	Kontraktstrategien ble endret fra en samlet entreprise til to separate entrepriser pr. tunnel, som blir gjennomført suksessivt. Dette har ført til at anleggsperioden har blitt forlenget.
E39 Rogfast	2031	aug. 33	Prop. 105 S (2016-2017), justert i Prop. 54 S (2020-2021)	Det ble innført en ny bransjestandard for tunnelbyggetid i 2020, som har fått konsekvenser for framdriften i dette prosjektet
E39 Betna-Vinjeøra-Stormyra	2024	sep. 26	Prop. 110 S (2018-2019)	Framdriften i prosjektet er forsinket som følge av krevende grunnforhold.

Rv. 13 Lovraeidet - Rødsliane	2028	jun. 30	Prop. 88 S (2023-2024)	Forsinkelser i anskaffelsesprosessen resulterte i utsatt anleggsstart. I tillegg er framdriftsplanen justert, og byggetiden forlenget i forhold til opprinnelig forutsatt.
E134 Røldal - Seljestad	2031	okt. 30	Prop. 44 S (2023-2024)	
E16 Bjørum - Skaret	2022	01.01.2026*	Prop. 46 S (2016-2017)	*Sikkerhetstesting pågår, hefter noe usikkerhet rundt åpningstidspunkt. Oppstart av prosjektet ble vesentlig forsinket som følge av behov for omregulering som følge av endrede forutsetninger i forbindelse med Ringeriksbanen, samt overgang til totalentreprise.
E16 Lærdalstunnelen	2031	apr. 31	Prop. 193 S (2020-2021)	
Fellesprosjektet E16 Arna - Stanghelle	2038	okt. 39	Prop. 97 S (2024-2025)	
E136 Breivika-Lerstad	2025	sep. 27	Prop. 201 S (2020-2021)	Forsinkelsene i prosjektet skyldes behov for omreguleringer av deler av strekningen.
E6 Helgeland sør	2025	nov. 25	Prop. 148 S (2014-2015)	Anslag for forventet trafikkåpning ikke oppgitt i Prop. 148 S
E8 Sørbotn-Laukslett	2025	jul. 27	Prop. 1 S (2021-2022)	Forventet trafikkåpning er justert til 2027 ifm Prop. 1 S (2023-2024). Uttlysningen av prosjektet ble forsinket, som følge av forsinkelser i prosjekteringsfasen. Dette har medført at tidspunktet for trafikkåpning også er utsatt
E6 Megården-Sommerset	2031	okt. 31	Prop. 44 S (2023-2024)	
E45 Kløfta	2029	nov. 29	Prop. 97 S (2024-2025)	

Som det går fram av tabellen over er mange av prosjektene forsinket i forhold til det som var forutsatt ved investeringsbeslutning. Det er ulike grunner til dette, men det er viktig å presisere at årsaken til forsinkelser i framdriften ikke skyldes manglende bevilgninger til prosjektene.

Regjeringen har i sitt budsjettforslag for 2026 lagt til grunn tilstrekkelige rammer til at prosjektene skal kunne gjennomføres rasjonelt. Det er alltid en viss usikkerhet i hva som vil være faktisk pådrag på prosjektene i budsjettåret. Fullmakter til å omdisponere mellom poster er viktig for å kunne håndtere eventuelle endringer gjennom året.

SPØRSMÅL NR. 239**Innlevert 24. oktober 2025 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 7. november 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Kan det bes om oversikt over antall distriktpsikiatriske sentre pr. i dag fordelt på helseforetak, og utviklingen i antall DPS og sengeplasser ved DPS de siste 10 år, samt en oversikt over mulige kutt i sengeplasser og/ eller kutt i distriktpsikiatriske sentre i de ulike foretakene pr. nå, og om tall på hhv. barne- og ungdomspsykiatri og voksenpsykiatri?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med Opptrappingsplanen for psykisk helse, vedtatt i Stortinget i juni 1998, ble det opprettet 75 Distriktpsikiatriske sentre i Norge. De senere år har derimot helseforetakene lagt ned flere sengeplasser ved distriktpsikiatriske senter, og lagt ned distriktpsikiatriske sentre.

Svar:

Jeg viser til et tilsvarende spørsmål ble svart ut til Stortinget med en detaljert oversikt over antall DPS og utvikling i døgnplasser som det bes om her – se Spørsmål nr.889 til skriftlig besvarelse 30.januar 2025. Besvarelsen var basert på offentlig publiserte data fra 2023 for døgnplasser ved DPS.

Det har ikke vært mulig innen fristen å oppdatere tidligere oversikt fra spørsmål 889 med nyere tall, da pub-

lisering av nyere data har vært forsinket (SAMDATA). De er ventet i løpet av november. Regjeringen har satt som et resultatmål i Opptrappingsplanen for psykisk helse å hindre nedbygging fra dagens totale antall sengeplasser og sikre at døgnkapasiteten i psykisk helsevern er på et nivå som møter behovet for å ivareta barn, unge og voksne med alvorlig psykisk lidelse som har behov for døgnbehandling, både på sykehus og DPS.

Jeg har derfor gitt regionale helseforetak i oppdrag å lage en konkret og tidfestet plan for hvordan den samlede døgnkapasiteten i psykisk helsevern i regionen skal økes fram mot 2030, i tråd med gjeldende framskrivningsmodell. Frist for svar på oppdraget var 1.november og vi henviser til at vi jobber med å gjennomgå planene de nå i disse dager. Planene omhandler planlagte endringer både for sykehus og DPS.

Det siste tiåret har det også vært fremvekst av behandlingsformer som har som formål å bygge bro mellom døgntilbud og poliklinikk, og gi tett oppfølging uten døgninnleggelse i sykehus/DPS. Slike tilbud er ulike varianter av hjemmesykehus, dagbehandling, ambulante team og FACT-team. For en del pasienter er slik oppfølging et godt og reelt alternativ til innleggelse, og det reduserer behovet for døgninnleggelser – ikke minst på DPS-nivå. Det er likevel behov for en styrking av døgnplasser og jeg har derfor bedt de regionale helseforetakene om klare planer for dette.

SPØRSMÅL NR. 240**Innlevert 24. oktober 2025 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 4. november 2025 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen****Spørsmål:**

Støtter landbruksministeren innføring av mineralgjødse-lavgift?

BEGRUNNELSE:

Landbruksministeren har tidligere uttrykt at han er mot avgift på mineralgjødse. Jeg registrerer at pressen sliter å få landbruksministeren i tale om denne saken. Dette har

stor innvirkning på norsk matproduksjon og engasjementet i næringa er stort.

Svar:

Det er et samlet regjeringskollegium som har lagt frem forslag til statsbudsjett, inkludert Klimastatus og -plan for 2026. Der varsles at regjeringen tar sikte på å sende forslag til forskrift om avgift på mineralgjødsel på høring. Dette er også i tråd med mine uttalelser til avisen Nationen nylig.

SPØRSMÅL NR. 241

Innlevert 24. oktober 2025 av stortingsrepresentant Margret Hagerup

Besvart 11. november 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvordan vil regjeringen sikre en tydelig politisk oppfølging av Riksrevisjonens arbeid og sørge for at anbefalingene faktisk fører til konkrete forbedringer i habiliterings- og rehabiliteringstilbudet over hele landet?

BEGRUNNELSE:

Riksrevisjonens undersøkelser av habiliterings- og rehabiliteringstjenestene har avdekket betydelige mangler og store geografiske forskjeller i tilbudet. Mange aktører i feltet uttrykte under budsjettøringen i helse- og omsorgskomiteen en bekymring for at oppfølgingen av dette arbeidet ikke vil bli gjenstand for reell politisk behandling, og at Riksrevisjonens funn risikerer å bli lagt i en skuff.

Svar:

Rehabiliteringstjenester er viktige for å hjelpe personer til å gjenvinne eller opprettholde sin funksjon og mestre egen helse. Tjenester som er med på å forebygge, understøtte mestring og hjelpe personer til å ha et godt funksjonsnivå, er sentralt for å redusere bruk av helsetjenester og dermed bidra til bærekraft i helse- og omsorgstjenestene. Videre er habiliterings- og rehabiliteringstjenester viktig for livskvalitet og muligheten til å leve gode liv med ulike funksjonsutfordringer.

Forskning og innovasjon bidrar til stadig bedre måter å diagnostisere, behandle og samhandle om tilstander som gir nedsatt funksjon. Evalueringen av Opptrappingsplan for habilitering og rehabilitering (2017 – 2019), innspill til arbeidet med Nasjonal helse- og samhandlingsplan og Riksrevisjonens rapport om rehabilitering

i helse- og omsorgstjenesten (2024) viser samtidig at det fremdeles er utfordringer knyttet til fagområdene.

Utfordringene dreier seg blant annet om at det er geografiske forskjeller i tilgang til kompetanse og tjenestenes kapasitet. Det er fortsatt også et mangelfullt datagrunnlag for å ha tilstrekkelig kunnskap om innhold og virkning av de ulike tjenestene. Evalueringen viste at flere kommuner ikke hadde planer for sin habiliterings- og rehabiliteringsvirksomhet og at ansvarsdelingen mellom spesialisthelsetjenesten og den kommunale helse- og omsorgstjenesten kan gjøres tydeligere.

Rehabiliteringsbehov etter for eksempel hjertesykdom, lungesykdom og muskel- og skjelettlidelser er de fleste kommuner vant til å håndtere. For mindre vanlige sykdommer, som Parkinsons sykdom og MS, eller pasienter med behov for rehabilitering etter sansetap, kan kommunene mangle erfaring og kompetanse. Det er behov for veiledning og ambulante tjenester fra spesialisthelsetjenesten, kompetansenettverk og samarbeid mellom kommuner. Det kan også være vanskelig å finne informasjon om hvilke tilbud som er tilgjengelige, og pasienter eller pårørende opplever å måtte koordinere tjenestetilbudene selv.

Vi ser et tydelig bilde av behov for bedre oppfølging, bedre samarbeid mellom tjenester og kortere ventetid.

Dette er bakteppet for to oppdrag jeg har gitt til Helsedirektoratet. For det første har jeg bedt Helsedirektoratet om å lage en handlingsplan for rehabiliteringsfeltet. Handlingsplanen skal blant annet følge opp funn fra Riksrevisjonens rapport. For det andre har jeg gitt et oppdrag om å lage en handlingsplan for habilitering. Helsedirektoratet er godt i gang med arbeidet med begge planene.

Planene skal svare opp utfordringsbildet, peke på innsatsområder og på den måten bidra til konkrete forbedringer i habiliterings- og rehabiliteringstilbudet over hele landet. Fagpersoner, brukerorganisasjoner og forskningsfeltet er med i arbeidet med å utvikle planene. Dette mener jeg er viktig, fordi de ulike gruppene gir legitimitet og sørger for et godt utgangspunkt for politiske prioriteringer.

Det overordnede formålet med handlingsplanene er å beskrive nasjonale myndigheters planer for fag- og tjenesteutviklingen av fagområdene habilitering og rehabilitering. Handlingsplanene skal først og fremst være planer med faglig innhold og retning, og ligger derfor til Helsedirektoratet. Det tas sikte på at handlingsplanene skal være klar på nyåret.

Jeg har også gitt de regionale helseforetakene føringer i styringsdokumentene for 2025 om at de skal følge opp funn i Riksrevisjonens rapport.

Tilgang på data er viktig for å utvikle tjenestene. Riksrevisjonen pekte på at et mangelfullt datagrunnlag har gjort det vanskelig å ha tilstrekkelig kunnskap om innhold og virkning av de ulike tjenestene. Derfor jobber Helsedirektoratet med å forbedre datagrunnlaget for habiliterings- og rehabiliteringstjenester. Et godt datagrunnlag legger til rette for å kunne drive tjenesteutvikling og veiledning. Helsedirektoratet har lansert to dashbord for habiliteringsfeltet. Disse er tilgjengelige på Helsedirektoratets nettsider. Dashbordene inneholder data om

kommunale helse- og omsorgstjenester på helsefelleskapsnivå, og gir detaljert innsikt i bruk av kommunale helse- og omsorgstjenester for personer som har mottatt habilitering i spesialisthelsetjenesten. Her kan man sammenligne data på tvers av helsefelleskapene.

De politiske rammene for habiliterings- og rehabiliteringsområdene er gitt gjennom Nasjonal helse- og samhandlingsplan, og forsterkes gjennom arbeidet med en helsereform og en helsepersonellplan.

Helsereformutvalget skal foreslå modeller for fremtidig organisering, styring og finansiering av en sammenhengende og integrert helse- og omsorgstjeneste i Norge. Habilitering og rehabilitering er viktig tjenesteområder både i kommunene og spesialisthelsetjenesten. Helsereformutvalgets forslag skal behandles av Stortinget, og vil bli gjenstand for reell politisk behandling.

Tilgangen på og bruken av tilgjengelig helsepersonell vil være avgjørende for kvaliteten på helsetjenestene, herunder habilitering og rehabilitering. Regjeringen vil derfor også søke bred enighet om Helsepersonellplan 2040, som skal sikre tilstrekkelig personell og effektiv resursbruk for fremtiden.

Norge skal ha helse- og omsorgstjenester i verdensklasse. Vår felles helsetjeneste skal være førstevalget for innbyggere og medarbeidere. Målet er en felles helsetjeneste med høy kvalitet og sammenhengende behandling og oppfølging på tvers av sykehus og kommuner.

SPØRSMÅL NR. 242

Innlevert 24. oktober 2025 av stortingsrepresentant Jonas Andersen Sayed

Besvart 4. november 2025 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Viser til statsrådens svar på spørsmål i Dokument nr. 15:131 (2025-2026). Ber om svar på det jeg faktisk spør om:

Hvordan legger regjeringen opp arbeidet med å vurdere hvordan vertskommuner kan få mer igjen for mineralutvinning, kan regjeringen bekrefte at en avgift og/eller skatt som direkte tilfaller vertskommunen vil være del av disse vurderingene, og hvordan vil kommunene og næringen bli involvert i arbeidet?

BEGRUNNELSE:

Statsråden svarer ikke på det jeg spør om. Henvisningen til punktet i mineralstrategien var også regjeringens gjeldende politikk i forrige periode, men statsråden bør kunne vise til hva hun har gjort, og gjør, for å konkret følge dette opp. Det gjelder også stortingsvedtaket fra mars og Arbeiderpartiets eget partiprogram.

Svar:

Jeg viser til mitt svar på spørsmål nr. 131 til skriftlig besvarelse.

Regjeringen vil følge opp anmodningsvedtak 529 (2024–2025) om å utrede hvordan kommunene kan sitte igjen med en større del av verdiskapingen knyttet til mineralvirksomhet. Vi er opptatt av mineralnæringens konkurransekraft og at mineralvirksomhet skal gi noe igjen til lokalsamfunnet.

Regjeringen vil legge til rette for økt utvinning av de råvarene som trengs for å bygge fornybar energi og industri, til forsvarsindustri og for å sikre strategiske ver-

dikjeder. For å få det til må vi ha seriøse og bærekraftige virksomheter med god lønnsomhet. Vi er opptatt av god dialog med både næringen og kommuner, også når det kommer til rammevilkår, og vi vil i arbeidet legge til rette for en god involvering av alle berørte aktører. Ved eventuelle endringer i skatter eller avgifter vil berørte parter bli hørt, herunder næringen og kommuner, i tråd med god praksis for lovarbeid.

SPØRSMÅL NR. 243

Innlevert 22. oktober 2025 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 30. oktober 2025 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Når legges reguleringsplan for E39 Stord - Os (Ådland - Sveгатjørn) i kommunane Stord, Tysnes og Bjørnafjorden på offentlig ettersyn?

BEGRUNNELSE:

Det er kjent via media at Samferdsledepartementet har oversendt reguleringsplanen til Kommunal og distriktsdepartementet som planmyndighet. Derfor etterlyses videre fremdrift.

Svar:

Planforslaget ble sendt fra Samferdselsdepartementet til Kommunal- og distriktsdepartementet 27. juni 2025. Det er et omfattende planforslag med mye dokumentasjon. Departementet vil gå gjennom forslaget og ha en dialog med forslagsstiller om innholdet. Det er for tidlig å si når planforslaget sendes på høring, men målet er å sende det på høring i løpet av året.

SPØRSMÅL NR. 244

Innlevert 22. oktober 2025 av stortingsrepresentant Jorunn Gleditsch Lossius

Besvart 4. november 2025 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery

Spørsmål:

I Solberg-regjering innførte man fritidskortet som en ordning for at barn og unge fra lavinntektsfamilier skulle få delta i fritidsaktiviteter. Totalrammen på dette tiltaket var på 405 millioner kroner. De to siste årene har regjeringen

gitt litt over hundre millioner over statsbudsjettet for å inkludere barn i idrett og fritidsaktiviteter.

Hva har de rundt 300 millionene som ikke har blitt brukt gått til, og hvorfor er det ikke lenger behov for å gi ekstrastøtten for at barn og unge skal delta i fritidsaktivitet?

BEGRUNNELSE:

I sommer la BUDFIR fram en rapport som viser at staten kan spare store kostnader ved at flere barn fra lavinntektsfamilier deltar i fritidsaktiviteter. BUDFIR skriver:

“Våre analyser viser at de samlede (potensielle) samfunnsgevinstene ved at barn i lavinntektsfamilier i grunnskolealder øker sin deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter tilsvarende øvrige barn utgjør om lag 1,5 mrd. kroner i beregningsåret (2023).”

Link til rapporten her: <https://www.bufdir.no/rapporter/dokumentside/buf00005896/>

Svar:

Regjeringen arbeider for at fritidsaktiviteter er tilgjengelige for alle barn og unge, og prioriterer en rekke andre tiltak enn ordningen med fritidskort. Fritidskortet var en dyr ordning med usikker virkning og med betydelige administrasjonskostnader.

Regjeringen la eksempelvis i 2024 frem handlingsplanen Alle inkludert!. Fra 2023 til og med 2025 er det bevilget over 800 millioner kroner ekstra fra statsbudsjettet og spillemidlene til tiltak som er knyttet direkte til handlingsplanen. Blant tiltakene er ekstrainsatsen til lag og foreninger i idretten i områder med høy andel barn i lavinntektsfamilier, og midler til inkludering og mangfold i kulturliv, korps og fritidsklubb.

Tilskuddsordningen til inkludering av barn og unge har blitt styrket i budsjettene for 2022, 2023 og 2024, med en samlet økning på 231 millioner kroner i denne perioden. Bevilgningen for 2025 er på 758 millioner kroner, og det er foreslått at denne videreføres nominelt i 2026. Gjennom ordningen kan offentlige instanser, frivillige organisasjoner og private aktører søke om tilskudd til ulike tiltak for å inkludere barn og unge, blant annet til lokale fritidskasser. Midler til lokale fritidskasser skal brukes til å dekke kostnader knyttet til deltakelse i fritidsaktiviteter for barn og unge i målgruppen, som for eksempel utgifter til utstyr, reise, cup eller leir. I tillegg ble det i 2023 lyst ut en egen tilskuddsordning med navnet Tilskudd til fritidskasser i kommunene, med en ramme på 15 millioner kroner.

På oppdrag fra Bufdir gjennomførte Rambøll i 2024 en begrenset evaluering av de lokale fritidskassene. Evalueringen viser at kommuner og organisasjoner vurderer at ordningen i stor grad bidrar til økt deltakelse i fritidsaktiviteter blant barn og unge. Det rapporteres om positive erfaringer, med lav administrativ byrde. Til sammen fant Rambøll at det er etablert rundt 138 lokale fritidskasser gjennom de to tilskuddsordningene. Det er estimert at mellom 15 000 og 20 000 barn og unge har mottatt støtte til fritidsaktiviteter.

Regjeringen har også lagt til rette for full momskompensasjon til frivilligheten i alle statsbudsjett i regjeringsperioden. Disse frie midlene er viktig for å sikre forutsigbarhet for frivilligheten, som skaper mesteparten av fritidsaktivitetene lokalt for barn og unge, og bør bidra til å holde utgiftene for deltakelse nede. I statsbudsjettet 2026 foreslås det en bevilgning på 3 079 mill. kroner til ordningen, en økning på 429 millioner kroner fra 2025. Om lag 25 000 organisasjoner får penger fra tilskuddsordningen, de fleste små lag og foreninger.

Regjeringen foreslår også en bevilgning på 221 mill. kroner til barne- og ungdomsorganisasjonene i 2026.

Tilgang til egnede lokaler og anlegg er også avgjørende for å legge til rette for fritidsaktiviteter for barn og unge. I 2025 ble det fordelt 2,2 milliarder kroner av spillemidler til idrettsformål til anlegg for idrett og fysisk aktivitet i kommunene. Dette er det høyeste beløpet noensinne, og en økning på om lag 300 millioner kroner fra 2024.

De aller fleste barn og unge er aktive på fritiden og nesten alle er innom organiserte fritidsaktivitet gjennom oppveksten, viser Ungdata-undersøkelsen. Dette er en positiv tendens vi må ta med oss i arbeidet videre. Samtidig er det tydelig dokumentert at deltakelse fortsatt er sosialt skjevt fordelt, og at barrierene for deltakelse er betydelige for barn og unge i familier med lavinntekt. Jeg vil fortsette å prioritere barn og unges deltakelse i kultur- og idrettsaktiviteter i fordelingen av overskuddet fra spillemidlene i mai 2026.

SPØRSMÅL NR. 245**Innlevert 24. oktober 2025 av stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen****Besvart 4. november 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Kan statsråden gi en fullstendig oversikt over kjøp av konsulenttjenester i de fire helseforetakene de fire siste årene og hittil i år, der oversikten spesifiserer hvilke konsultentselskap det er kjøpt tjenester fra, hvilke tjenester som er kjøpt, sum og hvilke lokale helseforetak det er snakk om?

BEGRUNNELSE:

Det vises til diverse medieoppslag om konsulentbruk og den økonomiske situasjonen i helseforetakene.

Svar:

De regionale helseforetakene rapporterer på kjøp av konsulenttjenester i årsregnskapene. Det er stilt krav om at eksterne konsulenter fortrinnsvis skal benyttes på områ-

der der det er behov for kompetanse eller kapasitet utover det som er tilgjengelig i egen organisasjon og for en tidsbegrenset periode. Engasjement av eksterne konsulenter skal vurderes opp mot å rekruttere aktuell kompetanse til organisasjonen. Det er stilt krav om at de regionale helseforetakene har et bevisst forhold til og begrenser bruken av eksterne konsulenter i helseforetaksgruppen.

Oversikten i årsregnskapene er ikke spesifisert på ulike tjenesteområder. Det er derfor innhentet oversikter som spesifiserer kostnadene på ulike tjenesteområder. Oversikten omfatter konsulentkostnader i alle helseforetakene i regionene. Tilsvarende oversikter fra de ulike helseforetakene ville måtte korrigeres for en betydelig andel interne kjøp mellom helseforetakene, for eksempel innenfor IKT-tjenester. Oversiktene under gir den samlede oversikten.

Tabell: Oversikt over kostnader til konsulenttjenester 2021-2025 (tall i 1000 kr):

Helse Sør-Øst

Beskrivelse	2021	2022	2023	2024	Pr. sept. 25
Juridisk bistand	14 328	10 968	42 016	18 899	8 970
Konsulenter bygg og eiendom	21 665	81 792	61 493	42 655	-5 549
Økonomisk administrativ bistand	10 992	11 393	12 092	4 880	2 253
Helsefaglig konsulentbistand / veiledningstj.	46 923	39 659	47 829	55 888	39 013
Andre konsulenttjenester	127 980	173 959	211 529	190 525	121 891
Konsulenttjenester IKT	202 785	308 209	206 448	113 215	101 401
IKT systemkonsulenter	0	0	0	1 023	148
Sum	426 695	628 002	581 406	427 085	268 127
Helse Vest					
Beskrivelse	2021	2022	2023	2024	Pr. sept. 25
Juridisk bistand	1 989	6 372	2 626	4 043	1 819
Konsulenter, bygg og eiendom	10 901	5 116	4 458	6 237	6 637
Økonomisk administrativ bistand	9 387	8 558	10 887	11 836	9 170
Andre konsulenttjenester	65 174	70 479	73 545	57 198	49 088
Konsulenttjenester IKT	108 281	112 979	78 848	105 456	97 985
Sum	195 731	203 505	170 363	184 771	164 699
Helse Midt-Norge					
Beskrivelse	2021	2022	2023	2024	Pr. sept. 25

Juridiske konsulenttjenester	10 651	13 837	11 504	10 848	8 312
Konsulenter bygg og anlegg	12 481	11 208	19 725	20 733	11 882
Økonomisk administrativ bistand	857	1 442	2 413	26 568	16 295
Andre konsulenttjenester	71 467	105 223	88 058	93 624	39 864
Konsulenttjenester IKT	111 651	266 388	276 850	488 111	117 523
Sum	207 107	398 098	398 551	639 885	193 877
Helse Nord					
Beskrivelse	2021	2022	2023	2024	Pr. sept. 25
Konsulentbistand IKT	77 484	75 100	68 361	89 591	53 296
Bygg og eiendom (estimat)	41 032	44 217	14 966	13 687	10 908
Juridisk bistand (estimat)	4 642	3 511	5 555	4 179	4 389
Betaling Sykehusinnkjøp	14 169	15 576	20 671	23 709	20 014
Økonomisk administrativ bistand (estimat)	12 136	12 313	9 622	23 947	18 468
Helsefaglig konsulentbistand (estimat)	26 092	24 583	22 832	25 463	18 882
Sum	175 555	175 300	142 007	180 576	125 956

Helse Sør-Øst RHF viser til at en stor del av konsulentinnkjøpene er knyttet til IKT og utviklinger/videreutvikling av systemer. Helse Vest RHF viser også til at en betydelig del er knyttet til forvaltning og drift av IT-systemer, konsulenttjenester knyttet til nye løsninger for sykehus, IKT-sikkerhet og support og nye løsninger. Helse Midt-Norge RHF opplyser at en vesentlig del av konsulentkostnadene er knyttet til Helseplattformen, dette gjelder både juridiske kostnader, økonomisk og administrativ bistand og konsulenttjenester IKT. Dette gjelder særlig for 2024. De opplyser videre at en stor andel av konsulenttjenester bygg og anlegg gjelder tilskudd til Sykehusbygg HF. Helse Nord RHF viser til at høye konsulentkostnader innen bygg og eiendom i 2021 og 2022 var knyttet til prosjektet Nye Helgelandssykehuset. De viser for øvrig til at en betydelig del at kostnadene er knyttet til IKT-tjenester.

De regionale helseforetakene og helseforetakene er selvstendige rettssubjekter med selvstendig ansvar for å løse de oppgavene som de blir pålagt av staten som myndighet og eier. Jeg har tillit til at foretakene selv er i stand til å vurdere hvilken kompetanse som er nødvendig for å løse oppgavene de blir pålagt av staten som myndighet og eier. Hvis de ikke har kompetansen i egne rekker, vil det alltid være en vurdering om det er hensiktsmessig og mulig å ansette folk med nødvendig kompetanse, eller om det er mer hensiktsmessig å kjøpe tjenestene for en begrenset tidsperiode. Konsulentkostnadene utgjorde om lag 0,7 prosent av de totale driftskostnadene i sektoren i 2024. Bruk av konsulenter er vanlig blant de fleste store bedrifter innen områder der bedriften selv ikke har kompetanse eller kapasitet. Alternativet til å kjøpe slike tjenester for en gitt periode er å ansette personell i faste stillinger og dermed risikere å binde opp lønnsmidler for en lengre periode enn nødvendig.

SPØRSMÅL NR. 246**Innlevert 24. oktober 2025 av stortingsrepresentant Monica Molvær****Besvart 3. november 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for hvor mange og hvilke kommuner som så langt har benyttet seg av rentekompensasjonsordningen for investeringer i læringsarenaer og større utstyr til praktisk og variert opplæring, hva størrelsen på lånene har vært, og hva formålet med lånene har vært?

Svar:

Regjeringen har store ambisjoner om å styrke motivasjon, mestring, læring og utvikling gjennom en mer praktisk og variert læring. Å gjøre skolen mer praktisk, utforskende gjennom hele skoleløpet er avgjørende for å snu den negative utviklingen som har vært i skolen. Derfor ble rentekompensasjonsordningen for investeringer i læringsarenaer, utstyr og inventar opprettet i 2024, og så langt viser tall fra Husbanken at 38 kommuner har benyttet seg av ordningen. Størrelsen på prosjektene varierer fra om lag 50 000 kroner til om lag 40 mill. kroner. 85 skoler er gitt tilsagn på prosjekter, og enkelte skoler er gitt tilsagn til flere enn ett prosjekt. Dette er svært positivt.

Følgende kommuner har fått tilsagn på prosjekter: Bergen, Bærum, Eidskog, Enebakk, Fredrikstad, Froland, Giske, Gjemnes, Grane, Haugesund, Hitra, Hyllestad, Hægebostad, Indre Østfold, Krødsherad, Kvinesdal, Kvinnherad, Larvik, Lier, Lunner, Lyngdal, Masfjorden, Melhus, Namsos, Nissedal, Røst, Sandnes, Skaun, Stange, Strand,

Sunnadal, Trondheim, Ulstein, Vennesla, Vågan, Ørsta og Øvre Eiker.

Kommunen kan søke om rentekompensasjon for tiltak innenfor følgende kategorier:

- a. Oppgradering av eksisterende læringsarenaer inne. For eksempel mat- og helseavdeling, kunst- og håndverkssaler, verksteder, kroppsøvingssaler, musikkrom og laboratorium.
- b. Oppgradering eller nyetablering av skolene sitt uteareal, eller tilrettelegging av naturområde i skolen sitt nærområde. For eksempel skolehage, klatreapparat/lekeplass, hinderløype, natursti og utekjøkken.
- c. Mindre nybygg tilknyttet en eksisterende skole. For eksempel verksted, drivhus, lavvo, gapahuk, utebod og grillhytte/utekjøkken.
- d. Anskaffelser av utstyr og inventar. For eksempel større og kostbare maskiner og verktøy som båndsag eller dreieskive, musikkinstrument, komfyrer og utsyr til multimedierom eller realfagsrom.

Per nå er det gitt tilsagt til 35 prosjekter innenfor

- a) Oppgradering av eksisterende læringsarenaer inne, 60 tilsagn til prosjekter innenfor
- b) Oppgradering eller nyetablering av skolene sitt uteareal, eller tilrettelegging av naturområde i skolen sitt nærområde, 8 tilsagn til prosjekter innenfor
- c) Mindre nybygg tilknyttet en eksisterende skole og 14 tilsagn til prosjekter innenfor
- d) Anskaffelser av utstyr og inventar.

SPØRSMÅL NR. 247**Innlevert 24. oktober 2025 av stortingsrepresentant Alf Erik Andersen****Besvart 29. oktober 2025 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

Hvordan kan statsråden ta grep for at mennesker som mottar alderspensjon/uføretrygd/barnepensjon, som innlegges på døgntil behandling for psykiatri, rus eller rus og

psykiatri, ikke mister hoveddelen av alderspensjon, uføretrygd eller barnepensjon – slik de gjør i dag etter 3 måneders innleggelse?

BEGRUNNELSE:

Pasienter som er inne på døgnbehandling for psykiatri-rus, eller kombinert psykiatri og rus, mister opp til 86 prosent av stønader som alderspensjon, barnetillegg, uføretrygd, etter 3 mnd. Dette til tross for at man har løpende utgifter selv om man er innlagt. Kuttet i stønader gjør at mange skriver seg ut før de er ferdig behandlet, og i verste fall blir svingdørspasienter med forverret prognose.

Praksisen er diskriminerende da somatiske pasienter er unntatt. Den er også sosioøkonomisk ulønnsom da måneder med behandling kan være bortkastet, når mange pasienter avslutter behandlingen før den er ferdig, for å unngå privat konkurs.

Lovverket tillater at pasientene søker Nav Arbeid og Ytelser om å unngå trekk, men dette praktiseres svært ulikt. I tillegg krever flere behandlingsinstitusjoner at man har en «god» bolig å returnere til når man skrives ut. Når pasientene da skaffer seg en «god» bolig uten risikoelementer rett før de blir skrevet inn, vil Nav ofte tolke dette som at man har skaffet seg leilighet for å få mer penger, og gi avslag på søknaden. Pasienten kan med andre ord gjøre alt riktig, og likevel måtte velge mellom personlig konkurs og å bli behandlet ferdig.

Svar:

Det er en rekke regler i folketrygdloven om reduksjon av livsoppholdsytelser under opphold på helseinstitusjoner med fri kost og losji. Både sykepengen, arbeidsavklaringspenger, uføretrygd og pensjoner (ytelser til tidligere familiepleier, ytelser til gjenlevende ektefelle, barnepensjon og alderspensjon) blir redusert under slikt opphold. Det er ikke gitt tilsvarende regler om reduksjon for øvrige livsoppholdsytelser fra folketrygden. Dette har imidlertid sammenheng med at vilkårene for disse i hovedsak

ikke vil være oppfylt under opphold i institusjon, slik at ytelsene i stedet stanses.

Bakgrunnen for reglene er at det anses som rimelig at ytelser til livsopphold reduseres når mottakeren bor på en institusjon der staten betaler for kost og losji, og dermed dekker deler av utgiftene ytelsene er ment å dekke.

Reglene om reduksjon i de ulike ytelsene har noen fellestrekk. Blant annet gis ytelsene uten reduksjon i innleggelsesmåneden og de tre påfølgende månedene, og blir deretter redusert. Videre er det gitt regler om unntak fra reduksjon dersom mottakeren forsørger ektefelle eller barn og om at ytelsene ikke blir redusert eller blir redusert mindre dersom mottakeren har faste og nødvendige utgifter til bolig.

I 1997 ble det innført unntak for reduksjon i pensjonsytelsene (inkludert uførepensjon, som er forløperen til dagens uføretrygd) for opphold i somatiske sykehus. Unntaket ble foreslått i Ot.prp. nr. 8 (1996–97) kapittel 6. Bakgrunnen for forslaget var at få opphold på somatiske sykehus varer lenger enn fire måneder. Sykepengen og arbeidsavklaringspenger blir fortsatt redusert ved opphold på somatisk sykehus.

I oppfølgingen av anmodningsvedtak nr. 1219, 10. juni 2021, skrev departementet at det ville gjennomgå regler og praksis knyttet til at ytelsene skal reduseres mindre dersom mottakeren har faste og nødvendige boligutgifter, se Prop. 1 S (2023–2024) for Arbeids- og inkluderingsdepartementet, sidene 72–73 og 236–238. Som en del av denne gjennomgangen har departementet gitt Proba Samfunnsanalyse i oppdrag å vurdere regler og praksis for reduksjon av ytelser under institusjonsopphold. Oppdraget er bredt, og inkluderer vurdering av hvor mye det er hensiktsmessig at ytelsene reduseres ved opphold på institusjon. Eventuelle justeringer vil bli vurdert når gjennomgangen foreligger.

SPØRSMÅL NR. 248

Innlevert 26. oktober 2025 av stortingsrepresentant Stig Atle Abrahamsen

Besvart 4. november 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Deler statsråden FrPs bekymring for mangel av medisin teknisk utstyr ved Helse Bergen, og kan statsråden redegjøre for hva som gjøres for å sikre at man unngår

helseskadelige konsekvenser av kutt i investeringer i utstyr som har behov for utskifting eller oppgradering?

BEGRUNNELSE:

Medisin teknisk utstyr som f. eks CT-maskiner, røntgenutstyr, EKG-apparater, kuvøser, respiratorer og hjertestartere er helt nødvendige verktøy for arbeidet med diagnostisering, behandling og overvåkning av pasienter. Mangler ved slikt utstyr kan få store konsekvenser.

Det har lenge vært et behov for å styrke investeringene i medisin teknisk utstyr ved Helse Bergen, men etter regjeringens forslag til statsbudsjett vurderes det nå å kutte i dette fremfor å gjennomføre nødvendig økning i investeringstakten.

Helseforetaket skal vurdere hvor lavt det er forsvarlig å sette denne posten. Det gir grunn til bekymring for pasientsikkerhet, økt belastning på ansatte og nedsatt kapasitet til behandling, overvåkning og diagnostisering om man kan oppleve driftsavbrudd og utstyr som må tas helt ut av drift grunnet mangel på finansiering.

Svar:

Gjennomsnittlig levetid for medisinsk teknisk utstyr (MTU) i norske sykehus varierer betydelig avhengig av type utstyr, bruksintensitet og teknologisk utvikling. Investeringer i MTU inngår i økonomiske langtidsplaner og årlige investeringsbudsjetter. Planene bygger på utstyrsoversikter, teknisk tilstand, levetidsvurderinger og behovsanalyser. Sykehusene har fastlagte rutiner for prioritering av nyanskaffelser.

Det fremgår av styresak 25-38A i Helse Bergen HF av 7. mai 2025 at gjennomsnittlig alder og aldersfordeling på medisinsk teknisk utstyr i 2025 er på om lag samme nivå som i 2019. Dette blir i styresaken forklart med eks-

traordinære innkjøp under pandemien og innkjøp av mye nytt medisinsk teknisk utstyr til Glasbökkene. Utstyr til det nye protonsentret er ikke tatt med i sammenligningen.

Det fremgår videre KPI-justert innkjøpspris for hele utstyrsparken utgjør om lag 3,4 mrd. kroner. Med en gjennomsnittlig levetid på 10 år tilsier dette et årlig investeringsbehov på 340 mill. kroner. I den oppdaterte økonomiske langtidsplanen for perioden 2026-2029 til helseforetaket er det tatt høyde for investeringer i medisinsk teknisk utstyr på til sammen 800 mill. kroner.

Styret ba administrerende direktør lage planer for vedlikehold og oppfølging av medisinsk teknisk utstyr for å sikre høy oppetid i de kliniske avdelingene og optimal levetid. Styret ba videre om at det ble lagt til rette for tilstrekkelige økonomiske ressurser til investeringer i medisinsk teknisk utstyr i langtidsbudsjett og budsjett. De ba også om en årlig statusrapport.

Regjeringen er opptatt av at sykehusene tar i bruk ny teknologi. Ny teknologi kan bidra til raskere diagnostikk, mer presis behandling, bedre ressursutnyttelse og frigjøre tid for helsepersonell. Regjeringen har sørget for flere år med gode budsjetter til sykehusene og er opptatt av å gi sykehusene rammer som tar høyde for både drift og investeringer i bygninger, teknologi og utstyr. Sykehusene må løpende vurdere hvordan helsetjenestene best kan leveres innenfor tilgjengelige økonomiske rammer. Investeringer i teknologi og medisinsk teknisk utstyr er en viktig del av dette, og er en politisk prioritering. Regjeringen vil legge til rette for et taktskifte i investeringer i KI, teknologi og medisinskteknisk utstyr i sykehusene.

SPØRSMÅL NR. 249

Innlevert 26. oktober 2025 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 4. november 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Klimaministeren påsto på Debatten på NRK den 23.10.25 at konsekvensene av klimaendringene ville være at verdens BNP ville bli 2,6 % mindre enn dagens BNP i år 2100. Altså at verdens BNP ikke bare sto stille, men ville synke de neste 75 år.

Kan statsråden avklare bakgrunnen for denne påstanden og forklare mer detaljert hvordan den er kommet frem til, med tall og kilder som begrunnelse?

BEGRUNNELSE:

Noen mener klimaendringer vil føre til jordens undergang og at ingen kostnader dermed er for store for kli-

matiltak. Andre derimot at konsekvensene er vesentlig mer beskjedne.

IPCC har tidligere beregnet konsekvensene av klimaendringer, deriblant i 2018, hvor de beregnet konsekvensene for klimaendringer i 2100. Statsråden virker å være uenig i IPCC. Det er av interesse å høre hva dette baseres på.

Svar:

Det er riktig at da jeg deltok i Debatten på NRK den 23.10.25, uttalte jeg meg feil om et tall hentet fra IPCC knyttet til kostnadene ved klimapolitikken. I debatten trekker programleder fram et estimat som min motdebattant har benyttet som argument for at konsekvensene av en oppvarming på 3 grader ikke er et stort problem for verden.

Tallet det vises til, er hentet fra en rapport fra FNs klimapanel fra 2018.[1] I rapporten gjengis forskningsresultater som tyder på at global BNP vil være 2,6 prosent lavere i 2100 enn den ellers ville vært, gitt en global oppvarming på 3,66 grader sammenlignet med førindustriell tid. Det sentrale her er at det ikke er snakk om at global BNP vil være 2,6 prosent lavere enn i dag slik jeg sa.

Økonomisk forskning viser at dersom vi ikke reduserer temperaturøkningen vil dette gi et gjennomsnittlig tap i global BNP på 23 prosent innen 2100, sammenlignet med et scenario uten klimaendringer.[2]

Det tallet som ble brukt i Debatten, er basert på forskning som forelå i 2018. Det kommer stadig ny forskning knyttet til konsekvensene av klimaendringene. For eksempel skrev FNs klimapanel i sin sjette hovedrapport del 3[3] (om utslippsreduksjon, opptak og virkemidler)

fra 2022 at de globale økonomiske fordelene ved å begrense oppvarmingen til 2 grader overstiger kostnadene ved å gjennomføre utslippsreducerende tiltak.

Disse analysene gir oss ingen fasit, og det er viktig å være klar over hva slike tall fanger opp, og hva de ikke sier noe om. Én ting er hva vi bruker penger på i økonomien vår. Dess mer ressurser vi må bruke på å tilpasse oss klimaendringene eller å bygge opp igjen infrastruktur etter ekstremværhendelser, dess mindre er tilgjengelig til å produsere varer og tjenester som vi ønsker. Dette kommer ikke nødvendigvis godt fram i et slikt BNP-regnestykke. Det vil også variere i hvilken grad modellanalyser tar hensyn til vippepunkter i naturen, og katastrofale hendelser som kan inntreffe med svært lav sannsynlighet.

Anslag på endringer i globalt (gjennomsnittlig) BNP er dessuten en mangelfull måte å beskrive konsekvenser av klimaendringer på. Klimaendringene vil påvirke land forskjellig. Klimaendringer som skjer i rike land med høyt BNP, kan bety relativt mye for et BNP-mål, mens konsekvenser i lavinntektsland med mange mennesker kan ha betydelig mindre effekt ved et slikt mål. Dette har vært en utfordring for IPCC siden panelet ble opprettet for mer enn 35 år siden. Panelet har i tråd med dette lagt stor vekt på å kunne beskrive virkningene av og sårbarhetene for klimaendringer også på andre måter enn ved BNP-anslag. Det er de fattigste – de som har bidratt minst til klimaendringene – som ofte vil rammes hardest. FNs klimapanel estimerer at om lag 3,5 milliarder mennesker lever i områder som gjør dem svært sårbare for klimaendringene. Når mange av disse blir hardt rammet av klimaendringene, slår det likevel i begrenset grad ut på global BNP. Det vil likefullt være katastrofalt for alle de som rammes.

SPØRSMÅL NR. 250

Innlevert 24. oktober 2025 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 4. november 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hva er framdriften i og planene for overføringen av rusbehandling for barn fra barnevernet til spesialisthelsetjenesten, og hvordan blir finansieringen av overføringen ivare tatt?

BEGRUNNELSE:

I Prop. 83 L Endringer i Barnevernsloven (kvalitetsløft for barnevernet) foreslo regjeringen følgende:

«Spesialisthelsetjenesten skal ha et helhetlig ansvar for spesialisert rusbehandling til barn under 18 år med rusmiddelproblemer, og barnevernets tilbud til samme målgruppe skal avgrenses til omsorg, utviklingsstøtte og beskyttelse. Ansvar for rusbehandling flyttes fra barnevernet til spesialisthelsetjenest-

en. Barne- og familiedepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet vil i samarbeid lage en felles gjennomføringsplan for avvikling av tilbudet.»

Stortinget sluttet seg til dette i sin behandling av proposisjonen.

Svar:

Regjeringen vil at spesialisthelsetjenesten skal ha et helhetlig sørge-for-ansvar for spesialisert rusbehandling til barn under 18 år med rusmiddelproblemer, og at barnevernet ikke lengre skal gi et slikt tilbud.

I 2024 fikk de regionale helseforetakene i oppdrag å avklare og tydeliggjøre eksisterende behandlingstilbud til barn med rusmiddelproblemer. Gjennomgangen viste vesentlig variasjon og svakheter i tilbudene. De regionale helseforetakene fikk i 2025 i oppdrag å utarbeide og iverksette en nasjonal plan for utbygging av tjenestetilbudet for barn og unge med rusmiddelproblemer. Behov for fremtidige polikliniske og ambulante behandlingstilbud, døgntilbud, inkludert tilbud om avrusning, skal utredes. Planen skal ferdigstilles innen 16. mai 2026.

Stortinget har ved behandlingen av Prop. 83 L (2023–2024) Kvalitetsløftet i barnevernet gitt sin tilslutning til at ansvaret for rusbehandling for barn og unge skal overføres fra barnevernet til spesialisthelsetjenesten. Det fremgår at dagens vilkår i barnevernsloven om at barn kan få opphold i barnevernsinstitusjon på grunnlag av «vedvarende problematisk bruk av rusmidler» skal oppheves. Før vilkåret oppheves, skal det være etablert et faglig forsvarlig tilbud med tilstrekkelig hjemler i spesialisthelsetjenesten. Bufetat skal gradvis rendyrke sitt tilbud for denne målgruppen til omsorg, utviklingsstøtte og beskyttelse, i takt med at spesialisthelsetjenesten øker kvaliteten og kapasiteten i sitt behandlingstilbud. Det tas sikte på at tilbud om rusbehandling i barnevernsinstitusjon skal avvikles innen 2028. Takten i omleggingen vil avhenge av de endelige planene for utbygging av tjenestetilbudet.

Folkehelseinstituttet gjennomfører i 2025 en oppsummering av kunnskap og erfaringer om bruk av tilbakehold/tvang på rusmiddelfeltet. Det er utarbeidet en delleveranse om tilbakehold og bruk av tvang i institusjon overfor barn og unge med rusmiddelproblematikk. Kunnskapsoppsummeringen vil inngå i en vurdering av helselovgivningens regler om tilbakehold i institusjon uten eget samtykke som planlegges i 2026.

Regjeringen har satt ned et offentlig utvalg som skal utrede fremtidens rus- og avhengighetsbehandling, med mål om å sikre kunnskapsbaserte og tilgjengelige tjenester. Det fremgår av mandatet at utvalget skal gjennomgå og oppsummere kunnskapsgrunnlaget innen behandling av rusmiddel- og avhengighetslidelser, herunder for barn under 18 år. Det faglige kunnskapsgrunnlaget som utvalget kommer frem til skal kunne benyttes som grunnlag for

videreutvikling av nasjonale faglige retningslinjer innen rusmiddel- og avhengighetsbehandling, herunder overfor barn under 18 år. Utvalget skal levere sin NOU til Helse- og omsorgsdepartementet innen 1.12.2026.

Helsedirektoratet og Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet har fått i oppdrag å arrangere en konsensuskonferanse om hvordan god rusbehandling for barn og unge skal utformes og organiseres i lys av ansvars- overføringen. Direktoratene gjennomførte 2. september 2025 første del av konsensuskonferansen i form av et dialogmøte. Møtet var første steg i å samle innspill fra praksisfeltet, fag- og forskningsmiljøer, brukerorganisasjoner og pårørende. Dette skal danne grunnlag for en konsensuskonferanse i 2026 med mål om å etablere en felles tverrfaglig forståelse av god behandling, omsorg og beskyttelse for barn med rusmiddelproblemer.

Helsedirektoratet har gitt NRAPP (Nasjonalt kompetansesenter for rus- og avhengighetslidelser, alvorlige samtidige lidelser og personlighetsforstyrrelser) i oppdrag å gjennomføre konsensuskonferansen. Rapporten som utarbeides i etterkant skal oppsummere kunnskapsgrunnlaget og gi anbefalinger som kan benyttes i videreutviklingen av tilbud, prinsipper og retningslinjer for kvalitet i behandling, omsorg og beskyttelse, samt i regelverksarbeid i begge sektorer.

Konsensuskonferansen vil handle om hvordan god behandling, omsorg og beskyttelse for barn og unge med rusmiddelproblemer skal utformes og organiseres når barnevernet ikke lenger skal gi tilbud om rusbehandling, og ansvaret for behandling samles i helsetjenestene.

Konsensuskonferansen skal bidra til et faglig godt grunnlag for å tydeliggjøre barnevernets fremtidige ansvar for barn med rusutfordringer. Noen barn og unge vil ha et tilbud i barnevernsinstitusjon samtidig som de mottar behandling i helsetjenestene. Det betyr at konsensuskonferansen også må gi faglige råd om samarbeid om barn og unge med behov for hjelp fra begge sektorene, herunder av hvilke barn som bør henvises til helsetjenestene for behandling.

Oppsummert er framdriften i overføringen av ansvaret for rusbehandling for barn fra barnevernet til spesialisthelsetjenesten som forutsatt.

Når det gjelder finansiering, vil regjeringen komme tilbake til dette i forbindelse med budsjettprosessen.

SPØRSMÅL NR. 251**Innlevert 24. oktober 2025 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 4. november 2025 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen****Spørsmål:**

Hva er årsaken til at beredskapstilskuddet til næringsmiddelindustrien i nord og beredskapslager av mel er foreslått fjernet i statsbudsjettet og hvorfor er det ikke begrunnet i et ellers ordrikt dokument?

Svar:

Regjeringen jobber bredt for å styrke forsyningssikkerheten, herunder matsikkerhet i Nord-Norge. Budsjettforslaget innebærer et stort bidrag for å styrke den samla matproduksjonen. Likevel har det vært nødvendig med stramme prioriteringer i budsjettet. Derfor er tilskuddet til næringsmiddelbedrifter i Troms og Finnmark og tilskudd til beredskapslager mel foreslått avviklet fra 2026.

Styrking av frakttilskuddene over jordbruksavtalen bidrar til at næringsmiddelbedriftene kan utjevne fraktkostnader. Dette er særlig viktig i Nord-Norge med lange avstander. I tillegg har tilskuddene til jordbruket en diffe-

rensiering på struktur og geografi som bidrar til å opprettholde landbruk over hele landet.

Gjennom jordbruksavtalen har regjeringen også hatt en sterk satsing på Nord-Norge, blant annet gjennom økte satser for distriktstilskudd, rekrutteringskvote på melk og økte tilskuddsandeler inntil 65 prosent for investeringer i omlegging til løsdrift. Økt løpende produksjon i landsdelen er viktig for matsikkerheten.

I tillegg er tilskuddsandelen for investeringer i svineproduksjon økt til 65 prosent i Troms og Finnmark, og investeringsstøtte til nyetableringer av svineproduksjon i de samme fylkene er videreført. Dette for å opprettholde produsentmiljø og annen infrastruktur som for eksempel slakteri gjennom bedre råvaretilgang, noe som bidrar til å sikre matproduksjon, industri og bosetting i Nord-Norge.

Budsjettproposisjonen fra Landbruks- og matdepartementet for 2026 er vesentlig kortere enn budsjettproposisjonen for 2025. Dokumentet er kortet ned fra 210 sider til 158 sider.

SPØRSMÅL NR. 252**Innlevert 25. oktober 2025 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 4. november 2025 av kultur- og likestillingsminister Lubna Boby Jaffery****Spørsmål:**

Vil regjeringen sørge for at idrett, frivillighet og kultur blir kompensert for inntektstapet de vil bli påført neste år som følge av Norsk Tippings millionbøter?

BEGRUNNELSE:

Så langt i år har Lotteri- og stiftelsestilsynet ilagt Norsk Tipping bøter på til sammen 117 millioner kroner, blant annet for brudd på krav til ansvarlig spill og mangelfull internkontroll. Flere av forholdene er karakterisert som grovt uaktsomme, og det er opplagt at hendelsene kunne og burde vært unngått.

En ekstern gransking utført av PwC peker på ukultur og uklare ansvarsforhold i organisasjonen, og konkluderer blant annet med at oppmerksomheten omkring kvalitet og sikkerhet har vært svekket. Rapporten inneholder 44 anbefalinger for forbedring, hvorav åtte vurderes som særlig kritiske.

Som kjent er overskuddet fra Norsk Tipping en viktig finansieringskilde for idrett, kultur og frivilligheten. Bøtene som er ilagt i år reduserer direkte det overskuddet som skal fordeles til disse svært viktige formålene. Dette kommer i tillegg til at det i regjeringens forslag til statsbudsjett for 2026 opplyses om at de siste regnskapsprognosene til Norsk Tipping viser et lavere årsresultat for

2025 enn 2024. Det skaper stor usikkerhet for mottakerne av disse midlene, som allerede opplever økonomiske utfordringer.

Svar:

Det primære formålet til Norsk Tipping er å forebygge spilleproblemer og andre negative konsekvenser av pengespill. Samtidig skal selskapet sikre at pengespill gjennomføres på en ansvarlig og trygg måte, og legge til rette for at overskudd fra pengespill går til ikke-fortjenestebaserte formål. Det er selvsagt uheldig at feilene i Norsk Tipping fører til mindre penger til idrett, kultur og frivillighet. Men det viktigste med enerettsmodellen er at vi begrenser sosiale problemer knyttet til pengespill. Alt tyder på at den bidrar til nettopp det.

I enerettsmodellen, og i Norsk Tippings virksomhet, er det primære hensynet å beskytte sårbare spillere. Samtidig går hele overskuddet fra spillvirksomheten til gode formål. Representanten er opptatt av å kompensere formålmottakerne for inntektstapet fra bøter, samtidig som hun representerer et parti som ønsker en overgang til en lisensmodell for pengespill i Norge. Da er det mer interessant å spørre hvordan Fremskrittspartiet tenker å kompensere formålmottakerne dersom de får gjennomslag for sin politikk.

Som representanten viser til, ligger det ifølge de seneste regnskapsprognosene fra Norsk Tipping fra au-

gust 2025, an til at årsresultatet for 2025 kan bli noe lavere enn i 2024. Prognosen tilsier et årsresultat på 7 930 mill. Med utgangspunkt i dette kan beløp som fordeles til idrettsformål bli 4 177 105 920 kr, 1 174 811 040 kr til kulturformål og 1 174 811 040 kr til samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner. Disse beløpene er lavere enn fjorårets, men det er viktig å ha med seg at overskuddene fra Norsk Tipping har økt betydelig de siste årene, og at årsresultatet i 2024 var rekordhøyt blant annet på grunn av salget av selskapet Buypass. Årsresultatet til Norsk Tipping i 2024 til fordeling i 2025 var 8 038 mill. kroner. Dette var 951 mill. kroner mer enn det som ble fordelt til formålene i 2024.

Alternativet til at bøkene går ut over overskuddet, er at Norsk Tipping må redusere sine administrative kostnader. Selskapet er underlagt lovkrav om effektiv drift, hvilket betyr at selskapet skal legge til rette for at mest mulig av inntektene fra selskapets pengespill skal gå til formålmottakerne. Dersom bøter i denne størrelsesordenen utelukkende ble betalt av selskapet gjennom reduserte administrative kostnader, er det en risiko for at dette vil ramme selskapets kjernefunksjoner. Det vil igjen kunne gå på bekostning av selskapets evne til å ivareta sitt samfunnsoppdrag.

Det endelige overskuddet til fordeling i 2026 blir kjent etter at generalforsamlingen i Norsk Tipping er avholdt og regnskapet for 2025 er godkjent.

SPØRSMÅL NR. 253

Innlevert 26. oktober 2025 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 4. november 2025 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Kan statsråden bes oppgi hvilke tiltak regjeringen har kommet med for å avhjelpe næringslivet i Norge med de vedvarende høye strømprisene siden høsten 2021, liste alle tiltak og spesifisere hvor de gjelder geografisk, oppgi rammene for tiltakene, samt tilsvarende oppgi hvor store kostnadene for næringslivet har vært på strømkjøp fra 2020 til dd.?

BEGRUNNELSE:

Prisregion NO2 - Sør-Norge har siden høsten 2021 opplevd vedvarende høye strømpriser, høyere enn alle andre

norske regioner. Store summer er betalt inn fra næringslivet for strøm, men tiltak og ordninger i retur fra regjeringen til næringslivet er av vesentlig mindre skala.

Det er av interesse å vite hvilke tiltak som er tilbudt næringslivet for å avhjelpe de høye strømprisene siden høsten 2021. Samt hvor store summer som er innbetalt i strømkostnader for næringslivet de siste 5 år, spesifisert på prisregioner om mulig.

Svar:

Tilgang på ren og rimelig kraft er et viktig konkurransefortrinn for norsk industri, særlig for kraftintensive virksom-

heter. For næringslivet vet vi at forutsigbarhet er ønskelig, også på dette området.

Norge har et godt utgangspunkt med overskudd av fornybar kraft og et kraftsystem med stor reguleringssevne til å møte endringer i kraftforbruket. Regjeringen vil at kraftsystemet skal videreutvikles for å sikre rom for fortsatt vekst og verdiskaping i næringslivet. Regjeringen satser derfor både på vannkraft, solkraft, vindkraft på land og til havs, og fører en ambisiøs politikk for energieffektivisering. Samtidig skal kraftsystemet styrkes gjennom økt overføringskapasitet i strømmettet og arbeid med å øke tilgangen på fleksible energiløsninger.

De siste årene har kraftsituasjonen vært preget av store endringer og mye uro i energimarkedene. Regjeringen har derfor gjort flere tiltak for å avhjelpe næringslivet i hele landet. Siden dette også berører energiministerens ansvarsområde, har jeg innhentet innspill fra han.

Høsten 2022 lanserte regjeringen energitilskuddsordningen, som var en midlertidig ordning for bedrifter for å kompensere for ekstraordinære strømutgifter. Gjennom ordningen fikk bedriftene mulighet til å søke om tilskudd til ulike energitiltak. Regjeringen tildelte hele 2,8 mrd. kroner til ulike energitiltak i bedriftene gjennom ordningen.

Regjeringen har også iverksatt en ordning der flaskehalsinntekter benyttes til å redusere nettleien i områder med høye kraftpriser. Ordningen ble innført i 2022, og det er så langt utbetalt om lag 10 mrd. kroner til redusert nettleie. Dette har kommet både husholdninger og næringslivet til gode. I tillegg brukes flaskehalsinntekter som ikke går direkte til denne ordningen til å redusere tariffgrunnlaget i transmisjonsnettet, noe som også bidrar til lavere nettleie for sluttbrukere over hele landet.

Enova har flere støtteordninger rettet mot energitiltak i industri og næringsliv som bidrar til lavere energitgifter. Enova har i perioden 01.01.2023 – 17.10.2025 gitt om lag 1,2 mrd. kroner i støtte til energikartlegging og

energiforbedring av yrkesbygg. Det bidrar også til lavere energitgifter for næringslivet.

Regjeringen gjorde i tillegg fra og med 2023 en endring i skattesystemet som tilrettela for et større tilbud av fastprisavtaler på kraft. Slik kan bedrifter i hele Norge sikre seg mot volatiliteten i spotmarkedet. Industrikraftunntaket i grunnrenteskatten innebærer at kraftprodusenter skattlegges basert på kontraktspris i stedet for spotpris, med vilkår om bestemte former for industriell bruk av kraften. Unntaket tilrettelegger for at kraftintensive industribedrifter kan inngå langsiktige industrikraftkontrakter med større volum, noe som gir forutsigbarhet rundt kraftkostnadene for kraftintensiv industri. Som en del av arbeidet med å tilrettelegge for økt forutsigbarhet og bedre fastprisavtaler for næringslivet har regjeringen fra og med inntektsåret 2024 senket kravet for minimum varighet på industrikraftavtalene fra syv til tre år. Dette har gjort regelverket mer fleksibelt for kraftkrevende industri.

Det er også innført unntak i grunnrenteskattene som legger til rette for fastprisavtaler og økt forutsigbarhet for bedrifter som ikke omfattes av industrikraftunntaket. Unntaket innebærer at kraftprodusentenes grunnrenteskattepliktige inntekt, for standardiserte fastprisavtaler på tre, fem eller sju år, baseres på prisen i fastprisavtalene i stedet for spotmarkedspris.

Regjeringen har også innført tiltak for lavere nettleie. Elavgiften ble redusert med 1,5 øre per kWh fra 1. januar 2022. Det ble i tillegg innført en særlig lav sats for januar til mars. Fra 1. oktober 2025 ble elavgiften redusert ytterligere, noe som gir et årlig avgiftskutt på om lag 3 mrd. kroner for folk og næringsliv i store deler av landet. I Prop. 1 LS (2025-2026) Skatter og avgifter 2026 foreslår regjeringen å redusere elavgiften videre med 4 mrd. kroner og gjeninnføre én felles sats i alle måneder.

Regjeringen har ikke samlet eller regionvis oversikt over næringslivets strømkostnader.

SPØRSMÅL NR. 254

Innlevert 26. oktober 2025 av stortingsrepresentant Julia Brännström Nordtug

Besvart 4. november 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hva er begrunnelsen for at blodsukkerapparat for personer med diabetes er i ordningen for blå resept, mens utgif-

ter til sensor (CGM) for måling av blodsukker for personer med diabetes type 1 dekkes av helseforetakene, og mener statsråden at personer med diabetes type 2 bør få tilbud om sensor?

BEGRUNNELSE:

Personer med diabetes får dekket utstyr til egenmåling av blodsukker på blå resept. En kontinuerlig vevsglukosemåler (CGM) er et alternativ til å måle blodsukkeret med blodsukkerapparat, der brukeren stikker seg i fingeren. Denne sensoren får brukeren tilgang til gjennom helseforetakene, og ikke blå resept. I retningslinjene fra Helsedirektoratet står det at alle med diabetes type 1 bør vurderes for bruk av kontinuerlig vevsglukosemåler. Også personer med diabetes type 2 som trenger insulin kan ha nytte av sensor. Mange personer som lever med diabetes opplever å ikke få sensor, selv om de kunne hatt god nytte av det, fordi finansieringen av denne ligger til helseforetakene og ikke er en del av blåresept-ordningen. Under tegnede er kjent med at den det er teknologien som har vært førende for at sensor i dag ligger til helseforetakene, men konsekvensen er at pasienter opplever en ulikhet i hvem som får tilgang til sensor.

Svar:

CGM ved diabetes type 1 ble innført i spesialisthelsetjenesten mai 2018 for barn og ungdom, og desember 2023 for voksne. Det følger av blåreseptforskriften § 1c annet ledd at finansieringsansvaret for medisinsk forbruksmateriell følger av behandlingsansvaret. Dette innebærer at

folketrygden ikke yter stønad når initiering, evaluering og avslutning av behandlingen styres av lege i spesialisthelsetjenesten. Helsedirektoratet er gitt fullmakt til å beslutte plassering av finansieringsansvar både for legemidler og medisinsk forbruksmateriell.

De regionale helseforetakenes ansvar følger av spesialisthelsetjenesteloven. Diagnose vil normalt være førende for behandlingsansvaret. Behandlingsansvaret kan imidlertid endres innenfor samme diagnose avhengig av alvorlighetsgraden.

Det foreligger et gruppeunntak for tildeling av CGM til pasienter med diabetes type 2 i påvente av fullstendig metodevurdering fra Direktoratet for medisinske produkter (DMP). Unntaket gjelder for de mest alvorlige tilfellene som for eksempel ved svært vanskelig regulerbart blodsukker, graviditet og alvorlig kronisk nyresvikt. Det er nødvendig å utrede konsekvensene ved ev. utvidelse av bruken av CGM til andre pasienter med diabetes type 2 som behandles med insulin. Metodevurderingen fra DMP vil kunne belyse nytten av CGM hos denne pasientgruppen, samt sikre at bruken er i tråd med prioriteringskriteriene.

Regjeringen vil legge frem en ny nasjonal diabetesplan med særlig fokus på å styrke behandlingen og oppfølgingen av diabetes, legge bedre til rette for egenbehandling og forebygge alvorlige komplikasjoner.

SPØRSMÅL NR. 255

Innlevert 26. oktober 2025 av stortingsrepresentant Julia Brännström Nordtug

Besvart 4. november 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvor mange stillinger i skolehelsetjenesten og helsestasjonene finansieres i dag gjennom tilskuddsordningen til helsestasjons- og skolehelsetjenesten, og hvor mye søkte kommunene om gjennom denne ordningen i 2025?

BEGRUNNELSE:

Flere organisasjoner, som Barneombudet, Sykepleierforbundet og Unio, er bekymret for at tilskuddsordningen til helsestasjons- og skolehelsetjenesten skal samles i et tilskudd, da konkurransen om kronene kan bli større og at denne ordningen påstås å allerede være underfinansiert. Dette kommer i tillegg til at sammenslåingen av tilskud-

dene vil innebære et kutt, da tildelingen til de tre tilskuddene for inneværende år er betydelig høyere enn det regjeringen foreslår tildelt i den samlede tilskuddsrammen for 2026.

Svar:

Regjeringen foreslår å bevilge 520 mill. kroner til en tverrsektoriell tilskuddsordning til kommunenes forebyggende innsats for barn og unge (programfinansiering). I ordningen innlemmes fra 2026 midler fra det øremerkede tilskuddet til helsestasjons- og skolehelsetjenesten sammen med to tilskuddsordninger fra KD og et sektorbidrag fra AID.

Målet med den nye ordningen er å legge til rette for gode oppvekstvilkår og forebygge at barn og unge faller utenfor, gjennom å styrke kommunenes mulighet til å se ressurser og behov i sammenheng. Tiltakene kan være både universelle og målrettede.

Dagens avgrensede og sektorvise tilskuddsordninger gir kommunene lite handlingsrom til å prioritere tiltak og ressurser etter lokale behov. Det fører også til det kan være vanskelig å gi et godt nok tilbud. Mange barn og unge har behov for hjelp fra flere tjenester. Da må vi tenke helhetlig. Regjeringen vil gi familier et helhetlig og godt tilbud fra de første 1 000 dagene, gjennom barndom og ungdomstid, og inn i voksenlivet.

Med denne ordningen styrker vi kommunenes muligheter til å gi et godt tilbud til barn, unge og deres familier. Kommunene bestemmer selv hvilke tiltak som er best egnet i sin kommune. En omlegging av dagens finansiering vil gi kommunene større mulighet til å se ressurser

og behov i sammenheng og på tvers av sektorer. Kommunesektoren, statsforvalteren og brukere av ulike tjenester har over tid påpekt at statens styring av oppvekstsektoren er fragmentert, og at sektorisert styring hindrer god ressursbruk på tvers av tjenester.

Rammetilskuddet til kommunene begrunnet med styrking av helsestasjons- og skolehelsetjenesten er foreslått videreført med 1 152,8 mrd. kroner.

420 mill. kroner av det øremerkede tilskuddet til helsestasjons- og skolehelsetjenesten foreslås omdisponert til den tverrsektorielle tilskuddsordningen til kommunene for tiltak rettet mot barn og unge. Det er anledning for kommuner å søke om tilskudd med utgangspunkt i helsestasjons- og skolehelsetjenesten. De resterende midlene fra det øremerkede tilskuddet til helsestasjons- og skolehelsetjenesten er foreslått omdisponert slik det fremkommer av tabellen under.

Beløp i mill. kroner	Formål
20	lønnstilskudd til kommuner som har sykepleiere som vil ta helsesykepleierutdanning
10	nasjonal prøveordning med henvisningsrett til BUP for helsesykepleiere
2	Helsedirektoratet med formål å forbedre svangerskap-, føde- og barselstilbudet
2	Ammehjelpen
5	oppfølging av tiltak i Meld. St. 28 (2024 – 2025) <i>Tro på fremtida – uansett bakgrunn.</i>
2	rehabilitering og habiliteringsformål
11,2	frisklivs-, lærings- og mestringstilbud

Helsedirektoratet opplyser om at i utlysningen for 2025 for det øremerkede tilskuddet til styrking av helsestasjons- og skolehelsetjenesten har 296 kommuner søkt om midler. Til sammen er det søkt om 1,01 mrd. kroner, hvorav om lag 70 mill. kroner er ubrukt tilskudd søkt overført fra 2024. Alle kommuner som har sendt inn søknad har fått tildelt tilskudd.

For 2025 var det bevilget 463 640 000 kroner til tilskuddordningen. I tillegg har kommunene fått innvilget overført ubrukt tilskudd på 70 mill. kroner. Kommunene spesifiserer i sitt søknadsskjema hvilke stillinger de søker tilskudd til, men ved delvis innvilgelse står de fritt til å selv prioritere hvilke fagressurser innenfor rammen av søknaden de skal benytte tilskuddet til. Fordi søknadsbeløpet er høyere enn tilgjengelig ramme har flertallet av kommuner fått sin søknad delvis innvilget. Det finnes derfor ikke en fullstendig oversikt over hvor mange årsverk av hver fagressurs tilskuddet går til. I 2025 er det søkt tilskudd til alle grupper av fagpersoner som er forhåndsdefinert i tilskuddsregelverket.

SPØRSMÅL NR. 256**Innlevert 26. oktober 2025 av stortingsrepresentant Martin Virkesdal Jonsterhaug****Besvart 4. november 2025 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden sørge for at statsforvalterne i større grad opptrer som medspiller og rettleder for kommunene i planprosesser, slik at Bergen kommune kan bidra til regjeringens målsetning om 130 000 nye boliger innen 2030?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har fremlagt tiltak for å møte den lave boligbyggingen, med målsetning om 130 000 nye boliger innen 2030.

I Bergen er det et konkret prosjekt ved kollektivknutepunkt som viser utfordringene utbyggere og kommuner møter for å nå målet.

Det konkrete prosjektet ved bybanestoppet på Kristianborg er utformet likt som eksempel vist i veilederen til retningslinje T-1442, og lover bedre innvendig lydkvalitet i boliger enn kravet i TEK, men møter likevel innsigelse fra Statsforvalteren i Vestland grunnet støy på fasade.

Den 15.09.25 sendte tidligere Statsråd Kjersti Stenseng brev til kommuner, Statsforvalterne, departement og en rekke andre grupper hvor det understrekes betydningen av at kommunene planlegger for tilstrekkelig boligbygging, og at fylkeskommuner, statsforvaltere og andre regionale statlige myndigheter bistår aktivt i planprosessene og vektlegger hensynet til tilstrekkelig boligbygging. Det arbeidet som her er startet forventes fulgt opp av statsråd Bjørnar Skjæran slik at reguleringsplaner for bolig, slik som på Kristianborg, blir realisert.

I rapporten «Bruttoliste med tiltak for raskere plan- og byggesaksprosesser for å få fart på boligbyggingen» vises det til 72 tiltak, med ulik tidshorisont for gjennomføring. I punkt 6-3 foreslås det å «Fjerne krav om maksimalt støynivå på fasade», noe som vil ha umiddelbar effekt for knutepunktsfortetting. Som det fremheves i rapporten bygger kravet om soverom og soveromsvindu mot stille side på en utdatert forståelse om at soverom må ha luftevindu for å sikre tilstrekkelig mengde friskluft. Alle nye boliger har nå balansert ventilasjon hvor ventilasjonssanlegget sikrer tilstrekkelig friskluft i soverom. Det er ikke lenger behov for luftevindu.

Å endre på en forskrift kan ta tid, men i rapporten foreslås det som umiddelbart tiltak at:

«Statsråden sender brev til kommuner og statsforvaltere hvor det pekes på behovet for nye boliger og ber om mildere fortolkning av kriteriene i T-1442».

Vinner Statsforvalteren i Vestland sitt syn frem, vil det begrense den enkelte kommunes handlingsrom for å nå det overordnede målet om tilstrekkelig boligforsyning. Kommunen må kunne tillate tiltak etter egen KPA, og i tråd med statlige retningslinjer, uten at Statsforvalteren skal gripe inn i det kommunale selvstyret.

Svar:

I spørsmålet viser representanten Jonsterhaug til brevet som min forgjenger Kjersti Stenseng sendte til blant andre statsforvalterne. I brevet blir det understreket at statsforvalterne skal vektlegge hensynet til tilstrekkelig boligbygging. Samtidig har statsforvalterne i oppgave å sikre at nasjonale interesser blir ivaretatt. På støyområdet er det gjennom retningslinje for behandling av støy i arealplanleggingen, T-1442, at føringene blir gitt. I dag er det lagt inn grenseverdier for fasadestøy her. Teknisk forskrift, som hører inn under mitt departement, har ikke spesifikke regler på dette området. Støyretningslinjene hører inn under klima- og miljøministeren sitt ansvarsområde, men det har påvirkning på planlegging og boligbygging, blant annet hvor det kan bygges boliger og hva slags boliger som kan bygges.

Kjersti Stenseng satte ned gruppa som utarbeidet rapporten med forslag til forenklingsvedtak som det blir vist til i begrunnelsen for spørsmålet. Et av forslagene i rapporten er å ta bort kravet om fasadestøy. Støy er et stort folkehelseproblem, som fører til søvnforstyrrelser, psykiske helseplager og fysiske helseplager som hjerte- og karsykdommer og høyt blodtrykk. Derfor er det viktig at vi har regler som regulerer støy på fasade. Det er et visst handlingsrom innenfor gjeldende støyretningslinje for å bygge i støyutsatte områder for å sikre fortetting og knutepunktutvikling i samsvar med målsettingene i statlige planretningslinjer for areal og mobilitet. Spørsmålet er om balansen mellom disse hensynene er truffet rett. Jeg er i gang med å vurdere forslaget fra arbeidsgruppen, men har ikke konkludert. Uansett vil en endring av regelverket eller veiledningen her forutsette dialog med klima- og miljøministeren.

SPØRSMÅL NR. 257**Innlevert 26. oktober 2025 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 3. november 2025 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss****Spørsmål:**

Hvordan følger regjeringen opp vedtaket vedr. Stad skips-tunnel, og hva er tidsplanen fremover?

GRUNNGJEVING:

Under trontaledebatten vedtok Stortinget som kjent: Stortinget ber regjeringa sikre at Kystverket held fram og fullfører dei pågåande forhandlingane med dei utvalde entreprenørane i arbeidet med Stad skipstunnel for å få fram ein endeleg pris, samt jobbe fram kostnadsreducerande tiltak.

Svar:

Jeg har på bakgrunn av Stortingets vedtak om Stad skips-tunnel i forbindelse med trontaledebatten bedt om at Kystverket gjenopptar og gjennomfører forhandlingene med tilbyderne for å få frem en endelig pris, samt undersøker mulighetene for ytterligere kostnadsreducerende tiltak.

Kystverket er nå i gang med gjenopptagelse av anbudsprosessen, med sikte på ferdigstilling av forhandlingene og avklaring av mulige kostnadsreducerende tiltak.

Vi vil legge frem resultatene av forhandlingene for Stortinget så snart som mulig, men tidligst i forbindelse med fremleggelsen av regjeringens forslag til revidert nasjonalbudsjett for 2026.

SPØRSMÅL NR. 258**Innlevert 26. oktober 2025 av stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen****Besvart 5. november 2025 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hvordan forventer statsråden at det blir på kort sikt og lengre sikt, både med hensyn til fyllingsgrad, pris, forsyningssikkerhet, samt «utveksling»?

BEGRUNNELSE:

E24 skriver 18. oktober 2025 at fjorårets sjokk med strøm-pris på ti kroner kilowattimen i enkelttimer kan gjenta seg og videre at vannmagasinene i NO2 er 69 prosent fulle mot en median de siste 20 årene med fyllingsgrad på 83 prosent og europeiske gasslagre under femårsnittet.

Svar:

Norge har i dag et kraft- og effektoverskudd, og både forsyningssikkerheten og krafttilgangen er god. I perioder med mindre tilsig enn normalt har Norge også trygghet gjennom muligheten til import gjennom våre

overføringsforbindelser til andre land. Styringsmekanismen innført i 2023/2024 gir mulighet til en tettere opfølging av magasindisponeringen i perioder hvor det er utsikter til knapphet på kraft.

NVEs vurdering er at det ikke er utsikter til energiknapphet i vinter. Den samlede fyllingsgraden i norske vannmagasiner i uke 43 var 80,7 prosent, som er en normal fyllingsgrad for denne tiden av året. Fyllingsgraden i alle de norske prisområdene ligger godt innenfor utfallsrommet for de siste 20 årene, med unntak av Nord-Norge (NO4), hvor fyllingsgraden er den høyeste som er registrert for perioden 2006- 2025.

Norge har et fornybart og væravhengig kraftsystem som gjør at produksjon, forbruk og fyllingsgrad varierer mellom år, sesonger, uker og dager. Utviklingen i magasin-fylling påvirkes av produksjon, forbruk, nedbør, temperatur og tilsig. Fra november og utover vinteren faller temperaturene, forbruket øker, nedbøren kommer som snø og vannmagasinene tappes. Dette kalles tappesesongen

hvor produsentene bruker det oppsparte vannet til å produsere strøm. I denne perioden er det normalt at fyllingsgraden faller. Når temperaturene stiger og snøsmeltingen starter (ofte rundt uke 17-20), vil vanligvis fyllingsgraden øke utover våren.

Kraftprisene varierer, og påvirkes av flere faktorer. På kort sikt bidrar høyt tilsig, god magasinfylling og mye vind til lave priser, mens lite tilsig, lite vind og kulde bidrar til høyere priser. På lengre sikt påvirkes prisnivået også av produksjons- og etterspørselsvekst, flaskehalser i nettet, samt prisene på gass, kull og CO₂. Kraftprisen hittil i år i sørlige deler av landet (NO1, NO2, NO5) ligger på om lag 49 - 74 øre/kWh. I områdene lenger nord, NO3 og NO4, har kraftprisen så langt i år vært 18 og 6 øre/kWh. Terminprisene for de kommende tre årene tyder på at prisene i sør vil bli likere og ligge på mellom 52 - 62 øre/kWh. Terminprisene for områdene lenger nord, NO3 og NO4 ligger

på henholdsvis 39 og 27 øre/kWh i perioden 2026 – 2028. I NVEs langsiktige kraftmarkedsanalyse ligger estimert norsk prisnivå i normalår på 67 øre/kWh i 2030, det er godt under prisnivået som er estimert på kontinentet.

Kraftutvekslingen med andre land avgjøres av prisforskjeller mellom Norge og landene vi er tilknyttet og kapasiteten i nettet. Så lenge det er kapasitet flyter kraften dit prisen er høyest. Norge har kraftoverskudd i normalår, og det forventes også i de kommende årene. Kraftoverskuddet eksporteres for å unngå overløp i vannmagasinene og tap av verdifulle ressurser og inntekter til Norge. Det forventes dermed at Norge vil være nettoeksportør av fornybar kraft i normalår og våtår, mens import kan være viktig for forsyningssikkerheten i tørre og kalde perioder. Hittil i 2025 har Norge hatt en nettoeksport på 18,4 TWh. Den største delen av dette er nettoeksport til Storbritannia.

SPØRSMÅL NR. 259

Innlevert 26. oktober 2025 av stortingsrepresentant Arild Hermstad

Besvart 3. november 2025 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Situasjonen på Madagaskar er uavklart etter at president Andry Rajoelina ble tvunget til å trekke seg, og flere observatører frykter en ny periode med politisk ustabilitet.

Hva gjør Norge for å bidra til en fredelig overgang, støtte demokratiet og beskytte menneskerettighetene på Madagaskar, og hvordan vurderer statsråden risikoen for at demokratiske tilbakeslag i regionen kan undergrave norsk og internasjonal innsats for godt styresett og utvikling i Afrika?

BEGRUNNELSE:

Etter flere måneder med omfattende demonstrasjoner og økende press fra sivilsamfunnet og deler av militæret gikk Madagaskars president nylig av. Landet er blant verdens fattigste og har mottatt betydelig norsk bistand, både gjennom multilaterale kanaler og sivilsamfunnsorganisasjoner, blant annet innen naturforvaltning, utdanning og klimatilpasning. Den politiske krisen reiser spørsmål om hvordan Norge ivaretar demokratistøtte, menneskerettigheter og lokal sårbarhet i bistanden.

Det er særlig relevant å få klarhet i hvordan norske partnere påvirkes av situasjonen, om støtten vurderes

justert, og hvilke grep regjeringen vil ta – bilateralt og sammen med andre givere for å støtte sivilsamfunnet, valgprosesser og institusjoner som kan sikre en fredelig og demokratisk utvikling på Madagaskar.

Svar:

Regjeringen følger situasjonen og utviklingen på Madagaskar tett. Fra norsk side er vi prinsipielt imot grunnlovsstridig maktovertakelse. Jeg vil her vise til at både FN og Den afrikanske union (AU) har fordømt maktovertakelsen.

Det som er viktig nå er at det raskt kommer på plass en plan for gjeninnføring av et konstitusjonelt styre og gjennomføring av et demokratisk valg. Det er i den sammenheng positivt at overgangsstyret opprettholder demokratiske institusjoner, i motsetning til hva som først ble annonsert da de væpnede styrkene overtok makten. At det er utnevnt en ny regjering bestående hovedsakelig av sivile ministre, ser jeg som et steg i riktig retning.

Den politiske krisen på Madagaskar har sitt utspring i misnøye med ulikhet, korrupsjon og sviaktende tjenesteleveranser fra myndighetene. Vi har de siste årene sett tilsvarende mobilisering, særlig av ungdom, i flere

land og på tvers av kontinenter. Kampen mot ulikhet står sentralt her. Dersom ulikhet ikke reduseres og den oppvoksende generasjonen ikke ser muligheter for å skape seg det livet de selv ønsker gjennom utdanning og arbeid, er det stor sjanse for at slike protestbevegelser vil spre seg ytterligere.

I land med svakt demokratisk fundament kan dette bidra til demokratisk tilbakeslag, noe vi dessverre har sett i flere afrikanske land. Kampen mot ulikhet er derfor et av de strategiske satsningsområdene for regjeringens utviklingspolitikk. Samtidig må vi ha en realistisk vurdering av hva våre bidrag alene kan utrette.

Norsk bistand til Madagaskar er begrenset i omfang. Samtidig vil jeg understreke at støtten vi gir gjennom siviltt samfunn og multilaterale institusjoner er viktig. I samarbeid med, og med støtte fra andre partnere, bidrar det til at madagasserne selv kan ta steget og komme seg ut av dagens situasjon, samtidig som en fredelig overgang sikres og demokratiet beskyttes.

For øvrig viser jeg også til svar på skriftlig spørsmål nr. 182 fra representanten Jonas Andersen Sayed vedrørende situasjonen på Madagaskar.

SPØRSMÅL NR. 260

Innlevert 26. oktober 2025 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 3. november 2025 av barne- og familieminister Lene Vågslid

Spørsmål:

Vil barneministeren se på muligheten for å innføre et nasjonalt barnevernssystem for informasjonsflyt for alle kommunale barneverntjenester?

BEGRUNNELSE:

I flere saker i VG om familier som flytter fra barnevernet, tar barneminister Lene Vågslid til ordet for å få på plass bedre nasjonal statistikk over familier som har sak hos barnevernet, og som flytter både ut av landet og mellom kommuner.

Tidligere har utfordringene med ulike barnevernssystem vært diskutert, og spørsmålsstiller har oppfattet det slik at man jobber med bedre system og rutiner på tvers av kommuner. Det er litt uklart hva barneministeren mener. Vil ministeren i tillegg til å få på plass nasjonal statistikk over flyttinger, å se på muligheten til å innføre et nasjonalt barnevernssystem for alle kommunale barneverntjenester for å sikre god informasjonsflyt mellom de kommunale barneverntjenestene, om ikke bør det presiseres.

Per nå kan en familie flytte fra kommune til kommune, og dersom det ikke blir meldt bekymring til ny bostedskommune, vil ikke barneverntjenesten i ny kommune ha kjennskap til tidligere kontakt med en annen barneverntjeneste om ikke familien selv nevner dette. Dette gjelder de sakene der det kanskje ikke er alvorlig nok i seg selv at de flytter og at dette utløser en bekym-

ringsmelding, men der bekymringen over tid eller totalt sett ville utløst retten til tiltak fra barneverntjenesten. Eller der det ikke blir oppgitt hvor de flytter og dermed ikke mulig å melde bekymring videre til ny kommune. Per nå jobber de ulike kommunale barneverntjenesten i ulike systemer som ikke snakker sammen, og de er prisgitt ærlighet fra familier eller bekymringsmeldinger fra tidligere barneverntjenester for å se historikken og helheten til et barn og en familie for å kunne iverksette riktig hjelp til riktig tid. Dette har jeg mottatt noen bekymringsmeldinger knyttet til slik problematikk.

Svar:

Jeg er, som representant Hjemdal, opptatt av at barnevernstjenestene skal ha tilgang til opplysningene de trenger for å kunne hjelpe og beskytte barn mot omsorgssvikt. Barnevernets hovedoppgave er å sikre at barn som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse til rett tid. For å ivareta dette ansvaret er barnevernstjenestene avhengig av opplysninger om barnets omsorgs- og livssituasjon. Samtidig er barnevernet avhengig av tillit og samarbeid, både med familier i barnevernet og med andre myndigheter. Dagens regelverk bygger derfor på en avveining mellom barnevernets behov for opplysninger for å kunne undersøke barns omsorgssituasjon og iverksette nødvendige barnevernstiltak, og hensynet til personvernet til de personene sakene gjelder. Jeg er på denne bakgrunnen skep-

tisk til å etablere ett system der alle landets barnevernstjenester har tilgang til opplysninger om alle saker. Det ville være et veldig inngrep i personvernet, og dessuten kunne skade tilliten til tjenestene.

Barnevernstjenestene i ulike kommuner anses å inngå i én felles etat. Dette har blant annet betydning for hvilken rett barnevernstjenesten har til å dele opplysninger i barnevernssaker. Barnevernstjenesten i en kommune kan uten hinder av taushetsplikt formidle opplysninger til barnevernstjenesten i en annen kommune, hvis det er nødvendig for at denne kommunen skal kunne undersøke barns omsorgssituasjon og iverksette nødvendige tiltak.

Jeg vil også vise til at alle offentlige myndigheter har en lovpålagt plikt til å melde fra til barnevernstjenesten ved alvorlig bekymring, jf. barnevernsloven § 13-2. Også barnevernstjenestene selv er omfattet av den generelle meldeplikten.

Men barnevernstjenestenes ansvar for å informere hverandre går lenger enn dette. I 2024 ble det innført en ny bestemmelse (§ 13-5 første ledd) i barnevernsloven som presiserer barnevernstjenestens plikt til å varsle barnevernstjenesten i andre kommuner. Bakgrunnen for presiseringen var blant annet at det ble avdekket svikt og at barnevernstjenester selv i alvorlige tilfeller, ikke hadde informert barnets nye kommune om at barnet og familien

hadde flyttet dit. Det ble derfor lovfestet at barnevernstjenesten uten hinder av taushetsplikt, skal sende melding til barnevernstjenesten i en annen kommune dersom det er grunn til at denne barnevernstjenesten undersøker om barnet har behov for mer inngripende tiltak enn frivillige hjelpetiltak.

Regjeringen er opptatt av barns trygghet. Det er bekymringsfullt hvis familier flytter, innenlands eller utenlands, for å unngå barnevernet. Selv om jeg er kritisk til ett nasjonalt barnevernssystem, der alle barnevernstjenester har tilgang til alle saker, er det svært viktig at myndighetene har god oversikt og data om barnevernssaker. Som fagdirektorat for barnevernet, har Bufdir som oppgave å utvikle statistikk og analyser om barnevernet.

Det finnes allerede statistikk på nasjonalt og kommunalt nivå om antallet saker der en undersøkelsessak blir henlagt fordi familien har flyttet til en annen kommune. Ifølge statistikken ble om lag tre prosent av undersøkelsessakene i 2024 henlagt fordi familien flyttet til en ny kommune. Jeg har tatt initiativ til å utvide rapporteringen til å dekke også flyttinger til utlandet eller flytting til ukjent sted. Ny rapportering vil også gi informasjon om flytting i flere faser i barnevernets arbeid, for eksempel for barn som mottar hjelpetiltak. Bedre rapportering og statistikk vil gi oss mer kunnskap om omfanget av flyttinger.

SPØRSMÅL NR. 261

Innlevert 27. oktober 2025 av stortingsrepresentant Seher Aydar

Besvart 4. november 2025 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Pårørendes omsorgsarbeid er viktig. Stortinget gjorde vedtak om pårørendes permisjonsmuligheter i arbeidslivet for å sikre likestilling og bedre mulighetene til å kombinere arbeid og omsorg uten å pådra seg økonomiske problemer eller falle ut av arbeidslivet. Men regjeringa velger å ikke gjennomføre det med henvisning til forskning.

Hvilken forskning er lagt til grunn for oppheving av anmodningsvedtaket, og i hvilken grad har det vært i dialog med Pårørende og fagbevegelsen i forbindelse med denne beslutninga?

BEGRUNNELSE:

Det er mange som har yrker med lite fleksibilitet, og derfor vanskelighet med å kombinere med ulønnet omsorgsarbeid. Den demografiske utviklinga der flere eldre skal bli ivaretatt av færre yngre gjør at ressursen pårørendes omsorgsarbeid utgjør er under press og det var for å legge bedre til rette at man kan være pårørende samtidig som man er aktiv i arbeidslivet, at Rødt stilte forslag om pårørende.

Kvinnehelseutvalgets NOU «Den store forskjellen» påviser at pårørende arbeidet ofte blir lagt til kvinner og at denne omsorgsbyrden kan utgjøre en trussel både mot kvinner helse i form av økt belastning, og deres økonomiske situasjon ved at omsorgsarbeidet presser dem ut av

arbeidslivet. Det er behov for tiltak som sikrer rettigheter til de som utfører det ulønnede omsorgsarbeidet som er et viktig bidrag til samfunnet. I desember 2023 fikk Rødt flertall for følgende forslag:

“Stortinget ber regjeringa gjennomgå og forbedre regelverket for pårørendes permisjonsmuligheter i arbeidslivet for å sikre likestilling og bedre mulighetene til å kombinere arbeid og omsorg uten å pådra seg økonomiske problemer eller falle ut av arbeidslivet.”

I forslag til statsbudsjett blir anmodningsvedtaket foreslått oppheva. En del av argumentet for opphevinga er blant annet henvisning til noe forskning, der regjeringa skriver at:

“Forskninga som finst, gir ikkje grunnlag for å seie at pårørende pådrar seg økonomiske problem eller fell ut av arbeidslivet som følge av omfattande pårørandeinnsats.”

Men sier ingenting om hvilken forskning, eller om den utelukker behovet for bedre permisjonsrettigheter uavhengig av yrke.

Svar:

Det vises i spørsmålet til at regjeringen i Prop. 1 S (2025-2026) varsler at den ikke vil foreslå endringer i regelverket for pårørende sine permisjonsrettigheter i arbeidslivet, og derfor foreslår at anmodningsvedtak 147 (12. desember 2023) blir opphevet. Representanten spør om hvilken forskning som ligger til grunn for denne vurderingen og i hvilken grad det har vært dialog med interesseorganisasjoner og fagbevegelsen i forbindelse med beslutningen.

Først vil jeg fremheve at det allerede eksisterer en rekke ordninger i dagens lovgivning og tariffavtaler, som både er direkte rettet mot eller mulig å benytte for arbeidstakere som trenger tilpasninger pga. pårørandeinnsats. Blant annet gir arbeidsmiljøloven § 12-10 arbeidstaker rett til å ta permisjon i inntil 10 dager hvert kalenderår for å gi nødvendig omsorg til foreldre, ektefelle, samboer eller registrert partner.

Som det er vist til i proposisjonen har jeg i samarbeid med helse- og omsorgsministeren utredet gjeldende ordninger som gir pårørende mulighet til å kombinere arbeid og pårørendeoppgaver, og behovet for endringer i regelverket. I forbindelse med dette arbeidet har det vært avholdt møter med ulike interessenter, herunder Pårørendealliansen.

Som del av vurderingene av ordningene er det tatt utgangspunkt i forskning om hvilke oppgaver de pårørende gjør og hvor mye tid de bruker på slike oppgaver. Arbeidet peker på at det per i dag ikke foreligger forskning som dokumenterer et betydelig omfang av at pårørende faller ut av arbeidslivet eller får økonomiske problemer som følge av pårørandeinnsatsen. Det fremkommer at pårørende har vel så mye behov for bedre informasjon om rettigheter og tjenestetilbud, inkludert muligheter for

tilrettelegging og fleksibilitet på jobb. Forskingen løfter også frem behov for større åpenhet og aksept for pårørandeinnsats.

I arbeidet er det sett hen til forskningsprosjektet CoWorkCare, og undersøkelsen til Gautun og Bratt fra 2024, *Caring for older parents in Norway – How does it affect labor market participation and absence from work?* En konklusjon i denne rapporten er at forskningen så langt ikke finner tegn til at omsorg for foreldre er forbundet med redusert deltakelse i arbeidsstyrken i Norge. Den vanligste form for hjelp som voksne barn gir til eldre foreldre er digital hjelp (39 pst.). Deretter hjelp til regningsbetaling (24 pst.), praktiske ting som transport (25 pst.), så vedlikehold (24 pst.) og innkjøp (24 pst.). Svært få gir personlig pleie (3 pst.) (Gautun og Bratt 2023).

Det er videre sett hen til de nasjonale pårørendeundersøkelsene (Opinion). Disse undersøkelsene nyanserer bildet. I den nasjonale pårørendeundersøkelsen (Opinion 2021) fremkommer blant annet at 13 pst. har benyttet velferdspolispermisjon for å yte pårørende-omsorg, 10 pst. sier at de har benyttet egenmelding og 4 pst. at de har benyttet sykmelding over 16 dager. Til dette arbeidet har det også blitt innhentet informasjon og synspunkter fra Pårørendealliansen og andre relevante interesseorganisasjoner. Pårørendealliansen, Kreftforeningen og Pensjonistforbundet har også deltatt i møter på politisk nivå.

Aldringen av befolkningen gir utfordringer som i hovedsak må løses gjennom bedre og mer effektive helse- og omsorgstjenester, samtidig som vi skal legge til rette for at pårørende kan bidra på gode måter, uten at det går utover egen arbeidssituasjon eller helse. Den viktige innsatsen pårørende gir har stor betydning både for de nærmeste og for helse- og omsorgstjenesten. Regjeringen ønsker derfor å legge til rette for at pårørende og frivillige som ønsker å gjøre en innsats, skal anerkjennes, respekteres, gis forutsigbarhet og gode rammer. Jeg har stor forståelse for at mange pårørende står i vanskelige situasjoner.

Forskningen viser samtidig at de fleste så langt håndterer dette uten at det får konsekvenser for deltakelsen i arbeidslivet og uten at de får økonomiske problemer som følge av pårørandeinnsatsen. Perspektivmeldingen trekker frem mangel på arbeidskraft som en hovedutfordring i tiden fremover. Vi må bidra til at pårørende både kan opprettholde arbeidsinnsatsen og evne å stå i krevende omsorgsoppgaver over tid gjennom ulike tiltak for avlastning, veiledning og støtte. Funnene i rapporten fra Menon Economics (2024) om de samfunnsøkonomiske kostnadene av pårørandeinnsats i Norge gir også viktige indikasjoner på at det er behov for ytterligere tiltak for å støtte de pårørende, slik at de kan leve gode liv til tross for sin pårørenderolle. Jeg vil også trekke frem at Helse- og omsorgsministeren har startet arbeidet med en Helsepersonellplan 2040, som blir et vesentlig arbeid for å sørge for gode tjenester i årene fremover.

At anmodningsvedtaket foreslås ukvittert, betyr ikke at vi ikke skal jobbe videre med pårørende i kommende stortingsperiode. Løsningene ligger i skjæring-

spunktet mellom helse- og omsorgsministerens og mitt ansvarsområde. Jeg vil komme tilbake til dette på egnet måte, i samarbeid med helse- og omsorgsministeren.

SPØRSMÅL NR. 262

Innlevert 27. oktober 2025 av stortingsrepresentant Abid Raja

Besvart 31. oktober 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Mener statsråden at ruteendringene ved Svingen stasjon er med på å bidra til målsettingen om nullvekst i biltrafikken, og hva vil statsråden gjøre for at de mange hundre personene som daglig benytter Svingen stasjon skal kunne reise kollektivt også etter 14. desember?

BEGRUNNELSE:

Statsråden besvarte spørsmål i dokument nr. 15:45 (2025–2026) den 20. oktober. I svaret ble det presisert at ruteendringen er formålstjenlig fordi den gjør det lettere å unngå forsinkelser opp mot rutetabellen.

Regjeringen viser på sine egne nettsider til at:

«Byvekstavtalene er regjeringens viktigste virkemiddel for å utvikle attraktive byer med god mobilitet og fremkommelighet, og med mindre lokal luftforurensning, støy og klimagassutslipp. Effektiv arealbruk, virkemidler som reduserer bilbruk og tilrettelegging for klima- og miljøvennlig transport er avgjørende for å få en slik utvikling. Målet er å stanse veksten i persontransport med bil – ofte omtalt som nullvekstmålet.»

Svingen stasjon ligger øst for Glomma i Fetsund, i Lillestrøm kommune. Lillestrøm kommune er avtalepartener i byvekstavtalen for Oslo. Svingen stasjon er det eneste togstoppet på denne siden av Glomma, og toget er det eneste kollektive transporttilbudet i området.

Kommunestyret i Lillestrøm har enstemmig vedtatt at de er negative til redusert rutetilbud langs jernbanelinjene, og til nedleggelse av togstasjoner både på Kongsvingerbanen og Hovedbanen. Kommunestyret har også vedtatt at de ønsker å vurdere en eventuell flytting av Svingen stasjon for å bedre stasjonens utforming og pendlerparkering.

I statsbudsjettet for 2025 reduserte regjeringen overføringene til Akershus fylkeskommune med nær en kvart milliard kroner gjennom utgiftsutjevningen. Samtidig varsles det svært krevende økonomiske rammer for

kollektivtrafikken i fylkeskommunene, blant annet som følge av store kostnadsøkninger.

Passasjerene som i dag benytter Svingen stasjon, henvises nå til å reise fra Fetsund stasjon – på motsatt side av Glomma. Gangveien dit går over jernbanebroen, parallelt med togsporet. Turen tar om lag 15 minutter i tillegg til den veien reisende allerede har til Svingen stasjon, og gangveien er sjelden måkt og strødd vinterstid. Alternativet er å kjøre rundt, noe som innebærer å stå i kø over Fetsundbrua, som i dag har to felt og årsdøgntrafikk på nærmere 18 000 kjøretøy.

Svar:

I svar på dokument nr. 15:45 (2025–2026) viser jeg til at Bane NORs endringer, som dessverre gir et redusert tilbud for reisende til og fra Svingen stasjon, vil bedre punktligheten og gjøre togtilbudet bedre for svært mange reisende i Oslo-området. Disse forbedringene gjør ruteplanen mer realistisk og vil bidra til målsetningen om nullvekst i biltrafikken.

Bane NORs faglige vurdering er at endringen i stoppmønster for linje R14 på Kongsvingerbanen er nødvendig for å bedre punktligheten. Derfor har Bane NOR tildelt kapasitet i den årlige kapasitetsfordelingsprosessen som medfører at Vys grunnrutetog på linje R14 ikke kan stoppe mellom Sørumsand og Fetsund. Dette innebærer at Svingen stasjon, etter ruteomleggingen 14. desember i år, får to stopp i medstrøms rushtid om morgenen mot Oslo og to om ettermiddagen fra Oslo. Reisende på øvrige tidspunkter, kan bruke Fetsund stasjon eller andre jernbanestasjoner i området, samt eksisterende busstilbud.

SPØRSMÅL NR. 263**Innlevert 27. oktober 2025 av stortingsrepresentant Simen Velle****Besvart 4. november 2025 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland****Spørsmål:**

I Nasjonal trusselvurdering 2025 fastslås det at Kina er en av de fremste sikkerhetstruslene. Samtidig ser vi at en rekke ulike delegasjoner fra kinesisk næringsliv, forskningsmiljøer og andre sektorer jevnlig besøker Norge, ofte i regi av eller med medvirkning fra norske departementer, direktorater og andre offentlige etater/virksomheter.

Kan statsråden redegjøre for hvilke sikkerhetsmessige rutiner departementet og deres underliggende etater har når de arbeider med delegasjoner fra Kina?

BEGRUNNELSE:

Sitat fra innledningen i årets trusselvurdering fra PST:

«Nasjonal trusselvurdering (NTV) er en ugradert redegjørelse for trusselen fra statlige aktører, ekstremister og trusselen mot myndighetspersoner i det kommende året. Dette skal bidra til en felles nasjonal forståelse av trusselbildet. NTV skal sette andre samfunnsaktører i stand til å beskytte seg mot trusler.»

I den sammenheng er det viktig å få vite hvilke vurderinger som gjøres av departementer, direktorater, andre underliggende etater, forskningsmiljøer etc. Trusselen fra Kina kan ikke undervurderes, og Fremskrittspartiet har tatt opp dette flere ganger, blant annet i Meld. St. 14 (2024-2025), Innst. 290 S (2024-2025) - Sikker kunnskap i en usikker verden. Det er en rekke ulike delegasjoner fra Kina som besøker norske bedrifter, institusjoner og anlegg, og her bør effektive sikkerhetsrutiner være på plass.

PST er klare om at Kinas aktivitet i Norge og Arktis utgjør en trussel. I årets nasjonale trusselvurdering fremheves det:

«Kinesiske tjenester er generelt interessert i å rekruttere næringslivsaktører, militært personell, forskere og personer som sitter i sensitive stillinger i ulike myndighetsorganer og politiske organisasjoner.»

Videre står det blant annet at:

«Etterretningstrusselen fra Kina er betydelig og vil tilta på sikt.»

Konferanser og seminarer er også arenaer som blir forsøkt utnyttet til å innhente informasjon av militær nytteverdi, og til å etablere relasjoner til personer med slike tilganger. I løpet av 2024 har personer fra institusjoner tilknyttet PLA (det kinesiske forsvaret) deltatt på teknologivitenskapelige konferanser i Norge.

Et ytterligere poeng angående involvering med Kina er at de er dypt involvert i Russlands krig mot Ukrai-

na gjennom økonomisk og indirekte militær støtte. Eksporten fra Kina til Russland steg med 69 % i de første 11 månedene av 2023 sammenlignet med 2021. Kina har blitt en viktig kilde til varer som Russland har mistet tilgang til på grunn av vestlige sanksjoner. Kina er videre en stor importør av russisk olje og gass, og denne handelen har økt markant etter at vestlige land innførte sanksjoner mot Russland.

Med de klare advarslene i årets trusselvurdering er det viktig å få klarhet i om Norge har gode nok rutiner overfor Kina.

Svar:

Regjeringen legger til grunn at norske aktører skal samarbeide og ha dialog med kinesiske partnere på flere områder, inkludert innenfor høyere utdanning og forskning. Som på alle andre områder legger regjeringen avgjørende vekt på å redusere risiko og norsk avhengighet av kinesiske aktører, blant annet gjennom samarbeid med nordiske naboer, nærstående europeiske land og allierte. Meld. St. 14 (2024-2025) om forskningssystemet redegjør for hovedlinjene i regjeringens Kina-politikk og presenterer aktuelle tiltak og pågående prosesser for å ivareta forskningssikkerheten i en tid preget av økende internasjonal spenning.

Norge fører en interessebasert politikk overfor Kina. Måltrettet samarbeid innen forskning og utdanning gir Norge tilgang på kunnskap og kompetanse som er avgjørende for å løse felles globale utfordringer, sikre økt konkurransekraft og bygge langsiktig Kina-kunnskap. Kontakt med kinesiske aktører på både på myndighets- og institusjonsnivå inngår som en naturlig del av dette arbeidet. Kina er samtidig en kompleks og krevende samarbeidspartner. Av hensyn til den nasjonale sikkerheten skal det utvises økt forsiktighet, og på visse sensitive områder skal samarbeid unngås.

Kunnskapsdepartementet har interne sikkerhetsmessige rutiner for delegasjonsbesøk, som baserer seg på felles adgangsbestemmelser for departementene, fastsatt av Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet. Sikkerhetsrutinene tar blant annet utgangspunkt i trusselbildet og risikoen som fremheves i spørsmålet. Rutinene er derfor strenge og gjelder alle besøkende til departementet, inkludert besøk fra Kina.

Våre underliggende virksomheter er underlagt flere regelverk, som sikkerhetsloven, eksportkontrollre-

gelverket, sanksjonsloven mm. som stiller krav til forsvarlig sikring av eventuelle verdier som omfattes. Vi stiller også en rekke krav til virksomhetenes arbeid med sikkerhet og beredskap, disse er samlet i Styringsdokumentet for arbeidet med sikkerhet og beredskap i Kunnskapsdepartementets sektor. Vi forventer likevel høy bevissthet i arbeidet med sikkerhet og ansvarlig internasjonalt samarbeid, samt utvikling av gode systemer for risikovurdering. Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse

(HK-dir) og Forskningsrådet har utarbeidet retningslinjer for ansvarlig internasjonalt samarbeid for å hjelpe virksomhetene i å navigere den vanskelige balansegangen mellom behovet for åpenhet og aktsomhet. Vi arrangerer også flere møteplasser, blant annet rundebord for akademisk samarbeid med Kina, hvor myndighetsaktører og kunnskapssektoren møtes for å utveksle informasjon og erfaringer.

SPØRSMÅL NR. 264

Innlevert 27. oktober 2025 av stortingsrepresentant Finn Krokeide

Besvart 5. november 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Mener statsråden at rekrutteringsannonser på sosiale medier som søker etter personer villig til å begå kriminalitet mot vederlag er tilstrekkelig kriminalisert, hvilke straffebud er anvendelige for å ramme selve annonseringen isolert, herunder hvilke etterspurte handlinger rammes og er det planlagt å fremme lovendringsforslag som utvider kriminaliseringen av denne typen rekrutteringsannonser, og hvordan tenker statsråden i så fall at dette skal harmoniseres med straffelovens § 5?

BEGRUNNELSE:

Det vises til medienes dekning av den urovekkende utviklingen av kriminalitetsbildet i Norge. Det er særlig bekymringsfullt å se kriminalitetsutviklingene blant barn og unge, hvor lovbrøtterne blir stadig yngre og kriminaliteten stadig grovere. Et fenomen som har vært omtalt i flere mediesaker om den eskalerende kriminaliteten, er hvordan alvorlige kriminalitet legges ut som «oppdragsannonser» på sosiale medier. Det søkes med dette etter personer som mot vederlag er villige til å begå alvorlige forbrytelser. Denne formen for «kriminalitetsannonser» er et velkjent trekk fra hvordan kriminalitetsbildet lenge har artet seg i vårt naboland Sverige. Til tross for dette har «offentlig annonsering» av kriminalitet neppe vært i lovgivers tanker tidligere.

Annonsering på sosiale medier med mål om å finne personer som er villig til å begå kriminalitet mot vederlag, er et uønsket samfunnsfenomen som må bekjempes. Et vesentlig spørsmål blir da om gjeldende straffelovgivning i tilstrekkelig grad kriminaliserer denne formen for for-

midling av alvorlige lovbrudd som «oppdragsannonser» på sosiale medier. Slik spørsmålsstiller ser det, vil det etter gjeldende straffelovgivning være grensen for forsøk (strl. § 16) på overtredelse av forbundsbestemmelsene som vil trekke grensen straffbarheten ved denne typen «oppdragsannonser». Eksempelvis forsøk på overtredelse av forbund om organisert kriminalitet (strl. § 198), forsøk på overtredelse av forbund om grov frihetsberøvelse (strl. § 256), og forsøk på overtredelse av forbund om drap eller betydelig skade på kropp og helse (strl. § 279).

Det bes på denne bakgrunn besvart om statsråden mener dette samfunnsfenomenet med annonsering etter personer som er villige til å begå kriminalitet mot vederlag, er tilstrekkelige kriminalisert med gjeldende straffelovgivning. Videre bes det besvart hvilke straffebud som er anvendelige mot selve annonseringen isolert, altså uavhengig av om et konkret forsøk på å begå den kriminaliteten som annonser faktisk påbegynnes. Avslutningsvis bes det om et svar på om statsråden planlegger å fremme lovendringsforslag som utvider kriminaliseringen av denne typen rekrutteringsannonser.

Svar:

Innledningsvis vil jeg understreke at jeg deler spørsmålsstillerens bekymring over den utviklingen vi har sett den siste tiden knyttet til barn og unge som rekrutteres til å begå alvorlig kriminalitet. Denne utviklingen er dypt urovekkende, og regjeringen er krystallklare på at slik rekruttering er uakseptabelt. Arbeidet med å forebygge og bekjempe dette kriminalitetsfenomenet er høyt priorit-

ert, og regjeringen har allerede igangsatt og varslet en rekke nye tiltak for blant annet å motvirke slik rekruttering.

Ett av disse tiltakene er å innføre en ny straffebestemmelse om involvering av mindreårige i kriminalitet. Et forslag om dette ble sendt på høring 2. september, med høringsfrist 1. desember 2025. En viktig begrunnelse for lovforslaget er nettopp å ramme kriminelle nettverk som bevisst forsøker å rekruttere barn og unge til å begå straffbare handlinger, typisk ved annonsering av kriminelle oppdrag på sosiale medier. Jeg vil komme tilbake til Stortinget med et lovforslag så raskt som mulig etter at høringsfristen har gått ut.

Jeg er enig med spørsmålsstilleren i at den som tilbyr betaling for straffbare handlinger, for eksempel gjennom annonser på sosiale medier, etter omstendighetene kan straffes for forsøk på overtredelse av straffebud som rammer det å inngå forbund om å begå ulike lovbrudd. Også straff for forsøk på medvirkning til det lovbruddet som annonsen gjelder, kan være aktuelt, for eksempel forsøk på medvirkning til drap eller skadeverk. Videre kan slik annonsering etter omstendighetene rammes som forsøk på overtredelse av straffeloven § 257 om menneskehandel. Bestemmelsen rammer blant annet utnyttelse av en person under 18 år til «tvangsarbeid eller tvangstjenester». Det presset om å begå kriminelle handlinger som denne typen rekruttering gjerne kjennetegnes av, kan innebære at disse vilkårene er oppfylt. Om slike handlinger er straffbare i den enkelte sak, beror på de konkrete omstendighetene, og er opp til påtalemyndigheten og domstolene å vurdere.

Hvorvidt det å utlyse slike oppdrag gjennom rekrutteringsannonser i seg selv er tilstrekkelig kriminalisert etter gjeldende rett, er blant spørsmålene jeg vil se nærmere på i arbeidet med oppfølgingen av lovforslaget om involvering av mindreårige i kriminalitet, som nå er på høring. I høringsnotatet er det uttalt at forsøk på rekruttering av mindreårige til kriminalitet gjennom annonsering av oppdrag på internett og sosiale medier, er ment omfattet av det foreslåtte straffeansvaret. Det er videre uttalt at departementet antar at dette vil være en praktisk viktig straffetrussel, se høringsnotatet side 11 og 15. Jeg er opptatt av å sikre at vi fremmer et lovforslag for Stortinget som vil være et effektivt virkemiddel for å bekjempe rekruttering av mindreårige, blant annet gjennom sosiale medier. Jeg ser derfor frem til å motta og gjennomgå innspill fra høringsinstansene, som vil være viktige for å belyse tematikken og sikre et godt beslutningsgrunnlag.

Når det gjelder spørsmålet om jurisdiksjon, viser jeg til reglene i straffeloven §§ 4, 5 og 7. Etter straffeloven § 4 gjelder norsk straffelovgivning for handlinger foretatt i Norge, og etter § 5 gjelder dette også i stor utstrekning for handlinger foretatt i utlandet av personer med tilknytning til Norge. Ved vurderingen av om straffelovgivningen gjelder for annonsering av kriminelle handlinger fra utlandet, vil § 7 være av betydning. Bestemmelsen fastslår at når straffbarheten av en handling avhenger av eller påvirkes av en inntrådt eller tilsiktet virkning, anses handlingen foretatt også der virkningen er inntrådt eller tilsiktet fremkalt.

SPØRSMÅL NR. 265

Innlevert 27. oktober 2025 av stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen

Besvart 3. november 2025 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Kan statsråden belegge at den viktigste forskjellsdriveren mellom folk i Norge er at noen har jobb og andre står utenfor arbeidslivet, for eksempel som pensjonister eller uføre, og kan statsråden dokumentere påstanden sin om at den viktigste grunnen til økt i ulikhet i Norge er at færre står i jobb og for eksempel ikke at de rikeste eierne i Norge har økt sin formue og inntekt?

BEGRUNNELSE:

I Politisk kvarter på NRK radio 27. oktober, uttalte statsråden:

“Det å stå utenfor jobb og å stå i jobb, er den viktigste forskjellsdriveren mellom folk i Norge.”

Svar:

Det er flere måter å se på og måle den samlede utviklingen i ulikhet på, og det er ikke ett enkelt svar på hva som driver utviklingen. Dette er bredt omtalt i Nasjonalbudsjettets kapittel 6 om velferd, fordeling og ulikhet fra Finansdepartementet.

Temaet i politisk kvarter, der jeg kom med mine uttalelser, var inntektsutviklingen for familier med lave inntekter. Dette var altså ikke en debatt om ulikhetsutviklingen på mer overordnet nivå.

Jeg vil fastholde at det å få flest mulig i jobb er det viktigste grepet for å unngå lavinntekt. For personer i yrkesaktiv alder er det en nær sammenheng mellom det å stå utenfor arbeidslivet over flere år og lavinntekt. Tall fra SSB viser at i I perioden 2021–2023 hadde 47 prosent av husholdningene uten en yrkestilknyttet person vedvarende lavinntekt. Den tilsvarende prosenten for husholdninger med en yrkestilknyttet person i samme periode var fem prosent. Husholdninger uten en person i arbeid hadde dermed mer enn ni ganger større risiko for å ha vedvarende lavinntekt enn en husholdning med en person i arbeid samme periode.

Jeg viser også i denne sammenheng til at Lavlønnsutvalget (NOU 2024: 11) skrev følgende:

«Utvalget finner ut fra tilgjengelige data at personer som er kun i jobb, i liten grad lever i husholdninger med lavinntekt i Norge. Omfanget av arbeidende med lavinntekt er lavt. Det er også understøttet av flere tidligere analyser, og understreker at lavinntekt primært må møtes med politikk knyttet til andre områder enn lønnsdannelsen, slik som tiltak for kompetansebygging og inkludering.»

Det viktigste tiltaket mot lavinntekt, er altså å få flere i jobb. Andre viktige grep for et samfunn med små forskjeller og for å bekjempe økonomiske problemer er gode velferdsordninger og rettferdige og omfordelende skatter.

Det å være i jobb er også viktig utover selve inntekten det gir. Det gir selvstendighet, frihet, mestring, sosial tilhørighet og fellesskap. At sysselsettingen er høy, er dessuten nødvendig for å sikre velferden og bærekraften i samfunnet.

Det skal lønne seg å jobbe, og det gjør det. Samtidig gir velferdsstaten trygghet og en inntekt man kan leve av, til de som ikke kan jobbe. Slik skal det fortsatt være.

SPØRSMÅL NR. 266

Innlevert 27. oktober 2025 av stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen

Besvart 7. november 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kan statsråden i en samlet oversikt redegjøre for hvor mange sykepleiere og helsefagarbeidere, og eventuelt andre yrkesgrupper, som har sluttet ved både medisinsk sengepost A og B ved UNN Harstad som følge har høyt arbeidspress over tid eller «driftsmessige forhold»?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til svaret fra statsråd Vestre den 27. oktober på spørsmålet jeg stilte 19. oktober om situasjonen ved UNN Harstad.

I svaret fra statsråden står det at det «bare» er seks av totalt 33 sykepleiere har sluttet så langt i år ved medisinsk sengepost B ved Medisinsk avdeling ved UNN Harstad, hvorav fire oppgir «driftsmessige forhold» som hovedårsak til oppsigelsen sin.

I etterkant av medias omtale av spørsmålet og svaret fra statsråden, har jeg fått henvendelser som kan tyde på at tallet på 16 som har sluttet det siste halvåret på grunn av driftsmessige forhold, kan være mer presist enn man først skulle tro når man leser svaret fra statsråden.

Dersom man også inkluderer medisinsk sengepost A ved Medisinsk avdeling ved UNN Harstad, og ikke avgrenser til kun sykepleiere, men også tar med helsefagarbeidere og eventuelle andre yrkesgrupper, er tallet trolig langt høyere enn fire.

Jeg får opplyst at ved medisinsk sengepost A ved Medisinsk avdeling ved UNN Harstad har så mange som åtte sykepleiere og to helsefagarbeidere sluttet så langt i år. Alle disse som følge av høyt arbeidspress over tid, særlig på grunn av høyt antall utskrivningsklare pasienter fra Harstad kommune.

Derfor ber jeg om en samlet oversikt over hvor mange totalt – både sykepleiere, helsefagarbeidere og

eventuelle andre yrkesgrupper – som har sluttet ved sengepostene A og B ved Medisinsk avdeling ved UNN Harstad så langt i år som følge av høyt arbeidspress og «driftsmessige årsaker».

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har innhentet informasjon fra Helse Nord RHF i anledning dette oppfølgingsspørsmålet, og de har fått opplyst følgende fra Universitetssykehuset Nord-Norge HF om Klinikk Harstad:

«Sengepost A og B ved Medisinsk avdeling, UNN Harstad har siden mai i år totalt 19 ansatte sluttet (dette utgjør 17 årsverk)

og av disse er 14 sykepleiere. I samme periode har 15 blitt ansatt (dette utgjør 11,5 årsverk). Av 15 som har begynt å jobbe ved sengepostene er 6 sykepleiere og øvrige helsefagarbeidere eller sykepleiestudenter. Sengepost A og B har totalt 53,3 årsverk og per nå 5,5 årsverk ubesatt/ledige stillinger.»

I store virksomheter som sykehusene vil det alltid være en viss sirkulasjon blant ansatte og medarbeidere som slutter – av ulike årsaker. Som jeg opplyste om i mitt forrige svarbrev av 27. oktober i år, og som det vises til, er vi fra regjeringens side svært opptatt av å beholde kvalifisert personell i vår felles helsetjeneste, og at medarbeidere skal oppleve gode arbeidsvilkår.

SPØRSMÅL NR. 267

Innlevert 28. oktober 2025 av stortingsrepresentant Kari Sofie Bjørnsen

Besvart 4. november 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil samferdselsministeren sørge for at statens vegvesen kan gjøre en fornyet vurdering av bruken av kollektivfeltet på strekningen mellom Asker og Holmen (E18), slik at flere igjen kan få tilgang til feltet, og kan denne strekningen evalueres og vurderes for tilbakeføring til slik reglene var før det ble stengt for sambruk med elbiler?

BEGRUNNELSE:

Statens vegvesens omlegging av bruken av kollektivfeltet mellom Asker og Holmen hjelper tilnærmet ingen, men skaper kø og kaos for veldig mange. Tungtransportbilene varsler at strekningen er for kort til at de vil bruke den da filskiftet både tar uheldigvis mye tid og skaper uoversiktlige og farlige situasjoner. Elbilister som tidligere kjørte i kollektivfeltet og som skal ta av på Holmen for å komme seg på jobb står nå og stamper i en helt unødvendig kø. Busser som er lettere enn 7,5 tonn, som frakter pasienter og elever, kan ikke bruke kollektivfeltet på denne strekningen. Det er svært få rutebusser der, da de stort sett bruker fylkesveiene, så det er ikke fare for mer kø for kollektivtrafikken. De nye reglene skaper større utfordringer og problemer enn tidligere.

Svar:

Statens vegvesen har ansvaret for å utvikle og forvalte et effektivt, bærekraftig og trafikksikkert transportsystem. Et av etatens hovedmål er å etablere en «Enklere reisehverdag og økt konkurransekraft for næringslivet». Etablering av tungtrafikkfelt på innfartsårene til Oslo er gjort med sikte å bedre fremkommeligheten for næringstransporten. Dette er strekninger som er blant de mest belastede i Norge slik at kortere reisetid for næringstransporten vil gi store samfunnsøkonomiske gevinster. Dette har spesielt vært viktig nå når Ring 1 er midlertidig stengt, noe som har gitt økt reisetid.

Erfaringer Statens vegvesen har gjort fra tungtrafikkfeltet på E6 sør, viser at differansen i hastighet kan variere stort når det er kødannelser i de ordinære feltene. Tungtrafikkfeltet har her bedre flyt.

For å ivareta trafikksikkerheten på strekningen på E18 Vestkorridoren på morgenen, som er den perioden med størst sannsynlighet for kø, ble det besluttet å sette ned fartsgrensen i rushtiden (mandag-fredag) og skilte med variable fartsgrenseskilt. Ettersom slike variable fartsgrenseskilt tar tid å etablere, er det satt opp en løsning med faste skilt (plateskilt) med underskilt.

Statens vegvesen følger kontinuerlig med på utviklingen av trafikken på E18, inkl. bruk av tungtrafikkfeltet. Tiltaket ble innført i sommer for å gi prioritet til næringstransporten. Statens vegvesen mener det er viktig å få

en god forståelse av hvordan dette tiltaket påvirker fremkommeligheten for næringstransporten og annen trafikk før det eventuelt kan gjøres endringer.

Jeg vil avslutningsvis også påpeke at det i perioden med stengt Ring 1, er viktig at trafikantene så langt det er

mulig velger å bruke kollektivtransport, sykle eller gå. Tiltakene på riksveiene i Oslo-området er gjort for å begrense trafikken i stengingsperioden, og dette er ikke minst gjort av hensyn til kapasitetsutfordringer i Operatunnelen.

SPØRSMÅL NR. 268

Innlevert 28. oktober 2025 av stortingsrepresentant Mirell Høyer-Berntsen

Besvart 3. november 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til en uavhengig granskning av praksisen med å plassere barn i sikkerhetscelle, og hvilke konkrete grep vil statsråden nå ta for å sikre at mindreårige ikke låses inne under forhold som kan skade dem fysisk og psykisk?

BEGRUNNELSE:

I forrige uke kom Sivilombudet med en rapport som av avslørte flere svært alvorlige mangler ved bruk av sikkerhetscelle for mindreårige. Blant funnene var langvarig bruk av sikkerhetscelle, manglende protokollføring av bruk av sikkerhetscelle, lavere terskel for bruk av sikkerhetscelle enn det loven krever, undersøkelser utført med tvang, og manglende tilgang på tolk og advokat. Blant funnene var det også et tilfelle der en mindreårig ble innelåst og måtte sove naken i 14 timer.

Sivilombudet beskriver funnene som svært alvorlige, og i tilfellet for ungdommen som ble innelåst i 14 timer så alvorlig at det etter ombudets syn kan være brudd på forbudet mot tortur og umenneskelig behandling.

Den 28. oktober rapporterer også NRK om at norske fengsler siden 2019 jevnlig har benyttet sikkerhetscelle for mindreårige, over 50 ganger. Funnene fra NRK inkluderer et tilfelle der en ungdom har sittet i nesten fem døgn. Tilsynsrådet for kriminalomsorgen omtaler funnene som rystende.

Svar:

Jeg tar rapporten fra Sivilombudet på største alvor. Det er, og skal være, en svært høy terskel for all bruk av tvangsmidler overfor innsatte under 18 år, herunder for bruk av sikkerhetscelle. Straffegjennomføringsloven fastsetter at tvangsmidler bare kan brukes overfor innsatte under

18 år hvis det er «tvingende nødvendig», og mindre inngripende tiltak forges har vært forsøkt eller åpenbart vil være utilstrekkelige. Sikkerhetscelle er et meget inn-gripende tiltak, og bør bare brukes som en siste utvei og for et kortest mulig tidsrom. Det er tale om en meget snever unntaksadgang.

Justis- og beredskapsdepartementet fastsetter mål, rammer og krav til en forsvarlig straffegjennomføring. Kriminalomsorgsdirektoratet har det faglige og operative ansvaret for å sikre at praksis i etaten skjer i tråd med gjeldende rammer og regelverk, og skal blant annet prioritere arbeidet med å redusere isolasjon og bruk av tvangsmidler som sikkerhetscelle, samt følge opp tilsynsmerknader fra Sivilombudet og lukke avvik. Gjennom sin internkontroll og styring skal Kriminalomsorgsdirektoratet arbeide systematisk for å forebygge brudd på menneskerettighetene og sikre en god oppfølging av barn og unge i kriminalomsorgen.

Jeg har bedt Kriminalomsorgsdirektoratet om en samlet redegjørelse for blant annet bruken av tvangsmidler ved landets tre ungdomsenheter, og jeg vil deretter vurdere behovet for videre oppfølging.

For øvrig nevnes at regjeringen i høst la frem Prop. 165 L (2024–2025) Endringer i straffegjennomføringsloven mv. (isolasjon i fengsel). Proposisjonen inneholder blant annet forslag til endringer som vil tydeliggjøre vilkårene for bruk av sikkerhetscelle i fengsel, og som vil lovfeste kravet til forholdsmessighet. Videre foreslås det å lovfeste minstekrav til kriminalomsorgens og helsetjenestenes oppfølging av innsatte som er plassert i sikkerhetscelle. Proposisjonen inneholder også forslag til enkelte nye særregler for bruk av tvangsmidler overfor innsatte under 18 år, herunder regler som vil gjelde for bruk av sikkerhetscelle. Blant annet foreslås det innført særlige saksbehandlingsregler, deriblant et krav om at det skal fremgå av kriminalomsorgens beslutning om bruk av et tvang-

smiddel hvordan hensynet til barnets beste er avveid mot andre hensyn.

SPØRSMÅL NR. 269

Innlevert 28. oktober 2025 av stortingsrepresentant Stig Atle Abrahamsen

Besvart 5. november 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Har statsråden satt seg inn i problemstillingen med at barn og unge med spiseforstyrrelser som skrives inn under foreldres fullmakt blir hentet av politiet for innleggelse og etter permisjonsopphold, og vil statsråden finne en bedre løsning som ivaretar unge pasienter på en mer verdig måte?

BEGRUNNELSE:

Når pasienter med alvorlige psykiske lidelser må legges inn ved tvang er det politiet som får oppgaven med å hente og bringe pasienten til behandlingsstedet.

Praksis har flere steder også vært at pasienten blir iført håndjern eller tilsvarende, og at man bringes ut av sitt hjem og inn til behandlingssted iført dette i fullt påsyn fra offentligheten.

Dette er en krevende oppgave for politiet som krever mye av deres ressurser, men først og fremst er dette et problem for verdigheten til psykisk syke pasienter som skal få et nødvendig helsemessig behandlingstilbud.

Mange beskriver dette som nedverdiggende, uverdiggende og at man blir behandlet som en kriminell fordi man har en alvorlig psykisk lidelse.

Man kunne tidligere i høst lese i BA om hvordan pårørende til unge med alvorlige spiseforstyrrelser opplever dette: <https://www.ba.no/mor-til-et-barn-med-spiseforstyrrelse-det-er-traumatisk-at-det-er-politiet-som-ma-hente-syke-barn-i-sine-hjem/o/5-8-3148851>

For å kunne sikre pasientenes verdighet, og rett bruk av ressurser innen politiet og helse, kunne man hatt egne psykiatriambulanser hvor personalet har tilsvarende fullmakter som helsepersonell som arbeider med behandling under tvang i helsetjenestene våre.

Fremskrittspartiet har tatt til orde for egne psykiatriambulanser over lang tid, det er på høy tid vi finner en mer verdig måte å behandle mennesker med en alvorlig psykisk lidelse som krever behandling under tvang.

Svar:

Det er kun politiet som lovlig kan utøve fysisk makt overfor mennesker utenfor institusjon. Å tvinge en annen person ut fra hjemmet sitt for å få gitt nødvendig helsehjelp faller dermed utenfor det helsepersonell på stedet har lov til å gjøre etter regelverket. Det er helsepersonellet som vurderer om og når det er behov for politiassistanse i slike situasjoner. I de tilfeller hvor en person må hentes med makt fra eget bosted, er det viktig at dette skjer så skånsomt som mulig og i mest mulig verdige former. Når det gjelder barn og unge under 18 år står det særskilt omtalt i rundskrivet Helsetjenestens og politiets ansvar for personer med psykisk lidelse – oppgaver og samarbeid at

«både den aktuelle situasjonen og barnets eventuelle psykiske lidelse [vil] spille inn i vurderingene av hvilke særlige hensyn som må tas for å ivareta kravene om nødvendighet, forsvarlighet og forholdsmessighet i oppgaveløsningen.

Særskilte hensyn gjør seg også gjeldende i situasjoner hvor helsetjenesten og politiet henter psykisk syke personer i bolig eller annet sted hvor barn i familien oppholder seg»

Helsetjenestene har ansvar for å sikre forsvarlig transport av syke. Noen helseforetak har valgt å etablere egne psykiatriambulanser, mens de fleste benytter ordinære ambulanser til alle pasientgrupper. Uavhengig av hvilken løsning som velges, er det viktig at tilbudet er tilpasset behovene som kan oppstå i ulike situasjoner. I noen tilfeller har helsetjenesten behov for bistand fra politiet ved transport av personer med psykiske lidelser. Slik bistand kan for eksempel innebære å bringe personer til tvungen legeundersøkelse eller til innleggelse i psykisk helsevern i spesialisthelsetjenesten. De siste årene er det gjennomført flere tiltak regionalt og lokalt for å øke kompetansen og bedre samhandlingen mellom helsetjenesten og politiet om ivaretagelse av personer med akutt behov for psykisk helsehjelp. Det nevnte rundskrivet ble revidert av Helsedirektoratet og Politidirektoratet i 2023, med presiseringer av bl.a. ansvar og roller, bruk av fysisk

makt utenfor institusjon og informasjonsutveksling og taushetsplikt. Det er utviklet et e-læringsprogram for å

gjøre rundskrivet mer tilgjengelig og praktisk anvendbart for både helsepersonell og politi.

SPØRSMÅL NR. 270

Innlevert 28. oktober 2025 av stortingsrepresentant Anette Carnarius Elseth

Besvart 5. november 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Kan statsråden bekrefte at det er vanlig praksis å ikke gjøre aktive søk etter innsatte som har rømt fra fengsel fordi de nærmer seg slutten av soningen, og er det i så fall en praksis regjeringen slutter seg til dersom de mener noe med å skjerpe innsatsen mot multikriminalitet og forebygge mot kriminelle nettverk?

BEGRUNNELSE:

Lørdag 25. oktober kunne Gjengangeren melde at en innsatt på Bastøy fengsel hadde forsvunnet. Søndag ettermiddag konkluderte fengselslederen på Bastøy med at den innsatte hadde rømt fra fengselet.

TV 2 melder mandag 27. oktober at den rømte innsatte er en serbisk statsborger i 30-årene, som i april 2023 ble dømt til fengsel i seks og et halvt år for medvirkning til grov hvitvasking av 13 millioner kroner. Retten konkluderte med at pengene stammet fra innførsel av 26 kilo kokain.

Politiadvokat i Sør-Øst politidistrikt, Magne Pedersen, uttaler til TV 2 at politiet ikke gjør noen aktive søk etter mannen, og begrunner det med «når en person er mot slutten av soningen, så må man gjøre en vurdering av det. Vi har altså andre arbeidsoppgaver å gjøre».

I februar 2024 skrev skattedirektør Funnemark at det er et samfunnsproblem at økonomisk kriminalitet får for lav prioritet. Resultatet blir da mindre etterlevelse og velferd, og mer kriminalitet.

Ved nedsettelse av en arbeidsgruppe som skal se på økonomisk kriminalitet som hvitvasking 26. juni, uttalte justis- og beredskapsminister Aas-Hansen (Ap) at økonomi er en driver for kriminelle nettverk, og en motivasjon for å bryte loven. Ifølge Aas-Hansen vil Ap-regjeringen bekjempe kriminalitet, og sørge for at kriminalitet ikke lønner seg. Økonomisk kriminalitet skal forebygges.

Ifølge Straffegjennomføringsloven har straff som formål å motvirke nye straffbare handlinger, og skal gjennomføres på en måte som er betryggende for samfunnet.

Svar:

Det er svært få innsatte som rømmer fra norske fengsler. De som rømmer blir etterlyst nasjonalt, og politiet foretar i hvert tilfelle en konkret vurdering av hvilke aktive ressurser som bør brukes på å lokalisere og pågripe den aktuelle personen. I saker der den som har rømt er utenlandsk statsborger, kan det være aktuelt å sende ut en internasjonal etterlysning med anmodning om pågripelse med henblikk på utlevering.

Det å unnvike under soning er straffbart, jf. straffeloven § 161. Sammen med det høye sikkerhetsnivået i norske fengsler, bidrar dette til å redusere antall rømninger. Hvilke ressurser politiet og kriminalomsorgen bruker i hvert enkelt tilfelle på å lokalisere og bringe en rømt innsatt tilbake til fengsel, må bero på en konkret vurdering. Hvor langt vedkommende har kommet i soningsforløpet er bare ett av flere momenter i vurderingen.

Jeg legger til grunn at det i alle tilfeller foretas grunndige og adekvate vurderinger, og at den prioriterte innsatsen mot alvorlig økonomisk kriminalitet og den organiserte kriminaliteten spesielt iakttas i vurderingene.

SPØRSMÅL NR. 271**Innlevert 28. oktober 2025 av stortingsrepresentant Tom Staahle****Besvart 4. november 2025 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

E24 har gjennom flere artikler satt søkelys på folkefinansiering og en spesifikk aktør i markedet. Finanstilsynet har i to år behandlet denne aktørens søknad om godkjenning som låneformidler.

Kan finansministeren svare på hvorfor behandlingstiden hos Finanstilsynet har tatt så lang tid?

BEGRUNNELSE:

Folkefinansiering er et spennende tema som E24 har satt søkelys på gjennom en rekke artikler den siste tiden. De har dokumentert hvordan en aktør har lånt ut 1,1 milliarder kroner av nordmenns sparepenger, og at 116 millioner kroner er misligholdt.

Videre skriver avisen at selskapet I et tilfelle lånte ut 1 million kroner med sikkerhet i en bolig de sa var verdt 2,6 millioner kroner. Da eiendommen senere ble solgt, gikk den for 290 000 kroner. Låneformidlingen tar utgangspunkt i å formidle lån sikret i fast eiendom som blir registrert i eiendomsregisteret.

Nå har finansdepartementet lagt frem et lovforslag Prop. 167 LS som skal behandles i Stortinget – det er bra. Formålet med dette lovforslaget er å gi i en mer samlet

regulering, og gjøre at man operer på like vilkår med aktører i EU/EØS.

Allikevel er det slik at selskapet allerede har lånt ut penger i markedet og det uten at selskapet formelt er godkjent som låneformidler av Finanstilsynet.

Svar:

Etter låneformidlingsloven § 2-1 fjerde ledd skal søknader om tillatelse som låneformidlingsforetak behandles innen seks måneder etter at søknaden er mottatt. Fristen regnes fra det tidspunktet Finanstilsynet har mottatt de opplysningene som er nødvendige for tilsynets vurdering av søknaden. Forvaltningslovens regler om at den som berøres av et vedtak, skal gis anledning til å uttale seg, gjelder også ved behandling av søknader etter låneformidlingsloven.

Finanstilsynet behandler hvert år et stort antall konsesjonssøknader og andre enkeltsaker. Tidsbruken på sakene vil variere avhengig av sakens omfang og kompleksitet, og Finanstilsynet har ansvar for å fatte riktig beslutning i hver enkelt sak. Finanstilsynet kan som klar hovedregel ikke instrueres om behandlingen av enkeltsaker, jf. finanstilsynsloven §1-4. Det er derfor ikke naturlig for meg å vurdere den tidsbruken Finanstilsynet har vurdert som nødvendig i denne saken.

SPØRSMÅL NR. 272**Innlevert 28. oktober 2025 av stortingsrepresentant Jon Engen-Helgheim****Besvart 5. november 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Hva er i dag den vanligste reaksjonen mot ungdom 15-17 år som blir tatt for bæring av våpen og hvordan vil skjerpet strafferamme for bæring av våpen påvirke denne aldersgruppen med tanke på at disse stort sett dømmes til ungdomsoppfølging?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har varslet at de vil følge opp Stortingets vedtak om å skjerpe strafferammen for bæring av våpen. I dag blir de fleste ungdommer som får en straffereaksjon ilagt ungdomsoppfølging eller ungdomsstraff. Ungdomsoppfølging er mest brukt for mindre alvorlige lovbrudd og ungdomsstraff skal kun benyttes ved gjentatte lovbrudd

eller ved enkeltlovbrudd med en strafferamme på mer enn 3 år. Justisministeren har varslet at strafferammen for bæring av våpen skal økes til 2 år. Det vil si at dersom man blir tatt en gang for bæring av våpen, så vil reaksjonen bli ungdomsoppfølging som har en maksimal varighet på 1 år, som også er dagens praksis.

Svar:

Jeg vil først benytte anledningen til å oppklare hva som er virkeområdet for ungdomsstraff og ungdomsoppfølging. Ved lovendringer som trådte i kraft 1. september 2024 ble det rettslige rammeverket for disse reaksjonene forenklet, og virkeområdet for ungdomsstraffen ble utvidet. Som tidligere kan ungdomsstraff kun idømmes av domstolen, mens ungdomsoppfølging etter lovendringen kun kan ilegges av påtalemyndigheten. Den øvre grensen for ungdomsstraff er ikke endret, og markeres ved vilkåret om at hensynet til straffens formål ikke med tyngde taler mot en reaksjon i frihet, jf. straffeloven § 52 a første ledd bokstav d. Derimot er den nedre grensen for ungdomsstraff endret, ved at det ikke lenger er et vilkår at ungdommen må ha begått «gjentatt eller alvorlig kriminalitet» i straffeloven § 52 a. Det er med andre ord åpnet opp for at domstolen skal kunne idømme ungdomsstraff også i saker hvor det tidligere ville blitt reagert med ungdomsoppfølging som særvilkår for betinget fengsel eller betinget bot.

Fortsatt er det slik at mindre alvorlige saker mot ungdom, hvor det foreligger et oppfølgingsbehov, ungdommen og eventuelle verger samtykker og vilkårene for øvrig er oppfylt, bør avgjøres med ungdomsoppfølging av påtalemyndigheten. I Prop. 139 L (2022–2023) punkt 7.1.4 uttaler departementet på side 64 flg. at vurderingen av hvilke saker som kan avgjøres av påtalemyndigheten, og når det bør tas ut tiltale med sikte på ordinær domstolsbehandling, fortsatt langt på vei vil måtte bero på konkrete skjønnsmessige vurderinger i det enkelte tilfellet, der både lovbruddets alvorlighetsgrad og hensynet til barnets beste skal inngå. Det påpekes at dersom saken er mindre alvorlig, bør det som hovedregel vurderes om saken kan avgjøres av påtalemyndigheten ved direkte overføring til konfliktrådet, jf. straffeprosessloven § 71 a. Dersom saken ville kvalifisert til ubetinget fengselsstraff for voksne, må det derimot vurderes om det riktige er å ta ut tiltale for en ordinær domstolsbehandling av saken.

Når det gjelder spørsmålet om reaksjoner mot ungdom for bæring av våpen, antar jeg at spørsmålsstiller sikter til reaksjoner for overtredelse av straffeloven § 189 om ulovlig bevæpning på offentlig sted. Bestemmelsen rammer ulovlig bæring av skytevåpen, luft- og fjærvåpen og våpenetterligninger, samt bæring av kniv på offentlig sted. For ordens skyld nevner jeg at grov ulovlig bevæpning på offentlig sted rammes av § 189 a, som har en strafferamme på bot eller fengsel inntil tre år. Grov ulovlig befatning med våpen og ammunisjon, herunder hånd-

granater og andre gjenstander som er laget for å detonere, rammes av § 191 med en strafferamme på bot eller fengsel inntil seks år.

Bot er den mest aktuelle straffereaksjonen for bæring av våpen på offentlig sted etter straffeloven § 189 for voksne, men fengselsstraff kan være aktuelt for de grovere tilfellene og ved gjentakelse. Hva som skal være straffereaksjonen for barn, fremgår ikke av forarbeidene til straffeloven, men straffeloven § 33 angir at ubetinget fengselsstraff bare kan idømmes når det er særlig påkrevd for den som var under 18 år på handlingstidspunktet. Mot barn reageres det gjennomgående mildere enn mot voksne, og ved reaksjonsfastsettelse overfor barn skal det i større grad legges vekt på individualpreventive hensyn. I stedet for bot vil det overfor mindreårige ofte bli reagert med påtaleunntatelse med og uten vilkår etter straffeprosessloven § 69. For ungdom med oppfølgingsbehov kan det være aktuelt å reagere med ungdomsoppfølging eller ungdomsstraff, avhengig av om saken avgjøres av påtalemyndigheten eller av retten.

Statistikken viser at forelegg og påtaleunntatelse med eller uten vilkår er de vanligste reaksjonene for overtredelse av § 189 der mistenkte var 15–17 år på gjerningstidspunktet. For saker som blir avgjort av domstolene, er det utfordrende å gi noen konkrete tall på hva som er den vanligste reaksjonen, ettersom brudd på straffeloven § 189 vanligvis pådømmes sammen med flere andre forhold.

Regjeringen har varslet at den vil skjerpe straffene for ulovlig befatning med våpen, og at det skal sendes et lovforslag om dette på høring innen jul. Jeg har tidligere gitt uttrykk for at strafferammen i § 189 vil bli foreslått hevet, men det er for tidlig å si hvilken strafferamme og hvilke konkrete lovendringer som vil bli foreslått. Det samme gjelder hvilken betydning de foreslåtte endringene vil få for straffenivået, både for voksne og for barn. Regjeringen er imidlertid klare på at våpen ikke har noen plass i våre gater, og lovforslaget skal sende et tydelig signal om at ulovlig bæring av våpen skal straffes strengere enn det som er tilfellet i dag.

SPØRSMÅL NR. 273**Innlevert 28. oktober 2025 av stortingsrepresentant Guri Melby****Besvart 6. november 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Deler helseministeren vurderingen av alvoret i sakene som er avdekket ved Finnmarkssykehuset, og mener statsråden at et styre som både har vært involvert i og forsvart prosesser som har vist seg å være ulovlige, fortsatt har nødvendig tillit til å lede foretaket videre?

BEGRUNNELSE:

Tilliten til ledelsen i helseforetakene er avgjørende for at befolkningen skal ha tillit til helsetjenesten. I Finnmarkssykehuset er denne tilliten nå alvorlig svekket etter gjentatte brudd på regelverket for offentlige anskaffelser.

Ifølge dokumentasjon Altaposten har fått innsyn i, har Finnmarkssykehuset latt konsulenter fra KPMG arbeide på prosjektet «Bemanningsplaner» fra mai 2024 – over et halvt år før konkurransen om oppdraget ble lyst ut i desember samme år. I denne perioden fakturerte KPMG nær 1,5 millioner kroner ekskl. mva. Juridiske eksperter omtaler dette som en ulovlig direkteanskaffelse og et bevisst brudd på regelverket.

Dette kommer i tillegg til tidligere avsløringer om ulovlige kontraktsutvidelser og inhabilitet i forbindelse med innleie av konsulenter fra Neo Consulting. Advokatfirmaet Hjort konkluderte i sin rapport med at Finnmarkssykehuset brøt regelverket for offentlige anskaffelser ved to anledninger, og at administrerende direktør var inhabil i den ene saken.

Hjort-rapporten viser at styret ble informert underveis og selv ba om at det skulle hentes inn ekstern bistand høsten 2024. Det var deretter administrasjonen som gjennomførte anskaffelsen, men rapporten slår fast at avgjørelsen skulle vært tatt av styret da direktøren ble inhabil.

Styreleder har på vegne av styret likevel uttalt at de «hele tiden har stått bak avgjørelsen» og at de ville tatt den samme beslutningen igjen. Styreleder hevdet tidligere, før Hjort-rapporten forelå, at alle anskaffelser var gjort etter ordinære prosedyrer, og at medias oppmerksomhet bygget på konspirasjonsteorier. Dette står i sterk kontrast til rapportens konklusjoner og de nye avsløringene i Altaposten.

Når styret både har vært involvert i beslutningsprosessen, blitt orientert om lovbrudd og i ettertid forsvart de samme beslutningene, er det grunn til å stille spørsmål ved om dagens styre har nødvendig tillit og dømmekraft til å gjenreise tilliten til foretaket.

Finnmark fylkesting har på bakgrunn av disse sakene rettet kraftig kritikk mot Finnmarkssykehuset, og har bedt helseministeren sørge for nødvendige tiltak for å gjenreise tilliten.

Svar:

Jeg vil først få understreke at det er viktig at offentlige anskaffelser skjer i tråd med regelverket og at man har nødvendig transparens i slike saker. Både for å sikre likebehandling av tilbydere og for å opprettholde den generelle tilliten til offentlige innkjøpsprosesser.

Det er helseforetakets styre og administrerende ledelse som er ansvarlig for å sikre at offentlig anskaffelser skjer i tråd med regelverket. Som stortingsrepresentant Melby viser til i spørsmålet, har styret i Finnmarkssykehuset HF engasjert advokatfirmaet Hjort til å gjøre en juridisk vurdering av anskaffelsen som har vært gjennomført. Av vurderingen fremgår det at regelverket for offentlig anskaffelse har blitt brutt i den aktuelle saken. Administrerende direktør har på bakgrunn av dette beklaget at han ikke var tilstrekkelig aktsom da avledet inhabilitet ble utløst høsten 2024.

Det er både alvorlig og beklagelig at det forekommer brudd på regelverket for offentlig anskaffelser. Det er derfor positivt å se at styret i helseforetaket nå iverksetter tiltak for både å rette opp det som ikke har vært i tråd med regelverket, og for å unngå at lignende feil skal skje i fremtiden. Styret har besluttet å avslutte pågående kontrakter med KPMG og vil sende ut avrop på rammeavtalen i en åpen konkurranse med alle partene i rammeavtalen. Finnmarkssykehuset HF har også nå innført nye rutiner for habilitetsvurderinger knyttet til innkjøp.

Jeg vil avslutningsvis bemerke at eventuelle spørsmål om og vurderinger av tillit til styret i Finnmarkssykehuset HF ikke tilligger meg, men sykehusets eier, Helse Nord RHF.

SPØRSMÅL NR. 274**Innlevert 28. oktober 2025 av stortingsrepresentant Anna Molberg****Besvart 4. november 2025 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

Dersom AID hadde lagt Forbundet Styrke sitt anslag på rundt 200 mottakere til grunn, hvor mange ganger grunnbeløpet kunne kompensasjonen utgjort innenfor regjeringens foreslåtte ramme på 434 mill. kr. i 2026?

BEGRUNNELSE:

Det bes også om en oversikt over hvor mye kompensasjonsordningen vil koste i 2026 dersom kompensasjonen var satt til 65G med hhv. 200 og 650 mottakere.

Svar:

Jeg er glad for at regjeringen har foreslått å få på plass en kompensasjonsordning for kjemikalieskadde oljepionerer i forslag til statsbudsjett for 2026. Vi har med dette fulgt opp Stortingets vedtak, og vi har lagt oljepionerkommisjonens anbefalinger fra NOU 2022: 19 Oljepionerene – en kompensasjonsordning til grunn for utforming av ordningen.

Slik jeg forstår representantens spørsmål så har Forbundet Styrke et anslag på at det er rundt 200 personer som vil oppfylle kriteriene for å motta kompensasjon etter ordningen. I regjeringens forslag anslås at det er 650 personer som oppfylle de nødvendige kriteriene. Anslaget baserer seg på Oljepionerkommisjonens rapport, og på utregninger som Oslo Economics har gjennomført på

oppdrag for kommisjonen. For å komme frem til dette antallet har Oslo Economics basert seg på bl.a. innrapporterte arbeidstimer til daværende Petroleumstilsyn (nå Havindustritilsynet), statistikk fra Kreftregisteret sin offshorekohort og historiske statistikker om oljearbeidere fra daværende Arbeidsdirektoratet. Kommisjonens rapport, herunder tallene fra Oslo Economics, var ute på bred høring og det kom ikke innspill om anslagene i den forbindelse. Det vil alltid være usikkerhet knyttet til slike anslag, noe departementet også har presisert gjennom sitt arbeid.

Budsjettbevilgningen er foreslått som er overslagsbevilgning.

Representanten ønsker å vite kostnaden i 2026 dersom nivået på kompensasjonen settes til 65 G for hhv 200 og 650 søkere. Dersom 200 søkere oppfylle kriteriene, og kompensasjonsnivået er 65 G medfører dette en antatt kompensasjonsutbetaling i 2026 på 1,4 mrd. kroner før ev. fratrekk for tidligere utbetalte arbeidsgiverfinansierte erstatninger. Departementet har ikke grunnlag for å vurdere omfanget av tidligere utbetalinger basert på representantens innspill om å legge 200 mottakere til grunn.

Dersom 650 søkere oppfylle kriteriene, og kompensasjonsnivået er 65 G medfører dette en antatt kompensasjonsutbetaling i 2026 på 4,4 mrd. kroner. Her er det trukket fra et anslått beløp på tidligere utbetalte erstatninger, tilsvarende slik det er gjort i regjeringens forslag til kompensasjonsordning.

SPØRSMÅL NR. 275**Innlevert 28. oktober 2025 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum****Besvart 3. november 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan statsråden garantere at ordningen med halverte makspriser for FOT-rutene beholdes ut hele inneværende stortingsperiode?

BEGRUNNELSE:

Senterpartiet har over lang tid kjempet for å senke flyprisene på kortbanenettet i Norge. Kortbanenettet er avgjørende for å kunne utvikle hele Norge, og viktig både for

familier, næringslivet og beredskapen over store deler av landet.

I regjering fikk vi med oss Arbeiderpartiet på et stort løft i satsingen på distriktsflyvninger. For statsbudsjettet 2024 ble bevilgningen til kjøp av innenlandske flyruter mer enn doblet. Dette la til rette for at maksprisene på kortbanenettet ble halvert fra 1. april 2024. I tillegg til å halvere prisene, sørget regjeringen for at setekapasitetsskravene ble økt og flere ruter ble inkludert i FOT-ordningen.

I en pressemelding fra 26. april 2024 forklarte regjeringens samferdselsminister satsingen på FOT-rutene med:

«At folk kan bo og leve gode liv i hele landet, er en viktig prioritet for denne regjeringen.»

Svar:

I løpet av den inneværende stortingsperioden vil det bli inngått nye FOT-avtaler for både Sør-Norge og Nord-Norge. Nye kontrakter for rutene i Sør-Norge skal etter planen tre i kraft 1. november 2027, mens rutene i Nord-Norge følger fra 1. november 2028.

I forkant av konkurransene gjennomføres det eksterne transportfaglige utredninger. Den transportfaglig utredning for Sør-Norge er nå på høring. Denne, sammen med høringsinnspill og trafikkstatistikk, vil danne grunnlaget for vurderinger av hva som blir det endelige kjøpsopplegget. Fastsettelsen av maksimaltakstene som operatørene legger til grunn for sine tilbud, er en av faktorene i en helhetlig vurdering av hva som utgjør et godt FOT-rutetilbud.

Regjeringen er opptatt av å sikre et godt rutetilbud i distriktene. Fastsettelsen av maksimaltakstene vil som alltid måtte vurderes i lys av utviklingen i markedet, statens økonomiske rammer og målene for ordningen.

SPØRSMÅL NR. 276

Innlevert 28. oktober 2025 av stortingsrepresentant Bent-Joacim Bentzen

Besvart 4. november 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hvor mange ukrainere som har søkt kollektiv beskyttelse eller asyl i Norge sammenlignet med Sverige, Finland og Danmark, og kan det bes om tall samlet sett, og fordelt per måned fra februar 2022?

BEGRUNNELSE:

Viser til statsrådets svar i Dokument nr. 15:134 (2025-2026) hvor statsråden svarer at det er liten forskjell mel-

lom andre europeiske land og Norge når det kommer til økningen i antall ukrainerne som kommer til landet.

Svar:

Tabellene nedenfor gir oversikt over antall personer som har blitt registrert med midlertidig kollektiv beskyttelse og antall personer fra Ukraina som har søkt asyl siden februar 2022.

Antall personer som har blitt registrert med midlertid kollektiv beskyttelse i utvalgte land i perioden februar 2022 til september 2025

År/måned	Danmark	Finland	Norge	Sverige
2022-02	0	0	6	321
2022-03	15 046	14 409	7 415	26 930
2022-04	10 199	6 501	7 401	7 518
2022-05	2 689	4 799	2 343	3 722
2022-06	1 307	4 922	2 123	2 239
2022-07	1 218	3 881	2 350	2 006
2022-08	1 663	3 249	3 200	2 012
2022-09	1 322	2 759	2 793	1 618
2022-10	1 293	2 822	2 786	1 615
2022-11	1 176	2 022	2 277	1 253
2022-12	1 010	1 938	2 463	1 137
2023-01	856	2 044	2 126	1 086
2023-02	853	1 936	2 895	1 052
2023-03	709	1 743	2 703	1 246
2023-04	478	1 210	1 809	879
2023-05	659	1 789	1 801	1 246
2023-06	787	3 229	2 177	1 198
2023-07	793	2 376	2 963	1 036
2023-08	921	1 289	3 670	886
2023-09	1 249	1 159	4 830	783
2023-10	1 167	1 032	4 475	766
2023-11	787	877	3 169	637
2023-12	566	742	2 774	591
2024-01	661	707	1 652	783
2024-02	601	700	1 389	717
2024-03	760	817	1 379	959
2024-04	822	808	1 327	844
2024-05	939	1 074	1 318	1 186
2024-06	799	2 431	1 598	1 155
2024-07	1 123	1 620	1 461	1 177
2024-08	1 059	1 044	1 930	1 005
2024-09	1 013	946	2 130	828
2024-10	1 209	881	1 665	761
2024-11	1 010	835	1 412	598
2024-12	1 036	754	1 228	669
2025-01	918	647	877	614
2025-02	686	579	767	494
2025-03	697	594	820	871
2025-04	729	624	523	705
2025-05	639	866	564	737
2025-06	976	1 711	665	930
2025-07	1 103	1 556	817	864
2025-08	1 220	923	962	1 039
2025-09	1 956	1 291	1 880	1 096
Total	66 704	88 136	96 913	79 809

Antall asylsøknader fra ukrainere til utvalgte land i perioden februar 2022 til september 2025

År/måned	Danmark	Finland	Norge	Sverige
2022-02	45	105	0	165
2022-03	1 935	1 520	85	980
2022-04	0	100	40	170
2022-05	10	10	45	235
2022-06	5	10	40	200
2022-07	20	25	45	135
2022-08	10	10	100	95
2022-09	5	5	85	80
2022-10	10	5	170	65
2022-11	15	0	115	40
2022-12	10	0	80	45
2023-01	5	0	95	35
2023-02	5	5	85	75
2023-03	5	0	125	40
2023-04	10	0	75	35
2023-05	5	0	60	50
2023-06	10	0	90	60
2023-07	10	0	85	50
2023-08	15	0	95	50
2023-09	15	0	115	60
2023-10	10	0	130	35
2023-11	10	0	100	30
2023-12	0	0	75	50
2024-01	5	0	60	25
2024-02	5	0	90	15
2024-03	10	0	65	25
2024-04	0	0	70	15
2024-05	5	5	40	25
2024-06	15	0	35	35
2024-07	10	0	40	30
2024-08	5	0	50	25
2024-09	5	0	65	25
2024-10	20	0	145	35
2024-11	15	0	100	20
2024-12	5	0	60	20
2025-01	5	5	115	30
2025-02	5	0	115	20
2025-03	0	0	85	20
2025-04	5	0	70	20
2025-05	5	0	65	30
2025-06	0	0	85	15
2025-07	5	5	105	20
2025-08	5	0	120	15
2025-09	:	0	185	35
Total	2 295	1 810	3 700	3 280

I september og oktober 2025 har vi sett en økning i antall fordrevne fra Ukraina som kommer til Norge. Økningen gjelder hovedsakelig unge menn, og skyldes etter alt å dømme at ukrainske myndigheter har åpnet for at menn i alderen 18-22 får forlate landet. I september 2025 var i rundt en tredjedel av ukrainerne som søkte beskyttelse i Norge menn i alderen 18-22 år.

Det har også vært en økning i antall ukrainere som søker beskyttelse i andre nordiske land.

De offisielle tallene for oktober foreligger ikke ennå. I september tok Norge imot om lag 32 % av alle ukrainske flyktninger til Norden. Dette er høyere enn i vår/sommer da Norge mottok om lag 20 % av søkerne til Norden, men lavere enn 2023 og 2024 da Norge mottok henholdsvis 47 % og 36 % av søknadene.

Regjeringen følger nøye med på økningen i ankomsttallene og vurderer løpende om det er behov for tiltak.

SPØRSMÅL NR. 277

Innlevert 28. oktober 2025 av stortingsrepresentant Geir Inge Lien

Besvart 4. november 2025 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen

Spørsmål:

Vil statsråden komme med en garanti til de berørte skogeierne om at de vil få dekket ekstrakostnadene for uttak av tømmeret som følger av ekstremværet Amy, slik det ble gjort etter nyttårsorkanen i 1992?

BEGRUNNELSE:

Stormen Amy har gjort enorme skader på skogen i flere fylker. Bare i Møre og Romsdal er det innmeldt skader på over 250 000 m³, noe som tilsvarer hele årshogsten i fylket. Enkelte steder er skadene mye verre enn etter nyttårsorkanen i 1992.

Vindfall og rotvelta tømmer må ut i løpet av neste sommer hvis det ikke skal bli billeangrep og skader på resten av skogen også.

Det må bygges nye skogsbilveger og traktorveger umiddelbart, driftskostnadene med hogst og kjøring blir minst det dobbelte på grunn av farlig og vanskelig drift og tømmerprisene er satt ned.

Skogeierne må søke om vegbygging, bestille hogst og bygge veier uten sikkerhet for lønnsomhet. Forsikringsordningene betyr lite i denne sammenhengen. For mange skogeiere kan dette gi store økonomiske tap og bli umulig å gjennomføre.

Svar:

Ekstremværet Amy har medført betydelige skogskader i flere fylker, og særlig i Møre og Romsdal er det rapportert om omfattende vindfall. Landbruksdirektoratet har, i samarbeid med statsforvalterne, kommunene og

forsikringsbransjen, igangsatt arbeid med å kartlegge skadeomfanget. Det arbeides videre med å få et mest mulig helhetlig bilde av situasjonen.

På bakgrunn av denne kartleggingen vil det bli gjort en vurdering av behovet for tiltak. Jeg vil vise til at regelverket for statens naturskadeerstatningsordning er endret siden 1992. Dagens ordning er hjemlet i naturskadeerstatningsloven av 2014, og stormskader på skog omfattes i utgangspunktet ikke av ordningen. I tillegg gjelder ordningen kun for objekter som ikke kan forsikres gjennom alminnelig forsikring, og det stilles krav til dokumentasjon og søknadsprosess. Det er derfor ikke gitt at ekstrakostnader vil bli dekket på samme måte som etter nyttårsorkanen i 1992. Departementet vil vurdere behovet for tiltak i dialog med relevante aktører i skognæringen og forvaltningen.

SPØRSMÅL NR. 278

Innlevert 29. oktober 2025 av stortingsrepresentant Mirell Høyer-Berntsen

Besvart 5. november 2025 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery

Spørsmål:

Arbeiderpartiet vil sikre arbeidsfolk trygge, stabile arbeidsforhold og sosiale rettigheter. Arbeiderpartiet anerkjenner kunstnere som arbeidsfolk.

Hvordan kan da en arbeiderpartiregjering forsvare å kutte SKUDA; en virksomhet som har til hensikt å sikre scenekunstnere trygge, stabile arbeidsforhold og sosiale rettigheter, med 12 % i forslaget til Statsbudsjett for 2026?

BEGRUNNELSE:

Institusjonsteatrene har i særtariffavtaler med Norsk Skuespillerforbund forpliktet seg til å ansette 152 skuespillere fast. Dansere har kun to arbeidsgivere med faste ansettelser: Den Norske Opera & Ballett (55) og Carte Blanche (10). Dermed har kun ca. 10 % av skuespillere og et beskjedent antall dansere faste jobber i Norge. Øvrige utøvere arbeider midlertidig, ofte avløst av perioder uten betalt arbeid og uten opptjening av sosiale rettigheter. I kulturlivet omtales disse som «frilansere».

Skuespiller- og danseralliansen (SKUDA) ble etablert under Stoltenberg II-regjeringen for å gi frilansere stabile rammer, samtidig som arbeidsgivere beholder fleksibilitet. SKUDA har 102 ansatte frilansere – 50 dansere og 52 skuespillere – og er dermed den største arbeidsgiveren som har disse gruppene samlet, og den eneste med så mange under samme «tak». SKUDA er en aktiv arbeidsgiver som anerkjenner at kunstnerskap krever kontinuerlig innsats. De ansatte er blant landets fremste scenekunstnere og i fullt arbeid med å utvikle sine kunstnerskap – ikke passive stønadsmottakere.

SKUDA styrker feltet med åpne fagtilbud, mentoringsprogram og bransjeseminarer, og er en pådriver for inkludering i scenekunsten. Talentprogrammet SKUDA FUNKIS TALENT, der to utøvere med varig funksjonsnedsettelse ansettes i to år, er nylig lansert. Målet er at arbeidsgivere skal tilby kunstnerisk arbeid til disse og andre med funksjonsnedsettelse.

Til tross for dette foreslås SKUDA kuttet med 3,85 millioner kroner i 2026 – tilsvarende 5 millioner medregnet forventet lønnsvekst. I budsjettdebatten for 2025 sa kulturministeren:

«Skuespiller- og danseralliansen, SKUDA, kom til for en god del år siden, og jeg var veldig glad for at jeg fikk være med på det løftet i sin tid. SKUDA gjør en utmerket jobb. Vi synes det er kjempebra, og derfor har dette vært en allianse som har vært med oss i mange år.»

Ti måneder senere foreslås et stort kutt, samtidig som regjeringen satser på dans med danseløftet på 10 millioner kroner.

SKUDA har bevist sin rolle som en effektiv, målrettet og treffsikker ordning som sikrer anstendige vilkår i et kulturliv preget av midlertidighet. Dette gir samfunnet kunstnere av høy kvalitet som arbeider i hele landet.

Svar:

Skuespiller- og danseralliansen (SKUDA) sin primære funksjon er å ansette kunstnere for en viss periode og gi dem lønn, pensjonsopptjening og tilgang til sosiale rettigheter og yrkesskadeforsikring mellom oppdrag, altså i de periodene de er arbeidsledige. Dette er en veldig god ordning for de få kunstnerne det gjelder. Flertallet av kunstnerne er imidlertid ikke ansatt i en slik allianse, og regjeringen vil arbeide for at alle kunstnere skal ha gode vilkår og tilgang til sosiale rettigheter.

Problemet for mange kunstnere er at inntektene er lave. Underbetaling og gratisarbeid er en utfordring. Det gir ikke bare lave inntekter, men også et svakere sikkerhetsnett. For når inntektene er lave, så blir det også lave innbetalinger til folketrygden, som igjen gir utslag på hva du kan hente ut av folketrygdens ordninger. Derfor er jeg veldig opptatt av å styrke kunstnerøkonomien for alle kunstnere, slik at folketrygdens ordninger også kan fungere for disse. I vår regjeringsperiode har vi økt kunstnerstipendene, iverksatt både en ordning for etablerte scenekunstkompanier og en insentivordning for ny norsk dramatikk, samt styrket institusjonene som er arbeidsgivere for mange kunstnere. Kulturdirektoratet er også i gang med å utarbeide forslag til verdiprinsipper for rimelig betaling for kunstnerisk arbeid, med innspill fra en referansegruppe fra kunstfeltet selv. Alt dette gjør vi for å bedre kunstnerøkonomien i stort, slik at alle kunstnere skal kunne nyte godt av våre felles velferdsgoder.

I 2026 foreslår vi blant annet å styrke infrastrukturen rundt frilanserne. Institusjonene gir oppdrag til kunstnere, og dansesentrene har stor betydning for produksjon og formidling av dans regionalt. Gjennom en styrking av infrastrukturen for dans, legger vi bedre til rette for utvikling og visning av dans, og derigjennom styrker vi dansernes tilgang til oppdrag.

SPØRSMÅL NR. 279**Innlevert 29. oktober 2025 av stortingsrepresentant Alf Erik Andersen****Besvart 3. november 2025 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

Når planlegger regjeringen å legge frem særloven, som skal danne grunnlaget for kompensasjonsordningen til oljepionerene, for stortinget?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har lagt frem et forslag til kompensasjonsordning for oljepionerene med en ramme på 8 G. Dette forslaget fremstår som en hån mot en gruppe arbeidstakere som gjennom sitt virke la grunnlaget for den norske oljeformuen, samtidig som de ble eksponert for kreftfremkallende stoffer og alvorlige helseskader.

Parallelt med behandlingen av statsbudsjettet burde regjeringen også ha lagt frem særloven, slik at stortinget ikke bare kan drøfte nivået på kompensasjonen, men også innretningen av ordningen. Det er derfor viktig å få avklart når regjeringen planlegger å legge frem lovforslaget for stortinget.

Svar:

Prop. 7 L (2025-2026) Lov om kompensasjonsordning for kjemikalieskadde oljepionerar ble lagt frem fredag 31. oktober 2025.

SPØRSMÅL NR. 280**Innlevert 29. oktober 2025 av stortingsrepresentant Ida Lindtveit Røse****Besvart 5. november 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Det foreslås i Prop 1S (2025-2026) på HODs område, å oppheve Anmodningsvedtak nr. 82 (2018–2019) om å dekke de ideelles historiske pensjonskostnader i kommunal- og fylkeskommunalsektor.

Hva er påløpt og ev. bokført provenyeffekt av regjeringens forslag og hvorfor mener statsråden at ideelle aktører som har tatt på seg viktige velferdsoppgaver for det offentlige ikke skal kompenseres for utgifter det offentlige sparer, men forventes ta av sin egenkapital for å dekke det?

BEGRUNNELSE:

Ber om at utredningen vedlegges statsrådets svar.

Svar:

I anmodningsvedtak 82 (2018-2019) ba Stortinget regjeringen utrede de økonomiske konsekvensene av å dekke

de ideelle organisasjoners historiske pensjonskostnader for kommunal og fylkeskommunal sektor med sikte på at de dekkes av kommunene og fylkeskommunene. Utredningen ble også bedt om å se på om dekningen bør gå gjennom å utvide den søknadsbaserte tilskuddsordningen som det er enighet om å etablere i budsjettavtalen for 2019.

Som jeg gjør rede for i Prop 1 S (2025-2026) viser utredningen som er gjennomført av Helsedirektoratet at engangskostnadene for å dekke ideelle organisasjoners historiske pensjonskostnader kan anslås til å være i størrelsesorden 1,1 mrd. kroner. Denne kostnaden vil trolig også øke som følge av oppdatert beregningsmetode for avviklingstilskudd hos Sikringsordningen. I dagens økonomiske situasjon har regjeringen ikke funnet rom til å prioritere å dekke disse utgiftene på helse-, omsorgs- og barnevernsfeltet fra statens side.

Det er utredet to hovedmodeller; ulike former for årlig dekning eller en engangsutbetaling som forutsetningsvis innfrir kostnadene en gang for alle. Det følger

imidlertid stor usikkerhet med beregningene av begge modeller, og det er vesentlige praktiske utfordringer knyttet til begge modellene.

Regjeringens forslag om å oppheve anmodningsvedtaket har ingen budsjettmessig effekt. Kommuner og fylkeskommuner står imidlertid fritt til å dekke de historiske pensjonskostnadene for ideelle leverandører av sine tjenester, forutsatt at det bl.a. gjøres nødvendige statsstøtterettslige vurderinger i forkant.

Rapporten som ligger til grunn for mine vurderinger inneholder potensielt konkurransesensitiv informasjon, og kan derfor ikke offentliggjøres i sin nåværende form. Jeg har bedt Helsedirektoratet gå i dialog med pensjonssleverandørene som har levert data til utredningen, med sikte på at det utarbeides en versjon av utredningen som kan offentliggjøres.

SPØRSMÅL NR. 281

Innlevert 29. oktober 2025 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 4. november 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Hva har så langt skjedd i arbeidet med å utvikle forbrukerlovgivning for leie av ting, og hva er tidsplan for videre arbeid fram mot fremleggelse av et forslag til Stortinget i løpet av vårsesjonen 2026?

BEGRUNNELSE:

I budsjettforliket vedrørende revidert budsjett 2024 står det i punkt 13 at: «Stortinget ber regjeringen utrede og komme tilbake til Stortinget i løpet av vårsesjonen 2026 med forslag om en forbrukerlovgivning for leie av ting, for å sikre et heldekkende forbrukervern for leie, leasing og delingstjenester».

Dette er en sak som både vil styrke forbrukervernet i Norge og bidra til utvikling av en forbrukervennlig sirkulær økonomi. For leie av ting, inkludert leasing og delingstjenester, finnes det i dag ingen vernelov som sikrer alle forbrukere like rettigheter. Når en forbruker skal leie en drill, dress eller en et par ski er det hver enkelt leieavtale som bestemmer forbrukernes rettigheter. Næringsdrivende kan dermed utforme avtaler og vilkår slik de selv måtte ønske.

Forbrukerrådet har gjort flere undersøkelser som viser at forbruker i de aller fleste tilfeller, om det så gjelder leie av klær, sportsutstyr, verktøy eller tilhengere, mangler grunnleggende rettigheter. Flere av avtalene hadde fullstendig ansvarsfraskrivelse for utleier. Det betyr at dersom forbrukere leier noe som går i stykker, risikerer de å verken få et erstatningsprodukt eller pengene tilbake. Hele risikoen ligger med andre ord på forbrukeren, og det er

behov for å sikre grunnleggende forbrukervern for slike saker.

Jeg er kjent med at Justisdepartementet har startet å arbeide med denne loven, men lurte på hvor langt arbeidet har kommet, og når vi kan forvente at et forslag sendes på høring.

Svar:

Departementet tar sikte på å følge opp vedtaket gjennom i første omgang et høringsnotat med forslag til ny lov om leie av ting. Utvikling av lovgivning for forbrukerleie av ting er en omfattende oppgave, men departementet har kommet langt i arbeidet med høringsnotatet. Jeg har godt håp om at departementet kan sende forslaget på høring i løpet desember 2025.

SPØRSMÅL NR. 282

Innlevert 29. oktober 2025 av stortingsrepresentant Mathilde Tybring-Gjedde

Besvart 4. november 2025 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland

Spørsmål:

Ifølge Lånekassen mottok 23 178 søkere barnestipend i studieåret 2024/2025.

Kan jeg be om en oversikt over hvor mange av disse som fikk sitt første barn i kalenderåret 2024, og hvor mange studenter totalt som fikk barn i kalenderåret 2024, uavhengig av om det var første barn eller ikke?

Svar:

Jeg viser til spørsmål fra representanten Mathilde Tybring-Gjedde om hvor mange av mottakerne av barnestipend fra Statens lånekasse for utdanning (Lånekassen)

som fikk sitt første barn i 2024, og hvor mange mottakere som fikk barn totalt samme år.

Lånekassen har ikke data på når mottakerne av barnestipend fødte barn, men de har laget anslag basert på mottakere av barnestipend og foreldrestipend i 2023, 2024 og 2025. Av de 23 178 søkerne som mottok barnestipend fra Lånekassen i studieåret 2024/2025 anslår de at det var 311 som fikk sitt første barn i kalenderåret 2024.

Blant de 23 178 søkerne som mottok barnestipend fra Lånekassen i studieåret 2024/2025 anslår Lånekassen at det var 3140 personer som fikk barn i kalenderåret 2024, uavhengig om det var første barn eller ikke.

SPØRSMÅL NR. 283

Innlevert 29. oktober 2025 av stortingsrepresentant Anna Molberg

Besvart 7. november 2025 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Kan statsråden gi en oversikt over bruken av tiltaksmidlene så langt i 2025, herunder hvor (geografisk) overskridelsene har vært og hvilke type tiltak det har vært et nedtrekk eller stans i denne høsten, og hvor det også bes om en vurdering av hva som er årsaken til overforbruket av tiltaksmidlene og hvilke konsekvenser det har hatt for særlig yngre mennesker på tiltak?

BEGRUNNELSE:

Nav hadde et overforbruk på tiltaksbudsjettet i første halvår, og mange arbeids- og inkluderingsvirksomheter som har tiltak for og avtaler med NAV gir tilbakemelding om at de får nedtrekk i avtaler og/eller at det søkes inn færre deltakere.

Svar:

Det er viktig for regjeringen å få flere i jobb. Bevilgningene til arbeidsmarkedstiltak ble styrket for 2025 og har blitt foreslått styrket ytterligere i budsjettet for 2026. Jeg forventer at Arbeids- og velferdsetaten holder budsjettene sine og samtidig bidrar til at flest mulig kommer i jobb.

I den løpende oppfølgingen av tiltaksøkonomien følger Arbeids- og velferdsetaten opp påløpte utgifter etter regnskapsprinsippet, og ikke etter kontantprinsippet. Det betyr at utgiftene registreres på gjennomføringstidspunktet av tiltaket. Tabellen under viser en oversikt over fylkenes forbruk ved utgangen av september sammenliknet med periodisert budsjett etter regnskapsprinsippet på kapittel 634, post 76.

Erfaringsmessig vil det oppstå noe frafall i forbruket gjennom året, det vil si at Nav utbetaler mindre enn opprinnelig avtalt beløp. Det kan skyldes flere forhold, som for eksempel at deltakeren har fått fast jobb og det dermed ikke er behov for bistand likevel, at ulike livshen-

delser gjør at deltakeren ikke kan fortsette i tiltaket eller at arbeidsgiver ikke søker refusjon innen fristen.

Tabell 1 Kap. 634, post 76. Fylkesvis fordeling av periodisert budsjett, forbruk og mer-/mindreforbruk per 30. september.1 Beløp er i 1 000 kroner

Fylke	Fylkenes periodiserte Budsjett per 30.9	Forbruk per 30.9	Mer-/mindreforbruk per 30.9	Mer-/mindreforbruk per 30.9 i pst.
Øst-Viken	1 006 206	1 056 277	50 070	5,0 pst.
Oslo	853 308	896 230	42 922	5,0 pst.
Innlandet	409 387	396 129	-13 258	-3,2 pst.
Vest-Viken	500 760	515 729	14 969	3,0 pst.
Vestfold og Telemark	509 666	513 765	4 099	0,8 pst.
Agder	420 644	424 415	3 771	0,9 pst.
Rogaland	527 427	548 050	20 623	3,9 pst.
Vestland	675 895	710 137	34 243	5,1 pst.
Møre og Romsdal	308 623	317 609	8 986	2,9 pst.
Nordland	271 787	269 582	-2 205	-0,8 pst.
Troms og Finnmark	278 101	284 871	6 771	2,4 pst.
Trøndelag	498 315	520 622	22 308	4,5 pst.

1 Periodisert budsjett blir også omtalt som ressursramme.

Tiltaksnivået første halvår var høyere enn det budsjettet gir rom for gjennom et helt år. Det har derfor vært nødvendig for Arbeids- og velferdsetaten å justere aktiviteten ned i annet halvår for å tilpasse den samlede aktiviteten for året til budsjettrammen. Det har vært en reduksjon i bruken av de fleste arbeidsmarkedstiltakene finansiert over kap. 634, post 76. Størst nedgang har det vært i bruken av midlertidig lønnstilskudd.

Unge er sikret bistand fra Nav selv om budsjettsituasjonen skulle føre til en begrenset tildeling av arbeids-

markedstiltak i en periode. Unge under 30 år er en prioritert gruppe i Arbeids- og velferdsetaten, og Nav-kontorene vil fortsatt gi unge oppfølging og prioritere unge for tiltak. Unge og alle andre som kontakter Nav skal bli vurdert i henhold til Nav-loven §14 a. Ungdomsgarantien betyr at unge mellom 16 og 30 år som trenger hjelp til å komme i arbeid eller utdanning skal få tett og tilpasset oppfølging gjennom en fast kontaktperson i Nav. I tillegg kan unge brukere delta i andre aktiviteter enn arbeidsmarkedstiltakene. Mange Nav-kontor har for eksempel egenutviklede tiltak, som egne ungdomshus/arenaer for unge. Dette er tiltak som ofte er utviklet i samarbeid med kommunene.

SPØRSMÅL NR. 284

Innlevert 29. oktober 2025 av stortingsrepresentant Abid Raja

Besvart 6. november 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Når vil statsråden avklare å åpne for at Oslo og Akershus kan innføre dobbel bomtakst for nye fossilbiler?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen foreslår i forslaget til statsbudsjett at mva-fritaket for elbiler fases ut raskt, i løpet av 2026 og 2027. Venstre er bekymret for at dette vil gjøre at det tar

lengre tid å skifte ut den fossile bilparken, og er opptatt av at det trengs flere virkemidler for å lykkes med å fase inn elbiler.

I den reviderte Oslopakke 3-avtalen, som ble vedtatt i juni 2024, er følgende vedtatt:

«Dobbel takst for nye fossile personbiler innføres i løpet av 2026, forutsatt at Stortinget har åpnet for et slikt virkemiddel.»

På spørsmål fra representanten Kari Elisabeth Kaski svarte statsråden i juni 2024 at han vil vurdere hvordan henvendelsen fra byrådet i Oslo skal følges opp. Jeg ber derfor statsråden redegjøre for hvilke vurderinger som gjøres om dette, sett i lys av forslaget til statsbudsjett.

Svar:

Det er i dag ikke åpnet for å innføre dobbel bompengetakst for nye fossilbiler. Innføring av differensierte bompengetakster, basert på kjøretøyets registreringsdato, vil

innebære en endring i hvordan dagens takst- og rabattsystem er lagt opp. Det vil også innebære innføring av et nytt prinsipp, der det ikke nødvendigvis er sammenheng mellom forurensning og takst. En slik endring i hvordan takst- og rabattsystemet er utformet, vil kreve en grundig utredning før tiltaket eventuelt kan innføres. Det må blant annet utredes konsekvensene for utskifting av bilparken på nasjonalt nivå. Det må også vurderes om et slikt forslag vil være i samsvar med internasjonalt regelverk (Eurovi-gnette-direktivet).

Etter en helhetlig vurdering har jeg kommet til at det på nåværende tidspunkt ikke er aktuelt å gå videre med et utredningsarbeid for å se nærmere på muligheten for dobbel bomtakst for nye fossilbiler. Det finnes allerede mange og gode virkemidler innenfor eksisterende

regelverk for et fleksibelt takstsystem, og disse bør utnyttes i større grad før nye prinsipper for takstfastsettelse eventuelt vurderes.

SPØRSMÅL NR. 285

Innlevert 29. oktober 2025 av stortingsrepresentant Julia Brännström Nordtug

Besvart 6. november 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Den 29. oktober kunne vi lese i Sarpsborg Arbeiderblad at Sykehuset Østfold ikke har korrekt dimensjonert brannslukningsutstyr på landingsplassen for at SAR-Queen skal kunne lande på Kalnes sykehus. Luftfartstilsynet mener dette har utgjort en reell og alvorlig sikkerhetsrisiko for piloter, pasienter og øvrig sykehuspersonell.

Har statsråden vært kjent med dette, og har manglende sikkerhetstiltak vært økonomisk begrunnet?

BEGRUNNELSE:

SAR Queen har landet og lettet ved Sykehuset Østfold 154 ganger siden Luftforsvaret på Rygge fikk sitt nye redningsshelikopter i 2023, på tross av at sykehuset ikke har oppfylt vilkårene i godkjenningen. Dette har ifølge Luftfartstilsynet utgjort en alvorlig sikkerhetsrisiko, og skriver videre at det etter deres oppfatning fremstår som en bevisst overtredelse fra Sykehuset Østfold.

Sykehuset Østfold har som flere andre sykehus, hatt en presset økonomi over tid og har jobbet hardt for å snu underskudd til overskudd. Det er å anta at slikt utstyr

har en kostnad av betydning, og derfor et spørsmål om Sykehuset Østfold har hatt økonomi til å utbedre avvikene, eller har en begrunnelse for manglende tiltak vært en aktiv utsettelse til nytt sykehusbygg og ny landingsplass er etablert om noen år.

Svar:

Jeg ble kjent med vedtaket fra Luftfartstilsynet 10. oktober i år, altså dagen etter at Luftfartstilsynet oversendte brev om forhåndsvarsel til Sykehuset Østfold HF, ved at Samferdselsdepartementet oversendte kopi av brevet til mitt departement.

Jeg har på bakgrunn av spørsmålet fra representanten Brännström Nordtug bedt Helse Sør-Øst RHF om en orientering om saken. Helse Sør-Øst RHF har gitt følgende tilbakemelding:

«Etter tilsyn ved Sykehuset Østfold Kalnes helikopterlandingsplass den 18. september 2025, ble det avdekket at sykehuset ikke hadde tilstrekkelig skumanlegg for å ivareta brann- og redningskategori, H2. Forslag til løsning er at det anskaffes et anlegg som tilfredsstiller kravene i BSL E 4-4 § 10 og § 11. Dette gjennomføres så snart dette er praktisk gjennomførbart.

Siden dagens helikopterlandingsplass har en gjenstående levetid på 18–20 måneder, vil det i forbindelse med anskaffelsen bli lagt vekt på at det anlegget som anskaffes kan videreføres til den midlertidige helikopterlandingsplassen som er planlagt bygget og videre til den permanente eleverte (takbaserte) helikopterlandingsplassen.

I perioden fram til nytt godkjent brann- og slokningsanlegg er etablert, er det etablert rutiner for landinger ved Sykehuset Østfold Kalnes. Disse er utarbeidet av 330 skvadronen;

For pasienter som normalt skal til Kalnes sykehus gjelder nå følgende alternativer:

- Omlastning til ambulanse på Rygge flystasjon
- Levering Oslo universitetssykehus HF
- Ambulansetransport fra skadested til Kalnes
- Landing på helikopterplass på Kalnes ved bruk av nødrett

Fartøysjef må sammen med lege avklare hvilket alternativ som er riktig for pasienten.

Ledelsen på 330 skvadron avdeling Rygge er i løpende dialog med Luftfartstilsynet og Sykehuset Østfold HF for å se på løsningsalternativer som ivaretar pasientene på best mulig måte.

Sykehuset Østfold HF beklager at det ikke ble etablert korrekt brannslukningsutstyr på helikopterlandingsplassen for mottak av SAR Queen helikoptre i 2023. Dette skyldes ikke økonomi, men rett og slett at det ikke er håndtert godt nok fra starten av og dette burde vært prioritert den gangen sykehuset ble godkjent for mottak av SAR Queen helikoptrene. Det er riktig at det til dels har vært begrunnet i å finne en løsning som kan være midlertidig da nåværende landingsplass skal flyttes i forbindelse med utbygging av Sykehuset Østfold Kalnes og igjen flyttes til permanent landingsplass på tak når nytt bygg er klart i 2030/31. Sykehuset Østfold HF arbeider nå med leverandører for raskt å finne en løsning.»

SPØRSMÅL NR. 286

Innlevert 29. oktober 2025 av stortingsrepresentant Frøya Skjold Sjursæther

Besvart 7. november 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til å gjøre det enklere å etablere småskala vindkraft på næringsarealer og andre nedbygde arealer, slik Stortinget har bedt om?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med behandlingen av MDGs representantforslag om en nærenergireform (Dokument 8:197 S (2022-2023)), vedtok Stortinget blant annet å be regjeringen "gjennomgå og fjerne regulatoriske hindre for energiproduksjon på næringsarealer og andre nedbygde arealer".

Gorines i Lillesand, som var en av inspirasjonsskildene bak det nevnte representantforslaget, har et mål å bli selvforsynt med egenprodusert fornybar energi. De i dag har en topp moderne fabrikk langs E18 ved Kjerligland utenfor Lillesand, med solceller, geobrønner, batterier, styringssystemer med mer som reduserer energiforbruket kraftig. Gorines ønsker å sette opp en 1,85 MW vindturbin på en parkeringsplass utenfor fabrikkens. Når de den på plass, vil de være helt selvforsynt med egenprodusert fornybar energi.

I et svar på et skriftlig spørsmål fra august i år (Dokument nr. 15:2980 (2024-2025)), skriver energiminister-

en at en søknad om å sette opp en slik turbin må behandles etter både energiloven og plan- og bygningsloven. Det er altså en omfattende regulatorisk prosess som må til for å sette opp en enkelt vindturbin som vil gjøre Gorines selvforsynt med energi. Å sette opp turbinen vil sannsynligvis ha minimal effekt på naturmiljøet siden den er tenkt etablert på et grønt areal, og jeg har vanskelig for å se at en så omfattende regulatorisk prosess for å øke egenproduksjonen av energi er i tråd med Stortingets vedtak om å fjerne regulatoriske hindre for energiproduksjon på næringsarealer.

Svar:

Etablering av fornybar energiproduksjon på næringsarealer og andre nedbygde arealer, er positivt og noe vi ønsker mer av. Vi har gitt kommunen betydelig økt myndighet i behandlingen av sol- og vindkraftverk. Vi har også understreket i de statlige planretningslinjene at kommunene bør vurdere mulighetene for fornybar energi når de planlegger for større utbyggingsområder. Kommunene har altså gode verktøy for å planlegge for og behandle fornybar energiproduksjon på næringsarealer.

Vindkraftanlegg med en installert effekt på mindre enn 10 MW er unntatt meldingsplikt, jf. konsekvensutredningsforskriften § 6 og vedlegg I. En vindturbin med en effekt på om lag 1,85 MW vil derfor være underlagt en enklere behandlingsprosess uten melding.

Konsesjonspliktige vindprosjekter må likevel konsekvensutredes, jf. konsekvensutredningsforskriften § 7 og vedlegg II. Et tiltak av denne størrelsen, med en antatt totalhøyde over 100 meter, kan ha negative virkninger for nærmiljøet, ut over den konkrete arealbruken etableringen krever på de allerede nedbygde arealene. Det er derfor

viktig å få belyst eventuelle konsekvenser knyttet til blant annet støy, skyggekast, iskast og naturmangfold.

For å sikre en effektiv saksbehandling kan prosessene for planavklaring etter plan- og bygningsloven og konsesjonsbehandling etter energiloven samordnes i tid. Jeg viser i denne sammenheng til veilederen Planlegging og konsesjonsbehandling av vindkraftanlegg på land (ED og KDD, 2024) del 1. Jeg er kjent med at NVE nylig hadde møte med Gorines og kommunen, hvor samordning av prosessene ble diskutert. Med en god samordning, er det lite som tilsier at NVEs konsesjonsbehandling vil medføre en vesentlig økning i den samlede behandlingstiden.

SPØRSMÅL NR. 287

Innlevert 29. oktober 2025 av stortingsrepresentant Pål Morten Borgli

Besvart 5. november 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvorfor velger Statens vegvesen og andre offentlige byggherrer nesten uten unntak å bruke de mest kostbare stedstøpte betongløsningene ved bygging av bruer, også i små og enkle prosjekter, når prefabrikkerte elementløsninger har vist seg å gi lavere kostnader, kortere byggetid og gode resultater i land med tilsvarende klimatiske forhold?

BEGRUNNELSE:

I Norge benyttes det i hovedsak stedstøpte betongkonstruksjoner ved bygging av bruer, selv i tilfeller der mer industrialiserte løsninger kunne vært både teknisk og økonomisk forsvarlige. Prefabrikkerte betongelementer brukes i økende grad i andre land, som Sverige, Finland og Tyskland, også for mindre bruer og gang- og sykkelbroer. Disse løsningene gir ofte lavere kostnader, redusert byggetid, mindre klimapåvirkning og høy kvalitet. Vi er et land med god kompetanse innen forskaling og betongkonstruksjoner, og vi ser mye solid arbeid rundt om i hele landet. Det er likevel litt underlig, og til og med erfarne fagfolk reagerer på at det benyttes de aller dyreste bordforskalingsløsninger på helt enkle konstruksjoner.

Valget av stedstøpte løsninger i Norge medfører ofte bruk av kostbar bordforskaling, høyere bemanning, kostnader, omkjøringer og lengre byggetid. Det kan virke som det er utviklet en praksis der stedstøpt betong anses som standard, selv når enklere og rimeligere metoder kunne vært tilstrekkelige. I flere andre land ser vi gode ek-

sempler der viktige veier holdes åpne selv om en ny bro skal over en veistrekning.

Jeg ber derfor statsråden redegjøre for om det finnes faglige eller økonomiske grunner til at prefabrikkerte bruløsninger brukes i så liten grad her i landet, og om departementet vil ta initiativ til å vurdere økt bruk av industrialiserte byggemetoder i framtidige samferdselsprosjekter.

Med dagens pressede samferdselsbudsjetter er det etter mitt syn nødvendig å utfordre etablerte praksiser som bidrar til unødvendig høye byggekostnader.

Svar:

I veiprosjekter velges den brutypen som er ansett som mest kostnadseffektiv og minst belastende for omgivelsene. Valget mellom prefabrikkerte elementløsninger og plaststøpte betongløsninger avgjøres av en helhetlig vurdering innenfor prosjektets rammer. Det er ikke grunnlag for å si at en løsning generelt er bedre enn den andre, det avhenger av prosjektets spesifikke behov og kontekst, som f.eks. tid, økonomi, kvalitet, terrengtilpasning, funksjonalitet og vedlikehold.

Fordelen med plaststøpte bruer er at de ofte er mer robuste og bestandige og er enklere å tilpasse. Statens vegvesen opplyser at prefabrikkerte bruer likevel brukes i Norge, med ulike metoder for montering:

- Hengebruer og stålbruer bygges i verksted og fraktes til byggeplass.

- Betongkassebruer og enkelte stålbruer kan skyves på plass, noe som reduserer ulemper under bygging.
- På E39 i Stavanger og Sandnes ble prefabrikkerte bjelker montert.
- Prefabrikkerte elementer er også egnet for små konstruksjoner som kulverter og korte bruer.

SPØRSMÅL NR. 288

Innlevert 29. oktober 2025 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 6. november 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hvilke krav stiller energiministeren til at Statnett gjennomfører grundige og dokumenterte aktsomhetsvurderinger i tråd med åpenhetsloven og OECDs retningslinjer, særlig i saker som berører samisk reindrift og urfolks rettigheter, og hvem har det overordnede ansvaret for å sikre at slike vurderinger blir gjennomført og fulgt opp i Statnett – styret, administrasjonen eller staten/eierdepartementet?

BEGRUNNELSE:

Som statlig eid foretak med ansvar for store naturinngrep har Statnett et særlig ansvar for å opptre i samsvar med menneskerettighetene og urfolks rettigheter. Stortinget har et kontrollansvar for å sikre at statens egne virksomheter følger disse forpliktelsene.

Statnett har bygd mange kraftlinjer og trafostasjoner i det samiske reinbeiteområdet. Reindriftas egne erfaringer av konsekvenser av disse tiltakene er større enn forutsett i planleggingen. Statnett har store planer for ytterligere utbygging av kraftlinjer i det samiske reinbeiteområdet. Det er derfor av stor viktighet å få en avklaring av hvem som har det overordnede ansvaret for at det gjennomføres grundige aktsomhetsvurderinger statens egen virksomhet.

At reindriftas egne erfaringer viser større konsekvenser enn det som ble forutsatt viser den nye rapporten fra Sør Fosen med intervjuer fra flere distrikter.

Svar:

Statens forventninger til selskapene med statlig eierandel fremgår av Eierskapsmeldingen (Meld. St. 6 (2022–2023)). Etter selskapslovgivningen er styret ansvarlig for å forvalte selskapet, mens daglig leder står for den daglige ledelsen

av selskapets virksomhet. Forventningene stilles fra staten som eier til styrene i selskapene.

Staten forventer blant annet at selskapene er ledende i arbeidet med ansvarlig virksomhet og gjennomfører aktsomhetsvurderinger i tråd med anerkjente metoder. Å være ledende i arbeidet med ansvarlig virksomhet innebærer blant annet at selskapene følger internasjonalt anerkjente retningslinjer som OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper, FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UNGP) samt prinsippene i ILOs kjernekonvensjoner. Det innebærer også å sette mål og gjennomføre tiltak knyttet til ansvarlig virksomhet som er identifisert som vesentlig, samt å være åpen om måloppnåelse og benytte anerkjente rapporteringsstandards for åpenhet om bærekraft og ansvarlig virksomhet. Statens forventning om at selskapet gjør aktsomhetsvurderinger i tråd med anerkjente metoder innebærer at aktsomhetsvurderinger gjennomføres i tråd med OECDs aktsomhetsveileder og FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UNGP).

Statnetts arbeid med aktsomhetsvurderinger er omtalt i foretakets [års- og bærekraftsrapport for 2024](#). Som del av dette omtales blant annet Statnetts arbeid med tiltak knyttet til berørte urfolks rettigheter. Statnetts arbeid med interessekonflikter knyttet til blant annet natur, berørte lokalsamfunn og urfolk har jevnlig vært tema i eierdialogen.

SPØRSMÅL NR. 289**Innlevert 29. oktober 2025 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 4. november 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Eg prøver igjen, kva er dagens berekning for kostnaden for bygginga av Voldatunnelen, etter oppdaterte kostnader?

GRUNNGJEVING:

I prosjekt etter prosjekt blir det frå regjeringa lagt fram at det er store kostnadsaukar, og dette vart også brukt av regjeringa som argument for å skrote Stad skipstunnelen.

Eg stilte eit spørsmål om kva oppdaterte kostnadane no hadde blitt på prosjektet Voldatunnelen i Møre og Romsdal, dette svarar ikkje statsråden på, berre med tidligare anslag.

Svar:

Eg viser til svar på spørsmål nr. 97 av 17. oktober 2025. I samband med grunnlaget til Nasjonal transportplan

2025–2036 blei det utarbeidd kostnadsanslag for E39 Volda–Furene hausten 2022. Anslaget viser ein kostnad (P50) på 2,2 mrd. 2024-kr og eit anslått bompengebidrag på 700 mill. 2024-kr. Det er ikkje gjennomført eit oppdatert kostnadsoverslag for prosjektet etter overslaga som ligg til grunn i Nasjonal transportplan 2025–2036.

I mai 2025 sende Statens vegvesen oppdaterte utrekningar av bompengepotensialet i prosjektet til Volda kommune. Utrekningane er gjorde på eit overordna nivå og er gjengjevne i svaret mitt på spørsmål nr. 97. Statens vegvesen vurderer i brevet at eit bompengebidrag på om lag 700 mill. 2024-kroner, med tilhøyrande takstnivå, vil vere rimeleg for prosjektet. Det er likevel lokalpolitiske styresmakter som til slutt skal vurdere kva som er eit akseptabelt bompengenivå i prosjektet, sett opp mot andre nytte- og kostnadsverknader av prosjektet og lokalpolitiske vurderingar.

SPØRSMÅL NR. 290**Innlevert 30. oktober 2025 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 6. november 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan samferdselsministeren leggje fram kva reelle utbyggingsmidlar Nye Veier AS har årleg, trekt ifrå kostnader til drift og vedlikehold, pr. år frå og med 2021 og fram til budsjett 2026?

GRUNNGJEVING:

Eksportvegen E-136 Ålesund til Bjorli er Møre og Romsdal sin viktigaste eksportveg, og har i over 30 år blitt prioritert på topp her i fylket.

Pr. i dag er strekninga Vestnes til Bjorli lagt til Nye Veier as, som har fått ansvaret for denne strekninga.

Strekninga frå Ålesund til Vestnes er ikkje prioritert og ligg til statens vegvesen sitt ansvar.

Nye Veier AS har no også fått ansvaret for vedlikehold og drifta av sine egne veprojekt.

Svar:

Nye Veier er eit statleg eid aksjeselskap som får tilført likviditet gjennom overføringar av statlege midlar over statsbudsjettet, samt tilgjengelege bompengemidlar frå dei strekningane selskapet til ein kvar tid har i utbygging.

I perioden 2021 til 2025 har selskapet gjennomført utbyggingsaktivitet for til saman 40,9 mrd. kr fordelt pr. år som følger (inkludert kostnader til grunnverv, og mva.):

2021: 8,0 mrd.

2022: 8,2 mrd.

2023: 10,0 mrd.

2024: 9,9 mrd.

2025: 4,9 mrd.

Eg gjer merksam på at tala for 2025 er pr. fyrste halvår. Selskapet har ikkje offentleggjort tal for årets to

siste kvartal. Budsjett for 2026 er ikkje formelt godkjend i selskapet sitt styre, og kan derfor ikkje inkluderast i oversikta.

SPØRSMÅL NR. 291

Innlevert 30. oktober 2025 av stortingsrepresentant Erling Sande

Besvart 5. november 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kan statsråden svare på kva som vart resultatet av møte mellom Statens Vegvesen og Helsedirektoratet i august 2025 om regelverket knytt til førarkort for personer med synsfeltutfall, korleis det vidare arbeidet er tenkt og kva tid regelverkendringar kan forventast?

GRUNNGJEVING:

I eit svar til Stortinget i juni peika statsråden på at ein studie frå 2024 som konkluderte med at dagens metodar for undersøkingar av synsfelt knytt opp mot førareigenskapar, ikkje gjev eit riktig bilde av køyreeigenskapane til personar med synsfeltutfall. Det kan føre til at praksisen for tilbakekalling av førarrett med utgangspunkt i synsfeltutfall blir for streng.

Statsråden viste til ein pågåande prosess mellom Statens Vegvesen og Helsedirektoratet der det skulle vere ein møte i august 2025 for vidare arbeid med regelverk-sendingar. Statsråden viste til at arbeidet har høg prioritet. For personane dette gjeld er saka særskild viktig, og at regelverksendingane dreg ut i tid påverkar livskvalitet og mobilitet. Det er difor viktig å få klargjort kva som vert gjort frå regjeringa si side for å kome vidare i dette arbeidet.

Svar:

Helsedirektoratet avholdt den 26. august 2025 et møte med deltakere fra Statens vegvesen, Norges optikerforbund og Norsk Oftalmologisk forening. Helsedirektoratet har opplyst at dette var et uformelt forberedende arbeidsmøte mellom de aktørene som arbeider med synsfeltproblematikken. Det ble derfor ikke skrevet referat fra møtet.

I møtet ba Helsedirektoratet om informasjon som ledd i planleggingen av utredningsarbeidet som skal gjøres.

Det ble i møtet informert om en ny metode for synsfeltundersøkelse, EDT – European Driving Test, og diskutert fordeler og ulemper med denne opp mot dagens metode, Esterman-testen.

Norsk oftalmologisk forening presenterte også bakgrunnen for å vurdere økt bruk av praktisk kjørevurdering som del av faktainnsamlingen om den konkrete fører før vurderingen av om helsekravene ved synsfeltutfall kan anses oppfylt.

Det ble også diskutert hvor mange personer som påvirkes av helsekrav til førerrett ved synsfeltutfall. Det foreligger ikke tilgjengelig statistikk om dette. Statistikk fra årene 2018-2021 viser at omtrent 550 personer mistet førerretten årlig, fordi de ikke oppfylte helsekravene til syn. Denne kategorien omfatter alle krav til synsfunksjon, ikke bare synsfeltutfall.

Videre ble det vurdert at det burde avholdes et møte for å involvere brukere og få deres perspektiv og innspill. Dette møtet ble avholdt i regi av Helsedirektoratet 29. oktober 2025.

Innspillene fra brukerorganisasjonene vil bli brukt i det videre utredningsarbeidet.

Når Helsedirektoratet har innhentet og vurdert tilstrekkelige opplysninger, vil de foreta en oppsummering av disse og gi faglige råd til Helse- og omsorgsdepartementet.

Det kan ikke nå sies noe mer eksakt om når det kan forventes eventuelle endringer i regelverket, da det vil avhenge av hvilke valg som tas videre i prosessen.

SPØRSMÅL NR. 292**Innlevert 30. oktober 2025 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes****Besvart 6. november 2025 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss****Spørsmål:**

Stemmer det, som statssekretæren i nærings- og fiskeridepartementet sier til NRK 30. oktober, at regjeringen ikke har noen plan for hvordan fiskerne skal kompenseres og hjelpes økonomisk når fiskeforbudet innføres om to måneder - og hva ville eventuelt vært konsekvensen av å utsette fiskeforbudet noen måneder, til regjeringen faktisk er klar til å hjelpe fiskerne med omstilling og gi dem økonomisk trygghet?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen lanserte i sommer at de vil forby fisket i indre Oslofjord, Drammensfjorden og to områder i ytre Oslofjord, for å la fiskebestandene vokse i fred. Forbudet skulle tre i kraft allerede 1. januar. Isolert sett høres dette ut som tiltak som kan hjelpe fiskebestandene å vokse i en fjord som er sterkt forurensset av helt andre aktører.

Tiltaket ble lansert uten dialog med fiskerne og deres organisasjoner. Til tross for at det ikke er fiskerne som har ødelagt Oslofjorden. Dette er kritikkverdig. Siden lanseringen har oppfølgingen av fiskerne vært alt annet enn tillitsvekkende. To og en halv måned etter lanseringen av fiskeforbudet la regjeringen fram forslag til statsbudsjett, og skrev i proposisjonen fra NFD:

“I den forbindelse foreslår regjeringen å bevilge 15 mill. kroner til omstillingstiltak for fiskerinæringen i Oslofjorden. Regjeringen vil vurdere nærmere hvordan midlene bør benyttes.”

Til NRK sier regjeringens statssekretær nå at:

“– Vi er ikke helt klar med hva pengene skal brukes til, men det er omstillingstiltak. Og det er jo i forbindelse med vi må gjøre tiltak for å få en rik og sunn Oslofjord igjen.”

Det er altså tre måneder siden regjeringen bestemte seg for å stenge fisket, og regjeringen har enda ikke kommet opp med hvordan fiskerne skal støttes i den tøffe omstillinga de må gjennom. Det er et helt halvår siden regjeringen sendte forslagene om fiskeritiltak i Oslofjorden.

Med andre ord har regjeringen hatt svært god tid til å ta fiskerne og deres situasjon på alvor, og finne en løsning. Men man har tilsynelatende valgt å ikke gjøre dette.

Som fiskerne og deres organisasjoner har sagt til NRK, og til meg direkte, står de i en fortvilet situasjon to måneder før fiskeforbudet.

Det er satt av for få penger, og regjeringen har ikke en plan for pengene som er satt av en gang. Arbeidet med å finne en løsning for fiskerne er utsatt av regjeringen. Nå

ønsker fiskerne å utsette forbudet også, noe som ikke er vanskelig å forstå.

Svar:

Jeg har stor forståelse for de utfordringene og usikkerheten som de nye fiskeritiltakene i Oslofjorden medfører for den lokale fiskerinæringen. Dette er en krevende situasjon, og jeg vil understreke at regjeringen tar fiskernes bekymringer på største alvor. Fiskeriene har og har hatt en stor betydning for lokalmiljøer og kulturen langs fjorden. Jeg tar ikke lett på å begrense adgangen til tradisjonelle fiskefelt, og jeg har derfor gjennom hele prosessen hatt et stort fokus på å tilrettelegge for den lokale næringen der det har vært mulig.

Jeg har både i tiden før og etter offentliggjøringen av tiltakene hatt en rekke møter med fiskeriorganisasjonene, lokale myndigheter og berørte fiskere. Tiltakene som innføres har vært gjenstand for en bred offentlig høring. Under høringen mottok departementet et stort antall innspill fra blant annet fiskeriorganisasjonene og berørte fiskere i Oslofjorden. Disse innspillene har vært grundig vurdert, og regjeringen har gjort flere justeringer i tiltakene på bakgrunn av disse, som å unnta et viktig rekefelt kalt Hvalerrenna fra nullfiskeområdet ved Ytre Hvaler, ikke innføre begrensninger i fisket etter brisling og sild, og fortsatt tillate bruk av krepsespalte i fisket etter reker. Selv om det vil være mindre områder som er åpne for fiske og flere om plassen, ligger mye til rette for at et rekefiske skal kunne fortsette utenfor nullfiskeområdene, og dette har hele tiden vært intensjonen.

Det må samtidig forventes at fiskeriene ikke kan fortsette i samme omfang innenfor de nye restriksjonene, og for noen aktører vil det antakelig ikke være mulig å opprettholde driften. Derfor har regjeringen foreslått å bevilge 15 mill. kroner til omstillingstiltak for fiskerinæringen i Oslofjorden. Dialogen med fiskerinæringen er pågående, og jeg har mottatt mange gode innspill fra organisasjonene og berørte aktører, herunder konkrete innspill til hvordan omstillingsordninger rettet mot fiskerinæringen bør innrettes. Regjeringen arbeider nå på bakgrunn av disse innspillene med å ta stilling til hvordan midlene best bør brukes for å avhjelpe den utfordrende situasjonen næringen står i, samtidig som man legger til rette for omstilling. Regjeringen har også foreslått å bevilge 40 mill. kroner over Klima- og miljødepartementets budsjett til naturrestaureringstiltak i Oslofjorden og

Oslofjordens nedbørsfelt. Fiskere oppfordres til å søke om midler til å gjennomføre restaureringstiltak, slik at de kan bidra med sin kompetanse og utstyr i arbeidet for å bedre fjordens tilstand.

Det er svært viktig at en omstillingsordning for fiskerier næringen fungerer etter hensikten. Dette arbeidet har høy prioritet. Det er likevel viktig å bruke den tiden som trengs for å gjøre grundige vurderinger, slik at vi treffer godt med de tiltakene som skal iverksettes.

Når det gjelder tidspunkt for ikrafttredelse veier hensynet til økosystemet tungt. Tilstanden i Oslofjorden

er kritisk. Utsettelse av tiltak vil forsinke effektene, og kunne føre til ytterligere reduksjon i fiskebestander og forverring av miljøtilstanden. Regjeringen har et ansvar for å sikre at fjorden ikke forringes ytterligere, og innføringen av nullfiskeområder fra 1. januar 2026 er et nødvendig og målrettet grep for å snu utviklingen.

Så kan jeg forsikre om at arbeidet for Oslofjorden i de andre sektorene også fortsetter og forsterkes, slik at inngripende tiltak som nullfiskeområdene skal oppnå best mulig effekt.

SPØRSMÅL NR. 293

Innlevert 30. oktober 2025 av stortingsrepresentant Sunniva Holmås Eidsvoll

Besvart 6. november 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Jeg viser til det jeg ser som et svært passivt svar fra kunnskapsministeren på spørsmål fra representanten Grete Wold dok.nr.15:1133. Spørsmålet tok opp skoler som bruker fysiske gjerder for å sperre inne elever.

Vi etterlyser et tydeligere svar fra ansvarlig statsråd, og spør, tar du avstand fra denne praksisen, og vil du ta grep for å få oversikt over omfanget av dette?

BEGRUNNELSE:

Kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun tar i sitt svar ikke tydelig avstand fra å gjerde inn elevgrupper i norske skoler, men gir et svært passivt svar. Hun viser til kommunenes ansvar å finne gode løsninger for sine elever innenfor gjeldende regelverk, og at det er de som kjenner utfordringene sine best og er nærmest til å vurdere disse gode løsningene. Det skaper uklarhet rundt om statsråden syns at inngjerding av elevgrupper er en god løsning, og om hun har tiltro til at dette er løst på en god måte for elevene det gjelder. Andre oppfatter det vi ser her som skoler som bryter loven og har gitt opp å inkludere og tilrettelegge - slik de er forpliktet til i opplæringslovens § 12-2 som slår fast elevenes rett til et trygt og inkluderende skolemiljø.

Når det gjelder Fredrikstad kommune, sier ministeren at hun legger til grunn at kommunen gjør en vurdering i lys av de innspillene de har fått og sørger for lovlige og gode tiltak for elevene sine. Hun viser videre til at Statsforvalteren har et generelt veiledningsansvar etter

opplæringsloven og kan føre tilsyn med om kommuner følger reglene.

Vi hadde forventet tydeligere signaler og grep fra kunnskapsministeren rundt denne svært bekymringsfulle utviklingen. Et absolutt minimum er å si tydelig fra om at inngjerding av elever ikke hører hjemme i norsk skole i 2025, samt å gi Statsforvalterne i oppdrag å få oversikt over omfanget av slike tilfeller, hvordan de vurderes opp mot lovverket, og hvilke faglige begrunnelser som eventuelt legges til grunn for en slik segregering i skolemiljøet. Det neste må være å se på ressursituasjonen i skolene, og komme med virkemidler som gir skolene verktøy for inkludering og tilrettelegging som ikke er stigmatiserende, segregerende og skadelige. Her er nok kompetente lærere, og et godt lag rundt lærere og elever stikkord.

Svar:

Alle elever skal føle seg inkludert og verdsatt i skolen, la det ikke være tvil om dette.

Gjerder i skolegården kan ha legitime formål, både praktiske, pedagogiske og sikkerhetsmessige. Vi bor i et langstrakt land med store variasjoner. Gjerder kan bidra til å beskytte elever mot omkringliggende utfordringer, slik som for eksempel trafikk i byer, sjø ved kysten og ved utfordrende terreng. Gjerder brukes også til å skille av områder internt på en skole for å skape tydelige rammer og grenser for hvor skolegården slutter, og hjelpe barna med å forstå hvor de kan og skal være og forebygge utrygge situasjoner mellom yngre og eldre elever.

Avgrensede områder kan bidra til å skape trygghet, gjøre det lettere for ansatte å ha oversikt, og lettere fange opp konflikter eller elever som står alene. Det kan også bidra til følelse av struktur og orden, spesielt for de yngste elevene, eller elever med særlig behov for forutsigbarhet.

På den annen side er det åpenbart at avgrensede områder kan innrettes på en uheldig måte. For å kunne vurdere en kommunes konkrete organisering, må man ha kjennskap til lokale forhold og skolens begrunnelse for den valgte løsningen, samt kunne gå i dialog med kommunen om regler og regeletterlevelse. Dette er det statsforvalteren som har i oppgave å gjøre. Statsforvalteren skal for det første veilede om reglene i opplæringsloven, og kan videre føre tilsyn med om reglene er oppfylt, med mulighet til å kreve retting.

Skolene skal arbeide systematisk og kontinuerlig med å sikre trygge, gode og inkluderende skolemiljøer for alle elever. Vi har et tydelig regelverk i opplæringsloven som stiller strenge krav til at skolen skal jobbe for å sikre at elevene har det bra. Tilpassing og tilrettelegging kan være avgjørende for at enkeltelever skal få gode betingelser for å leke, lære, utvikle seg og mestre, men tilpassing og tilrettelegging skal i størst mulig grad skje innenfor fellesskapet.

Regjeringen har satt i gang flere tiltak som kan hjelpe skolene i dette viktige arbeidet. Blant annet har vi opprettet en tilskuddsordning slik at kommuner kan få tilført midler til lokale skolemiljøteam. Skolemiljøteamene skal gi ekstra tett oppfølging og sikre raskere og bedre innsats der skolemiljøet ikke oppleves som er trygt og godt. Skolemiljøteamene skal også jobbe forebyggende. For 2025 er det bevilget 45 millioner kroner til skolemiljøteam.

Regjeringen har også etablert et nytt helhetlig system for kompetanse- og karriereutvikling for ansatte i barnehage og skole, som fases inn i 2025 og 2026. Systemet skal bidra til at lærere og andre yrkesgrupper får bedre forutsetninger for å møte krav og forventninger de står overfor i jobben. I 2025 bruker regjeringen nærmere 2,9 mrd. kroner på kompetansetiltak rettet mot lærere og andre ansatte i barnehage og skole.

Jeg forventer at kommunene og skolene lokalt, som er nærmest til å kjenne utfordringene sine og til å vurdere gode løsninger, ikke setter sine elever i en situasjon som innebærer stigmatisering og segregering. Alle elever skal føle seg verdsatt, få oppleve samhold, stolthet og mestring, uavhengig av funksjonsevne eller individuelle behov.

SPØRSMÅL NR. 294

Innlevert 30. oktober 2025 av stortingsrepresentant Ove Trellevik

Besvart 7. november 2025 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Hvilken praktisk konsekvens for Arne Tangens sak i NAV var vedtaket om yrkesskade ment å gi for Arne Tangen?

BEGRUNNELSE:

Advokaten til Arne Tangen sendte i april 2020 brev til Arbeids- og sosialdepartementet. I brevet ble det stilt spørsmål ved Navs saksbehandling i sak om godkjenning av yrkesskade. Departementet besvarte brevet 29. juni 2020, og foretok da en selvstendig vurdering av hvorvidt Arne Tangen var å anse som arbeidstaker i folketrygdlovens forstand på skadetidspunktet i juni 2016. Departementet fant etter en konkret vurdering at han på skadetidspunktet var arbeidstaker. Nav ble på denne bakgrunn bedt om å omgjøre sitt vedtak. I Navs vedtak av 2. juli 2020 ble

skaden Arne Tangen var utsatt mens han var på jobb 10. juni 2016 godkjent som yrkesskade. Det ble lagt til grunn at han var å anse som arbeidstaker, og at han dermed var yrkesskadedekket etter folketrygdloven § 13-6 første ledd.

Svar:

Jeg finner på bakgrunn av spørsmålsstillingen og departementets tidligere håndtering av saken, grunnlag for å tydeliggjøre begrepet yrkesskade. Det er en rekke kumulative vilkår som må være oppfylt for at en skade kan godkjennes som yrkesskade i folketrygdlovens forstand. Vedkommende må på skadetidspunktet tilhøre yrkesskadedekket personkrets, i praksis være arbeidstaker. I tillegg må han eller hun ha vært utsatt for en arbeidsulykke i arbeid på arbeidssstedet i arbeidstiden. Videre må ska-

defølgen skyldes arbeidsulykken, og skaden må være rettidig meldt til Arbeids- og velferdsetaten (Nav).

Departementet valgte i juni 2020 å sende brev til Nav om behandling av Arne Tangens yrkesskadesak. Det er ikke vanlig at departementet instruerer Nav i enkelt saker. Departementet la i denne saken bl.a. vekt på at spørsmålet om Tangen på skadetidspunktet var selvstendig næringsdrivende eller arbeidstaker, hadde blitt grundig behandlet i en rettskraftig dom fra Bergen tingrett. Tingretten slo fast at Tangen var arbeidstaker, og dermed yrkesskadedekket. Riktignok gjaldt dommen yrkesskade-

forsikringslovens regler, men yrkesskadeforsikringens og folketrygdens arbeidstakerbegrep er i praksis parallelle.

Konsekvensen av departementets håndtering av saken var at spørsmålet om Tangen på skadetidspunktet var arbeidstaker og yrkesskadedekket i folketrygden, hadde funnet sin løsning innenfor rammene av gjeldende rett.

På denne bakgrunn var det Navs oppgave å ta stilling til om de øvrige kumulative vilkårene for å godkjenne skadefølgen som yrkesskade var oppfylt, og treffe nytt vedtak. Dette innebar også å vurdere om en ev. yrkesskade ville ha betydning for Tangens rett til trygdeytelser.

SPØRSMÅL NR. 295

Innlevert 30. oktober 2025 av stortingsrepresentant Finn Krokeide

Besvart 6. november 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan statsråden bekrefte at det i den regjeringsinterne prosessen statsrådens viser til i sin besvarelse av spørsmålet i Dokument 15:84 (2025-2026) vil bli foretatt en konkret vurdering av om utbedring av riksvei 4 mellom Oslo og Raufoss skal finansieres innenfor rammen på 1,5% i NATO-målet på 5 % av BNP, og vil det bli foretatt en tilsvarende vurdering av om de kommunale og fylkeskommunale bestanddelene av det totale veinettet for trafikkavvikling i og rundt Raufoss skal finansieres innenfor rammen av NATO-målet?

BEGRUNNELSE:

Det vises til mitt skriftlige spørsmål av 12.10.25 som ble besvart av statsråden den 22.10.25, jf. Dokument 15:84 (2025-2026). Tematikken for spørsmålet var finansiering av utbedring av rv4, som er transportåren mellom Oslo og ammunisjonsproduksjonen hos Nammo på Raufoss, innenfor rammen av NATO-målet på 5 % av BNP. Statsråden opplyser i sitt svar om følgende pågående prosess i regjeringen:

«Regjeringen arbeider nå med å konkretisere hva som skal inngå i det nye prosentmålet fra norsk side. Det må vurderes hvilke tiltak som kan inngå i NATOs mål om inntil 1,5 prosent av BNP knyttet til utgifter i sivil sektor som understøtter militær kapasitet og styrke motstandsevnen.»

Dette foranlediger et oppfølgende spørsmål om statsråden kan bekrefte at det i den regjeringsinterne pro-

sessen statsrådens viser til i sin besvarelse av spørsmålet i Dokument 15:84 (2025-2026), vil bli foretatt en konkret vurdering av om utbedring av veistrekingen riksvei 4 mellom Oslo og Raufoss skal finansieres innenfor rammen av NATO-målet på 5 % av BNP.

Det pågår nå en kraftig oppskalering av produksjonen hos Nammo på Raufoss. Så langt i år er allerede flere hundre ansettelser gjort. I sum anslår Nammo at det skal ansettes rundt 1500 personer fram til 2030. Dette innebærer at Nammos betydning for forsvarsevnen både for Norge og for NATO-alliansen vil øke i tiden som kommer. Med denne kraftige oppskaleringen av produksjonen, kommer det også en kraftig økning av trafikk til og fra Nammo. Dette vil innebære store trafikale utfordringer for Raufoss, hvor trafikksituasjonen allerede er krevende. Det bes derfor også besvart om de deler av den totale trafikkavviklingen som er et kommunalt eller fylkeskommunalt ansvar, og som må rustes opp for at Raufoss skal dimensjoneres for å håndtere den økte aktiviteten hos Nammo, også vil bli vurdert finansiert innenfor rammen av NATO-målet. Eksempelvis utbedring av det kommunale eller fylkeskommunale veinettet som utgjør deler av det totale veinettet for trafikkavviklingen i og rundt Raufoss.

Svar:

Regjeringen arbeider for tiden med å konkretisere hvilke utgifter som skal inngå i det nye prosentmålet fra norsk side. Inntil dette arbeidet er fullført, kan jeg verken bekrefte eller avkrefte at det vil bli foretatt en konkret vurde-

ring av om utgifter til utbedring av riksvei 4 mellom Oslo

og Raufoss og tilliggende fylkeskommunale og kommunale veier rundt Raufoss skal medregnes.

SPØRSMÅL NR. 296

Innlevert 30. oktober 2025 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 7. november 2025 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen

Spørsmål:

Ønsker statsråden å hjelpe en hardt presset hestesport, og i så fall hvordan?

BEGRUNNELSE:

Da Arbeiderpartiet la frem sin regjeringserklæring sammen med Senterpartiet i 2021, var den klar på at man skulle jobbe for bedre rammevilkår for hestesporten. Gjennom regjeringsperioden kom det også flere andre lovnader, for eksempel at staten skulle ta over ansvaret for finansieringen av Norsk Hestesenter.

Samtidig hadde sentrale politikere i Arbeiderpartiet viktige verv innen spill og sport med hest gjennom perioden. En stortingsrepresentant satt som nestleder i Rikstoto, og en ordfører satt som leder av Det Norske Travelskap (DNT).

Ser man på summen av lovnader og posisjoner burde det ha vært en enkel sak for regjeringen å sørge for at hestesporten fikk bedre vilkår, eller i det minste, at den klarte å holde hodet over vannet.

Nå er det klart at det motsatte er tilfellet.

Regjeringen holdt ikke et eneste viktig løfte overfor hestesporten i forrige regjeringsperiode. Bransjemagasinet «Trav og Galopp-Nytt» peker på at regjeringen har begått løftebrudd, og et svik mot hestesporten. I samme organ vedgikk daværende DNT-leder og Ap-ordføreren at hestesporten ikke hadde fått noe gjennomslag i lederens eget parti.

Utviklingen til hestesporten er kritisk. Det blir færre løpshester, færre løp og færre hester per løp. Den store kostnadsøkningen er hovedårsaken. Økonomien i sporten strupes samtidig som administrasjonskostnadene hos Norsk Rikstoto med klar margin overgår de samlede overføringene til formålsmottagerne.

Samtidig er det en kjensgjerning at nær to tredjedeler av all spillinnsats i den norske hestesporten nå omsettes i det svenske lisensmarkedet, ikke hos den statlige operatøren Rikstoto.

I realiteten har regjeringen tre muligheter om den ønsker å redde det som er igjen av norsk hestesport. Den kan enten ta et større økonomisk ansvar for hestesporten direkte, den kan endre hvordan Rikstoto opererer, eller den kan la flere lisensierte spillaktører operere i Norge.

Det er krevende å se, basert på regjeringens historikk på området, hvorvidt statsråden har interesse av å hjelpe hestesporten, eksempelvis ved å ta kostnaden for driften av Norsk Hestesenter inn i statsbudsjettet.

Svar:

Da hestetjenesten i Forsvaret ble lagt ned, besluttet Stortinget at eiendommen og aktiviteten ved Norsk Hestesenter på Starum i stor grad skulle ivaretas av en sivil stiftelse. Midlene til denne driften skulle komme fra overskuddet fra pengespill på hest. I tillegg har hestesporten vært tilført ikke ubetydelige midler fra det samme overskuddet.

Jeg er kjent med at det har vært en nedgang i omfanget av spill på hest. Regjeringen har imidlertid ansvar for å føre en politikk som ivaretar hensynet til å forebygge at enkeltpersoner utvikler problemer knyttet til pengespill. Det har derfor ikke vært prioritert å avhjelpe denne nedgangen. Dette gjør at både hestesporten og Norsk Hestesenter vil få mindre overføringer i tiden som kommer.

Regjeringen er opptatt av den betydning hesteholdet i stort har for det norske samfunnet, men det er gjort strenge prioriteringer i budsjettprosessen, og økt statlig finansiering av hestesporten og Norsk Hestesenter har dermed ikke vært prioritert.

Når det gjelder spørsmålet om næringens fremtid, og overføringer til trav- og galoppporten, er jeg kjent med at denne sporten står i en krevende situasjon. Det er imidlertid trav- og galoppportens organisasjoner som har den beste kompetansen til å vurdere hvordan de selv kan håndtere en negativ utvikling over tid innenfor de eksisterende rammer.

Jeg vil ellers vise til at totalisatoravgiften er fjernet, og at dette isolert sett har lagt til rette for styrking av overføringene til trav- og galoppsporten. Dette bidrar til å kompensere for konsekvenser av myndighetstiltak for å sikre ansvarlig spill. Jeg har også lagt til rette for å styrke

det bredere hesteholdet. Dette ved at inntil 3 prosent av overskuddet fra pengespill på hest skal kunne gis til andre enn de faste mottakerne, nemlig til ikke-fortjenestebaserte organisasjoner som arbeider for å fremme norsk hesteavl, hestehold og hestesport.

SPØRSMÅL NR. 297

Innlevert 30. oktober 2025 av stortingsrepresentant Bjørn Arild Gram

Besvart 4. november 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Hvilke forhold mener statsråden at kommunene kan vektlegge i sin helhetlige skjønnsutøvelse når de skal fastsette skolekretsgrensene etter nærskoleprinsippet, og hvilket handlingsrom har kommunene i slike saker?

BEGRUNNELSE:

Nærskoleprinsippet er viktig. Ungene må sikres slik at de ikke blir utsatt for vilkårlige og brå endringer i beslutninger om hvilken skole de skal gå på. Det må sikres at ungene kan ha tilhørighet i et helhetlig oppvekstmiljø, uten at reisevegen til skolen blir for lang.

Samtidig gjør mange kommuner helhetlige vurderinger når de fastsetter skolekretsgrensene ut over å kun legge avstandskriterier til grunn, for å sikre best mulig ressursutnyttelse og helhet i det samlede skoletilbudet og skolestrukturen. Det vises til opplæringslovens forskriftshjemmel:

“Ved tildeling av skoleplass og fastsetjing av forskrift om skolekrinsar skal kommunen leggje særleg vekt på kva skole som ligg nærast heimen. Kommunen kan også ta omsyn til topografi, trafikktilhøve og kapasiteten på skolane, og at barn i same nabolag skal få gå på same skole.”

I Verdal kommune har Statsforvalteren opphevet et vedtak om lokal forskrift som ugyldig, og det er nå usikkerhet i mange kommuner om hvilket handlingsrom kommunene har i slike saker.

Svar:

Avgjørelser om skolestruktur, altså hvilke skoler kommunen skal ha og hvor, ligger i kjernen av kommunalt selvstyre, men er ikke regulert i opplæringsloven. Opplæringsloven § 2-6 har derimot regler om hvilken grunnskole

elevene skal gå på, og om fastsettelse av skolekretser. Fastsettelse av skolekretser må nødvendigvis ta utgangspunkt i den fastsatte skolestrukturen.

Opplæringsloven § 2-6 sier at elever i grunnskolen har rett til å gå på en skole «i nærmiljøet». Det følger av bestemmelsen at kommunen kan fastsette skolekretser og at kommunen da skal legge særlig vekt på hvilken skole som ligger nærmest hjemmet. Videre følger det av bestemmelsen at kommunen også kan ta hensyn til topografi, trafikkforhold, kapasiteten på skolene og at barn i samme nabolag skal få gå på samme skole.

Opplæringsloven § 2-6 sier eksplisitt at kommunen «skal» vektlegge avstanden til skolen, mens de andre vurderingsmomentene er noe kommunen «kan» ta med i vurderingen. Det betyr at avstanden til skolen er noe kommunen må ta utgangspunkt i når de skal fastsette skolegrensene. De øvrige momentene er forhold kommunen kan vektlegge i tillegg, og som da må vektes i en konkret vurdering.

Da ny opplæringslov ble vedtatt, ble det gjort klart at kommunen ved fastsettelse av skolekretser skal kunne ta hensyn til kapasiteten til skolene, også når skolene ikke er fulle. Tidligere var det lagt til grunn at det bare kunne legges vekt på kapasitet dersom skolen var full. Formålet med denne endringen var å legge bedre til rette for at kommunene kan utnytte de samlede personalressursene og kapasiteten i skolebyggene på en effektiv måte, noe som kan føre til bedre skoleøkonomi og dermed bedre skoler.

SPØRSMÅL NR. 298**Innlevert 31. oktober 2025 av stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt****Besvart 7. november 2025 av næringsminister Cecilie Myrseth****Spørsmål:**

I Nasjonal trusselvurdering 2025 fastslås det at Kina er en av de fremste sikkerhetstruslene. Samtidig ser vi at en rekke ulike delegasjoner fra kinesisk næringsliv, forskningsmiljøer og andre sektorer jevnlig besøker Norge, ofte i regi av eller med medvirkning fra norske departementer, direktorater og andre offentlige etater/virksomheter.

Kan statsråden redegjøre for hvilke sikkerhetsmessige rutiner Nærings- og fiskeridepartementet og deres underliggende etater har når de arbeider med delegasjoner fra Kina?

BEGRUNNELSE:

Sitat fra innledningen i årets trusselvurdering fra PST:

«Nasjonal trusselvurdering (NTV) er en ugradert redegjørelse for trusselen fra statlige aktører, ekstremister og trusselen mot myndighetspersoner i det kommende året. Dette skal bidra til en felles nasjonal forståelse av trusselbildet. NTV skal sette andre samfunnsaktører i stand til å beskytte seg mot trusler.»

I den sammenheng er det viktig å få vite hvilke vurderinger som gjøres av departementer, direktorater, andre underliggende etater, forskningsmiljøer etc. Trusselen fra Kina kan ikke undervurderes, og Fremskrittspartiet har tatt opp dette flere ganger, blant annet i Meld. St. 14 (2024-2025), Innst. 290 S (2024-2025) – Sikker kunnskap i en usikker verden. Det er en rekke ulike delegasjoner fra Kina som besøker norske bedrifter, institusjoner og anlegg, og her bør effektive sikkerhetsrutiner være på plass.

PST er klare om at Kinas aktivitet i Norge og Arktis utgjør en trussel. I årets nasjonale trusselvurdering fremheves det:

«Kinesiske tjenester er generelt interessert i å rekruttere næringslivsaktører, militært personell, forskere og personer som sitter i sensitive stillinger i ulike myndighetsorganer og politiske organisasjoner.»

Videre står det blant annet at:

«Etterretningstrusselen fra Kina er betydelig og vil tilta på sikt.»

Konferanser og seminarer er også arenaer som blir forsøkt utnyttet til å innhente informasjon av militær nytteverdi, og til å etablere relasjoner til personer med slike tilganger. I løpet av 2024 har personer fra institusjoner tilknyttet PLA (det kinesiske forsvaret) deltatt på teknologivitenskapelige konferanser i Norge.

Et ytterligere poeng angående involvering med Kina er at de er dypt involvert i Russlands krig mot Ukraina gjennom økonomisk og indirekte militær støtte. Eksporten fra Kina til Russland steg med 69 % i de første 11 månedene av 2023 sammenlignet med 2021. Kina har blitt en viktig kilde til varer som Russland har mistet tilgang til på grunn av vestlige sanksjoner. Kina er videre en stor importør av russisk olje og gass, og denne handelen har økt markant etter at vestlige land innførte sanksjoner mot Russland.

Med de klare advarslene i årets trusselvurdering er det viktig å få klarhet i om Norge har gode nok rutiner overfor Kina.

Svar:

Jeg deler representantens bekymring for trusselbildet som Norge og norsk næringsliv møter i dag. Det sikkerhetspolitiske bakteppet er utfordrende og uforutsigbart. Dette påvirker også næringslivet og våre handelsrelasjoner med andre land. Den økende sikkerhetsutfordringen fra Kina krever at vi tar grep for å ivareta vår nasjonale sikkerhet.

Regjeringen har en helhetlig tilnærming til Kina. Vi samarbeider på en rekke områder der det er i Norges interesse, og vi ønsker handel og næringslivssamarbeid. På visse sensitive områder skal imidlertid samarbeid unngås, og vi skal redusere risiko og vår avhengighet av kinesiske aktører. Dette gjør vi best i tett samarbeid med våre nordiske naboer, nærstående europeiske land og allierte, og ved å styrke dialogen med næringslivet og andre norske samfunnsaktører.

I lys av det sikkerhetsmessige bakteppet er det ikke hensiktsmessig at jeg går i detalj her om hvilke sikkerhetsmessige retningslinjer og rutiner Nærings- og fiskeridepartementet og underliggende etater arbeider etter i denne sammenhengen, ut over at det er et tett samarbeid med EOS-tjenestene og tilpasset det til enhver tid gjeldende trusselbildet.

Nærings- og fiskeridepartementets underliggende etater er underlagt flere regelverk som stiller krav til forsvarlig sikring av eventuelle verdier som omfattes, herunder sikkerhetsloven, eksportkontrollregelverket og sanksjonsloven. I tillegg er hensyn til sikkerhetsrutiner en del av styringsdialogen med etatene. Departementet forventer høy bevissthet i arbeidet med sikkerhet og an-

svarlig internasjonalt samarbeid, samt utvikling av gode systemer for risikovurdering.

SPØRSMÅL NR. 299

Innlevert 31. oktober 2025 av stortingsrepresentant Stig Even Lillestøl

Besvart 7. november 2025 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen

Spørsmål:

I Nasjonal trusselvurdering 2025 fastslås det at Kina er en av de fremste sikkerhetstruslene. Samtidig ser vi at en rekke ulike delegasjoner fra kinesisk næringsliv, forskningsmiljøer og andre sektorer jevnlig besøker Norge, ofte i regi av eller med medvirkning fra norske departementer, direktorater og andre offentlige etater/virksomheter.

Kan statsråden redegjøre for hvilke sikkerhetsmessige rutiner Landbruks- og matdepartementet og deres underliggende etater har når de arbeider med delegasjoner fra Kina?

BEGRUNNELSE:

Sitat fra innledningen i årets trusselvurdering fra PST:

«Nasjonal trusselvurdering (NTV) er en ugradert redegjørelse for trusselen fra statlige aktører, ekstremister og trusselen mot myndighetspersoner i det kommende året. Dette skal bidra til en felles nasjonal forståelse av trusselbildet. NTV skal sette andre samfunnsaktører i stand til å beskytte seg mot trusler.»

I den sammenheng er det viktig å få vite hvilke vurderinger som gjøres av departementer, direktorater, andre underliggende etater, forskningsmiljøer etc. Trusselen fra Kina kan ikke undervurderes, og Fremskrittspartiet har tatt opp dette flere ganger, blant annet i Meld. St. 14 (2024-2025), Innst. 290 S (2024-2025) - Sikker kunnskap i en usikker verden. Det er en rekke ulike delegasjoner fra Kina som besøker norske bedrifter, institusjoner og anlegg, og her bør effektive sikkerhetsrutiner være på plass.

PST er klare om at Kinas aktivitet i Norge og Arktis utgjør en trussel. I årets nasjonale trusselvurdering fremheves det «Kinesiske tjenester er generelt interessert i å rekruttere næringslivsaktører, militært personell, forskere og personer som sitter i sensitive stillinger i ulike myndighetsorganer og politiske organisasjoner.»

Videre står det blant annet at:

«Etterretningstrusselen fra Kina er betydelig og vil tilta på sikt.»

Konferanser og seminarer er også arenaer som blir forsøkt utnyttet til å innhente informasjon av militær nytteverdi, og til å etablere relasjoner til personer med slike tilganger. I løpet av 2024 har personer fra institusjoner tilknyttet PLA (det kinesiske forsvaret) deltatt på teknologivitenskapelige konferanser i Norge.

Et ytterligere poeng angående involvering med Kina er at de er dypt involvert i Russlands krig mot Ukraina gjennom økonomisk og indirekte militær støtte. Eksporten fra Kina til Russland steg med 69 % i de første 11 månedene av 2023 sammenlignet med 2021. Kina har blitt en viktig kilde til varer som Russland har mistet tilgang til på grunn av vestlige sanksjoner. Kina er videre en stor importør av russisk olje og gass, og denne handelen har økt markant etter at vestlige land innførte sanksjoner mot Russland.

Med de klare advarslene i årets trusselvurdering er det viktig å få klarhet i om Norge har gode nok rutiner overfor Kina.

Svar:

Kina har i flere år vært fremhevet som en betydelig trusselaktør i sikkerhets- og etterretningsmyndighetenes årlige nasjonale trusselvurderinger. Etterretningstrusselen fra Kina understrekes også i Totalberedskapsmeldingen og i vår nasjonale sikkerhetsstrategi.

Regjeringen har en helhetlig tilnærming til Kina som er basert på våre nasjonale interesser og verdier. Nasjonal sikkerhetsstrategi påpeker at Kina har en sentral stilling i den globale økonomien og er Norges største handelspartner i Asia. Vi skal samarbeide og ha dialog med Kina på flere områder, men vi skal også utvise økt forsiktighet overfor Kina og kinesiske aktører av hensyn til nasjonal sikkerhet. Også Totalberedskapsmeldingen fremhever utfordringene med å avveie hensyn til nasjonal sikkerhet opp mot andre viktige hensyn.

Det bakteppet som tegnes av Kina som trusselaktør ligger til grunn for Landbruks- og matdepartemen-

tet, Landbruksdirektoratet, Mattilsynet, Norsk institutt for bioøkonomi og Veterinærinstituttet sine vurderinger knyttet til samarbeid med Kina. Vi følger anbefalinger fra sikkerhets- og etterretningsmyndighetene, som vi også rådfører oss med ved behov.

Landbruks- og matdepartementet og våre underliggende virksomheter har et særlig bevisst forhold til å vurdere risiko ved besøk fra delegasjoner fra land som

sikkerhetsmyndighetene peker på som land med høy risiko, herunder Kina. Dette innebærer blant annet oppmerksomhet rundt praktisk håndtering av delegasjonen med utgangspunkt i virksomhetenes adgangsbestemmelser og felles adgangsbestemmelser for departementene, vurderinger av forhold knyttet til informasjonssikkerhet samt valg av egnede møteromslokaler.

SPØRSMÅL NR. 300

Innlevert 31. oktober 2025 av stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe

Besvart 7. november 2025 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Vil regjeringen ta kontakt med Sørreisa kommune for å se på hva som er mulig å bidra med i en situasjon som er akutt og kritisk for elever, lærere og resten av lokalsamfunnet?

BEGRUNNELSE:

Søndag 26. oktober ble den helt nye barneskolen i Sørreisa kommune ødelagt av brann. En trist og tragisk hendelse som har skapt store utfordringer for lokalsamfunnet. Nå står nærmere 500 elever, lærere og andre ansatte uten tak over hodet. Det jobbes med midlertidige løsninger, men det er begrenset hva som er mulig å få til. Blant annet er de minste elevene plassert i en kjeller i et kapell.

Situasjonen er akutt og kritisk, og lærere og elever står uten pulter, stoler, bøker og annet materiell. Dette vil selvsagt være en forsikringssak for kommunen, men det vil ta lang tid å gjenoppbygge skolen. Det må sikres raske løsninger slik at det ikke går utover elevenes læring og slik at lærere og andre ansatte har gode arbeidsforhold. Sørreisa kommune har en liten administrasjon og begrenset med ressurser til å håndtere denne krisen, i tillegg til å følge opp ordinær drift av kommunen. Dette er en situasjon som vil være vedvarende, og derfor er det nødvendig at en også fra statlig hold følger opp situasjonen for å se på hva som er mulig å bidra med.

Svar:

Skolebrannen i Sørreisa gir store konsekvenser for lokalsamfunnet, særlig for elever og ansatte ved skolen. Jeg har hatt kontakt med ordføreren om utfordringene de står i nå. Slik jeg forstår det var kommunen raskt ute med

å sette krisestab, og jeg er også imponert over innsatsen til innbyggerne i kommunen i en krevende situasjon. Jeg har også hatt kontakt med Statsforvalteren, som har kontakt med Sørreisa kommune og kan bidra med veiledning og støtte i det som er en svært utfordrende situasjon for en relativt liten kommune.

Jeg har tillit til at kommunen og lokalsamfunnet, ev. i samarbeid med nabokommuner og andre offentlige instanser, kan finne løsninger for elevene og ansatte ved skolen i tiden framover.

